

**ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA
KOČEVJE**

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT

GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

RAVNE

2025 - 2034

OSNUTEK

Štev.: 06-54 /25

VSEBINA:

KAZALO PREGLEDNIC:	7
RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI	12
PREGLEDNICE V PRILOGAH	12
GRAFIKONI	12
KARTE	12
POVZETEK	13
UVOD	14
1 Splošni opis gozdnogospodarske enote	16
1.1 Opis naravnih razmer	16
1.1.1 Lega	16
1.1.2 Relief	16
1.1.3 Podnebne značilnosti	18
1.1.4 Hidrološke razmere	18
1.1.5 Matična podlaga in tla	19
1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost	19
1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote	21
1.1.8 Živalski svet	22
1.2 Površina in lastništvo gozdov	25
1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa	26
1.4 Družbeno gospodarske razmere	27
1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom	27
1.5.1 Lovstvo	27
1.5.2 Kmetijstvo	29
1.5.3 Poselitev	30
1.5.4 Infrastruktura	30
1.5.5 Ostale gospodarske dejavnosti	30
1.6 Projektne aktivnosti	30
1.6.1 Projekt LIFE Kočevsko	31
1.6.2 Projekt Interreg CE Beechpower	31
1.6.3 Projekt Interreg CE HFR – Vitalne Gozdne Regije	31
1.7 Požarno ogroženi gozdovi	31
1.8 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote	32
1.9 Organiziranost javne gozdarske službe	32
2 Prikaz funkcij gozdov	33
2.1 Ekološke funkcije	34
2.2 Socialne funkcije	36
2.3 Proizvodne funkcije	40

3	Opis stanja gozdov	41
3.1	Gospodarske kategorije gozdov.....	41
3.2	Lesna zaloga	42
3.3	Prirastek	44
3.4	Razvojne faze oz. zgradbe sestojev.....	44
3.5	Tipi sestojev.....	45
3.6	Ohranjenost gozdov.....	45
3.7	Kakovost drevja	46
3.8	Poškodovanost drevja.....	46
3.9	Objedenost gozdnega mladja	46
3.10	Odmrlo drevje	48
3.11	Skladiščenje in ponor ogljika.....	48
4	Analiza preteklega gospodarjenja z gozdovi	50
4.1	Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti.....	50
4.2	Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju	51
4.2.1	Posek	51
4.2.2	Gojitvena in varstvena dela.....	55
4.2.3	Gradnja gozdnih prometnic	56
4.2.4	Opravljen dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov.....	58
4.2.5	Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2015-2024.....	58
4.2.6	Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju	58
5	Oris zakonitosti razvoja gozdov.....	65
5.1	Razvoj gozdnih fondov.....	65
5.1.1	Površina	65
5.1.2	Lesna zaloga , prirastek in možni posek	65
5.2	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti.....	66
5.2.1	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev	67
5.2.2	Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov	68
6	Cilji, usmeritve in ukrepi	70
6.1	Splošni cilji.....	70
6.2	Usmeritve	70
6.2.1	Splošne usmeritve	70
6.2.2	Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.....	72
6.2.3	Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali	91
6.2.4	Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.....	91
6.2.5	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi	92
6.2.6	Usmeritve za delo s semenskimi objekti	92

6.2.7	Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic	92
6.2.8	Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor	97
6.2.9	Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih	99
6.3	Ukrepi	101
6.3.1	Možni posek	101
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela	102
6.3.3	Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali	102
6.3.4	Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov	102
6.3.5	Graditev gozdnih prometnic	103
7	Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij	104
8	Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi gozdnogospodarske enote	105
9	Rastiščnogojitveni razredi	106
9.1	Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov	106
	Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih	106
9.1.1	Rastiščnogojitveni razred: Jelova bukovja na globokih tleh - 01111	108
9.1.2	Rastiščnogojitveni razred: Jelova bukovja na plitvih tleh - 01121	115
9.1.3	Rastiščnogojitveni razred: Podgorska bukovja - 01301	122
9.1.4	Rastiščnogojitveni razred: Gorska bukovja - 01401	129
9.1.5	Rastiščnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 08000	135
9.1.6	Rastiščnogojitveni razred: Gozdni rezervati - 09000	139
10	Literatura	145
11	Načrt so izdelali	147
12	Priloge	148
12.1	Preglednice v prilogah	148
12.1.1	Podrobne naravovarstvene smernice	148
12.1.2	Podrobne kulturnovarstvene usmeritve	165
12.1.3	OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote	166
12.1.4	OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda	169
12.1.5	OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah	191
12.2	Seznam tarif po odsekih	197
12.3	Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih	199
12.4	Prikaz preoblikovanih odsekov z novim načrtom GGE	199
12.5	Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje	200
12.6	Ločene priloge	201
13	Kartni in prostorski del gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote	202
13.1	Kartni del	202
13.1.1	Pregledna karta	202
13.1.2	Karta tipov drevesne sestave gozdov	202

13.1.3	Karta rastišč.....	202
13.1.4	Karta kategorij gozdov	202
13.1.5	Karta rastiščnogojitvenih razredov	202
13.1.6	Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst.....	203
13.1.7	Karta funkcij gozdov	203
13.1.8	Karta ukrepov	203
13.1.9	Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del	204
13.1.10	Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek	204
13.1.11	Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila	204
13.1.12	Karta požarne ogroženosti gozdov	204
13.2	Prostorski del.....	205
13.2.1	Stanje in razvoj gozdnih površin	205
13.2.2	Večfunkcionalna območja	205
13.2.3	Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi	206
13.2.4	Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov	207
13.2.5	Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali ter za ohranitev biotske raznoverstnosti	207
13.2.6	Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah	208
13.2.7	Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov.....	209
13.2.8	Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru	210

KAZALO PREGLEDNIC:

Površina gozdov po lastniških kategorijah - LP	13
Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov - D-KG	13
Preglednica 1 /D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih	16
Preglednica 2 Količina padavin, meteorološke postaje Novi Lazi in Iskrba	18
Preglednica 3 /D-TK: Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija)	19
Preglednica 4 /D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin	19
Preglednica 5	19
Preglednica 6 /D-GZ: Površina in delež gozdnih rast. tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah rastišč	21
Preglednica 7 /D-SH: Stanje habitatov divjadi	23
Preglednica 8 /LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah	25
Preglednica 9 /LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)	25
Preglednica 10 /D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov)	25
Preglednica 11 /D-C: Odprtost gozdov s cestami	26
Preglednica 12 /SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)	27
Preglednica 13 Odprtost gozdov z vlakami po gostotnih razredih	27
Preglednica 14 /D-LD: Pregled lovišč	27
Preglednica 15 Izločitve divjadi in zavarovanih vrst velikih zveri v LPN Kočevsko	29
Preglednica 16 /Prebivalstvo po naseljih od leta 1869 do 2014	30
Preglednica 17 /D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami	33
Preglednica 18 Seznam izjemnih dreves	38
Preglednica 19 /D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)	41
Preglednica 20 /KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih	41
Preglednica 21 /LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih	43
Preglednica 22 /D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah	43
Preglednica 23 /D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge	43
Preglednica 24 /PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih	44
Preglednica 25 /D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah	44
Preglednica 26 /RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev	44
Preglednica 27 /D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst	45
Preglednica 28 /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev	45
Preglednica 29 /D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov	45
Preglednica 30 /OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov	45
Preglednica 31 /K: Kakovost drevja	46

Preglednica 32	/PSD: Poškodovanost drevja	46
Preglednica 33	/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno	47
Preglednica 34	/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah	47
Preglednica 35	/OD: Odmrlo drevje	48
Preglednica 36	Ocena skladiščenja in ponora ogljika v obdobju 2014-2025 po RGR iz 2015	49
Preglednica 37	Ocena skladiščenja in ponora ogljika v obdobju 2014-2025 po kategorijah ohranjenosti gozdov	49
Preglednica 38	/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju	51
Preglednica 39	/Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco	51
Preglednica 40	/Primerjava realizacije poseka po lastniških kategorijah in SVP	51
Preglednica 41	/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih: 2015 do 2024	52
Preglednica 42	Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih: 2005 do 2014	52
Preglednica 43	/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah	53
Preglednica 44	/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah	53
Zasebni gozdovi		53
Preglednica 45	/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst	54
Preglednica 46	/PDR: Posek po debelinskih razredih	54
Preglednica 47	/OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupno 55	
Preglednica 48	Novogradnja in rekonstrukcija gozdnih vlak v metrih v obdobju 2015-2024	57
Preglednica 49	Opravljena dela za funkcije gozdov	58
Preglednica 50	Ocena dohodka od prodanega lesa v posameznem letu	60
Preglednica 51	Vrednost emisijskih kuponov v letih 2018 – 2024 ob upoštevanju letnega ponora CO2 za GGE Ravne v skupni količini 71.051 t	60
Preglednica 52	Prisotnost mikrohabitatov na označenih habitatnih drevesih v GGE Ravne, po vrstah mikrohabitatov in drevesnih vrstah	62
Preglednica 53	Ohranjenost gozdov v GGE Ravne v primerjavi z VGR Kočevsko	63
Preglednica 54	/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1961 do 2025	65
Preglednica 55	/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1961 do 2025 65	
Preglednica 56	/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)	65
Preglednica 57	/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge – skupaj GGE	66
Preglednica 58	/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem	67
Preglednica 59	Presoja ekosistemskih storitev gozda	69
Preglednica 60	/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah	101
Preglednica 61	Možni posek neupoštevaje gozdne rezervate ter ekocelice brez ukrepanja	102
Preglednica 62	/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah	102
Preglednica 63	/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti 103	
Preglednica 64	/EP1: Prikaz prihodka od lesa	105

Preglednica 65	/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti	105
Preglednica 66	/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR	106
Preglednica 67	/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	108
Preglednica 68	/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	108
Preglednica 69	/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	109
Preglednica 70	/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	109
Preglednica 71	/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	110
Preglednica 72	/K: Kakovost drevja.....	110
Preglednica 73	Realizacija poseka v RGR	110
Preglednica 74	/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	111
Preglednica 75	/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025	111
Preglednica 76	/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave dr. vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025	111
Preglednica 77 stanjem	Preglednica 60/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim	112
Preglednica 78	/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka.....	114
Preglednica 79	/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	114
Preglednica 80	/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	114
Preglednica 81	/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	115
Preglednica 82	/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	115
Preglednica 83	/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	116
Preglednica 84	/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	116
Preglednica 85	/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	116
Preglednica 86	/Kakovost drevja	117
Preglednica 87	Realizacija poseka v RGR	117
Preglednica 88	/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	117
Preglednica 89	/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025	118
Preglednica 90	/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drev. vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025	118
Preglednica 91	/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	118
Preglednica 92	/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka.....	120
Preglednica 93	/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	121
Preglednica 94	/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	121
Preglednica 95	/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	122
Preglednica 96	/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	122
Preglednica 97	/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	123
Preglednica 98	/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	123
Preglednica 99	/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	123
Preglednica 100	/K: Kakovost drevja	123
Preglednica 101	Realizacija poseka v RGR	124

Preglednica 102	/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	124
Preglednica 103	/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025.....	125
Preglednica 104	/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drev. vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025	125
Preglednica 105	/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem.....	125
Preglednica 106	/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka.....	127
Preglednica 107	/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	128
Preglednica 108	/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	128
Preglednica 109	/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del.....	129
Preglednica 110	/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	129
Preglednica 111	/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	130
Preglednica 112	/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	130
Preglednica 113	/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	130
Preglednica 114	/K: Kakovost drevja	130
Preglednica 115	Realizacija poseka v RGR	131
Preglednica 116	/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	131
Preglednica 117	/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025.....	131
Preglednica 118	/D-GFR2: Razvoj g. fondov v pogledu sestave drev. vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025	132
Preglednica 119	/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem.....	132
Preglednica 120	/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka.....	134
Preglednica 121	/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	134
Preglednica 122	/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	134
Preglednica 123	/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del.....	135
Preglednica 124	/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	135
Preglednica 125	/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	136
Preglednica 126	/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	136
Preglednica 127	/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	136
Preglednica 128	/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	136
Preglednica 129	/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025.....	137
Preglednica 130	/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025	137
Preglednica 131	/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem.....	137
Preglednica 132	/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	138
Preglednica 133	/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	138
Preglednica 134	/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del.....	139
Preglednica 135	/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	139
Preglednica 136	/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	140
Preglednica 137	/Podatki Pragozd Krokari 1961 - 2024	141
Preglednica 138	/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	141

Preglednica 139	/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	141
Preglednica 140	/K: Kakovost drevja	142
Preglednica 141	/OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha).....	142
Preglednica 142	/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	142
Preglednica 143	/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025.....	142
Preglednica 144	/D-GFR2: Razvoj g. fondov v pogledu sestave dr. vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025	143
Preglednica 145	/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	144
Preglednica 146	Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev	148
Preglednica 147	Pregled jam in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev	149
Preglednica 148	Pregled ekološko pomembnih območij in pripadajočih varstvenih usmeritev ..	151
Preglednica 149 GGE	Pregled območij Natura 2K in evr. pom. vrst in hab. tipov, ki se nahajajo znotraj GGE	151
Preglednica 150	Podatki o habitatnih tipih vezanih na gozdne površine znotraj GGE.....	152
Preglednica 151	Podatki o kvalifikacijskih vrstah vezanih na gozdne površine znotraj GGE.....	152
Preglednica 152	Habitatna drevesa (koordinate v EPSG 3794).....	163
Preglednica 153	Pregled varovanih objektov in območij kul. dediščine ter podrobne usmeritve	165
EID		165
Preglednica/RF1:	Razvojne faze oziroma zgradba sestojev.....	166
Preglednica 154	: Stanje in razvoj gozdnih površin.....	205
Preglednica 155	: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.	205
Preglednica 156	: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati poudarjene ekološke in okolje obremenjujoče socialne funkcije ter njihov delež od vsega gozdnega prostora v gozdnogospodarski enoti.	206
Preglednica 157	: Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.....	206
Preglednica 158	: Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v gozdnogospodarski enoti.	207
Preglednica 159	: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali.....	207
Preglednica 160	: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti.	207
Preglednica 161	Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah	208
Preglednica 162	: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.	Napaka! Zaznamek ni definiran.

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

1. Jelova bukovja na globokih tleh - 01111
2. Jelova bukovja na plitvih tleh - 0121
3. Podgorska bukovja - 01301
4. Gorska bukovja - 01401
6. Varovalni gozdovi -08000
4. Gozdni rezervati - 09000

PREGLEDNICE V PRILOGAH

Obrazec E1: LP, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD

Obrazec E2: LP, LZ1, PR1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PSD,D-PGR,PDV,PDR, EVP, EVGD

Obrazec E3: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD

Obrazec E4:

GRAFIKONI

Grafikon 1: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja	54
Grafikon 2: Št. vpisov glede na oddaljenost	61
Grafikon 3: Lesna zaloga iglavcev po letih in debelinskih stopnjah – vsi gozdovi	65
Grafikon 4: : Primerjava dejanske (leto 2015 in 2025) ter modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev – samo večnamenski gozdovi	67
Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	112
Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	118
Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	126
Grafikon 8: : Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	132

KARTE

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote	17
Karta 2: Krajinski tipi	20
Karta 3: Pregledna karta lovišč	28
Karta 4: Karta rastiščnogojitvenih razredov	107

POVZETEK

Površina gozdov v Gozdnogospodarski enoti Ravne (v nadaljevanju GGE) je 2.646,54 ha, od tega je večina (84,5 %) gozdov v državni lasti. Del enote je tudi Pragozd Krokar, ki je bil leta 2017 dodan na seznam Unesco svetovne naravne dediščine.

Površina gozdov po lastniških kategorijah - LP

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	164,40	2.234,83	247,31	2.646,54
Delež (%)	6,2	84,5	9,3	100,0

Večina gozdov (89,2 %) je večnamenskih. Gozdov s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni je na površini 211,24 ha, varovalnih gozdov je 35,00 ha. Povprečna lesna zaloga je 371,5 m³/ha. Povprečni letni prirastek je 8,10 m³/ha/leto. Možni posek znaša za vse gozdove skupaj 19,7 % od lesne zaloge oziroma 90,5 % na prirastek.

Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov - D-KG

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Možni posek			
								% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
Skupaj GGE											
Večnamenski gozdovi	2.400,30	184,2	180,4	364,7	4,56	3,74	8,30	22,8	21,5	22,2	97,4
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	211,24	92,2	402,4	494,6	1,83	4,83	6,66				
Varovalni gozdovi	35,00	19,3	79,7	99,1	0,78	2,50	3,28	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	2.646,54	174,7	196,8	371,5	4,29	3,81	8,10	21,8	17,9	19,7	90,5
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	141,72	219,8	210,5	430,2	5,53	4,52	10,04	24,4	22,6	23,5	101,0
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	8,99	33,5	155,6	189,1	0,59	2,88	3,47				
Varovalni gozdovi	13,69	10,3	69,4	79,7	0,47	2,22	2,69	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	164,40	192,2	195,7	387,9	4,83	4,24	9,07	24,0	20,9	22,5	96,0
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	2.021,30	178,8	174,9	353,7	4,44	3,65	8,09	22,7	21,8	22,2	97,3
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	194,52	97,9	410,6	508,5	1,95	4,89	6,83				
Varovalni gozdovi	19,01	24,6	90,6	115,2	0,88	2,80	3,68	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	2.234,83	170,5	194,7	365,1	4,19	3,75	7,94	21,5	17,7	19,5	89,6
Gozdovi lokalnih skupnosti											
Večnamenski gozdovi	237,28	209,0	210,0	418,9	5,03	4,04	9,07	23,1	18,5	20,8	95,9
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	7,73	17,6	483,6	501,2	0,26	5,69	5,95				
Varovalni gozdovi	2,30	29,6	51,3	80,9	1,80	1,71	3,50	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	247,31	201,3	217,0	418,4	4,85	4,07	8,92	23,0	17,1	19,9	93,6

Gojitvena dela se osredotočajo na pomladitvene procese – vse od priprave sestojev na obnovo s posekom predrastkov in grmovnic do nege gošč, letvenjakov, drogovnjakov in prebiralnega gozda. V skladu s pojavljanjem prenamnožitve podlubnikov so predvidena tudi varstvena dela pred žuželkami. Pri zaščiti s tulci je predvidena odstranitev obstoječih tulcev.

UVOD

Z gozdnogospodarskim načrtom (GGN) gozdnogospodarske enote (GGE) Ravne (2025-2034) so določeni pogoji za usklajeno rabo gozdov ter poseganje v gozdove in gozdni prostor, najvišja možna stopnja njihovega izkoriščanja ter potreben obseg vlaganj, kot tudi potrebni ukrepi za ohranitev ugodnega stanja posebnih varstvenih območij. Pomembnejše pravne podlage in navodila, ki so se uporabila pri izdelavi gozdnogospodarskega načrta so:

- Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (Uradni list RS, št. 111/2007),
- Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 - ZON, 67/02, 110/02 - ZGO-1, 115/06 - ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 - ZDavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 - ZGGLRS in 77/16),
- Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 - odl. US, 17/08, 46/14 - ZON-C, 31/18, 65/20 in 97/20 - popr., 44/22 in 158/22),
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20),
- Območni gozdnogospodarski načrt za GGO Kočevje (2021-2030), Uradni list RS, št. 116/2023,
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20),
- Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 - uradno prečiščeno besedilo, 61/06 - ZDru-1, 8/10 - ZSKZ-B, 46/14, 21/18 - ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – Zdeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-10),
- Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 - uradno prečiščeno besedilo, 49/06 - ZMetD, 66/06 - odl. US, 33/07 - ZPNačrt, 57/08 - ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 - ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 - GZ, 21/18 - ZNOrg, 84/18 - ZIURKOE in 158/20),
- Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 - popr., 39/13 - odl. US, 3/14, 21/16 in 47/18),
- Uredba o habitatnih tipih (Uradni list RS, št. 112/2003, 36/2009, 33/2013);
- Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/2004, 33/2013, 99/2013, 47/2018);
- Program upravljanja območij Natura 2000 (2015-2020) (sprejet na 30. seji Vlade, dne 9.4.2015, popravek na 38. seji Vlade RS z dne 28. maja 2015 ter 24. 03. 2016);
- Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt GGE Ravne (2025-2034), ZRSVN OE Ljubljana, Ljubljana, december 2024,
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 - ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 - ZNOrg),
- Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 - ZZdr1-A, 41/04 - ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US),
- Vodovarstvene smernice.

GGN GGE Ravne 2025 - 2034 je peti zaporedni načrt GGE. Načrt obsega opis stanja gozdov (tudi v smislu večnamenske vloge gozdov), oceno preteklega gospodarjenja z gozdovi glede trajnosti vseh njihovih funkcij, načrtovane cilje, usmeritve in ukrepe za prihodnje desetletje ter ekonomsko presojo gospodarjenja z gozdovi.

Za izdelavo načrta so nam bili v pomoč stari načrti in karte, evidence poseka in gojitvenih del, avionski posnetki, terenski podatki meritev na stalnih vzorčnih ploskvah in opisi sestojev ter izkušnje revirnih gozdarjev. Pri določanju ciljev in usmeritev smo smiselno upoštevali območni GGN GGO 2021-2030.

Gozdnogospodarski načrti so tudi upravljavski načrti območij Natura 2000 za gozdne habitate in habitatne vrste gozdov.

Zahvala vsem sodelavcem načrtovalcem, soavtorjem načrta in krajevni enoti, ki je in bo pomagala pri nastajanju in uporabi načrta.

Okrajšave, ki se uporabljajo v gozdnogospodarskem načrtu:

- ARSO - Agencija Republike Slovenije za okolje,
- BF - Biotehniška fakulteta,
- DG - državni gozdovi, ZG - zasebni gozdovi,
- DKN - digitalni kataster,
- DOF - digitalni ortofoto načrt,
- DRSV - Direkcija Republike Slovenije za vode,
- EGC - evidenca gozdnih cest,
- EHIŠ - evidenca hišnih števil,
- EPO - ekološko pomembna območja,
- FSC - Forest stewardship council,
- GC - gozdna cesta,
- GG - gozdno gospodarstvo,
- GGE - gozdnogospodarska enota,
- GGN - gozdnogospodarski načrt,
- GGO - gozdnogospodarsko območje,
- GHT - gozdni habitatni tip,
- GIS - Gozdarski inštitut,
- GPN - gozdovi s posebnim namenom,
- GRT – gozdni rastiščni tip,
- GRM - gozdni reprodukcijski material,
- GURS - Geodetska uprava Republike Slovenije,
- GZS - Geološki zavod Slovenije,
- HFR-VGR – Healthy Forest Regions – Vitalne Gozdne Regije
- KE - krajevna enota,
- LAS - lokalna akcijska skupina,
- LPN - lovišče s posebnim namenom,
- LULUCF - Land Use, Land-Use Change and Forestry,
- LUN - lovsko upravljavski načrt,
- LUO - lovsko upravljavsko območje,
- LZ - lesna zaloga,
- MGRT - Ministrstvo za gospodarstvo, razvoj in turizem
- MK - Ministrstvo za kulturo,
- MKGP - Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- MOP - Ministrstvo za okolje in prostor,
- MORS - Ministrstvo za obrambo,
- NEPN - Nacionalni energetske in podnebni načrt,
- NPK - nacionalna poklicna kvalifikacija,
- OE - območna enota,
- ON - območni gozdnogospodarski načrt,
- OPN - občinski prostorski načrt,
- OZUL - območno združenje upravljavcev lovišč,
- PE - popisna enota,
- PEFC - Programme for the Endorsement of Forest Certification,
- PR - prirastek,
- PRP - program razvoja podeželja,
- PUN 2000 - Program upravljanja - NATURA 2000,
- PZS - Planinska zveza Slovenije,
- RGR - rastiščnogojitveni razred,
- SiDG - družba Slovenski državni gozdovi d.o.o.,
- SKZG RS - Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije,
- SURS - Statistični urad Republike Slovenije,
- SVP - stalne vzorčne ploskve,
- UE - upravne enote,
- VG - varovalni gozdovi,
- ZGS - Zavod za gozdove Slovenije,
- ZVKD - Zavod za varstvo kulturne dediščine
- ZRSVN - zavod Republike Slovenije za varstvo narave.

1 Splošni opis gozdnogospodarske enote

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

GGE Ravne se nahaja na jugozahodu Kočevske med Kolpskim grebenom in Briško - Reško - Goteniško dolino.

Meja gozdnogospodarske enote poteka po cesti Kočevska Reka – Borovec - Inlauf, od vasi dalje pa po gozdni - učni in planinski poti na sedlo Krempe. To je skupna meja z gozdnogospodarsko enoto Briga. Na jugozahodu gre meja po Kolpskem grebenu preko vrha Krokara (1.122 m) na Loško Steno, pod Možem (1.113 m) in Dragarskim vrhom, pod Belimi in Rdečimi Stenami ter Taborsko in Žurgarsko Steno. Pod Beliškimi vrhom se meja obrne in gre po presekah oddelkov na sever proti Goteniškemu Snežniku. Z vrha gre meja v jugovzhodni smeri proti Visokemu Hribu in Jelen Brdu. Od tu pa preko Ramšnika do ceste Gotenica - Štalcerji in po njej do naselja Kočevska Reka.

Večina GGE Ravne leži v občini Kočevje, delno pa v občini Osilnica ter v petih katastrskih občinah.

Preglednica 1 /D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra K.O.	Katastrska občina	Pov. K.O. v GGE	Pov. gozda K.O. v GGE	Opomba
KOČEVJE				2.056,40	
	1586	ŽURGE		65,11	del
	1589	BOROVEC		1.298,75	del
	1590	KOČEVSKA REKA		692,54	del
OSILNICA				590,14	I
	1586	ŽURGE		110,00	del
	1587	OSILNICA		157,29	del
	1588	BOSLJIVA LOKA		213,76	del
	1589	BOROVEC		109,09	del
		Skupaj		2.646,54	

Opomba: Če gozdnogospodarska enota ne zajema cele k.o., se pod opombo vpiše tisti del k.o. (gozd in negozd skupaj), ki leži v gozdnogospodarski enoti

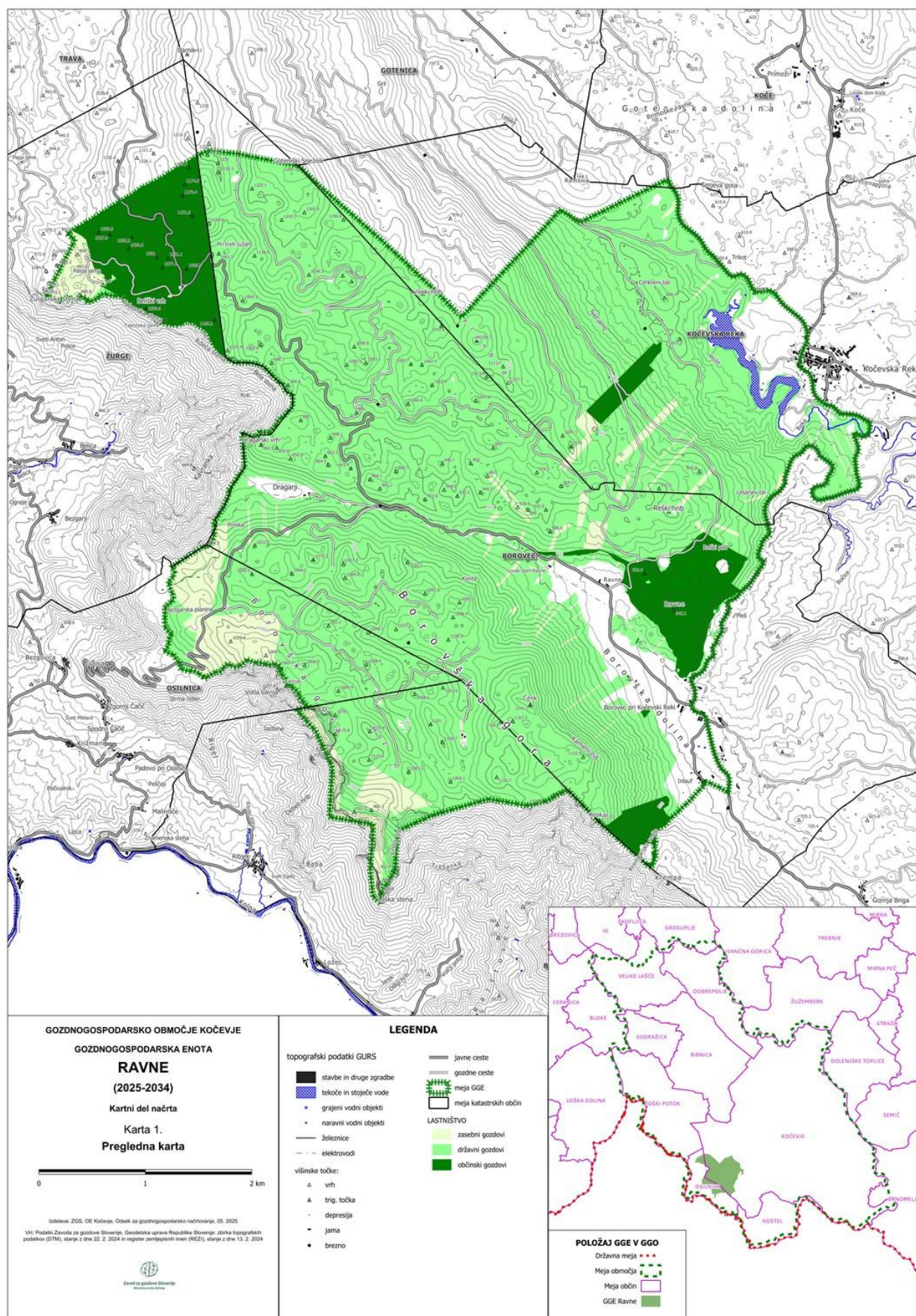
1.1.2 Relief

Področje gozdnogospodarske enote spada v obsežen kraški svet južne Slovenije. Na severozahodnem delu enote se razprostira Goteniška gora, ki poteka v dinarski smeri. Najvišji vrh enote je Goteniški Snežnik, ki meri 1.289 m, in je najvišji vrh Kočevske. Greben na jugozahodu strmo pada proti reki Kolpi in je zaradi strmih in obsežnih ostenij v glavnem neprehoden. Vzporedno s to planoto je Borovška gora, ki se proti jugovzhodu zožuje in se konča nad Borovcem. Pobočja masiva so razčlenjena s sekundarnimi grebeni in žlebovi, ki so zelo strma, na platojih in blago nagnjenih pobočjih pa kotanjasta in vrtačasta. Vrhovi in nekatera pobočja so močno skalovita. Na nekaterih mestih, zlasti na robu Kolpskega grebena, najdemo skalnate pečine in prepadna ostenja. Najnižja točka je ob jezeru v Kočevski Reki s 515 m nadmorske višine.

Večji vrhovi v enoti so še Krokara (1.122 m), Cerka (1.190 m), Mož (1.113 m), Visoki Hrib (1.136 m) in Jelen Brdo (1.168 m), Dragarski vrh (971 m), Ravne (846 m) ter Reški Hrib (704 m).

Na propustnih apnenčastih tleh so se razvili številni kraški pojavi kot so vrtače, brezna, jame, koliševke in doline, ki so vplivali na oblikovanje razgibanega reliefa.

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote

Detaljna karta v merilu je prikazana v kartnem delu gozdnogospodarskega načrta (Karta št.1: Pregledna karta)

1.1.3 Podnebne značilnosti

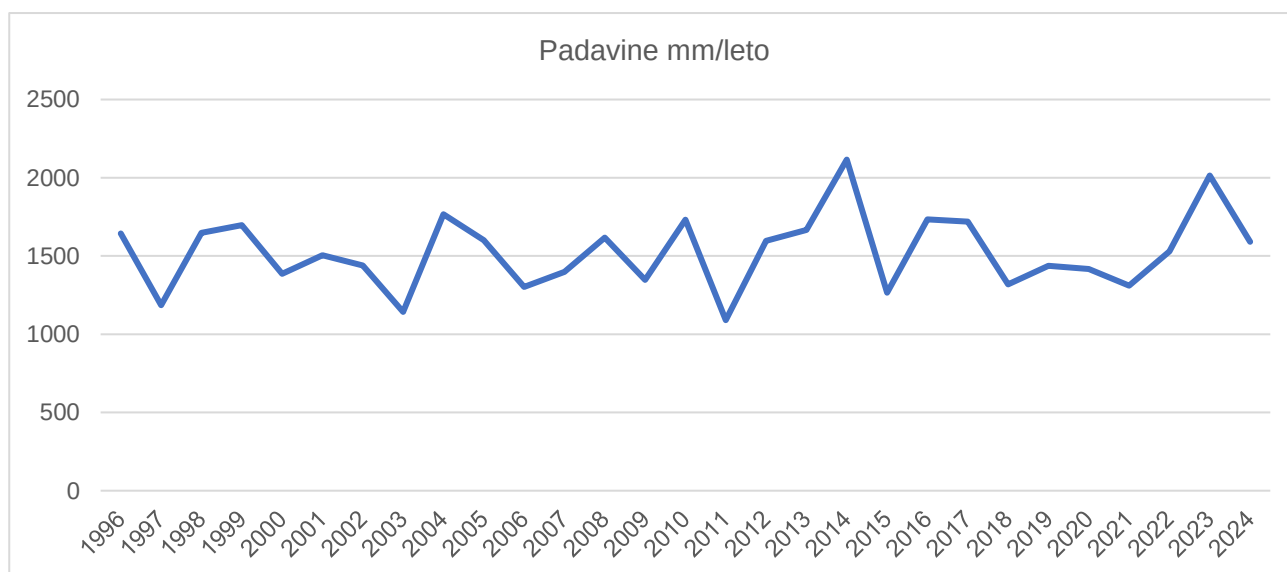
Podnebje Kočevske je zmerno humidno z relativno veliko padavin. Po dolini reke Kolpe prihaja vpliv celinskega podnebja.

V GGE Ravne ne razpolagamo z neposrednimi rezultati meteoroloških opazovanj. Obstajajo pa podatki meteoroloških postaj Iskrba in Novi Lazi. Najhladnejši mesec v letu je januar, najtoplejši julij. Lahko pričakujemo temperature med -30°C in $+35^{\circ}\text{C}$.

Pomemben klimatski podatek je megla, ki zmanjšuje trajanje sončnega obsevanja in vpliv na energetske tokove pri tleh. Povezana je z masami hladnega zraka, ki se zadržujejo po nižinah.

Prostorski razpored padavin je predvsem posledica reliefa. Povprečno pade v območju 1579 mm padavin letno. Višja nadmorska višina v GGE Ravne vpliva na to, da so podnebne razmere ostrejšje kot po ostali Kočevski. Povprečne temperature so nižje, količine padavin višje, daljše je obdobje s snežno odejo, vegetacijska doba je zato krajša.

Preglednica 2 Količina padavin, meteorološke postaje Novi Lazi in Iskrba

1.1.4 Hidrološke razmere

Zaradi kraškega značaja območja je potrebno obravnavati tako površinske kot podzemne tokove vode. Voda je pomemben ekološki faktor, ki bistveno vpliva na obliko vegetacije, razvoj tal in je vir vsega živega. Kvaliteta vode je pomembna ne samo za človeka, ampak tudi za življenje živali in rastlin. Gozdna vegetacija uravnava odtok voda in erozijske pojave, zato gospodarjenje z gozdom lahko močno vpliva na hidrološke razmere. Poseben pomen ima propustnost tal za vodo. Na slabše propustnih kamninah se zbirajo površinske vode, ki na stikih s prepustnejšimi kamninami (apnenec in nekoliko manj dolomit) poniknejo.

Tu se rastline oskrbujejo predvsem s padavinsko vodo. Posebno pozornost je potrebno posvetiti vsem vodam, tudi manjšim površinskim lužam, ki so pomembne za živalski svet.

Ob robu enote teče kraška ponikalnica Reški Potok, ki so ga v preteklosti zajezili in s tem ustvarili umetno jezero. Od ostalih vodnih virov najdemo v GGE Ravne studence in nekaj hudourniških pritokov Reškega Potoka. V gozdovih pa kljub veliki zakraselosti najdemo številne kaluže.

Vsi uporabniki prostora, še posebej gozdarji, lahko z ustreznimi ukrepi in uporabljenimi tehnologijami v gozdu prispevamo pri oskrbi celotnega območja s kvaliteten pitno vodo. Še več pa lahko naredimo pri varstvu količin vode, kar je na kraškem območju lahko še posebej problematično, z zagotavljanjem trajne pokritosti tal z gozdno vegetacijo. V sušnem obdobju je veliko pomanjkanje vode, pri obilnih padavinah pa površinska voda povzroča erozijo tal.

1.1.5 Matična podlaga in tla

a) Matična podlaga

V geološkem smislu pripada vse območje dinaridom. Grebeni potekajo v dinarski smeri (severozahod-jugovzhod). Matično podlago sestavljajo apnenci in dolomiti različnih starosti mezozoika (trias, jura, kreda) z razvitimi vsemi značilnimi kraškimi elementi: kraške vrtače raznih oblik in velikosti, doline, brezna, žlebovi, vodne in kapniške jame, kraška polja, izviri, bruhalniki, požiralniki itd. Taka pestrost matične podlage in kraških reliefnih oblik skupaj z ostalimi ekološkimi faktorji pogojuje razvoj mozaično različnih talnih tipov rjavih pokarbonatnih tal.

Med Plešom in Borovcem so na manjših površinah prisotni tudi mlajši (mezozoik - spodnja triada) werfenski skriljavci in peščenjaki. Vse te kamenine so slabo prepustne ali neprepustne za vodo. Tu ni kraških oblik, pogosti pa so izviri in površinske vode. Na teh kameninah so se najbolj pogosto razvila kisljaka rjava tla od plitvih do zelo globokih, kar je odvisno od reliefa.

b) Tla

Pestrost reliefa in matične podlage poleg klimatskih dejavnikov, živih organizmov in časa, pogojuje razvoj različnih talnih tipov. Ti so podlaga za uspevanje različnih rastlinskih združb. Imamo plitve rendzine, rjava pokarbonatna tla, rjava pokarbonatna sprana tla.

Največ gozda je na rjavih pokarbonatnih tleh na apnencu, ki so posebno v žepih in na dnu vrtač globoka in dobro preskrbljena s hranili in vodo. Tlotvorni procesi na dolomitu, ki je slabše topen kot apnenec a lažje prepereva, so drugačni. Površje je gladko in bolj zaobljeno, brez površinske kamnitosti in z enakomernejšo globino tal. Posebno na grebenih in strmih pobočjih so se razvila plitva tla - rendzine, ki so sušne in manj ugodne za rast drevja. Na manjših nagibih in v vznožju pobočij (koluvij) se razvijejo tudi globoka rjava pokarbonatna tla na dolomitih, ki so ugodna za uspevanje gozda.

1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost

V GGE Ravne prevladuje gozdna krajina (96,7 % površine gozda).

Preglednica 3 /D-TK: Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija)

Tip krajine	Površina gozda (ha)	Celotna površina (ha)	Delež gozda (%)
Gozdna	2.559,72	2.605,92	96,7
Gozdnata	86,82	272,32	3,3
Kmetijska in primestna	0	0	-
Skupaj	2.646,54	2.878,24	100

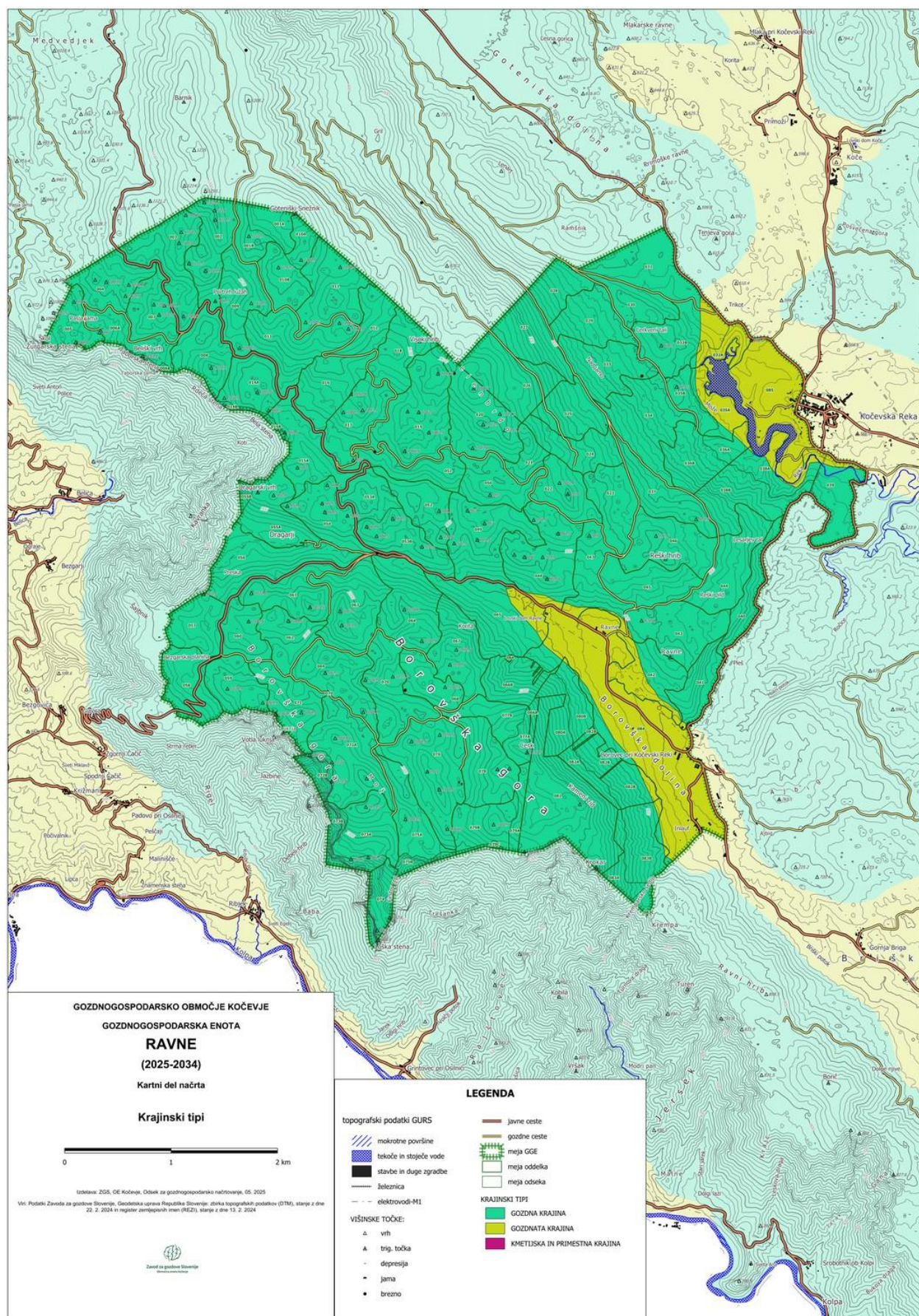
Gozdnatost enote je 91,9 %. V gozdnem prostoru najdemo razmeroma malo gozdnih jas, lazov in zaraščajočih površin, nekaj je tudi daljnovodov in infrastrukturnih objektov, predvsem cest. Zaraščajočih površin v negozdnem prostoru, ki bi ob nadaljnjem opuščanju kmetijske dejavnosti lahko prešle v gozd, je 7,91 ha.

Preglednica 4 /D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

<i>Preglednica 5</i>	Površina (ha)	Delež (%)
Površina gozdnogospodarske enote	2.878,24	100
Gozd	2.646,54	91,9
Ostala gozdna zemljišča	3,71	0,1
- daljnovodi	3,71	0,1
Gozdni prostor	2.709,95	94,2
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	16,79	0,6
- zaraščajoče površine	2,61	0,1
- infrastrukturni objekti	15,56	0,5
- drugo (vodotoki..)	24,74	0,9
Negozdni prostor	168,29	5,8
- zaraščajoče površine	7,91	0,3
- ostale površine znotraj gozda	160,38	5,6

Opomba: Površine so ugotovljene z digitalizacijo kartnih prikazov

Karta 2: Krajinski tipi

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

GGE Ravne je po fitogeografski razdelitvi Slovenije umeščena k dinarskemu fitogeografskemu območju. V GGE Ravne ni bilo uradnega fitocenološkega kartiranja, kartiranje je v času svojega delovanja izvedel revirni gozdar revirja Ravne – Janez Šubic.

V gozdni vegetaciji se najbolj neposredno kažejo medsebojni vplivi geološke podlage, nadmorske višine, ekspozicije in drugih faktorjev, ki s kompleksnim delovanjem oblikujejo rastlinsko odejo, ta pa povratno vpliva nazaj na rastišče.

Gozdnogospodarska enota je razgibana in rastiščno pestra. V njej najdemo predvsem klimaksne združbe, ob robu vasi tudi sukcesivne stadije. Visoki kras z izrednim bogastvom reliefnih oblik, talnih razmer ter z lokalno mikroklimatsko pestrostjo pogojuje mozaično menjavanje in prepletanje gozdnih rastišč. Temu ustrezna je različna rastnost gozdnih sestojev.

V GGE je prisoten habitatni tip Ilirski bukovi gozdovi (91K0).

Vir za prevedbo latinskih imen v slovensko poimenovanje združb (rastiščne tipe) je »*Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov*« (Kutnar, L., Veselič, Ž., Dakskobler, I., Robič, D., 2012).

Preglednica 6 /D-GZ: Površina in delež gozdnih rast. tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah rastišč

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
1	Rastišča logov	0,51	0,0
54120	Črnojelševje	0,51	0,0
2	Rastišča gabrovij in dobrav	13,21	0,5
71110	Kisloljubno gradnovo belogabrovje	13,21	0,5
3	Rastišča bukovij na nekarbonatnih kamninah	9,89	0,4
78110	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	9,89	0,4
4	Rastišča bukovij na karbonatnih kamninah	408,21	15,4
63110	Preddinarsko gorsko bukovje	399,28	15,1
55410	Gradnovo bukovje na izpranih tleh	8,93	0,3
5	Rastišča gorskih (in visokogorskih) bukovij na karbonatnih kamninah	404,65	15,3
63110	Preddinarsko gorsko bukovje	262,82	9,9
68210	Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	141,83	5,4
6	Rastišča jelke in bukve	1.544,83	58,4
64102	Dinarsko jelovo bukovje z bilnico	322,78	12,2
64103	Dinarsko jelovo bukovje s tevjem	376,06	14,2
64104	Dinarsko jelovo bukovje z golšcem	148,19	5,6
64105	Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveščkom	134,10	5,1
64106	Dinarsko jelovo bukovje s planinŮŮrkom	116,15	4,4
64107	Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	74,90	2,8
64111	Dinarsko jelovo bukovje z lakoto	339,90	12,8
64115	Dinarsko jelovo bukovje z lepenom	25,03	0,9
64130	Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	7,72	0,3
7	Rastišča jelke in smreke	187,38	7,1
66110	Dinarsko jelovje na skalovju	10,51	0,4
67110	Smrekovje na karbonatnem skalovju	176,87	6,7
8	Termofilna rastišča bukovij in bukovja na rendzinah	38,30	1,4
58110	Osojno bukovje s kresničevjem	4,70	0,2
59110	Preddinarsko-dinarsko topoljubno bukovje	21,68	0,8

63610	<i>Bukovje s polžarko</i>	11,92	0,5
12	<i>Rastišča termofilnih grmičavih gozdov</i>	39,56	1,5
56210	<i>Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje</i>	29,93	1,1
56312	<i>Alpsko-predalpski gozd termofilnih listavcev s črnim gabrom</i>	9,63	0,4
	Skupaj	2646,54	100,0

1.1.8 Živalski svet

GGE Ravne obsega naravno ohranjene gozdove na območju Goteniške gore. Enota je z visoko gozdnatostjo, nizko gostoto poselitve ter vzdrževanimi kmetijskimi površinami priljubljen življenjski prostor divjadi in zavarovanih vrst. Zaradi ohranjenosti biotopov ima enota vrstno pester živalski svet. Območje GGE je poznano po zimovališčih in koncentracijah jelenjadi. Vzdrževane kmetijske površine so vzrok škod, katere občasno povzročajo divji prašiči. V enoti so prisotne vse tri velike zveri, pri čemer so na območju enote pomembni prehodi volkov med Goteniškim hribovjem in Kočevskim rogom. Poti vodijo od Goteniške gore proti Stojni in masivu Roga.

Razčlenjen gozdni robin vzdrževane kmetijske površine nudijo ugodne prehranske in bivalne pogoje jelenjadi in srnjadi kakor tudi ostalim živalskim vrstam. V ohranjenih bukovih gozdovih se nahajajo vse za te biotope značilne živalske vrste. Na pobočju GGE je veliko jam in brezen, ki so pomemben življenjski prostor številnih redkih in ogroženih živalskih vrst.

Prisotne zavarovane živalske vrste:

Sesalci:

- rjavi medved, volk, ris, divja mačka, velika podlasica, mala podlasica, dihur, bober, veverica, podlessek, drevesni polh, krt, jež, več vrst netopirjev in rovk.

Ptice:

- ujede (kragulj, kanja, navadni skobec, sršenar, škrljančar, navadna postovka, mali orel, orel kačar, planinski orel, orel belorepec);
- sove (velika uharica, mala uharica, kozača, lesna sova, veliki skovik, mali skovik, koconogi čuk);
- gozdne kure (gozdni jereb, divji petelin);
- žolne, detli (mali detel, veliki detel, srednji detel, balkanski detel, belohrbti detel, siva žolna, zelena žolna, črna žolna, vijeglavka);
- golobi in grlice (golob grivar, golob duplar, skalni golob, divja grlica, turška grlica);
- ptice pevke (lešnikar, kavka, krokar, ...);
- ostale ptice (kukavica, podhujka, ...).

Žuželke:

- več vrst kačjih pastirjev ter čmrlejev in čebel, gozdna mravlja, orjaški krešič, vrste kozličkov kovač in strojar, rogač.

Dvoživke:

- nižinski urh, navadna krastača, zelena rega, zelena žaba, sekulja, močeril, navadni pupek.

Plazilci:

- slepec, martinček, zelenec, navadni gož, belouška, smokulja, modras.

Poleg navedenih lahko z gotovostjo sklepamo na prisotnost vseh vrst živali, značilnih za prisotne gozdne združbe, od nevretenčarjev do dvoživk, plazilcev in ptičev.

Prisotne nezavarovane živalske vrste (lovne vrste divjadi) so: jelen, srna, gams, divji prašič, poljski zajec, jazbec, lisica, šakal, kuna belica, kuna zlatica, navadni polh, šoja, sraka, siva vrana.

Populacije opisanih lovnih vrst divjadi so stabilne in prisotne na območju cele enote. Prisotnost šakala je opažena v letu 2016.

Na obravnavanem območju so prisotne vrste, ki so omenjene v dveh Natura območjih: SI3000263 Kočevsko (volk, medved, ris, človeška ribica, drobovratnik, bukov kozliček, alpski kozliček, vejicati netopir, veliki navadni netopir, širokouhi netopir, ozki vretenec, drobni svitek) in SI5000013 Kočevsko (kozača, koconogi čuk, mali skovik, belohrbti detel, mali muhar).

Preglednica 7 /D-SH: Stanje habitatov divjadi

Vrsta	Zahteve do habitata	Stabilnost populacije	Ekspertna ocena o stanju habitata	Nujni ukrepi
srna	ohranjen gozdni rob, jase, preseke, grmišča	ogrožena	zaradi velike gozdnatosti habitat manj primeren za srno	ohranjanje negozdnih površin
navadni jelen	vzdrževana pasišča, dovolj gozda v obnovi	stabilna	Ustrezno stanje pasišč in mlajših razvojnih faz gozda	ohranitev deleža mladovij
divji prašič	površine v zaraščanju, plodnosne vrste	stabilna	primeren ohranjen, nevznemirjen gozd	uravnavanje številčnosti
gams	strmi, skaloviti, težje prehodni predeli z melišči in pasišči	stabilna	ustrezen habitat na območju Kamenega zidu	mirna cona
rjavi medved	primerni brlogi, plodnosne vrste, jagodičje, pasišča	stabilna	primerno ohranjen habitat	mirne cone, krmišča
volk	ustrezne populacije plenskih vrst parkljaste divjadi	stabilna	primerno ohranjen habitat	skrb za plenske vrste
ris	ustrezne populacije plenskih vrst parkljaste divjadi	stabilna	dostopna hrana na minimumu, močna medvrstna konkurenca z ostalimi velikimi zvermi	skrb za plenske vrste
lisica	kot vsejed zelo prilagodljiva vrsta	stabilna	ustrezen habitat	uravnavanje številčnosti
jazbec	kot vsejed zelo prilagodljiva vrsta	stabilna	ustrezen habitat	uravnavanje številčnosti
zlati šakal	kot vsejed zelo prilagodljiva vrsta	osvaja prostor	manj primeren zaradi prisotnosti volka	uravnavanje številčnosti
kuna belica	kot vsejed zelo prilagodljiva vrsta	stabilna	ustrezen habitat	zmanjševanje številčnosti
kuna zlatica	kot vsejed zelo prilagodljiva vrsta	stabilna	ustrezen habitat	uravnavanje številčnosti, ohranjanje dreves z dupli
gozdni jereb	grmičasti razvojni stadiji gozda, gozdne poseke s plodonosnimi zelišči, jase	ogrožena	pomanjkanje plodonosnih zelišč, grmišč in drevesnih vrst	redukcija plenilcev, pomoč plodonosnim vrstam
divji petelin	razgrajeni sestoji z gozdnimi posekami in plodonosnimi zelišči	ogrožena	pomanjkanje plodonosnih zelišč, mravljišč	redukcija plenilcev, vzdrževanje gozdnih jas in zeliščnega sloja
navadni polh	ohranjen gozd naravne drevesne sestave	stabilna	ustrezen habitat	ohranjanje dreves z dupli

Populacijski trendi

Na OE Kočevje spremljamo populacijske trende in načrtujemo posege za vse živalske vrste, ki so opredeljene kot divjad, od zavarovanih vrst pa spremljamo populacijske trende za vse tri

predstavnik veliki zveri - medveda, volka in risa ter za predstavnika gozdnih kur - velikega petelina in gozdnega jereba. Ugotovljeni populacijski trendi:

- **Srnjad** - trend gibanja populacije srnjadi v območju kaže na znižanje številčnosti v primerjavi s preteklim obdobjem. Upadanje številčnosti je povezano z povečevanjem števila plenilcev (volk, ris, šakal,...). Upad številčnosti srnjadi je bolj izrazit v gozdnatih območjih Kočevskega Roga, Goteniške gore, Velike gore in Stojne. V načrtovalski enoti Osrednja Kočevska, kjer se nahaja GGE Ravne je številčnost srnjadi zelo nizka. Cilj je ohranitev populacije srnjadi, saj je od nje odvisen obstoj populacije risa.
- **Jelenjad** - v preteklem desetletnem obdobju se je v območju z redukcijskim odstrelom zniževala številčnost jelenjadi. Ocenjuje se do 50 % znižanje številčnosti v preteklih 25 letih. Po posameznih delih območja, ki smo jih izločili kot načrtovalske enote, je z upadanjem številčnosti prišlo do velikih razlik v gostoti populacije. Na območju GGE Ravne je številčnost jelenjadi z okoljem usklajena in stabilna. Na območju zaradi podlubnikov pomlajenih gozdov so težave z ustrezno vrstno sestavo pomladka, zato je potrebno ohraniti številčnosti jelenjadi na nivoju, ki bo omogočal naravno obnovo gozda in obstoj populacije volka in risa.
- **Gams** – v GGE Ravne živi populacija gamsov, ki je povezana s obkolpsko populacijo.
- **Divji prašič** - populacija divjega prašiča v območju je stabilna. Značilna zanjo so nihanja povezana z obrodrom bukve, hrasta, cera in kostanja. Na gostitev v prostoru znatno vplivajo ukrepi krmljenja. Stalna prisotnost divjih prašičev je nezaželena na boljših staniščih jereba in rastiščih divjega petelina. Na območju GGE Ravne je številčnost divjih prašičev majhna.
- **Lisica** - populacija lisice je imela do leta 2002 izrazit trend rasti, kar je posledica uspešnega cepljenja proti steklini. Sledila je kulminacija številčnosti in pojav garij, ki so povzročile skokovito zmanjšanje številčnosti. Lisica je prisotna na celém območju, njena populacija je usklajena z okoljem. Lisica je v uravnovešenem naravnem okolju pomemben regulator malih glodavcev in kot takšna pomemben ekološki dejavnik, ki ima ob visoki številčnosti znaten vpliv na poljsko divjad in gozdne kure.
- **Jazbec** - številčnost jazbeca periodično niha in je v zadnjem obdobju v porastu. Vrsta je vitalna, brez zaznavnih bolezni. Na lokalni razpored in številčnost te vrste v okolju ima poleg naravnih dejavnikov znaten vpliv tudi krmljenje z močnimi krmili. Zaradi negativnega vpliva na talne gnezdilce se priporoča aktivno uravnavanje populacije s povečanim odstrelom.
- **Zlati šakal** - vrsta ima trend širitve. V nižinskih predelih Bele Krajine in Grosuplja, kjer so volkovi manj pogosti volkov je številčnost šakala večja in so opažena legla, drugod v območju je šakalov manj. V GGE Ravne se pojavljajo posamezni dispergerji.
- **Kuna belica, kuna zlatica** - obe vrsti kun sta prisotni na celém območju. Nihanje odvzema nakazuje periodično nihanje številčnosti obeh vrst. Obe vrsti imata stabilen trend razvoja. Kuna belica je pogostejša vrsta od kune zlatice. Obe vrsti sta vsejedi. Raziskava narejena v okviru projekta Life Kočevsko, je ugotovila kuno kot glavnega plenilca gnezd gozdnih kur. Zaradi negativnega vpliva na talne gnezdilce se priporoča v conah divjega petelina in gozdnega jereba intenzivnejši lov kune belice in kune zlatice.
- **Poljski zajec** - prisoten je sicer tako v gozdnem kot kmetijskem prostoru na vsem območju, vendar je njegova številčnost dokaj nizka. Vzroki za skromno stanje so velika številčnost naravnih plenilcev, ukrepi v kmetijstvu (zmanjšanje ornih površin, opuščanje malo površinske pridelave kultur, ...) in promet. Poljski zajec zaenkrat še ni ogrožena vrsta.
- **Šoja, sraka, siva vrana** - številčnost srake, šoje in sive vrane je usklajena z razmerami v okolju. Šoja je prebivalec gozda, sraka in siva vrana pa sta značilni predstavnici polja. Vse tri vrste so v območju pogoste, gnezdiijo in imajo primeren prirastek. Pogostnost vrst in nizke izgube kažejo na dobro zdravstveno stanje vseh treh vrst. K temu veliko pripomore manjša uporaba kemikalij v kmetijstvu. Ugotovljeni trend kaže z okoljem usklajeno številčnost srake in šoje in rast številčnosti populacije sive vrane.
- **Navadni polh** - populacija navadnega polha je vitalna, njena številčnost je odvisna od obroda gozdnega drevja (bukev, hrast, gaber), zato od leta do leta močno niha. Navadni polh je v letih

gozdnega obroda zaradi svoje številčnosti pomemben plen malih zveri (kune, divja mačka), sov in risa.

- **Medved** - populacija je vitalna in številčna. Vrsta nima naravnega sovražnika, zato se z odvzemom prirastka poiskuje uravnavati številčnost vrste. Visoka številčnost povzroča konflikte v urbanem okolju in gozdu. Medvedi si pogosto iščejo hrano v bližini naselij, kjer z pojavljanjem in povzročenovzročeno škodo v sadovnjakih, čebelnjakih, med drobnico in na posevkih kmetijskih kultur. Ob visoki številčnosti je pomemben prehranski konkurent številnim živalskim vrstam v gozdnem prostoru in postaja omejujoč dejavnik za kmetovanje. Območje GGE Ravne je eno gostejše poseljenih z rjavim medvedom (ohranjeni gozdovi, številni brlogi, redka poselitev).
- **Volk** - populacija je vitalna in je v zadnjem desetletnem obdobju v porastu. Letno se evidentirajo 3 - 4 legla in stalna prisotnost 25 - 35 volkov. Poglavitni plen volku sta jelenjad in srnjad, ob zmanjševanju naravnega plena so pogostejši napadi volkov na drobnico, konje in govedo. Območje GGE Ravne predstavlja osrednji del območja tropa Gotenica, ki je najstabilnejši volčji trop na območju Kočevske.
- **Ris** - populacija je stabilna. V času od 1. julija 2017 do 31. marca 2024 je potekal projekt LIFE Lynx. Projekt naj bi izboljšal genetsko stanja risa in preprečil njegovo izumrtje v dinarski in jugovzhodni alpski regiji. V okviru projekta se je preselilo iz Slovaške in Romunije v Slovenijo in na Hrvaško 18 risov. Že v prvem letu je bilo potrjeno parjenje med priseljenim risom in domačo samico, nadaljna ugotovljena legla pa kažejo na uspešno doselitev.
- **Divji petelin** - opazen je izrazit padec številčnosti in izguba še zadnjih aktivnih rastišč. Letno so opaženi posamezni osebki.
- **Gozdni jereb** - populacija je še prisotna, vendar je njena številčnost redka in lokalno omejena. V okviru projekta Life Kočevsko se je izvedlo vrsta ukrepov za izboljšanje življenjskih pogojev za gozdnega jereba (zagotovitev dodatne prehrane s postavitvijo prehranjevalnih ograj in sadnjo plodonosnega drevja, zapora slepih gozdnih cest).

1.2 Površina in lastništvo gozdov

V GGE prevladujejo državni gozdovi – 84,5 % površine, gozdov lok. skupnosti je 9,3 % ter zasebnih gozdov 6,2 % površine gozdov.

Preglednica 8 /LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	164,40	2.234,83	247,31	2.646,54
Delež (%)	6,2	84,5	9,3	100,0

Preglednica 9 /LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	81,4	81,4	41,0	41,0
1 do 5 ha	18,6	100,0	59,0	100,0
5 do 10 ha	0,0	0,0	0,0	0,0
10 do 30 ha	0,0	0,0	0,0	0,0
30 do 100 ha	0,0	0,0	0,0	0,0
nad 100 ha	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	100,0		100,0	

Preglednica 10 /D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Delež (%) Leto 2015	Delež (%) Leto 2025	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	95,1	81,4	262	262
1 do 5 ha	4,9	18,6	60	322
5 do 10 ha	0,0	0,0	0	322
10 do 30 ha	0,0	0,0	0	322
30 do 100 ha	0,0	0,0	0	322
nad 100 ha	0,0	0,0	0	322

Številčno je več tistih gozdnih posestnikov (72,4 %), ki imajo velikost gozdne posesti do 1 ha. Po površini ima največ gozdnih posestnikov (59,0 %) velikost gozdne posesti od 1 do 5 ha.

Razvoj posestne sestave kaže, da se je število gozdnih posestnikov z manjšo gozdno posestjo (do 1 ha) v preteklem načrtovalskem obdobju zmanjšalo (iz 95,1 na 81,4 %). Skupno število lastnikov gozda v GGE je 322.

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

Gozdna cesta je namenjena predvsem gospodarjenju z gozdom in mora omogočati prevoz lesa tudi z daljšimi prevoznimi kompozicijami. Odprta je tudi za javni promet, čeprav je nekategorizirana v skladu s predpisi, ki urejajo javne ceste. Vodena je v evidenci gozdnih cest.

Preglednica 11 /D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne km	Povezovalne km	Skupaj km	Gostota cest m/ha
Gozdne ceste	31,955	0,607	32,562	13,31
Javne ceste	16,135		19,000	6,72
Skupaj	48,090		51,562	20,03

Opomba: pri izračunu cestnega omrežja so upoštevane samo produktivne ceste

Na razporeditev gozdnih cest vpliva predvsem naklon in oblike kraškega terena. Razporeditev gozdnih cest v enoti se prilagaja razgibanemu kraškemu reliefu. Enota je razmeroma dobro odprta z gozdnimi cestami, ki sledijo pobočjem dinarskih grebenov in se priključujejo na javne ceste, ki dolino Kočevske Reke prek Borovca in Strme Rebri povezuje s Kolpsko dolino ter z Dragarsko dolino in Gotenico. Slabše so odprta le najbolj strma, vzhodna pobočja Borovške gore pod Kamenim zidom. Enota se z gozdnim cestnim omrežjem navezuje na sosednjo GGE Gotenica.

Skupaj 2.400,30 ha gozdov, v katerih lahko gospodarimo, odpira 48,090 km produktivnih cest, kar predstavlja gostoto cest 20,03 m/ha. Odprtost gozdov s cestami lahko ocenimo kot dobro. Pomen javnih cest, ki odpirajo gozdove, je znaten. Javne ceste predstavljajo 34 % produktivnih cest.

Glede na preteklo ureditveno obdobje se je gostota produktivnega cestnega omrežja v enoti nekoliko znižala. Dolžine gozdnih cest so se zaradi novega zajemanja podatkov na podlago LIDAR v aplikaciji Evidenca gozdnih cest spremenile. Ceste imajo sedaj realno (grafično določeno) dolžino. Dve krajši cesti, ki ne odpirata gozdov, smo izbrisali iz Evidence gozdnih cest.

Povprečna razdalja med cestami je 499 m.

Spravilna razdalja določena v tehnološkem delu gozdnogojitvenih načrtov je 350 m. Pogojuje jo oblika terena, saj gre za kraški, vrtačast, razgiban teren in vpliv etatov po odsekih.

Glede na namen in rabo gozdne ceste razvrščamo v kategorije G1, G2 in G3. Ceste G1 imajo poudarjen javni značaj in so zato v znatni meri namenjene tudi javnemu prometu. So redno vzdrževane. V enoti ni takšnih gozdnih cest. Ceste G2 so glavne gozdne ceste, ki odpirajo velike gozdne komplekse in so namenjene prvenstveno gozdni proizvodnji. V GGE Ravne je 5 tovrstnih GC, kar predstavlja 57 % gozdnih cest. Skušamo jim zagotoviti čim bolj redno vzdrževanje. Ceste G3 so stranske gozdne ceste. Namenjene so izključno gozdni proizvodnji in odpirajo manjše površine gozdov. Vzdržuje se jih občasno, po potrebi. V GGE Ravne je 10 tovrstnih GC, kar predstavlja 43 % gozdnih cest.

Spravilne razmere v gozdnogospodarski enoti so ugodne, saj omogočajo na pretežnem delu enote spravilo s traktorji. Spravilne razmere so slabše na zelo strmih pobočjih, kjer pa je gospodarjenje tako omejeno zaradi poudarjene varovalne funkcije gozda.

Gozdna vlaka je grajena ali pripravljena gozdna prometnica namenjena spravilu lesa s pravilnimi sredstvi. Gostotni razred pojasnjuje odprtost z gozdnimi vlakami. Pokazatelj odprtosti je tudi pravilna razdalja.

Preglednica 12 /SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Spravilno sredstvo	Površina		Spravilna razdalja (m) – v %					
	ha	%	do 200	200-400	400-600	600-800	800-1200	nad 1200
Traktor	63,56	3	1	0	2	0	0	0
Mali zgibnik	711,78	29	8	20	1	0	0	0
Zgibnik	1624,96	68	4	37	19	8	0	0
Skupaj	2400,30	100	13	57	22	8	0	0

Preglednica 13 Odprtost gozdov z vlakami po gostotnih razredih

Gostotni razred m/ha	Površina ha	Dolžina vlak m	Delež površine %	Gostota m/ha	Razdalja v metrih	
					med vlakami	spravilo
neodprto	41,89	0	2	0	-	356
0 – 50	53,11	253	2	5	2099	500
50 – 100	17,01	1.460	1	86	117	410
100 – 150	802,66	105.937	33	132	76	315
150 – 200	1438,04	242.869	60	169	59	357
200 in več	47,59	11.394	2	239	42	658
Skupaj	2400,30	361.913	100	151	66	350

Dolžine gozdnih vlak so se zaradi novega zajemanja podatkov na podlago LIDAR v aplikaciji Evidenca gozdnih vlak spremenile. V gozdnogospodarski enoti je zaprtih 4 % večnamenskih gozdov, 1 % je delno odprtih in 95 % primerno odprtih z gozdnimi vlakami. 246,24 ha gozdov ni večnamenskih in je neodprtih; gre za 211,24 ha GPN - gozdnih rezervatov in 35,00 ha varovalnih gozdov, kjer praviloma ni gospodarjenja. Povprečna gostota gozdnih vlak je 151 m/ha, kar je glede na sestojne razmere zelo dobro. Povprečna razdalja med vlakami je 66 m.

1.4 Družbeno gospodarske razmere

Območje je zelo redko poseljeno. Kraji v GGE Ravne so zaradi višje nadmorske višine in gozdnatosti, na vrsto za poselitev prišli šele v 14. stoletju, istočasno s Slovenci in nemškimi kolonisti, ki so se med drugo svetovno vojno izselili.

1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom

1.5.1 Lovstvo

V GGE Ravne s prosto živečo divjadjo gospodarijo lovci LPN Kočevsko (na 84 % površine) in lovci Lovski družine Osilnica (na 16 % površine). Cilj obojih je trajnostno upravljanje z vsemi avtohtonimi živalskimi vrstami, ki živijo v območju in so predmet lova in drugimi živalskimi vrstami tako, da ne bodo ogroženi odnosi med vrstami ter proizvodne in ostale funkcije gozda in okolja. Posebej je potrebno varovati ogrožene vrste.

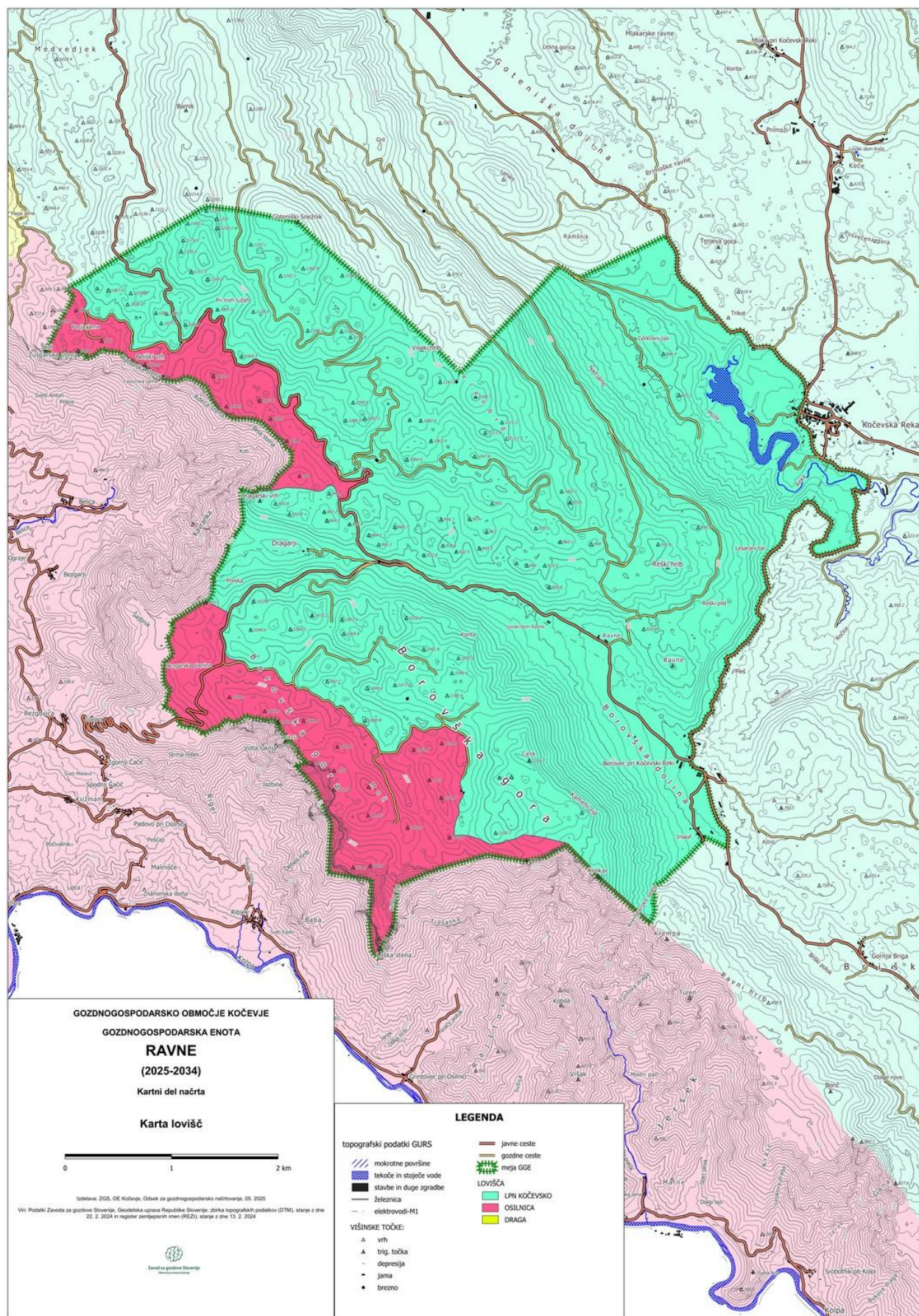
LPN in lovišče se organizacijsko nahajajo v Kočevsko-Belokranjskem lovsko upravljavskem območju, kjer se izvaja enotna lovsko politika ter upravlja s populacijami po skupnem desetletnem lovsko upravljavskem načrtu, 2 letnih lovsko upravljavskih načrtih in letnih načrtih lovišč/LPN.

Preglednica 14 /D-LD: Pregled lovišč

Šifra	Ime lovišča	Pov. gozda lovišča v GGE (ha)	Opomba
0318	OSILNICA	421,86	
0331	LPN KOČEVSKO	2.224,68	
	Skupaj	2.646,54	

LPN Kočevsko izvaja številne ukrepe za izboljšanje življenjskih pogojev za divjad, kot so košnja enklav, vzdrževanje grmišč, sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja, izdelava in vzdrževanje kaluž, dopolnilno in odvrtačno krmljenje, mirne cone, ... in seveda odstrel.

Karta 3: Pregledna karta lovišč

Preglednica 15 Izločitve divjadi in zavarovanih vrst velikih zveri v LPN Kočevsko

	Odstrel in izgube / 100 ha									
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
srnjad	0,39	0,29	0,28	0,28	0,22	0,24	0,24	0,27	0,24	0,25
jelenjad	1,97	2,18	2,78	2,55	2,32	2,22	2,27	2,25	2,98	2,81
divji prašič	0,24	0,26	0,62	0,19	0,77	0,30	0,61	0,27	0,83	0,66
gams	0,004	0,004	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,006	0,003
medved	0,03	0,004	0,007	0,004	0,01	0,01	0,01	0,007	0,02	0,02
volk	0,00	0,00	0,00	0,00	0,004	0,00	0,003	0,00	0,00	0,00
jazbec	0,01	0,02	0,02	0,01	0,01	0,03	0,01	0,007	0,01	0,03
kuna	0,01	0,02	0,00	0,004	0,00	0,004	0,00	0,003	0,002	0,002
lisica	0,15	0,10	0,15	0,07	0,11	0,09	0,09	0,12	0,13	0,09
poljski zajec	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,007	0,00	0,007	0,002	0,00

*za leta 2015 – 2022 so navedeni podatki LPN Snežnik, po združitvi LPN pa za leti 2023 in 2024 podatki LPN Kočevsko

Jelenjad se je v preteklem desetletju v območju zniževala z izvajanjem redukcijskega odstrela. V letu 2016 se je pristopilo z intenzivnejšim odvzemom k hitrejšemu zmanjšanju številčnosti. Ukrep sledi povečani obnovi gozdov in bo spremljan s kazalniki v okolju in populaciji jelenjadi. Podatki o izločitvah divjadi kažejo na stabilno populacijo jelenjadi.

Srnjad kaže na upadanje številčnosti. Njen odvzem se je v preteklem desetletnem obdobju predvsem zaradi velikega vpliva velikih zveri v LPN Kočevsko zmanjšal za polovico.

Opazno je letno nihanje številčnosti divjega prašiča. Številčnost lisice in jazbeca je stabilna. Številčnost poljskega zajca je majhna.

Nihanja v odvzemu rjavega medveda so posledica letnih zamud pri izdaji dovoljenj za odstrel. Ocenjuje se, da se je število medvedov v preteklem desetletju povečalo. Narašča tudi številčnost volka in risa.

1.5.2 Kmetijstvo

S kmetijstvom se ukvarjajo predvsem ljudje s statusom kmeta z lastno čredo drobnice in goveda, ki imajo državno ali zasebno zemljo v zakupu. Avtohtone kmetije pa zaradi starih lastnikov počasi zamirajo. Hkrati je posest razdrobljena na številne manjše parcele. Tu sta kmetijstvo in gozdarstvo le še kot dopolnilni dejavnosti.

Za gozdnogospodarsko enoto je značilna izredna razdrobljenost posesti, kar je močna ovira pri obdelavi. Večji kompleksi, predvsem slabših zemljišč, so tudi bivše vaške skupnosti. Slaba rodovitnost in neugodne podnebne razmere so silile prebivalce teh krajev, da so iskali razne vire zaslužkov predvsem krošnjarstvo, tovorjenje. Tudi danes, čeprav gre pretežno za podeželsko območje, ki ima določene možnosti za razvoj kmetijstva, si tudi z njegovim razvojem ne bo možnosti zagotoviti blagostanja. Tudi na podeželju je potrebno pospešiti razvoj perspektivnih dejavnosti, tako da bo kmetijstvo predstavljalo dopolnilni vir dohodka.

Za tak razvoj ima pred drugimi območji to območje prednosti v velikih zalogah kvalitetnega lesa. Dobro ohranjeno naravno okolje daje možnosti pridelave bio-hrane, pridelave raznih novih (zdravilnih) pridelkov in nadaljnji predelavi, trženju pod blagovno znamko, lovju, pohodništvu, kolesarjenju, čolnarjenju...

Kmetijstvo in gozdarstvo se morata zavedati svojih omejitvenih faktorjev (omejena površina, odvisnost od klime, divjadi, ...). Na našem območju so pogoji za kmetijstvo še posebej neugodni. Na podeželju je potrebno razvijati povečano pridobivanje dohodka s številnimi drugimi dejavnostmi. Starih kmetij praktično ni. Kmetijsko dejavnost ob uporabi zmogljivejše mehanizacije družinska skupnost in ožje sorodstvo lahko opravijo za hobi ali kot dopolnilno dejavnost pri prireji mesa (telice, biki, konji, eventualno drobnica). Naselja z ugodnimi legami imajo možnost za razvoj sadjarstva in gojenja zdravilnih rastlin.

Posebnost kmetijstva na našem območju je zgodovinsko pogojena. Po drugi svetovni vojni je nastalo veliko državno posestvo Snežnik Kočevska Reka in nekaj zasebnih kmetij na majhnih površinah.

Opremljenost kmetij s stroji je dobra. Imajo v povprečju več kot en traktor z več priključki ter več motornih žag.

1.5.3 Poselitev

Število prebivalcev se zmanjšuje. Trend je usmerjen k stagnaciji oziroma upadanju. Povečuje se delež prebivalstva v mestu Kočevje, prazni pa se podeželje, še zlasti v južnem delu območja, ki je najbolj demografsko ogroženo.

Preglednica 16 /Prebivalstvo po naseljih od leta 1869 do 2014

Naselje /leto	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1931	1941	1948	1953	1961	1971	1981	1991	2002	2014	2024
Borovec	297	124	115	135	118	115	127	129	32	138	144	79	41	50	56	63	45
Inlauf	-	74	68	73	80	79	63	49	51	14	-	Priključeno k Borovcu					
Pleš	0	27	28	33	21	37	39	17	16	-	8	Upoštevano pri Borovcu					
Kočevska Reka	322	341	341	343	357	325	314	296	198	257	391	344	304	302	273	258	266
Dragarji	-	8	11	13	11	11	7	10	-	-	-	-	-	-	-		
Ravne	-	72	67	64	56	51	75	-	43		Upoštevano pri Borovcu						
SKUPAJ	619	650	629	656	655	602	623	523	341	425	535	423	345	352	329	321	311

Vir preglednice 3 so podatki o državljanih po naseljih Statističnega urada Republike Slovenije. Preglednica zajema kraje, ki se nahajajo v krajevni skupnosti Kočevska Reka.

Iz preglednice je razvidno, da je prvič prišlo do opaznejšega zmanjševanja števila prebivalcev po letu 1900. Naslednja večja sprememba je bila pozimi 1941/42 po odhodu Kočevskih Nemcev (484 oseb), ko je število prebivalcev upadlo za 35 %. V petdesetih in šestdesetih letih je bilo na Posestvu Snežnik veliko delavcev zaposleno v kmetijstvu, zato je prišlo do povečanja prebivalstva. V sedemdesetih letih se je začela gradnja hiš. Zaradi zaprtega območja se je gradilo na njegovem obrobju v Štalcerjih in na Moravi, kasneje pa tudi v Novih Lazih, kjer beležijo postopen dvig prebivalstva, druge vasi pa se še naprej praznijo, povprečna starost prebivalcev narašča. Življenje v odročnejših vaseh je težko. Mladi ostajajo po šolanju v večjih krajih zaradi boljše možnosti za zaposlitev.

1.5.4 Infrastruktura

Za enoto je najpomembnejša cestna infrastruktura. Asfaltirana je javna cesta Kočevska Reka – Borovec – Osilnica, cesta iz Borovca proti Gornji Brigi ter cesta Kočevska Reka – Gotenica. V makadamski izvedbi ostaja javna cesta Dragarji – Medvedjak. Ostale ceste so gozdne ceste, ki razmeroma dobro odpirajo gozdove v enoti in omogočajo racionalen prevoz lesa do lesnopredelovalnega skladišča v Kočevski Reki. Na območju naseljenih krajev je prisotna tudi ostala infrastruktura, ki je danes nujno potrebna za življenje, in sicer elektrika, telekomunikacije ter oskrba s pitno vodo.

Daljnovodi potekajo iz smeri Kočevska Reka - Borovec – Dragarji in naprej v Kolpsko dolino ter Borovec - Gornja Briga.

1.5.5 Ostale gospodarske dejavnosti

V Kočevski Reki je večji lesno - predelovalni obrat podjetja Snežnik d.o.o. (100 % last SIDG), ki pretežni del lesa za potrebe lesne predelave pridobi z lastnim posekom lesa v državnih gozdovih. Pri predelavi lesa gre predvsem za proizvodnjo žaganega lesa, proizvodnjo masivnih plošč in proizvodnjo biomase.

Edini delujoči peskokop je na JV robu vasi Kočevska Reka, ki ga podjetje Snežnik d.d. uporablja za lastne potrebe.

Turizem je razvijajoča se dejavnost na področju območja Kočevske Reke. Z razglasitvijo Pragozda Krokra za Unesco svetovno dediščino se je povečal pritisk na gozdni prostor v predelu Borovške gore.

1.6 Projektne aktivnosti

1V času veljavnosti GGN za GGE Ravne 2015-2024 je bilo območje GGE Ravne vključeno v aktivnosti več projektov, ki so obravnavali ali vplivali na gospodarjenje z gozdovi.

1.6.1 Projekt LIFE Kočevsko

Projekt LIFE Kočevsko, uradno imenovan »Ohranjanje območij Natura 2000 Kočevsko«, je potekal od 1. septembra 2014 do 28. februarja 2019 v okviru mehanizma LIFE + Evropske unije. Koordinator projekta je bila Občina Kočevje, partnerji pa Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Zavod za gozdove Slovenije in Ljudska univerza Kočevje. Glavni cilj projekta je bilo izboljšanje habitatnih razmer petih tarčnih vrst (belohrbti in triprsti detel, gozdni jereb, divji petelin in orel belorepec ter človeške ribice v okviru habitatnega tipa kraške jame). Ključni ukrepi, ki so se izvajali tudi v GGE Ravne so bili: povečanje ponudbe odmrle mase za detle (ekocelice, obročkanje dreves), postavitve prehranjevalnih ograj in izboljšanje habitata za divjega petelina in gozdnega jereba ter izboljšanje habitata orla belorepca in nadzorom dogajanja v okolici njegovega gnezda.

1.6.2 Projekt Interreg CE Beechpower

Namen mednarodnega Interreg CE projekta Projekt BEECH POWER (2019 – 2022) je bil izboljšati kvaliteto in učinkovitost upravljanja z svetovno dediščino "Starodavnih in prvinskih bukovih gozdov Karpatov in drugih evropskih regij" z namenom zaščite integritete ekosistemov posameznih delov te destinacije. Projekt je izvajal aktivnosti na šestih raznolikih ciljnih področjih v petih državah, v narodnih parkih Kalkalpen (Avstrija), Paklenica (Hrvaška) in Poloniny (Slovaška), biosfernem rezervatu Schorfheide-Chorin (Nemčija), ter gozdnih rezervatih Snežnik-Ždrecle in Pragozd Krokav (Slovenija). Projektni partnerji so uporabili ekosistemske in participativne pristope in delali na različnih administrativnih ravneh z namenom vsidranja upravljanja z bukovimi gozdovi v trajnostni regionalni razvoj. Razvili so ponovljive in inovativne modele za bukove gozdove svetovnega pomena in njihove okoliše. S smernicami, strategijami in priporočili je projekt ustvaril Standard kvalitete za bukove gozdove. Standard podpira upravljalce zavarovanih območij, javne ustanove in akterje iz civilne družbe pri njihovem vsakodnevnem delu.

1.6.3 Projekt Interreg CE HFR – Vitalne Gozdne Regije

GGE Ravne je kot pilotno območje in del Vitalne Gozdne Regije Kočevsko vključeno v aktivnosti projekta Interreg CE *HealthyForestRegions – Vitalne Gozdne Regije* (2023 – 2026).

Projekt je mednaroden in zajema gozdnate regije na območju Srednje Evrope. Ukvarja se s problemom zmanjševanja funkcionalnosti gozdnih ekosistemov in izgubo biotske raznovrstnosti, ki sta posledica netrajnostnega gospodarjenja z gozdovi in se krepi zaradi negativnih vplivov vse hitrejših podnebnih sprememb, kar vpliva na zagotavljanje gozdnih ekosistemskih storitev za dobrobit ljudi in prožnost ekosistemov.

Priprava GGN za GGE Ravne se vsebinsko povezuje z delovnim sklopa projekta DS2: Sistemi povračil za gozdne ekosistemske storitve - raziskovanje in uvajanje novih možnosti in DS3: Razvoj operativnih okvirjev za varovanje funkcionalnosti gozdnih ekosistemov v vitalnih gozdnih regijah.

Rezultat projekta vključujejo strategije za obveščanje o vrednosti vitalnih in funkcionalnih gozdov ter njihovih ekosistemskih storitvah, ki prispevajo k zdravju in dobrobiti ljudi. Predvideva nadaljnje strategije in akcijske načrte za prednostno razvrščanje regionalnih ekosistemskih storitev za ohranjanje funkcionalnosti gozdnih ekosistemov. Razviti pilotni ukrepi bodo vključevali izobraževanja in uresničevanje regionalne dodane vrednosti za lokalne deležnike iz različnih sektorjev. Poleg tega se bodo pripravili konkretni koncepti in orodja za trženje gozdnih ekosistemskih storitev za ustvarjanje alternativnih virov dohodka iz gozdov. Projekt udeležanja koncept vitalnih gozdnih regij v različnih regionalnih kontekstih, kjer sta institucionalna in javna zavezanost ter ozaveščenost za varovanje gozdnih ekosistemov povezani na lokalni in regionalni ravni.

1.7 Požarno ogroženi gozdovi

Požarna ogroženost gozdov v GGE je majhna – povzeta je po prenovljeni metodologiji določanja požarne ogroženosti vključene v GGN GGO Kočevje (2021-2031) [1]. Gozdovi GGE Ravne spadajo med požarno manj ogrožene gozdove. Izjema so nasadi smreke in zaraščajoče površine s primesjo rdečega in črnega bora med Plešem in Ravnami, v katerih je veliko podrasti ter gozdovi okoli Firštovega repa – 3 stopnja ogroženosti. Prehodi med kmetijskimi površinami in gozdom se v

glavnem ne kosijo, zato so vsi gozdovi, ki mejijo na kmetijske površine, ogroženi zaradi velike količine suhe trave, zlasti v pomladnem in jesenskem obdobju.

Pregledna karta požarne ogroženosti gozdov v merilu je podana v kartnem delu načrta (karta št. 12)

1.8 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

GGE Ravne je razdeljena na 85 oddelkov oziroma 107 odsekov in ti pokrivajo celotno površino gospodarske enote. Povprečna površina gozda v posameznem odseku je 24,73 ha. V enoti je en revir – revir Ravne.

1.9 Organiziranost javne gozdarske službe

Gospodarjenje in ravnanje z gozdovi usmerja Zavod za gozdove Slovenije kot javna gozdarska služba. Zavod za gozdove Slovenije je organiziran teritorialno. Na območju Kočevja deluje Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Kočevje, ki je razdeljena na krajevne enote. GGE Ravne sodi v Krajevno enoto Kočevska Reka in predstavlja revir Ravne.

V skladu z načrti za gospodarjenje z gozdovi, ki jih izdeluje ZGS, z državnimi gozdovi upravlja Družba Slovenski državni gozdovi d.o.o. (SiDG), z gozdovi v lasti Občine Kočevje upravlja podjetje Kočevski les d.o.o., z ostalimi gozdovi pa lastniki sami.

2 Prikaz funkcij gozdov

GGE je zaradi svoje geografske lege ter reliefne pestrosti zanimiva za različne uporabnike prostora in ponuja številne možnosti za razvoj večnamenske vloge.

Na območju GGE Ravne je z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/2005, 56/2007, 29/2009, 91/2010, 1/2013, 39/2015 in 191/2020) zavarovanih šest gozdnih rezervatov (211,24 ha) in varovalnih gozdov (35,00 ha). Zavarovani gozdni rezervati so: Pragozd Krokar, Borovec, Krempa, Jezero, Firštov rep in Goteniški Snežnik. Pragozd Krokar je leta 2017 postal del Unesco svetovne dediščine.

GGE je v celotnem delu vključena v območje Natura 2000 (SI3000263 POO Kočevsko, SI 5000013 Kočevsko POV). Celotna GGE je tudi del ekološko pomembnih območij - EPO (Kočevsko – 31100 ter Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri – 80000).

Osnova prikazanim funkcijam gozdov je GGN za GGO Kočevje izdelan za obdobje 2021-2030 [1], pretekli GGN GGE Ravne 2015-2024 [2], terenski opisi sestojev in odsekov, gozdnogojitveni načrti ter naravovarstvene [3], kulturnovarstvene [4] in vodovarstvene smernice [5].

Funkcije, ki se pojavljajo ploskovno, so navedene kot »Funkcije v odseku« v prilogi načrta »Opis gozda« (tabela E4).

V prilogi načrta »Opis gozda« so ključne usmeritve za zagotavljanje funkcij gozda zapisane kot »Usmeritve za zagotavljanje funkcij gozdov«. Tu navajamo tudi pripadajoče Natura 2000 območje, EPO, upravljalvske cone, naravne in kulturne vrednote, habitatne tipe ter ekocelice na ravni odseka.

Gozdovi imajo po Zakonu o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16) in 78/23 [6]– ZUNPEOVE ter skladno s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20) [7] opredeljenih več funkcij:

- ekološke: varovanje gozdnih zemljišč in sestojev, hidrološka, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti ter klimatska funkcija;
- socialne: zaščitna funkcija – varovanje objektov, rekreacijska, turistična, poučna, raziskovalna, higiensko – zdravstvena funkcija, funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine, obrambna ter estetska funkcija;
- proizvodne: lesnoproizvodna funkcija, pridobivanje drugih gozdnih dobrin ter lovnogospodarska funkcija.

Preglednica 17 1/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	
F. varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	407,73	15,1	15,1	583,89	21,5	21,5	1.718,33	63,3	63,3	2.709,95
F. ohranjanja biotske raznovrstnosti	871,19	32,1	32,1	1.838,76	67,8	67,7	0	0	0	2.709,95
Hidrološka funkcija	160,18	5,9	5,9	2.552,71	94,1	94,1	0	0	0	2.712,89
Klimatska funkcija	0	0	0	887,25	32,7	32,7	-	-	-	887,25
Zaščitna funkcija	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Higiensko-zdravstvena funkcija	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Obrambna funkcija	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rekreacijska funkcija	0	0	0	41,71	1,6	1,5	-	-	-	41,71
Turistična funkcija	0	0	0	92,89	3,5	3,4	-	-	-	92,89
F. varovanja naravnih vrednot	271,98	49,4	10,0	278,1	50,6	10,2	0	0	0	550,08
Varovanje kulturne dediščine	0,61	80,3	0,02	0,15	19,7	0	0	0	0	0,76
Poučna funkcija	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Raziskovalna funkcija	211,24	100	7,8	0	0	0	0	0	0	209,90
Estetska funkcija	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Lesnoproizvodna funkcija	2.078,13	100	76,9	0	0	0	0	0	0	2.086,10
Funkcija prid. dr. gozdnih dobrin	0	0	0	1.825,46	100,0	67,4	0	0	0	1.825,46
Lovnogospodarska funkcija	107,94	5,2	4,0	1.967,23	94,8	72,6	0	0	0	2.075,17

Celotna površina GGE meri 2.878,24 ha. Gozdni prostor, ki predstavlja gozd in nanj funkcionalno vezana druga negozdna zemljišča (gozdne jase, infrastrukturni objekti v gozdnem prostoru...), na katerem so določene funkcije gozda, obsega 2.709,95 ha. Gozd obsega 2.646,54 ha.

Ekološke funkcije na 1. stopnji poudarjenosti so določene pri funkciji ohranjanja biotske raznovrstnosti (32,1 % gozdnega prostora), funkciji varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (15,13 %) in hidrološki funkciji (5,9 %).

Ekološke funkcije na 2. stopnji poudarjenosti so določene na vsej preostali površini gozdnega prostora. Zaradi vključenosti celotne GGE v EPO in Natura 2000 območja je na celotni preostali površini na 2. stopnji poudarjena funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (67,73 % gozdnega prostora). Zaradi karbonatnega sveta je hidrološka funkcija poudarjena na 2. stopnji na področju celotne preostale GGE (94,06 ha). V manjšem deležu se pojavlja tudi funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (21,51 %). Hidrološka funkcija je na drugi stopnji poudarjena na 94,06 ha prostora.

Pri socialnih funkcijah so na 1. stopnji poudarjene funkcija varovanja naravnih vrednot (10,02% gozdnega prostora), funkcija varovanja kulturne dediščine (0,02% gozdnega prostora) in raziskovalna funkcija (7,7% gozdnega prostora).

Socialne funkcije na 2. stopnji - poudarjene so funkcija varovanja naravnih vrednot (10,25 %), rekreacijska (1,54%) ter funkcija varovanja kulturne dediščine (0,01 %).

Po površini je od proizvodnih funkcij s 1. stopnjo poudarjenosti (izjemna poudarjenost funkcij) v gozdnem prostoru poudarjena lesnoproizvodna funkcija (76,92 % gozdnega prostora – 2.087,69 ha) in lovnogospodarska funkcija (3,98% gozdnega prostora – 107,94 ha).

Na 2. stopnji so od proizvodnih funkcij poudarjene lovnogospodarska funkcija (72,49 % gozdnega prostora). Na 67,26% površine je poudarjena tudi funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

Lesnoproizvodna funkcija ni poudarjena na 558,85 ha gozda (gozdni rezervati, predlog razširitve rezervata Borovec, ekocelice brez ukrepanja) ter drugih negozdnih površinah v gozdnem prostoru (gozdne jase, zaraščajoče površine, daljnovodi, na območju javnih cest (drugo v gozdnem prostoru)).

V GGE sta vzdolž vodotokov linijsko poudarjeni hidrološka (1. stopnja) in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (2. stopnja) – to območje predstavlja tudi upravljavsko cono D (rak koščak). V enoti so vzdolž poti (Borovška pot, odseki planinskih poti, Pragozdna pot Krokar, Orlova pot) linijsko poudarjene rekreacijska, turistična in estetska funkcija.

V enoti je registriranih 116 točkovnih objektov s posebej poudarjenimi funkcijami (kraške jame, brezna, izviri, studenci, vodna zajetja, kaluže, vodohrani, izjemna in habitatna drevesa, lovski objekti).

Večnamenska raba gozdnega prostora je ena izmed temeljnih usmeritev gozdnogospodarskega načrtovanja v Sloveniji. GGE je v svoji raznolikosti, pestrosti in posledično slikovitosti večkratno prekrita z različnimi funkcijami, ki se ne izključujejo, zahtevajo pa kompleksno načrtovanje in ukrepanje. Ekološke funkcije so na prvi stopnji poudarjene na 570,83 ha, na drugi stopnji so poudarjene na 2263,63 ha. Socialne funkcije so na prvi stopnji poudarjene na 270,95 ha, na drugi stopnji so poudarjene na 280,23 ha.

2.1 Ekološke funkcije

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Prvo stopnjo poudarjenosti varovalne funkcije imajo gozdovi na območjih gozdnih rastiščnih tipov s pripadajočimi združbami: preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje 562 (*Quercus-Ostryetum*), alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in malojesenovje 563 (*Ostrya-Fraxinetum orn*, *Cytisantho-Ostryetum*) ter dinarsko jelovje na skalovju 661 (*Neckero-Abietetum*).

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo tudi gozdovi na kompaktni matični podlagi z naklonom nad 35°; gozdovi na erodibilni ali plazljivi matični podlagi z naklonom nad 25°; gozdovi na zelo plitvih tleh (10

cm) ali gozdovi s skalovitostjo oziroma kamenitostjo nad 70 % površine (upoštevajo se tudi samo z mahom porasle skale in kamenje) in varovalni gozdovi s poudarjeno zaščitno funkcijo.

Na prvi stopnji je poudarjena na 407,73 ha oziroma 15,13 % površine gozdnega prostora. Precej območij s poudarjeno varovalno funkcijo na 1. in 2. stopnji sovпада z izločenimi ekocelicami brez ukrepov.

Drugo stopnjo poudarjenosti varovalne funkcije imajo gozdovi na območjih gozdnih združb s pripadajočimi združbami toploljubno bukovje: preddinarsko-dinarsko in predpanonsko 591, - predalpsko-alpsko 592 (*Ostryo-Fagetum* vse geogr. variante) ter nižinsko črnojelševje 521 (*Alnetum glutinosae*).

Druga stopnja poudarjenosti se pojavlja v gozdovih na plitvih tleh (20 cm) ali gozdovi s skalovitostjo oziroma kamenitostjo med 50 do 70 %.

Z 2. stopnjo je funkcija poudarjena na 583,89 ha oziroma 21,51 % površine gozdnega prostora.

Hidrološka funkcija

S prvo stopnjo je funkcija ploskovno poudarjena na območjih 1. in 2. varstvene cone po odloku o zaščiti virov pitne vode (občinska raven). Prav tako je s prvo stopnjo poudarjena na ožjih območjih vodnih zajetij in drugih vodnih virov. Poudarjena je prav tako na območjih nad podzemnimi jamami in brezni ter v okolici vhodov vanje. Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na območju karbonatnega kraškega sveta s podzemnimi kraškimi jamami in podzemnimi vodnimi tokovi.

V GGE je funkcija na prvi stopnji ploskovno poudarjena na 5,9 % površine gozdnega prostora (160,18 ha). Poudarjena je na območjih 1. ali 2. varstvene cone po odloku o zaščiti virov pitne vode (občinska raven). Poudarjena je na območju gozda s posebnim namenom Jezero. Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na območju karbonatnega kraškega sveta s podzemnimi kraškimi jamami in podzemnimi vodnimi tokovi gozdovi na površini (2.552,71 ha in 94% gozdnega prostora).

Na prvi stopnji je hidrološka funkcija točkovno poudarjena na območju nad podzemnimi jamami in brezni v odsekih: 6B, 10B, 16, 19, 20, 29, 33, 35A, 49, 52, 53A, 54, 57, 61, 63, 65, 67, 68, 69, 71, 72B, 75A.

Z drugo stopnjo je funkcija ploskovno poudarjena na območjih 3. vodovarstvene cone po Odlok o varstvenih pasovih vodnih virov in ukrepih za zavarovanje voda (Občina Kočevje) [9] ter na celotnem preostalem gozdnem prostoru (karbonatna podlaga).

Vodovarstvene cone so prikazane na Karti št. 7 v prostorskem delu načrta in zavedene v obrazcih E4.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

S prvo stopnjo je funkcija poudarjena površinsko in točkovno na področju: RGR 9000 (gozdni rezervati), ekocelic brez ukrepov, gozdnih jas, zaraščajočih površin v gozdnem prostoru, zimovališč, v upravljavski coni (UCC), ob vodotokih, kraških jamah in brezni ter spodmolih.

Ploskovno je na prvi stopnji poudarjena:

- RGR 9000 GPN – gozdni rezervati - skupaj 211,24 ha (7,8 % površine gozdnega prostora);
- ekocelice brez ukrepov na površini 199,15 (7,3 % površine gozdnega prostora);
- upravljavska cona C – območja divjega petelina na 332,80 ha (12,3 % gozdnega prostora)
- upravljavska cona D – območje orla belorepca na 307,33 ha (11,3 % gozdnega prostora)
- gozdne jase - skupaj 16,79 ha (0,6 % površine gozdnega prostora);
- na površinah v zaraščanju, skupaj 2,61 ha (0,1 % površine gozdnega prostora);
- v zimovališčih na površini 34,98 ha (1,3 % površine gozdnega prostora);
- na površinah naravnih vrednot: 63V Goteniški Snežnik, 158 Krokari – pragozd, 1335 Krempa, 5380V Loška stena, 4381 Krokari stena, 4382 Taborska stena, 4383 Žurgarska stena, 7652 Kočevska Reka – jezero, 80342 Borovec - gozd (497,01 ha – 18,3 % gozdnega prostora).

Točkovno je funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti s 1. stopnjo poudarjena ob:

- medvedjih brlogih (niso prikazani na karti funkcij);
- vodnih izvirih in studencih; lužah, kalužah, mlakah;
- ob naravni vrednoti 80403 Krempa – bukev na travniku;
- habitatnih drevesih.

V okviru aktivnosti projekta HFR-VGR je bilo v letu 2024 z oznako modre žolne označenih in geolociranih 100 habitatnih dreves, ki bodo v gozdu ostala do njihovega naravnega propada. Največ habitatnih dreves je bilo med jelkami, katerih delež je znašal 80 %, sledila je smreka z 12 %, v manjših deležih še bukev, lipa in gorski javor. Vsa habitatna drevesa imajo večje dimenzije v prsnem premeru, pri čemer sta smreka in jelka izstopali, katerih povprečen prsni premer presega 100 cm. Za vsako drevo je bil izveden tudi popis mikrohabitatov.

Linijsko je na 1. stopnji funkcija poudarjena v okolici vodotokov, ki so obenem tudi Upravljavska cona E – območje navadnega koščaka.

Z 2. stopnjo je funkcija poudarjena na celotnem preostalem delu gozdnega prostora, ki obsega tudi upravljavske cone A (območje triprstega in belohrtega detla), upravljavsko cono B (območje gozdnega jereba,) in upravljavsko cono E (območje navadnega koščaka). Razlog je tudi vključenost večine GGE v območje Natura 2000 in celotne GGE v EPO.

Točkovno je funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti z 2. stopnjo poudarjena ob izjemnih drevesih (seznam se nahaja pri funkciji varovanja naravnih vrednot).

Klimatska funkcija

Na 2. stopnji imajo klimatsko funkcijo poudarjeni gozdovi, ki se nahajajo v območjih stalnih ali pogostih močnih vetrov, ki povzročajo kalamitete (vetrolomi).

V GGE Ravne je poudarjena na 2 stopnji na površini 887,25 ha (32,7 % gozdnega prostora), in sicer na območju vetrov od 3 do 4 m/s.

2.2 Socialne funkcije

Zaščitna funkcija

Zaščitna funkcija v GGE Ravne ni poudarjena

Higiensko-zdravstvena funkcija

Higiensko-zdravstvena funkcija je v GGE poudarjena na tretji stopnji.

Obrambna funkcija

Obrambna funkcija v GGE ni poudarjena.

Rekreacijska in turistična funkcija

Rekreacijska funkcija je na drugi stopnji poudarjena v gozdovih, ki so v neposredni bližini mest in večjih naselij, skozi katere vodijo pešpoti do turističnih in rekreacijskih točk, ki jih ljudje pogosto obiskujejo. Pojavljajo se tudi ob obiskanih planinskih, kolesarskih in drugih lokalno pomembnih poteh (ostali odseki slovenske planinske transverzale, E6, E7, slovenske turno kolesarske poti ipd.).

Ploskovno se rekreacijska funkcija pojavlja na drugi stopnji na območju GPN Jezero z delom jezera na površini 41,71 ha (1,54 % gozdnega prostora).

Linijsko je rekreacijska funkcija poudarjena na Veliki in Mali Kočevski planinski poti, Borovski naravoslovni poti, odseku planinske poti Cerklje, odseku planinske poti Bezgarska planina – Glavica, odsek planinske poti Firštov rep, odsek planinske poti Goteniški Snežnik – Kočevska Reka, Orlovi

poti, odseki planinske poti Žurge – Taborska jama, Pragozdni poti Krokar, odseku planinske poti Kremparsko sedlo – Kobila, Borovski naravoslovni poti.

Turistično funkcijo na prvi stopnji poudarjenosti so poudarjeni gozdovi ob zelo obiskanih, od mest in naselij mestnega značaja oddaljenih izletniških točkah in ob dostopih do njih. Prav tako so poudarjeni gozdovi ob najbolj obiskanih turističnih poteh; bolj obiskane turistične točke in poti do njih z okolico (50-100 m na vsako stran) ter gozdovi z učnimi potmi (50 m na vsako stran).

Drugo stopnjo poudarjenosti turistične funkcije imajo gozdovi ob obiskanih (od mest in naselij mestnega značaja bolj oddaljenih) izletniških točkah in ob dostopih do njih ter gozdovi ob bolj obiskanih turističnih poteh. 3. stopnjo poudarjenosti imajo vse preostale površine gozdnega prostora, razen ograjenih območij gozdnega prostora in predelov, na katera dostop ni dovoljen.

Ploskovno je na drugi stopnji poudarjena turistična funkcija v GPN Borovec ter GPN Krempa (na površini 51,18 ha) ter v GPN Jezero z delom Jezera (na površini 41,71 ha).

Linijsko je turistična funkcija poudarjena na prvi stopnji na Orlovi poti, na drugi stopnji je poudarjena na Mali ter Veliki Kočevski planinski poti, Borovski naravoslovni poti, odseku planinske poti Cerkljeva, odseku planinske poti Bezgarska planina – Glavica, odsek planinske poti Firštov rep, odsek planinske poti Goteniški snežnik – Kočevska Reka, odsek planinske poti Žurge – Taborska jama, odsek planinske poti Kremparsko sedlo – Kobila, velike Kočevske planinske poti in Pragozdne poti Krokar.

Točkovno je turistična funkcija poudarjena na drugi stopnji ob gozdnih kočah v odsekih 7, 76 ter 78. Prav tako je z isto stopnjo poudarjena ob opazovalnici medveda (odsek 63) in ob dveh opazovalnicah na Orlovi poti (odsek 38A ter 85). Funkcija je na treh mestih poudarjena tudi na razglediščih (odseki 10A, 83C in 38B).

Poučna funkcija

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi, ki so opremljeni z učnimi potmi, učnimi objekti ali muzeji na prostem in so namenjeni poučevanju o naravi (50 m ob učni poti). S prvo stopnjo so poudarjeni tudi gozdovi z učnimi in demonstracijskimi objekti za izvajanje praktičnega pouka v sistemu gozdarskega izobraževanja in poklicnega usposabljanja.

Na prvi stopnji je točkovno poudarjena opazovalnica narave na rtu (odsek 85) in opazovalnica narave na koncu Orlove poti (odsek 85).

Na prvi stopnji je linijsko poudarjena na Orlovi poti (odseki 38A in 85), Borovski naravoslovni poti (84, 83B, 83C, 83A, 81, 82A, 80A, 66B, 84, 65, 48, 47, 43 in 42) in Pragozdni poti Krokar (78, 79A, 77A in 77B).

Na prvi stopnji je ploskovno poudarjeno območje GPN Borovec in GPN Krempa (površine 51,18 ha) v odsekih 83A, 83C, 82A, 80A, 66A, 77A in 79A ter GPN Jezero z delom jezera (41,71 ha) v odsekih 38A, 36A.

Raziskovalna funkcija

Raziskovalna funkcija je na prvi stopnji poudarjena v razglašanih gozdnih rezervatih.

Na prvi stopnji je raziskovalna funkcija poudarjena ploskovno v okolici gozdov s posebnim namenom (gozdni rezervati: Pragozd Krokar (odsek 81), Goteniški Snežnik (odseki 1A in 10A), Jezero (odseki 32A, 35A, 36A in 38A), Firštov rep (odsek 74), Krempa (odsek 83C) in Borovec (79A, 77A, 66A, 80A, 82A in 83A)). Skupno je funkcija na prvi stopnji poudarjena na 7,8% gozdnega prostora – 211,24 ha.

Funkcija varovanja naravnih vrednot

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi s strožjim režimom, zavarovana območja z režimom I. (strogi naravni rezervati, gozdni rezervati), širše zavarovano območje narodnega parka s strožjo varstveno cono (režim II.), nekatera območja z režimom III. - (naravni spomenik) stopnje po IUCN in naravne vrednote, kjer se ne sme izkoriščati gozdnih dobrin. To so oblikovane naravne vrednote (drevoredi, botanični vrtovi, alpinetumi, arboretumi), drevesne naravne vrednote, ind. zvrsti, za katere 1. st. poudarjenosti določimo ob usklajevanju predloga službe pristojne za varstvo narave

(ZRSVN) pod njihovo »okolico« pa razumemo pas gozda 50 – 100 m okrog njih (vplivno območje velja izjemoma za 1. st. poudarjenosti).

S prvo stopnjo poudarjenosti je poudarjena:

- na območju gozdnih rezervatov:
 - GPN Pragozd Krokar na površini 74,49 ha (ods. 81);
 - GPN Goteniški Snežnik na površini 21,04 ha(odseki 10A, 1A);
 - GPN Jezero na površini 51,16 ha (odseki 38A, 36A, 35A, 32A);
 - GPN Krempa na površini 3,53 ha (ods. 83C);
 - GPN Borovec na površini 47,89 ha (ods. 79A, 77A, 66A, 80A, 82A, 83A);
 - GPN Firštov rep na površini 15,36 ha (ods. 74);
- na območju naravnih vrednot:
 - NVDP Krokar – Pragozd (ods. 81);
 - NVDP Krempa (ods. 83C);
 - NVDP Krokar – stena (ods. 81);
 - NVDP Taborska stena (ods. 6B, 6A, 8);
 - NVLP Borovec – gozd (ods. 79C, 79B, 70, 77B, 66B, 84, 80B, 82B, 83B);
 - NVLP Kočevska Reka – jezero (ods 85);
 - NVDP 4380 Loška stena (74, 75B, 75A, 73A, 73B, 72A, 72B, 71, 59, 58).

Z drugo stopnjo poudarjenosti je poudarjena:

- NVDP 4383 Žurgarska stena (odsek 5, 6A in 6B) na površini 1,41 ha,
- NVDP 63 V Goteniški Snežnik (odsek 12, 13, 11, 10B, 9, 1B in 2), 91,81 ha,
- NVLP 80342 Borovec – gozd (66B, 65, 84, 80B, 79C, 75B, 79B, 76, 78, 77B, 67, 82B in 83B),
- NVDP 4363 Mirtoviški potok (odsek 83 C) na površini 0,01 ha.

Točkovno je s 1. stopnjo poudarjena:

- ob izjemnih drevesih, ki so prikazana v preglednici in na terenu označena s krono modre barve, premer je merjen na merilni piki (na višini 1,3 m).

Preglednica 18 Seznam izjemnih dreves

Drevesna vrsta	Odsek	Obseg/premer 2025 (cm)	Višina 2025 (m)	X	Y	Meritev na...
Smreka	54069					
Smreka	54069					
Veliki jesen	54076					
Bukev	54076					
Gorski javor	54076					

Točkovno je na 2. stopnji funkcija poudarjena:

- ob medvedjih brlogih (jih ne prikazujemo);
- na mestu kraških jam in kraških brezen.

Funkcija varovanja kulturne dediščine

1. stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na območjih in v neposredni okolici (brez vplivnih območij) objektov kulturne dediščine iz registra kulturne dediščine, kjer se ne smejo izkoriščati gozdnih dobrin,

ali so upravljani izključno za varstveni namen (predvsem nekateri objekti vrtnoarhitekturne dediščine in arheoloških najdišč).

2. stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na območjih in v okolici drugih objektov kulturne dediščine za katere je določen blažji varstveni režim, ki dopušča izkoriščanje gozdnih dobrin ter ostanki gozdov z ohranjeno tradicionalno obliko gospodarjenja (steljniki, panjevc, logi, gaji).

Ploskovno je funkcija varovanja kulturne dediščine na 1. stopnji poudarjena ob objektu kulturne dediščine: Lokacija kapele sv. Frančiška Ksaverja – EID 1-02781, arheološko najdišče (odd. 85)

Ploskovno je funkcija varovanja kulturne dediščine na 2. stopnji poudarjena ob objektu kulturne dediščine Opuščene Kočevarske vasi Ravne – EID 1-29767, dediščinsko priporočilno (odd. 42).

Točkovno je funkcija varovanja kulturne dediščine na 2. stopnji poudarjena ob objektih kulturne dediščine:

- razvaline v odseku 39 in 44;
- Kočevska Reka - Spominsko znamenje talcem - memorialna dediščina – EID 1-24199, v odseku 32A ;
- Borovec pri Kočevski Reki - Opuščena kočevarska vas Ravne – memorialna dediščina – EID 1-29767, v delu odelkov 42, 47 in 84;
- spomenik pri Taborski jami v odseku 6A;
- Spomenik v odseku 11;
- Borovec pri Kočevski Reki - Spomenik partizanski tiskarni Triglav - memorialna dediščina, EID 1-24202 v odseku 13;
- Borovec pri Kočevski Reki - Spomenik partizanski bolnišnici Smrekovec - memorialna dediščina Smrekovec – EID 1-24204, v odseku 22;
- Spomenik v odseku 76.

Izven gozdnega prostora se pojavljajo še naslednji objekti kulturne dediščine:

- Borovec pri Kočevski Reki - Opuščena kočevarska vas Inlauf – ostalo – EID 1-29766, oddelek 84;
- Borovec pri Kočevski Reki - Lokacija cerkve Imena Jezusovega - arheološka dediščina - EID 1-1647, oddelek 84;
- Borovec pri Kočevski Reki - Cerkev sv. Mihaela - arheološka dediščina – EID 1-1646, oddelek 84;
- Kočevska Reka - Lokacija kapele sv. Frančiška Ksaverja – EID 1-2781, oddelek 85;
- Kočevska Reka - Naselje - naselbinska dediščina – EID 1-18023, oddelek 85.

Estetska funkcija

Estetsko funkcijo na prvi stopnji imajo gozdovi v neposredni bližini objektov kulturne dediščine in naravnih vrednot, ki predstavljajo kuliso objektu; gozdovi v območjih krajinske pestrosti po predpisih o ohranjanju narave; razglašeni mestni gozdovi, predeli, ki so pogosto cilj obiskovalcev oz. predeli z urejenimi pohodnimi potmi ali drugimi rekreacijskimi ali učnimi objekti.

Estetsko funkcijo na drugi stopnji poudarjenosti imajo gozdovi, gozdni otoki, izraziti gozdni robovi in posamezna izjemna drevesa, ki največ prispevajo k lepoti krajinske podobe v drugih območjih gozdov; gozdovi v izjemnih krajinah in območjih nacionalne prepoznavnosti po predpisih o urejanju prostora; gozdovi na območjih kulturne krajine po predpisih o varstvu kulturne dediščine; gozdovi namenjeni zakrivanju degradacijskih procesov ali vizuelno motečih elementov v krajini.

Linijsko je estetska funkcija poudarjena na prvi stopnji na Borovski naravoslovni poti, Orlovi poti in Pragozdni poti Krokar.

Na drugi stopnji je poudarjena na drugi stopnji na odseku planinske poti Firštov rep, Mali in Veliki Kočevski planinski poti.

Točkovno je estetska funkcija poudarjena na prvi stopnji na razglediščih v odsekih 10A, 83C in 38B ter na opazovalnici na Orlovi poti v odseku 83A in 85.

Točkovno je estetska funkcija poudarjena na drugi stopnji pri spomenikih v odsekih 6A, 11 in 76. Točkovno je funkcija poudarjena tudi v okolici gozdnih koč v odsekih 7, 76, 22 in 78. poudarjena je v okolici razvalin v odsekih 44 in 39, opazovalnici medveda v odseku 63. poudarjen je tudi v okolici Spomenika partizanski tiskarni Triglav v odseku 13, v okolici spomenika partizanske bolnišnice Smrekove v odseku 22 in v okolici spominskega znamenja talcem v odseku 32A.

2.3 Proizvodne funkcije

Lesnoproizvodna funkcija

Gozdovi s prvo stopnjo poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije imajo gozdovi tistih odsekov, kjer je možno dolgoročno sekati letno več kot 5 m³ bruto lesne mase na hektar (PSGR višja od 5 m³/ha letno. Prvo stopnjo poudarjenosti ima 2078,13 ha gozdov (76,7% gozdnega prostora).

2. stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi tistih odsekov, kjer je možno dolgoročno sekati letno od 2 do 5 m³ bruto lesne mase na hektar (PSGR med 2 in 5 m³/ha letno). Druga stopnja v GGE Ravne ni določena.

3. stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi tistih odsekov, kjer je možno dolgoročno sekati letno do 2 m³ bruto lesne mase na hektar (PSGR nižja od 2 m³/ha letno). Tretja stopnja v GGE Ravne ni določena.

Lesnoproizvodna funkcija ni poudarjena v gozdni rezervati (211,24 ha), ekocelicah brez ukrepanja (199,15 ha) ter v predlogu razširitve rezervata Borovec (158,02).

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi, kjer se intenzivno nabirajo gobe, borovnice in druge gozdne nelesne dobrine tudi za prodajo. Drugo stopnjo poudarjenosti imajo območja gozdne čebelje paše, ki jih povzamemo iz katastra čebelarstva zveze.

Na 1. stopnji je funkcija poudarjena v okolici stalnih stojišč čebeljakov (odd 42 in 75A).

Na 2. stopnji je funkcija poudarjena na območju čebelje paše (jelka) na površini 1.825,46 ha (67,26% gozdnega prostora).

Lovnogospodarska funkcija

Poudarjeno lovnogospodarsko funkcijo imajo gozdovi, ki omogočajo gospodarjenje s populacijami prostoživečih živalskih vrst, ki jih je po predpisih o lovu in divjadi dovoljeno loviti. Poudarjeno lovnogospodarsko funkcijo imajo zlasti gozdovi oziroma gozdni prostor v lovni obori, gozdovi z visoko gostoto populacij velikih rastlinojedov, oziroma gozdovi, v katerih prehranska kapaciteta okolja omogoča višjo številčnost divjadi.

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo predeli okrog zimskih krmišč. Kot gozd okrog zimskih krmišč se razume gozd, ki je do 200 m oddaljen od zimskega krmišča; predeli okoli rukališč in gozdovi v lovni oborah. Drugo stopnjo poudarjenosti imajo predeli, kjer se intenzivno izvaja lovni turizem.

S prvo stopnjo je funkcija poudarjena na območju rukališč LPN Kočevsko v odsekih 55A, 56, 49, 48, 65, 45, 44 in 43 na skupno površini 107,94 ha gozdnega prostora (3,98 % površine gozdnega prostora).

Z drugo stopnjo poudarjenosti je ploskovno poudarjena na celotni površini LPN Kočevsko - 1.967,23 ha (72,49% gozdnega prostora).

S prvo stopnjo je funkcija točkovno poudarjena na zimskem krmišču Jama v oddelku 33 in na zimskem krmišču staro mrhovišče v oddelku 43.

Interaktivna karta funkcij gozdov je del prostorskih slojev na ZGS pregledovalniku.

3 Opis stanja gozdov

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

V GGE prevladujejo večnamenski gozdovi, gozdov s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni je 211,24 ha (gozdni rezervati), varovalnih gozdov je 1,3 % površine gozda.

Preglednica 19 /D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	141,72	2.021,30	237,28	2.400,30
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	8,99	194,52	7,73	211,24
Varovalni gozdovi	13,69	19,01	2,30	35,00
Skupaj	164,40	2.234,83	247,31	2.646,54

Gospodarske kategorije gozdov in prostorska razporeditev posameznih gospodarskih kategorij gozdov je prikazana v kartnem delu načrta (karta št. 4)

Preglednica 20 /KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
01111-Jelova bukovja na globokih tleh	55110-Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	44,96	4,5
	55410-Gradnovo bukovje na izpranih tleh	0,44	0,0
	59110-Predinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	8,61	0,9
	63110-Predinarsko gorsko bukovje	96,29	9,7
	64102-Dinarsko jelovo bukovje z bilnico	88,58	9,0
	64103-Dinarsko jelovo bukovje s tevjem	284,11	28,7
	64104-Dinarsko jelovo bukovje z golščem	58,93	6,0
	64105-Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveš kom	28,15	2,8
	64106-Dinarsko jelovo bukovje s planinš kom	38,27	3,9
	64107-Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	12,25	1,2
	64111-Dinarsko jelovo bukovje z lakoto	208,99	21,1
	64115-Dinarsko jelovo bukovje z lepenom	7,40	0,7
	66110-Dinarsko jelovje na skalovju	3,17	0,3
	67110-Smrekovje na karbonatnem skalovju	41,75	4,2
	68210-Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlati	65,51	6,6
	78110-Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto b	1,77	0,2
Skupaj RGR		989,18	100,0
01121-Jelova bukovja na plitvih tleh	55110-Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	14,13	1,7
	59110-Predinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	2,23	0,3
	64102-Dinarsko jelovo bukovje z bilnico	201,21	23,8
	64103-Dinarsko jelovo bukovje s tevjem	78,97	9,4
	64104-Dinarsko jelovo bukovje z golščem	81,26	9,6
	64105-Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveš kom	105,95	12,6
	64106-Dinarsko jelovo bukovje s planinš kom	45,83	5,4
	64107-Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	32,62	3,9
	64111-Dinarsko jelovo bukovje z lakoto	101,13	12,0
	64115-Dinarsko jelovo bukovje z lepenom	10,78	1,3
	66110-Dinarsko jelovje na skalovju	7,34	0,9
	67110-Smrekovje na karbonatnem skalovju	125,33	14,9
	68210-Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlati	28,99	3,4
	78110-Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto b	8,12	1,0
Skupaj RGR		843,89	100,0
01301-Podgorska bukovja	52110-rnojelševje	0,51	0,1
	55110-Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	290,42	71,0
	55410-Gradnovo bukovje na izpranih tleh	7,30	1,8
	58110-Osojno bukovje s kresni evjem	4,70	1,1
	59110-Predinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	7,10	1,7

	63110-Predinarsko gorsko bukovje	86,45	21,1
	64102-Dinarsko jelovo bukovje z bilnico	4,95	1,2
	64103-Dinarsko jelovo bukovje s tevjem	5,29	1,3
	64107-Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	0,28	0,1
	64111-Dinarsko jelovo bukovje z lakoto	1,73	0,4
	71110-Kisloljubno gradnovo belogabrovje	0,48	0,1
Skupaj RGR		409,21	100,0
01401-Gorska bukovja	55110-Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9,41	6,0
	63110-Predinarsko gorsko bukovje	55,11	34,9
	64102-Dinarsko jelovo bukovje z bilnico	6,84	4,3
	64103-Dinarsko jelovo bukovje s tevjem	6,32	4,0
	64104-Dinarsko jelovo bukovje z golščem	0,64	0,4
	64106-Dinarsko jelovo bukovje s planinš_kom	15,41	9,8
	64107-Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	17,56	11,1
	64111-Dinarsko jelovo bukovje z lakoto	22,84	14,5
	68210-Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlati	23,89	15,1
Skupaj RGR		158,02	100,0
VEČNAMENSKI GOZDOVI		2.400,30	100,0
09000-Gozdni rezervati	55110-Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	39,08	18,5
	55410-Gradnovo bukovje na izpranih tleh	1,19	0,6
	56210-Predinarsko-dinarsko hrastovo_rnogabrovje	3,99	1,9
	56312-Alpsko-predalpski gozd termofilnih listavcev s rnim	9,53	4,5
	59110-Predinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	3,74	1,8
	63110-Predinarsko gorsko bukovje	24,97	11,8
	63610-Bukovje s polžarko	11,92	5,6
	64102-Dinarsko jelovo bukovje z bilnico	20,99	9,9
	64103-Dinarsko jelovo bukovje s tevjem	1,37	0,6
	64104-Dinarsko jelovo bukovje z golščem	6,70	3,2
	64106-Dinarsko jelovo bukovje s planinš_kom	15,86	7,5
	64107-Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	12,19	5,8
	64111-Dinarsko jelovo bukovje z lakoto	5,21	2,5
	64115-Dinarsko jelovo bukovje z lepenom	6,85	3,2
	64130-Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	7,72	3,7
	67110-Smrekovje na karbonatnem skalovju	3,76	1,8
	68210-Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlati	23,44	11,1
	71110-Kisloljubno gradnovo belogabrovje	12,73	6,0
Skupaj RGR		211,24	100,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI		211,24	100,0
08000-Varovalni gozdovi	55110-Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	1,28	3,7
	56210-Predinarsko-dinarsko hrastovo_rnogabrovje	25,94	74,1
	56312-Alpsko-predalpski gozd termofilnih listavcev s rnim	0,10	0,3
	64102-Dinarsko jelovo bukovje z bilnico	0,21	0,6
	64104-Dinarsko jelovo bukovje z golščem	0,66	1,9
	64106-Dinarsko jelovo bukovje s planinš_kom	0,78	2,2
	67110-Smrekovje na karbonatnem skalovju	6,03	17,2
Skupaj RGR		35,00	100,0
VAROVALNI GOZDOVI		35,00	100,0
Skupaj vsi gozdovi		2.646,54	100,0

3.2 Lesna zaloga

Dendrometrijske meritve so potekale v vegetacijski sezoni leta 2024. Za ugotavljanje lesne zaloge in drugih sestojnih znakov se je izvedlo meritve na 513 stalnih vzorčnih ploskvah (SVP), razen v RGR 8000, kjer je bila zaloga ocenjena okularno. Z gostoto mreže 250 x 250 m so se meritve izvedle v večnamenskih gozdovih, v RGR 9000 je bila gostota breže 125x125 m. V RGR 8000 je bila lesna zaloga ocenjena okularno. Skupno je bilo na SVP izmerjenih 6.425 dreves. Napaka ocene lesne zaloge ob 5 % tveganju je +/- 6,10 %.

Osnova za izračun lesne zaloge po rastiščnogojitvenih razredih so podatki, pridobljeni na SVP. Lesne zaloge sestojev so bile ocenjene okularno ob pomoči hitre izmere temeljnice po Bitterlichu.

Vsota okularno ocenjenih lesnih zalog sestojev v posameznem odseku predstavlja lesno zalogo odseka. Seštevek okularno ocenjenih lesnih zalog sestojev je ustrezno popravljen s korekcijskimi faktorji po stratumih, in sicer tako:

- da so seštevki okularno ugotovljenih lesnih zalog vseh odsekov stratuma enaki leseni zalogi stratuma, ki je bila ugotovljena s stalnimi vzorčnimi ploskvami,
- da je delež drevesnih vrst, ki so v lesni zalogi stratuma zastopane z več kot 10 %, pri obeh načinih ocene (okularna ocena in meritev na stalnih vzorčnih ploskvah) enak.

Lesna zaloga v RGR 8000 – Varovalni gozdovi je izračunana iz okularnih ocen.

Povprečna lesna zaloga je 371,5 m³/ha pri čemer je delež iglavcev manjši (47,0 % iglavcev v lesni zalogi). V drevesni sestavi je največ bukve (44,6 %), jelke (32,8 %) in smreke (14,0 %).

Največ lesne zaloge je razporejene v V. debelinski razred (47,5 %). Pri iglavcih je razporeditev lesne zaloge bolj neugodna.

Preglednica 21 /LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	3,1	8,1	14,5	20,0	54,3	52,1	14,0
Jelka	2,4	6,2	11,7	18,0	61,7	121,7	32,8
Bor	6,0	13,5	18,8	22,9	38,8	0,8	0,2
Macesen	1,8	10,8	18,0	24,6	44,8	0,0	0,0
Bukev	7,6	11,9	19,8	22,7	38,0	165,5	44,6
Hrast	4,4	12,4	19,3	24,6	39,3	0,5	0,1
Pl. Ist.	8,0	13,3	21,5	23,4	33,8	27,6	7,4
Dr. tr. Ist.	21,3	27,7	19,9	14,7	16,4	3,0	0,8
Meh. Ist.	11,9	17,7	22,8	22,8	24,8	0,3	0,1
Iglavci	2,6	6,8	12,6	18,6	59,4	174,7	47,0
Listavci	7,9	12,4	20,0	22,7	37,0	196,8	53,0
Skupaj	5,4	9,8	16,5	20,8	47,5	371,5	100,0

Preglednica 22 /D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	462.377	31.591	380.995	49.791
	m ³ /ha	174,7	192,2	170,5	201,3
Listavci	m ³	520.871	32.174	435.024	53.673
	m ³ /ha	196,8	195,7	194,6	217,1
Skupaj	m³	983.248	63.765	816.019	103.464
	m ³ /ha	371,5	387,9	365,1	418,4

Lesna zaloga je bila ugotovljena z vzorčno metodo na SVP z gostoto mreže 250 X 250 m, v gozdnih rezervatih (RGR 9000) z gostoto mreže 125x125 m. V RGR 8000 je bila zaloga okularno ocenjena. RGR 1401 je bil pridružen RGR 1111 in 1301 (kot je bilo stanje leta 2015) in zato zanj lesna zaloga ni bila posebej izračunana.

Preglednica 23 /D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina	Lesna zaloga (v m ³ /ha)	Število vzorčnih ploskev	+/-E (%)
STALNE VZORČNE PLOSKVE					
1	1111	1.083,64	362,0	175	7,5
2	1121	843,89	394,0	136	6,9
3	1301	472,77	321,4	82	12,0
4	9000 – Gozdni rezervati	211,24	494,6	120	8,1-
5	8000 –Varovalni gozdovi	35,00	99,0	/	/

Tarife so povzete po GGN GGE Ravne iz obdobja 2015-2024, prikazane so v poglavju 12.2. Tarife smo preverili z uporabo detaljnih Lidar posnetkov, ki so bili izvedeni s projektom Vitalne Gozdne Regije. Drevesom iz stalnih vzorčnih ploskev se je pripisalo višine krošenj določenih iz Lidar posnetkov. Izrisane višinske krivulje so potrdile tarife določene iz višinskih krivulj izrisanih ob prejšnjih meritvah SVP, ko se je višine merilo na terenu. Sprememb tarif nismo ugotovili – potrdili smo ugotovljene tarife, ki so bile dognane pred desetletjem

3.3 Prirastek

Prirastek je bil ugotovljen na podlagi razlik v volumnih dreves med drugo in tretjo meritvijo. Povprečni letni prirastek znaša 8,10 m³/ha. Višji je pri iglavcih, čeprav imajo nižjo lesno zalogo.

Preglednica 24 /PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,31	0,52	0,73	0,86	1,87	4,29	53,0
Listavci	0,83	0,73	0,81	0,68	0,76	3,81	47,0
Skupaj:	1,14	1,25	1,54	1,54	2,63	8,10	100,0

Za prirastne nize v RGR 8000 smo preračunali podatke iz ploskev za GGE Poljanska dolina in sosednje GGE Kolpa, Briga in Kolpska dolina, ki so postavljene na gozdni združbah Preddinarsko-dinarski gozd toploljubnih listavcev, Alpsko-predalpski gozd termofilnih listavcev z reso, Alpsko-predalpski gozd termofilnih listavcev s črnim gabrom, Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje, Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje in Bazofilno rdečeborovje.

Preglednica 25 /D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi.	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	11.362	795	9.368	1.200
	m ³ /ha	4,29	4,83	4,19	4,85
Listavci	m ³	10.080	697	8.377	1.006
	m ³ /ha	3,81	4,24	3,75	4,07
Skupaj	m³	21.442	1.491	17.745	2.206
	m ³ /ha	8,10	9,07	7,94	8,92

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Prevladujejo skupinsko gnezdasto raznomerni sestoji (35,3 %), sledijo debeljaki (26,3 %) in posamično šopastrni raznomerni sestoji (prebiralni) (19,6 %). >Najmanj je mladovij (2,8 %) in pionirskih gozdov z grmišči (1,7 %).

Delež pomladka je razumljivo najvišji v sestojih v obnovi, kjer je pretežno pomanjkljivih zasnov (jelovo bukovji gozdovi brez jelovega podmladka). Zelo dobrodušle so dobre zasnove v prebiralnih sestojih, kjer je 24,2 % površin podmladka odličnih zasnov – tu se namreč pojavlja v podmladku tudi jelka in plemeniti listavci.

Preglednica 26 /RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga	Število SVP	± E	Srednji premer
			Površina		Zasnova							
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	m³/ha		%	cm
Mladovje	74,06	2,8							106,6	16	57,7	23
Drogovnjak	161,44	6,1	17,24	10,7	0,0	0,6	99,4	0,0	274,2	28	18,4	20
Debeljak	695,92	26,3	35,33	5,1	0,0	38,7	61,3	0,0	459,8	186	6,5	30
Sestoj v obnovi	215,78	8,2	102,45	47,5	0,2	38,7	60,1	1,0	252,1	33	25,6	29
Rzn (ps-šp)	519,97	19,6	59,54	11,5	24,2	59,6	16,2	0,0	418,6	85	8	28

Rzn (sk-gnz)	933,85	35,3	190,31	20,4	2,4	23,8	73,8	0,0	386,9	163	6,6	26
Pionirski g. z grmišči	45,52	1,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	76,6	2	357	14
Skupaj	2.646,54	100	404,87	15,3					393,8	513	4,3	27

Opomba: Podatki v zadnjih treh kolonah preglednice izvirajo iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah

V podmladku prevladuje bukev, jelke in plemenitih listavcev je nekaj v jelovo bukovih gozdovih na plitvih tleh.

Preglednica 27 /D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	25,41	17,35	0,00	0,00	0,00	347,50	0,00	14,16	0,43	0,02	404,87
%	6,28	4,29	0,00	0,00	0,00	85,83	0,00	3,50	0,11	0,00	100,00

Zasnove mladovij so večinoma pomanjkljive – primanjkuje podmladka jelke in plemenitih listavcev. Drogovnjaki so pretežno bukov – na jelovo bukovih rastiščih, od tu tudi slabše evidentirane zasnove (ni jelke in plemenitih listavcev). Sestoji so večinoma dobro negovani. Sklep debeljakov je na četrtini površine rahel.

Preglednica 28 /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	74,06	0,0	19,9	76,9	3,2	94,9	2,5	2,6	0,0	30,3	52,2	1,5	16,0
Drogovnjak	161,44	0,0	53,9	45,6	0,5	53,0	31,2	15,8	0,0	54,3	45,7	0,0	0,0
Debeljak	695,92					48,4	14,8	34,1	2,7	6,6	62,8	25,2	5,4
Sestoj v obnovi	215,78					85,8	6,1	8,1	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Rzn (ps-šp)	519,97					68,4	12,3	19,3	0,0				
Rzn (sk-gnz)	933,85					80,6	12,7	6,7	0,0				
Pionirski gozd z grmišči	45,52	0,0	3,1	5,1	91,8								
Skupaj	2.646,54												

3.5 Tipi sestojev

Prevladujejo gozdovi bukke in jelke (43,5 %).

Preglednica 29 /D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
Bukovi gozdovi	345,96	13,1
Drugi pretežno listnati gozdovi	389,47	14,7
Gozdovi bukke in jelke	1.151,79	43,5
Gozdovi bukke in smreke	64,19	2,4
Jelovi gozdovi	12,95	0,5
Smrekovi gozdovi	117,82	4,5
Borovi gozdovi	0,65	0,0
Drugi pretežno iglasti gozdovi	141,91	5,4
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	421,80	15,9
Skupaj	2.646,54	100,0

Pregledna karta drevesne sestave gozdov je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 2)

3.6 Ohranjenost gozdov

Prevladujejo ohranjeni gozdovi (86,4 %) spremenjenih je 8,3 %, močno sprmenjenih pa 2,0 % ter izmenjanih (3,3 %).

Preglednica 30 /OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	2.110,52	87,9	203,51	8,5	23,88	1,0	62,39	2,6	2.400,30	90,7

Gpn, ukrepi niso dovoljeni	143,42	67,8	15,36	7,3	28,48	13,5	23,98	11,4	211,24	8,0
Varovalni gozdovi	35,00	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	35,00	1,3
Skupaj vsi gozdovi	2.288,94	86,4	218,87	8,3	52,36	2,0	86,37	3,3	2.646,54	100,0

3.7 Kakovost drevja

Kakovost drevja se je ugotavljala na SVP, in sicer le drevesom s premerom ≥ 30 cm. Skupno je bilo ocenjenih 3.433 dreves. Drevo se je vizualno razdelilo na segmente in ugotovilo njegovo kakovost. Odlične kakovosti skorajda ni, prav dobra kakovost je najbolj izrazita pri smreki in plemenitih iglavcih. Večina dreves je dobre kakovosti.

Preglednica 31 /K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	472	2,1	21,2	58,5	16,9	1,3
Jelka	851	0,8	11,9	66,4	19,4	1,5
Bor	10	0,0	20,0	60,0	20,0	0,0
Bukev	1.775	2,6	11,6	41,7	32,9	11,2
Hrast	18	0,0	0,0	27,8	33,3	38,9
Pl. Ist.	294	3,7	15,3	42,2	33,0	5,8
Dr. tr. Ist.	9	0,0	0,0	0,0	33,3	66,7
Meh. Ist.	4	0,0	0,0	25,0	50,0	25,0
Skupaj iglavci	1.333	1,3	15,2	63,6	18,5	1,4
Skupaj listavci	2.100	2,7	12,0	41,3	33,0	11,0
Skupaj	3.433	2,2	13,2	49,9	27,4	7,3

3.8 Poškodovanost drevja

Skupna poškodovanost drevja je 12,9 %, največji delež poškodb se pojavlja na deblu in koreničniku (8,9 %), kar je posledica poškodovanosti dreves zaradi sečnje in spravila. Poškodovanost drevja zaradi drugih vrst poškodb je nižja.

Preglednica 32 /PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	8,9
Veje	3,8
Osutost	0,2
Skupaj	12,9

3.9 Objedenost gozdnega mladja

Usklajevanje odnosa gozd - divjad je vezano na širša območja z analiziranjem trendov poškodovanosti gozdnega mladja v sestojih, kjer se načrtuje obnovo gozda.

GGE Ravne se nahaja na območju popisne enote Goteniško hribovje. V popisni enoti je bilo v letu 2024 popisanih 51 vzorčnih ploskev, v GGE Ravne pa le 3 popisne ploskve. Stopnja poškodovanosti popisanih ploskev v GGE Ravne je z 42,2 % višja od poškodovanosti v popisni enoti, vendar zaradi premajhnega vzorca v načrtu navajamo podatke poškodovanosti mladja gozdnega drevja za popisno enoto Goteniško pogorje. V zaključku poglavja podajamo še kratko analizo vpliva rastlinojede divjadi za celotno območje.

Pri popisu 2024 je bila v III. Kočevsko–Belokranjskem LUO ugotovljena 29,4 % skupna poškodovanost mladja gozdnega drevja, v popisni enoti Goteniško hribovje 35,4 % (v GGE Ravne 42,2 %). Tekoča letna poškodovanost v LUO je bila 12,6 %, v popisni enoti Goteniško pogorje 18,1 % (v GGE Ravne 31,0 %). Skupna objedenost mladja gozdnega drevja v popisni enoti Goteniško hribovje se je glede na predhodni popis iz leta 2020 povečala iz 29,2 % na 35,4 %. Zmanjšala se je poškodovanost smreke, plemenitih listavcev in hrasta, povečala pa poškodovanost vseh ostalih

drevesnih vrst. Skupno število mladja na popisnih ploskvah se je zmanjšalo za 2,5 %. V mladju se je povečal delež jelke, smreke, plemenitih listavcev in ostalih trdih listavcev ter zmanjšal delež bukve in mehkih listavcev.

Preglednica 33 /OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno

Razred mladja	Število/ha	Objedenost (%)	Tekoča letna poškodovanost (%)
do 15 cm	40.004		
1. 15-30 cm	15.863	43,5	19,2
2. 30-60 cm	13.387	30,0	15,6
3. 60-100 cm	9.761	29,9	18,9
4. 100-150 cm	6.223	34,7	19,4
Skupaj 1-4	45.234	35,4	18,1

Popisna enota Goteniško hribovje se ujema z osrednjim populacijskim območjem jelenjadi na Kočevskem. V navedeni popisni enoti se ugotavljajo problemi pri naravni obnovi gozda. Ključne drevesne vrste, ki so zastopane v enoti so bukev, smreka, jelka in plemeniti listavci. Glede na podatke iz stalnih vzorčnih ploskev je bukev v mladju najpogostejše zastopana drevesna vrsta in z njenim pomlajevanjem ni težav. Podobno je stanje s smreko. Pri plemenitih listavcih je oteženo preraščanje mladovja v višje višinske razrede. Težave pri obnovi se pojavljajo tudi pri jelki, katere delež v mladju znaša le 3%, nekajkrat več je jelke v vrasti, v lesni zalogi (temeljica) pa je jelke do 20 krat več kot v mladju. Ocena uspešnosti pomlajevanja se okvirno ujema z v popisu ugotovljeno stopnjo poškodovanosti gozdnega mladja. Do neusklajenosti prihaja zaradi nezadovoljivega pomlajevanja jelke in javorja na območju dinarskih jelovo bukovih gozdov.

Pri tolmačenju rezultatov popisa objedenosti se je potrebno zavedati, da so posamezne drevesne vrste v prehrani parkljaste divjadi različno priljubljene. Tako je npr. delež objedenosti plemenitih listavcev lahko zelo visok že pri nizkih gostotah, nasprotno pa je delež objedenosti smreke praviloma visok pri visokih gostotah divjadi. Raziskave kažejo, da se odvisnost med številčnostjo divjadi in objedenostjo mladja najbolj odraža pri objedenosti bukve. Bukve je med divjadjo srednje priljubljena, prostorsko je zastopana praktično na vseh rastiščih in je graditeljica večine sestojev, zato je primerna za ugotavljanje vpliva rastlinojede divjadi na gozdno mladje.

Tekoča letna poškodovanost z 18,1 % poškodovanih osebkov polovico nižja od skupne piškodovanosti. Najvišja je pri drugih trdih listavcih, slede mehki in plemeniti listavci. Tekočih letnih poškodb je manj pri jelki, bukvi in smreki. Pri primerjavi podatkov poškodovanosti tekočega leta in podatkov skupne poškodovanosti se ugotavlja največje izboljšanje stanja pri mehkih listavcih in plemenitih listavcih.

V mladju je največ 61 % bukve, 21 % mladja plemenitih listavcev, 5 % mladja trdih listavcev, 9 % mladja smreke ter 3 % mladja jelke. Uspešno preraščanje mladja v višje višinske razrede se ugotavlja predvsem pri bukvi, smreki in deloma plemenitih in trdih listavcih. Preraščanje pri ostalih vrstah je manj uspešno. Posledica tega je, da se v višjih višinskih razredih nahaja pretežno bukovno mladje.

Preglednica 34 /OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah

Drevesna vrsta	Delež drevesne vrste v mladju (v %)					Objedenost %	Tekoča letna poškod. %
	15- 30 cm	30-60 cm	60-100cm	100-150 cm	skupaj		
Bukev	30	64	85	93	61	28	16
Plemeniti lis.	46	14	3	2	21	64	25
Drugi trdi lis.	8	6	2	2	5	64	40
Mehki l.	-	1	-	-	-	57	25
Smreka	8	12	9	3	9	1	1
Jelka	7	2	1	-	3	38	18
Skupaj	100	100	100	100	100	35,4	18,1

Mladje drevesnih vrst parkljasti divjadi predstavlja pomemben vir prehranske baze. Posledično je zato zelo pomemben delež mladovij in sestojev v obnovi. Za zagotavljanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi želimo, da se razvoj gozdov čim bolj usmerja v izenačitev dejanskega stanja

z modelnim stanjem razvojnih faz ter v ta namen poveča delež mlajših razvojnih faz in s tem prehranska baza.

S povečanjem deleža mladovij razbremenimo ostale površine in poskrbimo za večjo usklajenost med živalsko in rastlinsko komponento. V osnovanju novih pomladitvenih jeder, ki so v tesni povezavi z intenzivnostjo sečenj oziroma gospodarjenjem z gozdovi, vidimo glavni ukrep, s katerim izboljšamo življenjsko okolje divjadi. Glede na preteklo intenziteto gospodarjenja z gozdovi, predvsem pa glede na intenziteto sečenj v zadnjem obdobju in načrtovanem poseku za naslednje desetletno obdobje ocenjujemo, da se bo delež mladja uskladil z modelnim deležem. Na povečanje deleža gozdnega mladja so v preteklem desetletju znatno vplivali žledolom v februarju 2014, vetrolom v decembru 2017 in kalamitete lubadarja, ki so ujmam sledile.

3.10 Odmrlo drevje

V GGE je delež odmrlega drevja v lesni zalogi dokaj velik, pojavlja se 36,6 dreves na ha, kar znaša 44,3 m³/ha oziroma 11,9 % od lesne zaloge.

Odmrlo drevje oziroma njegova zadostna količina je pomembna za živalske vrste kot so: tripusti detel, vijeglavka, srednji detel, mali muhar, kozača, mali skovik, ivka, koconogi čuk, črna žolna, belovrati muhar, belohrbti detel, brazdar, alpski kozliček, bukov kozliček.

Za prehrano in habitat je bolj pomembno stoječe drevje, ki ga je v GGE Ravne 19,2 m³/ha.

Preglednica 35 /OD: Odmrlo drevje

Razširjeni deb. razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.
10 - 29 cm	št./ha	4,23	4,07	8,30	4,14	9,00	13,14	8,37	13,07	21,44
	m ³ /ha	1,55	1,65	3,20	1,51	3,67	5,18	3,06	5,32	8,38
30 - 49 cm	št./ha	2,46	1,39	3,85	3,55	2,65	6,20	6,01	4,04	10,05
	m ³ /ha	4,25	2,65	6,90	6,12	5,04	11,16	10,37	7,69	18,06
50 in več cm	št./ha	1,95	0,65	2,60	1,48	0,98	2,46	3,43	1,63	5,06
	m ³ /ha	6,62	2,46	9,08	5,03	3,74	8,77	11,65	6,20	17,85
Skupaj	št./ha	8,64	6,11	14,75	9,17	12,63	21,80	17,81	18,74	36,55
	m³/ha	12,42	6,76	19,18	12,66	12,45	25,11	25,08	19,21	44,29

V okviru projekta VGR je bila opravljena raziskava pogostnosti pojavljanja saproksilnih hroščev, ki so odvisni od pojavnosti odmrlega lesa ali gliv oz. mikroorganizmov, povezanih z njim. Rezultati raziskave niso pokazali statistično značilnih povezav med pojavom vrtn in premerom odmrlih dreves, položajem odmrlega lesa, smermi neba na stoječem odmrlem drevju.

3.11 Skladiščenje in ponor ogljika

V okviru aktivnosti delovnega sklopa 2 projekta HFR-VGR se je za območje GGE Ravne poskušalo oceniti skladiščenje in ponor ogljika.

Z izračun so uporabljeni izhodiščni podatki in metode izračunov iz Nacionalne gozdne inventure v letu 2019 in dejavniki, ki se uporabljajo za pretvorbo količine lesa v zaloge ogljika. Za evidence toplogrednih plinov je bila uporabljena metoda sprememb zalog, enak pristop je uporabljen tudi za oceno sprememb zalog ogljika v živi biomasi.

Nadzemni ponor ogljika je bil ocenjen tako, da se je prirastku prištel del mortalitete, izračunan iz stalnih vzorčnih ploskev z upoštevanjem povprečnega letnega bruto poseka v času veljavnosti GGN. Podzemni ponor ogljika predstavlja del prirastka nadzemne biomase, ki za iglavce znaša 0,3, za iglavce pa 0,26.

Najbolj produktivni gozdovi za skladiščenje ogljika so mešani gozdovi bukve in jelke na globokih tleh. Hkrati predstavljajo tudi najboljši ponor ogljika. Najmanj produktivna kategorija gozda so varovalni gozdovi.

Preglednica 36 Ocena skladiščenja in ponora ogljika v obdobju 2014-2025 po RGR iz 2015

RGR	Površina (ha)	Skladiščenje ogljika (t)	Skladiščenje ogljika (t/ha)	Ponor ogljika (t/leto)	Ponor ogljika (t/leto/ha)
01111-Jelova bukovja na gl. tleh	967,63	147.081,06	152	7.805,87	8,07
01121-Jelova bukovja na plitvih tleh	917,82	142.759,25	155,54	5.911,82	6,44
01301-Podgorska bukovja	518,86	78.587,34	151,46	4.727,73	9,11
08000-Varovalni gozdovi	36,69	1.825,32	49,75	0,05	0
09000-Gozdni rezervati	211,57	51.917,79	245,39	914,39	4,32
Skupaj	2.652,57	422.170,77	159,16	19.359,86	7,3

V kategorijah ohranjenosti je največ skladiščenega ogljika v ohranjenih gozdovih (ta kategorija predstavlja največji delež gozdne površine), sledijo jim močno spremenjeni gozdovi. Skladiščenje ogljika je prav tako največje v kategoriji ohranjenih gozdov.

Preglednica 37 Ocena skladiščenja in ponora ogljika v obdobju 2014-2025 po kategorijah ohranjenosti gozdov

	Površina (ha)	Skladiščenje ogljika (t)	Skladiščenje ogljika (t/ha)	Ponor ogljika (t/leto)	Ponor ogljika (t/leto*ha)
Ohranjeni gozdovi (0-30%)	2.289,38	368.576,52	160,99	16.507,55	7,21
Spremenjeni gozdovi (31-70%)	223,29	33.628,77	150,61	1.819,27	8,15
Močno spremenjeni gozdovi (71-90%)	53,17	7.717,23	145,14	333,12	6,27
Izmenjani gozdovi (90% in več)	86,73	12.248,25	141,22	699,92	8,07
Skupaj	2.652,57	422.170,77	159,16	19.359,86	7,3

4 Analiza preteklega gospodarjenja z gozdovi

4.1 Kratak opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti

Obdobje do leta 1945

Z gozdovi GGE Ravne se je začelo načrtno gospodariti že konec devetnajstega stoletja. Pred več kot sto leti je namreč dr. Leopold Hufnagel izdelal gozdnogospodarske načrte za gozdove Kočevskega gospostva. Gozdove, ki so bili takrat v lasti Auerspergov je razdelil na tri velike in prostorsko zaokrožene enote – Goteniško pogorje (7.079,80 ha), Fridrhštajn (3.455,14 ha) in Rog (7.813,06 ha). Za vsako enoto je izdelal načrt. Današnji gozdovi GGE Ravne so bili vključeni v enoto Goteniško pogorje. Prvi gozdogospodarski načrt za Goteniško pogorje (Wirtschaftsplan der Betriebsklasse I. Gottenitzer Gebirge) je bil izdelan leta 1892.

Ob gozdni inventuri enote Goteniško pogorje je bilo ugotovljeno naslednje stanje:

- drevesna sestava: smreka 3 %, jelka 35 %, bukev 62 %,
- lesna zaloga: 290 m³/ha, prirastek 5,42 m³/ha, etat pa 5,27 m³/ha.

Po desetih letih so bili načrti obnovljeni. Tudi ti so bili izdelani za obdobje desetih let, nato pa so izdelali še zadnjo revizijo načrtov, in sicer za Goteniško pogorje leta 1912.

Obdobje od leta 1946 do 1960

Leta 1947 je bila na območju Kočevske Reke, po vzoru ruskih kolhozov, ustanovljena kmetijska zadruga. Med leti 1947 in 1952 so bila tudi na tem območju leta planske sečnje. Posekane so bile razmeroma velike količine lesa, kar je ponekod povsem spremenilo strukturo gozdov.

Leta 1952 je bilo z odlokom Vlade SRS ustanovljeno Državno posestvo Snežnik, ki je prevzelo premoženje in delavce od prej ustanovljene zadruga. Z gozdovi se je začelo načrtno gospodariti šele po tem letu.

Sečnja se je sprva opravljala ročno, spravilo pa s pomočjo konjev. V začetku 60-tih let so se začele uporabljati prve motorne žage, kmalu za njimi prvi traktorji, sečnja in spravilo lesa sta se vršila "klasično". Ves čas so se izdelovala metrska drva. Iznos drv se je opravljal s pomočjo bosanskih konjičkov - samar.

Obdobje od leta 1961 do 1971

Prvi povojni gozdnogospodarski načrt za enoto Ravne je bil izdelan za obdobje 1961-1971 (M. Figar). Predpisan desetletni etat je bil 117.224 m³, od tega 69.776 m³ iglavcev in 47.448 m³ listavcev. Realizacija poseka je znašala 101 %, in sicer 113 % pri iglavcih in 92 % pri listavcih.

Obdobje od leta 1972 do 1984

V obdobju 1972 do 1984 ni bilo izdelanega gozdnogospodarskega načrta. Letni posek se je gibal med 6.200 do 18.500 m³/leto.

Obdobje od leta 1985 do 1994

V letu 1985 je bila končana nova prostorska razdelitev GGE Ravne na oddelke. Lesna zaloga je bila na 99,8 % površine gozdnogospodarske enote ugotovljena s polno premerbo (tudi pragozd Krokav (2,8 % površine)). V varovalnih gozdovih (na 0,2 % površin) je bila lesna zaloga okularno ocenjena. Prirastek se je ugotavljal na prirastoslovnih ploskvah na podlagi izvrtkov. Ob gozdni inventuri je bilo ugotovljeno naslednje stanje:

- površina gozdov: 2.638,78 ha,
- drevesna sestava: smreka 12 %, jelka 32 %, bukev 48 %, plemeniti listavci 7 %, trdi list. 1 %,
- lesna zaloga 344 m³/ha, prirastek 7,24 m³/ha, etat pa 4,86 m³/ha, realizacija poseka 4,52m³/ha,

Obdobje od leta 1995 do 2004

Lesna zaloga je bila v večnamenskih gozdovih ugotovljena s kotnoštevno metodo, v gozdnem rezervatu Krokari s polno premerbo, v varovalnih gozdovih pa je bila okularno ocenjena. Za ugotavljanje prirastka so bili povzeti prirastni procenti po podobnih sosednjih gozdnogospodarskih enotah. Ob gozdni inventuri je bilo ugotovljeno naslednje stanje:

- površina gozdov: 2.678,86 ha
- drevesna sestava: smreka 12 %, jelka 31 %, bukev 49 %, plemeniti listavci 7 %, trdi list. 1 %
- lesna zaloga 365 m³/ha, prirastek 6,48 m³/ha, etat pa 4,28 m³/ha, realizacija poseka 4,44 m³/ha
- oblikovanih je bilo 8 gospodarskih razredov.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

4.2.1 Posek

Ocena poseka na stalnih vzorčnih ploskvah (brez varovalnih gozdov, kjer ni stalnih vzorčnih ploskev ter brez gozdnih rezervatov) za večnamenske gozdove (2.441,00 ha) je 157.071 m³+/- 27.386 m³. razlika med posekom iz evidenc odkazila (146.579 m³) in ocenjenim posekom na SVP znaša – 10.492 m³. Razlika je znotraj dopustne napake.

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo po evidencah v vseh gozdovih enote posekanega 146.579 m³ lesa, kar predstavlja 92,2 % realizacijo načrtovanega poseka. Posek je bil pri iglavcih 82.698m³ ali 131,3 % in pri listavcih 63.881m³ ali 66,5 %.

Preglednica 38 /P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju

2015 - 2024	Načrtovani posek	Realizacija poseka - po tekočih evidencah		Realizacija poseka - po podatkih iz SVP (točkovna in intervalna ocena)		
	m ³	m ³	%	točkovno m ³	interval +/- m ³	%
Iglavci	63.000	82.698	131,3	79.579	20.407	126,3
Listavci	96.000	63.881	66,5	77.492	17.705	80,7
Skupaj	159.000	146.579	92,2	157.071	27.386	98,8

Preglednica 39 /Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco

Stratum		Površina(ha)	Evidenca (m ³ /ha/leto)	Ocena poseka na SVP				
				Število SVP	Povprečni letni posek (m ³ /ha/leto)	Standardni odklon	Interval zaupanja (+/- m ³ /ha/leto)	Relativni odklon zaupanja (e%)
GGE	Iglavci	2.441,00	3,39	393	3,260	8,455	0,836	25,6
	Listavci	2.441,00	2,62	393	3,175	7,336	0,725	22,8
	Skupaj	2.441,00	6,00	393	6,435	11,348	1,122	17,4
Državni gozdovi		1.911,12	6,72	331	6,814	11,645	1,255	18,4
Ostali gozdovi		529,88	3,42	62	4,410	9,429	2,347	53,2

*Opomba: V izračun niso zajeti gozdovi s posebnim namenom kjer ukrepi niso dovoljeni

Preglednica 40 /Primerjava realizacije poseka po lastniških kategorijah in SVP

Posek	Ostali gozdovi			Državni gozdovi			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	15.773	23.642	39.415	47.227	72.358	119.585	63.000	96.000	159.000
Izveden - m ³	7.816	10.307	18.123	74.882	53.574	128.456	82.698	63.881	146.579

Izveden SVP - m ³	8.904	14.461	23.365	67.959	62.264	130.224	76.863	76.725	153.588
Realizacija - evid	49,6	43,6	46,0	158,6	74,0	107,4	131,3	66,5	92,2
Realizacija - SVP	56,4	61,2	59,3	143,9	86,1	108,9	126,3	80,7	98,8
Povp. drevo - m ³	2,87	1,02	1,41	3,12	1,21	1,88	3,09	1,18	1,81

Realiziran posek je bil največji pri iglavcih na podgorskih bukovjih, in sicer 160,1 odstotka. Sledil je posek v jelovih bukovjih na globokih tleh ter jelovih bukovjih na plitvih tleh. Skupna realizacija sečnje je bila skupno presežena v jelovih bukovjih na plitkih tleh. Skupno v vseh gospodarskih razredih je bila presežena realizacija sečnje iglavcev. Skupna realizacija možnega poseka ni bila presežena.

Preglednica 41 /D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih: 2015 do 2024

Gospodarski razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m ³	m ³	%	%
01111-Jelova bukovja na globokih tleh	Iglavci	24.000	30.056	125,2	18,9
	Listavci	50.000	31.129	62,3	19,6
	Skupaj	74.000	61.184	82,7	38,5
01121-Jelova bukovja na plitvih tleh	Iglavci	26.000	31.826	122,4	20,0
	Listavci	30.000	19.967	66,6	12,6
	Skupaj	56.000	51.794	92,5	32,6
01301-Podgorska bukovja	Iglavci	13.000	20.815	160,1	13,1
	Listavci	16.000	12.785	79,9	8,0
	Skupaj	29.000	33.600	115,9	21,1
08000-Varovalni gozdovi	Iglavci	0	0	0,0	0,0
	Listavci	0	0	0,0	0,0
	Skupaj	0	0	0,0	0,0
09000-Gozdni rezervati	Iglavci	0	1	0,0	0,0
	Listavci	0	0	0,0	0,0
	Skupaj	0	1	0,0	0,0
skupaj	Iglavci	63.000	82.698	131,3	52,0
	Listavci	96.000	63.881	66,5	40,2
	Skupaj	159.000	146.579	92,2	92,2

V predpreteklem ureditvenem obdobju je bilo po evidencah posekanega 157.263 m³ lesa, kar predstavlja 100,2 % realizacijo načrtovanega poseka. Posek iglavcev je bil 52.851 m³ ali 94,4 %, načrtovanega poseka iglavcev. Realiziran posek listavcev je bil 104.412 m³ ali 103,4 % načrtovanega poseka listavcev.

Preglednica 42 Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih: 2005 do 2014

Gospodarski razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m ³	m ³	%	%
00111-Abieti-fagetum d. omphalodetosum - skupinsko raznodob	Iglavci	12.000	11.763	98,0	7,5
	Listavci	43.300	43.362	100,1	27,6
	Skupaj	55.300	55.124	99,7	35,1
00121-Abieti-fagetum d. festucetosum - skupinsko raznodob	Iglavci	11.300	10.176	90,1	6,5
	Listavci	20.000	26.117	130,6	16,6
	Skupaj	31.300	36.293	116,0	23,1
00131-Abieti-fagetum d. hacquetietosum - skupinsko raznodob	Iglavci	9.200	8.206	89,2	5,2
	Listavci	15.100	13.780	91,3	8,8
	Skupaj	24.300	21.987	90,5	14,0
00152-Abieti-fagetum d. neckeretosum - prebiralni	Iglavci	11.800	9.481	80,3	6,0
	Listavci	10.200	11.851	116,2	7,5
	Skupaj	22.000	21.332	97,0	13,6
00301-Hacquetio-fagetum - skupinsko raznodob	Iglavci	11.700	13.226	113,0	8,4
	Listavci	12.400	9.302	75,0	5,9

	Skupaj	24.100	22.527	93,5	14,3
08000-Varovalni gozdovi	Iglavci	0	0	0,0	0,0
	Listavci	0	0	0,0	0,0
	Skupaj	0	0	0,0	0,0
09000-Gozdni rezervati	Iglavci	0	0	0,0	0,0
	Listavci	0	0	0,0	0,0
	Skupaj	0	0	0,0	0,0
skupaj	Iglavci	56.000	52.851	94,4	33,7
	Listavci	101.000	104.412	103,4	66,5
	Skupaj	157.000	157.263	100,2	100,2

V zasebnih gozdovih se pojavlja manjša realizacija sečnje (skupno le 74,4 %). Tudi v gozdovih lokalnih skupnosti je realizacija poseka manjša. V državnih gozdovih je bil presežen posek iglavcev in sicer 158,6 %.

Preglednica 43 /D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	4.359	6.043	10.402	47.227	72.358	119.585	11.414	17.599	29.013	63.000	96.000	159.000
Izveden - m ³	3.116	4.655	7.771	74.882	53.574	128.456	4.700	5.652	10.352	82.698	63.881	146.579
Realizacija - %	71,5	77,0	74,7	158,6	74,0	107,4	41,2	32,1	35,7	131,3	66,5	92,2
Povp. drevo - m ³	2,90	1,18	1,55	3,12	1,21	1,88	2,84	0,92	1,33	3,09	1,18	1,81

Po vrstah poseka prevladujejo pomladitvene sečnje (46,0 %), prebiranje (22,9 %) ter sanitarni posek (18,5 %)

Preglednica 44 /VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
Redčen.	Pomlad.	Prebir.												
Iglavci	m³	316	790	626	0	0	144	1.090	120	0	0	3.116	13,7	64,1
	%	10,2	25,6	20,3	0,0	0,0	4,7	35,3	3,9	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m³	106	2.697	1.364	0	0	86	146	256	0	0	4.655	18,4	98,7
	%	2,3	57,9	29,3	0,0	0,0	1,9	3,1	5,5	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	422	3.487	1.990	0	0	230	1.236	376	0	0	7.771	16,2	81,2
	%	5.5	44.9	25.7	0.0	0.0	3.0	16.0	4.9	0.0	0.0	100.0		

Državni gozdovi

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m³	5.784	19.329	18.736	0	0	4.721	22.534	678	0	61	74.882	19,9	91,3
	%	8,1	26,9	26,1	0,0	0,0	6,6	31,3	0,9	0,0	0,1	100,0		
Listavci	m³	2.208	39.283	9.912	0	1	46	1.474	634	0	0	53.574	12,7	71,9
	%	4,1	73,3	18,5	0,0	0,0	0,1	2,8	1,2	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	7.992	58.612	28.648	0	1	4.767	24.008	1.312	0	61	128.456	16,0	81,9
	%	6,4	46,9	22,8	0,0	0,0	3,8	19,1	1,0	0,0	0,0	100,0		

Gozdovi lokalnih skupnosti

	Vrste poseka								Posek skupaj	%	%
	Negovalni posek	Posek na pani	Posek za umetno	Posek oslabeled.	Sanit. posek	Posek za gozd.	Krčitve	Nedov. posek			

							obnovo	drevja			infrastr. in drugo					
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.												
Iglavci	m³	1.008	1.103	1.035	0	0	123	1.155	113	66	0	4.700	5,6	26,9		
	%	21,9	24,0	22,5	0,0	0,0	2,7	25,1	2,4	1,4	0,0	100,0				
Listavci	m³	1.671	2.548	1.232	0	0	3	126	66	5	0	5.652	6,9	36,1		
	%	29,6	45,0	21,8	0,0	0,0	0,1	2,2	1,2	0,1	0,0	100,0				
Skupaj	m³	2.679	3.651	2.267	0	0	126	1.281	179	71	0	10.352	6,2	31,3		
	%	26,1	35,7	22,1	0,0	0,0	1,2	12,5	1,7	0,7	0,0	100,0				

Skupaj GGE

		Vrste poseka									Posek skupaj	%	%	
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabel. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve				Nedov. posek
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³	7.109	21.222	20.397	0	0	4.989	24.779	911	66	61	82.698	17,1	79,1
	%	8,9	26,7	25,6	0,0	0,0	6,3	31,2	1,1	0,1	0,1	100,0		
Listavci	m ³	3.985	44.528	12.507	0	1	135	1.746	956	5	0	63.881	12,1	67,3
	%	6,2	69,8	19,6	0,0	0,0	0,2	2,7	1,5	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	11.094	65.750	32.904	0	1	5.124	26.525	1.867	71	61	146.579	14,4	73,4
	%	7,7	46,0	22,9	0,0	0,0	3,6	18,5	1,3	0,0	0,0	100,0		

V poseku je med drevesnimi vrstami prevladovala bukev ter jelka. Glede na odstotek poseka od LZ drevesne vrste je bilo največji odstotek poseka smreke ter jelke. Od celotne lesne zaloge je bilo največ posekane jelke.

Preglednica 45 /PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	17,9	17,5	2,6
Jelka	38,4	17,9	5,7
Bor	0,1	4,8	0,0
Macesen	0,0	0,7	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	41,3	13,5	6,1
Hrast	0,0	1,7	0,0
Pl. Ist.	2,2	4,6	0,3
Dr. tr. Ist.	0,1	2,5	0,0
Meh. Ist.	0,0	0,6	0,0
Skupaj iglavci	56,4	17,7	8,3
Skupaj listavci	43,6	12,1	6,4
Skupaj	100,0	14,7	14,7

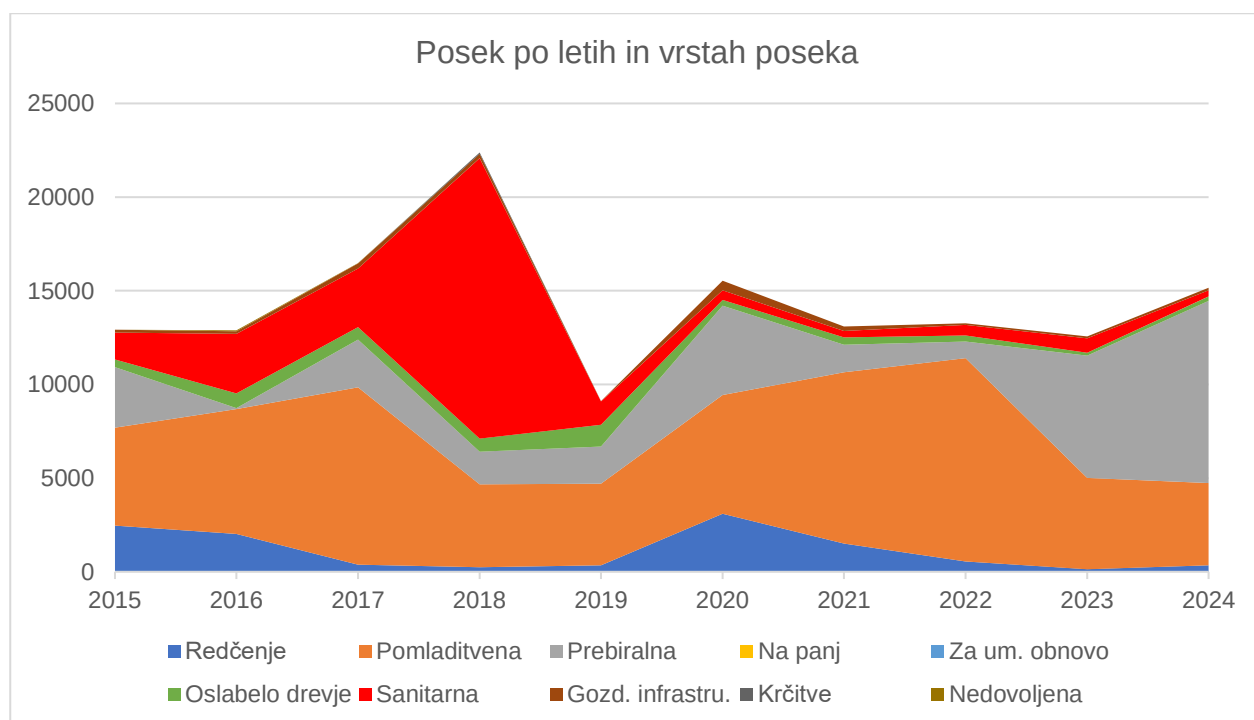
Glede na debelinske razrede je bilo tako med iglavci kot med listavci največ posekanih dreves v petem debelinskem razredu (skupno 22,5% LZ).

Preglednica 46 /PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	2,2	6,9	7,6	7,4	26,5	17,7	31,2
Listavci	7,0	7,7	8,1	10,3	17,5	12,1	24,1
Skupaj	5,4	7,4	7,9	9,1	22,5	14,7	55,3

Povprečno je bilo v GGE Ravne posekanih 14.340 m³/leto. količina sanitarne sečnje je bila največja v letu 2018, ko je bilo posekano 14.969 m³. pri redni sečnji prevladuje pomladitvena sečnja

Grafikon 1: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Preglednica 47 /OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupno

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	1,50	4,30	286,7	21,30	35,00	164,3
Nega gošče	ha	0,80	0,30	37,5	6,75	13,50	200,0
Nega letvenjaka	ha	2,65	0,10	3,8	57,85	29,20	50,5
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,10	0,30	300,0	40,90	50,30	123,0
Nega prebiralnega gozda	ha	0,50	1,20	240,0	33,05	36,30	109,8
Naravni razvoj biotopov	m ³	1.008,30	0,00	0,0	24.513,45	11.166,00	45,6
Sadnja	ha	0,00	0,00	0,0	2,90	0,90	31,0
Obžetev	ha	0,00	0,00	0,0	1,50	3,50	233,3
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,00	0,0	50,00	61,63	123,3
Zaščita s premazom	ha	0,00	0,00	0,0	7,00	0,00	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	0,00	0,0	1.000,00	280,00	28,0
Zaščita z ograjo	m	0,00	0,00	0,0	680,00	1.136,00	167,1
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	0,00	0,0	2.064,00	1.044,00	50,6
Vzdrževanje grmišč	ha	0,00	0,00	0,0	2,00	2,50	125,0
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	0,00	0,0	23,02	98,10	426,2
Vzdrževanje vodnih površin	kos	0,00	0,00	0,0	11,00	11,00	100,0
Postavitev valilnic in ostalo	dni	0,00	0,00	0,0	0,70	0,00	0,0
Ohranjanje biotopov - nega	ha	0,00	0,00	0,0	3,50	1,30	37,1
Ohranjanje biotopov - sečnja	m ³	0,00	0,00	0,0	117,00	110,00	94,0
Priprava tal	ha	0,00	0,00	0,0	0,00	7,00	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	kos	0,00	0,00	0,0	0,00	370,00	0,0
Vzdrževanje stez	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	136,26	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	43,89	0,0

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	1,05	1,40	133,3	23,85	40,70	170,6
Nega gošče	ha	1,50	1,20	80,0	9,05	15,00	165,7
Nega letvenjaka	ha	5,15	0,00	0,0	65,65	29,30	44,6
Nega ml. drogovnjaka	ha	2,35	0,40	17,0	43,35	51,00	117,6
Nega prebiralnega gozda	ha	17,98	0,50	2,8	51,53	38,00	73,7
Naravni razvoj biotopov	m ³	2.320,05	4.014,80	173,0	27.841,80	15.180,80	54,5
Sadnja	ha	0,00	0,00	0,0	2,90	0,90	31,0
Obžetev	ha	0,00	0,00	0,0	1,50	3,50	233,3
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,00	0,0	50,00	61,63	123,3
Zaščita s premazom	ha	0,00	0,00	0,0	7,00	0,00	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	0,00	0,0	1.000,00	280,00	28,0
Zaščita z ograjo	m	0,00	0,00	0,0	680,00	1.136,00	167,1
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	0,00	0,0	2.064,00	1.044,00	50,6
Vzdrževanje grmišč	ha	0,00	0,00	0,0	2,00	2,50	125,0
Vzdrževanje travinj	ha	24,10	0,00	0,0	47,12	98,10	208,2
Vzdrževanje vodnih površin	kos	2,00	0,00	0,0	13,00	11,00	84,6
Postavitev valilnic in ostalo	dni	0,55	0,00	0,0	1,25	0,00	0,0
Ohranjanje biotopov - nega	ha	0,00	0,00	0,0	3,50	1,30	37,1
Ohranjanje biotopov - sečnja	m ³	0,00	0,00	0,0	117,00	110,00	94,0
Priprava tal	ha	0,00	0,00	0,0	0,00	7,00	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	kos	0,00	0,00	0,0	0,00	370,00	0,0
Vzdrževanje stez	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	136,26	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	2,00	0,0	0,00	45,89	0,0

Gojitvena dela za obnovo in nego gozdov so bila izvedena oz. presežena. Dela, ki so bila presežena, so priprava sestoja, nega ml. drogovnjaka, obžetev, zaščita z ograjo, vzdrževanje grmišč in travinj. Umetna obnova v prejšnjem načrtu ni bila načrtovana, vendar je bila izvedena v okviru projekta Life Kočevsko. V okviru projekta je bila izvedena tudi presežena zaščita z ograjo. Ukrep varstva pred žuželkami je bil prav tako presežen. Ostala varstvena dela so obsegala postavitve lovni pasti, čiščenje in vzdrževanje pasti ter prehode med lovni pastmi.

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

Gozdne ceste: V obravnavanem obdobju je bila načrtovana gradnja gozdnih cest v območjih, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami: »Jelenbreg II«, »Dragarji«, »Nad travniki« in »Kameni zid«.

Z realizacijo zadanega programa odpiranja gozdov z gozdnimi cestami bi dosegli ciljno gostoto produktivnih cest 23,00 m/ha. Zaradi ekonomske krize in številnih naravnih ujm ni bila zgrajena nobena gozdna cesta.

Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest zagotavlja gozdnogospodarski enoti po podatku za leto 2024 okoli 22.000,00 € na leto, kar omogoča letna vzdrževalna dela na okoli 80 – 90 % skupne dolžine gozdnih cest letno. Redno se vzdržujejo glavne gozdne ceste in tiste, s poudarjenim javnim značajem. Na najbolj obremenjenih gozdnih cestah se vzdrževalna dela izvajajo vsako leto, na manj obremenjenih vsako drugo, tretje leto, na malo obremenjenih gozdnih cestah bolj poredko. Ker ležijo gozdne ceste na strmih reliefu, je pri vzdrževanju poudarek na urejanju odvodnjavanja – redno čiščenje koritnic in cevni propusti, popravilo prečnih jarkov in naravnih iztokov. Znatna sredstva za zagotavljanje prevoznosti in odpravo poškodb na gozdnih cestah namenja tudi upravljavec državnih gozdov, družba Slovenski državni gozdovi.

Gozdne vlake: Odpiranje gozdov z gozdnimi vlakami je sledilo načrtovanemu. V GGE je predvidena optimalna gostota gozdnih vlak v večnamenskih gozdovih 110 m/ha. Načrtovana je bila gradnja 5 km novih gozdnih vlak v večnamenskih oddelkih enote, ki so bili pomanjkljivo odprti, zgrajenih je bilo 5,316 km gozdnih vlak, pretežno v državnih gozdovih.

V GGE Ravne so poleg več gozdnih rezervatov, varovalnih gozdov tudi posamezna manjša območja (ekocelice), kjer gradnja gozdnih vlak zaradi zelo skalovitega in strmega reliefa ni primerna. Smotno je, da ti predeli ostanejo trajno brez vlak. V GGE Ravne je opredeljeno tudi območje lesno-proizvodnih gozdov, kjer je gospodarjenje predvideno, a gozdnih vlak zaradi občutljivosti ekosistema ni umestno graditi. Pod Kamenim zidom je 80-hektarski predel gozda, ki naj ostane trajno zaprt. Ob robu območja je možna gradnja gozdnih vlak za spravilo po kolesih.

Rekonstrukcijam obstoječih gozdnih vlak, s katerimi se odpravi posamezne neustrezne elemente vlak, je bilo namenjeno dovolj pozornosti. Načrtovanih je bilo 35 km rekonstrukcij obstoječih gozdnih vlak v večnamenskih gozdovih enote, izvedenih je bilo 12,774 km rekonstrukcij.

Glede na trenutno zelo dobro odprtost gozdov z gozdnimi vlakami, je potrebno sredstva nameniti za gradnjo vlak v posameznih zaprtih in delno odprtih oddelkih ter za posamezne rekonstrukcije (grajenih) gozdnih vlak.

Preglednica 48 Novogradnja in rekonstrukcija gozdnih vlak v metrih v obdobju 2015-2024

Leto	Oddelek	Novogradnja v metrih	Rekonstrukcija v metrih
2015		0	0
skupaj		0	0
2016	54033	0	1.008
skupaj		0	1.008
2017	54002	349	0
	54040	115	0
skupaj		464	0
2018	54038	0	384
	54059	0	1.099
	54071	0	207
	54076	237	0
	54078	254	0
skupaj		491	1.690
2019	54017	0	737
	54021	0	1.630
	54027	0	903
	54055	0	1.249
	54058	0	356
	54072	0	1.233

skupaj		0	6.108
2020	54030	0	223
	54031	0	288
	54032	0	148
	54034	731	525
	54036	0	432
	54057	2876	100
	54058	279	300
skupaj		3.886	2.016
2021	54016	106	181
	54062	0	84
	54076	219	1.619
skupaj		325	1.884
2022	54063	36	68
skupaj		36	68
2023		0	0
skupaj		0	0
2024	54012	114	0
skupaj		114	0
Skupaj 2015-2024		5.316	12.774

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

V GGE Ravne se za ostale funkcije (socialne, ekološke) veliko naredi tudi že ob rednem delu za kar gredo zasluge tenkočutnosti gozdarjev, ki delujejo na tem področju.

Z izločenimi Natura 2000 in EPO območji je celoten gozdni prostor pomemben tudi za vse prostoživeče živali. S projektom Life Kočevsko se je v enoti v letih 2014 do 2019 izvedlo tudi nekaj konkretnih ukrepov za izboljšanje bivanjskih razmer nekaterih natura vrst (belohrbti in triprsti detel, gozdni jereb, divji petelin, orel belorepec). V okviru projekta so bila izvedena: obročkanja v drogovnjakih in pomlajencih (povečanje odmrle mase), mulčenja obcestnih pasov in nega habitatov (divji petelin), postavitve treh ograj s sadnjo plodonosnega drevja (gozdni jereb, divji petelin). Skozi enoto poteka tudi več poti, ki se vzdržujejo (Borovška naravoslovna pot, Orlova pot).

Preglednica 49 Opravljena dela za funkcije gozdov

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks
Naravni razvoj biotopov	m ³	27.841,80	15.180,80	54,5
Vzdrževanje grmišč	ha	2,00	2,50	125,0
Vzdrževanje travinj	ha	47,12	98,10	208,2
Vzdrževanje vodnih površin	kos	13,00	11,00	84,6
Postavitev valilnic in ostalo	dni	1,25	0,00	0,0
Ohranjanje biotopov - nega	ha	3,50	1,30	37,1
Ohranjanje biotopov - sečnja	m ³	117,00	110,00	94,0
Sadnja plodonosnega drevja	kos	0,00	370,00	0,0
Vzdrževanje stez	dni	0,00	136,26	0,0

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2015-2024

V GGE Ravne v preteklem obdobju ni bilo izvedenih krčitev.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju

Osnovni postavljeni cilji so ohranjanje vitalnih, naravnih gozdnih enot z vsemi funkcijami:

- ohraniti optimalno lesno zalogo in prirastek, z naravnim deležem drevesnih vrst in uravnoveženim deležem razvojnih faz in ugodnejšo debelinsko strukturo (manj smreke, manj debelega drevja iglavcev, več obnove),
- ohraniti trajnost visokih donosov in ostalih funkcij (etati so preseženi pri iglavcih, nedoseženi pri listavcih, les iz državnih gozdov je certificiran, naravni gozdovi so temelj ostalim funkcijam še naprej, izločene so ekocelice brez ukrepanja, v gozdovih enote poteka/so potekali različni projekti (LAS Opazujem – Varujem, Life Kočevsko, Interreg CE Beech Power, Interreg CE Vitalne Gozdne Regije).

Ocena doseganja ekonomskih ciljev

V preteklem ureditvenem obdobju realizacija z osnovnim načrtom načrtovanega poseka ni bila dosežena. Načrtovan posek je bil po količini dosežen oz. presežen samo v državnih gozdovih. Cilj doseganje čim višjega dohodka od gospodarjenja z gozdovi je bil deloma dosežen

Ocena doseganja ekoloških ciljev

Malopovršinska zgradba velikega deleža sestojev, ohranjeni gozdni ekosistemi, oblikovanje mirnih con, oblikovanje upravljaljskih con za Natura 2000 vrste, prisotnost zavarovanih vrst zveri, zmanjšanje številčnosti jelenjadi, uspešnejša naravna obnova gozda, omejitev sadnje smreke, povečanje deleža debelega drevja, povečanje deleža odmrle biomase, izločene ekocelice, ohranjanje rezervatov, pester in vzdrževan gozdni rob, ohranjanje in vzdrževanje vodnih virov, upoštevanje ekoloških funkcij pri gradnji gozdne infrastrukture so le nekateri kazalci, ki kažejo, da je

bilo usmerjanje razvoja gozda v preteklem desetletju v skladu z zapisanimi usmeritvami za krepitev ekoloških ciljev. Doseganje ekoloških ciljev bi bilo še boljše, če ne bi bilo naravnih ujm, ki so lokalno vzrokovale prezgodnjemu poseku drevja povzročile znižanje lesnih zalog, poškodovale drevje, povzročile razgradnjo nekaterih sestojev ter bile tudi razlog za neizvedbo vseh načrtovanih biomeliorativnih del.

Ocena zagotavljanja socialnih ciljev

S stabilnim gozdom poraščena strma pobočja in hribovja, usmerjane turistične in rekreacijske aktivnosti v gozdnem prostoru, zdrav in vitalen gozd, ohranjene naravne vrednote in zavarovana območja, upoštevanje območij in objektov kulturne dediščine, raznovrsten in razgiban gozdni rob, ohranjanje in pospeševanje dekorativnih in plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst, ohranjanje in pospeševanje izjemnih dreves in grmovnic, aktivno sodelovanje pri sanaciji divjih odlagališč so kazalniki, ki kažejo na visoko stopnjo doseganja socialnih ciljev.

Ocena doseganja gozdnogojitvenih in drugih ciljev

Gozdna površina: Ohranila se je kompleksnost gozdnih površin. Površina gozdov je ostala praktično nespremenjena, zmanjšala le za 6,03 ha. Razlogi za zmanjšanje površine so: manjše krčitve gozdov v kmetijske namene, oblikovanje, ponekod tudi razširitve gozdnih jas ter v splošnem bolj podrobno razmejevanje med gozdnimi in negozdnimi površinami.

Lesna zaloge in debelinska struktura: lesna zaloge se je zmanjšala za 4,6 m³/ha. Povečal se je III. debelinski razred pri listavcih in V. pri iglavcih.

Razmerje razvojnih faz in zgradb sestojev: na račun pomladitvenih sečenj in izginjanja prebiralne strukture se je povečal delež skupinsko gnezdasto raznomernih gozdov (iz 28,8 na 35,3 %). Z razdelitvijo obojih na osnovne razvojne faze delež debeljakov se pokažeje zmanjševanje deleža debeljakov (iz 53,5 na 49,6 %) ter povečanje deleža sestojev v obnovi (iz 19,4 na 23,7 %). Delež mladovij je nekoliko upadel (iz 9,4 na 7,9 %) ter delež drogovnjakov nekoliko povečal (iz 17,8 na 18,9 %). Pomlajevanje še vedno teče predvsem preko bukve, delež jelke in smreke v podmladku je v obeh desetletjih nekoliko boljši v prebiralnih sestojih.

Realizacija načrtovanih del: načrtovan posek ni bil dosežen (skupno 92,2 % realizacija). Razlog je v 35,7 % realizaciji v gozdovih lokalnih skupnosti (nerešen kompleks v lasti Občine Osilnica). V državnih gozdovih je bila realizacija presežena (107,4 %). Presežen je bil posek iglavcev (131 %) in nedosežen posek listavcev (67 %). Prevladovala so pomladitvene sečnje s poudarkom na sproščanju in oblikovanju skupin mladovij. Posek je bil usmerjen v posek debelejših, sečno zrelih dreves. Debelinska struktura se je kljub temu poslabšala na račun iglavcev. Realizacija gojitvenih in varstvenih del je bila v skladu z načrtovanim pri gojitvenih delih za naravno obnovo, je bil realizacija izvedenih del v primerjavi z načrtovanim tudi presežena. Presežena so bila tudi načrtovana vrstvena dela.

Odmrla lesna masa: delež odmrle mase se je v zadnjem desetletju povečal – iz 5,7 % na 11,9 % od lesne zaloge.

Stanje habitatov: Zaradi razmeroma dobro ohranjenih gozdov, ugodne zgradbe in debelinske strukture sestojev, velikega deleža gozdnih rezervatov (8 %), varovalnih gozdov (1,3 %), ekocelic (7,5 %), odmrle lesne mase (11,9% od LZ), vodnih površin (Reško jezero) in upoštevanja mirnih dob pri gospodarjenju z gozdovi, ocenjujemo, da je stanje večine habitatov tako redkih in ogroženih, kot tudi ostalih živalskih vrst, ugodno. Na ugodno stanje habitatov kaže predvsem stalna prisotnost omenjenih živalskih vrst v enoti (razen divjega petelina). Načrtovani ukrepi za ohranjanje in izboljšanje stanja habitatov živalskih vrst, kot so vzdrževanje gozdnih jas, vzdrževanje vodnih virov in kalov, vzdrževanje prehranskih in bivanjskih biotopov in naravnih zatočišč, so bili izvedeni, dodaten vir ukrepov in financiranja le-teh je bil tudi uspešno zaključen projekt Life Kočevsko.

Gradnja gozdnih prometnic: S preteklim gozdnogospodarskim načrtom je bila načrtovana izgradnja 4,80 km gozdnih cest in 5 km gozdnih vlak. V obdobju trajanja načrta ni bilo zgrajenih novogradenj gozdnih cest, je pa bilo zgrajenih 5,316 km gozdnih vlak.

Ovrednotenje gospodarjenja v GGE Ravne v okviru projekta HFR-Vitalne Gozdne Regije

Za pilotno območje GGE Ravne so bili v sklopu delovnega paketa 2 izvedeni poskusi ocen učinkov ekosistemskih storitev.

Ocena ekosistemske storitve proizvodnje lesa je bila izvedena za obdobje 2017 – 2023 glede na količino posekanega lesa v državnih, občinskih in zasebnih gozdovih, ob predpostavki porazdelitve kakovosti lesa kot iz podatkov o kakovosti posekanega lesa v državnih gozdovih in tržnih cen po Si-Stat v istem obdobju.

Preglednica 50 Ocena dohodka od prodanega lesa v posameznem letu

		Ocena dohodka od prodanega lesa v posameznem letu (v EUR)							Skupaj (EUR)
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
Državni gozdovi									4.236.175
Iglavci	Hlodovina	299.341	543.402	180.637	321.496	333.120	325.448	402.700	2.406.144
	Oblovina	39.940	86.433	25.547	46.141	43.036	33.385	45.603	320.085
Listavci	Hlodovina	107.370	19.929	55.176	75.372	136.800	96.168	80.739	571.554
	Oblovina	137.688	60.704	77.072	128.454	191.145	186.362	156.967	938.392
Občinski gozdovi									502.125
Iglavci	Hlodovina	14.443	87.760	34.000	23.808	1.336	3.181	77	164.604
	Oblovina	1.927	13.959	4.808	3.417	173	326	9	24.619
Listavci	Hlodovina	5.710	18.804	12.447	29.798	-	-	-	66.759
	Oblovina	14.950	122.442	40.017	66.412	611	1.659	53	246.143
Zasebni gozdovi									492.355
Iglavci	Hlodovina	10.893	12.117	39.147	5.367	6.498	77.592	35.379	186.992
	Oblovina	1.453	1.927	5.536	770	840	7.960	4.006	22.493
Listavci	Hlodovina	390	4.317	3.239	455	3.671	63.397	20.538	96.007
	Oblovina	500	13.150	4.524	775	5.130	122.856	39.928	186.863
									5.230.655

Izveden je bil tudi poskus ekonomske ocene lovnogospodarske funkcija v LPN Kočevsko. Za ekonomsko ovrednotenje so bili obravnavani podatki o realiziranem odvzemu divjadi za obdobje prejšnjega načrta (2016-2025).

Ekonomska ocena ponora in skladiščenja ogljika

Ob upoštevanju, da so gozdovi na območju GGE Ravne v preteklem obdobju predstavljali letni ponor ogljika v skupni količini 19.360 t, kar pomeni 71.051 t ogljikovega dioksida, bi to prevedeno v vrednost emisijskih kuponov v obdobju 2018 - 2024 predstavljalo skupaj nekaj več kot 24,5 milijona eur.

Ob upoštevanju, da so gozdovi na območju GGE Ravne v preteklem obdobju predstavljali letni ponor ogljika v skupni količini 19.360 t, kar pomeni 71.051 t ogljikovega dioksida, bi to prevedeno v vrednost emisijskih kuponov v obdobju 2018 - 2024 predstavljalo skupaj nekaj več kot 24,5 milijona eur.

Preglednica: Vrednost emisijskih kuponov v letih 2018 – 2024 ob upoštevanju letnega ponora CO₂ za GGE Ravne v skupni količini 71.051 t.

Preglednica 51 Vrednost emisijskih kuponov v letih 2018 – 2024 ob upoštevanju letnega ponora CO₂ za GGE Ravne v skupni količini 71.051 t

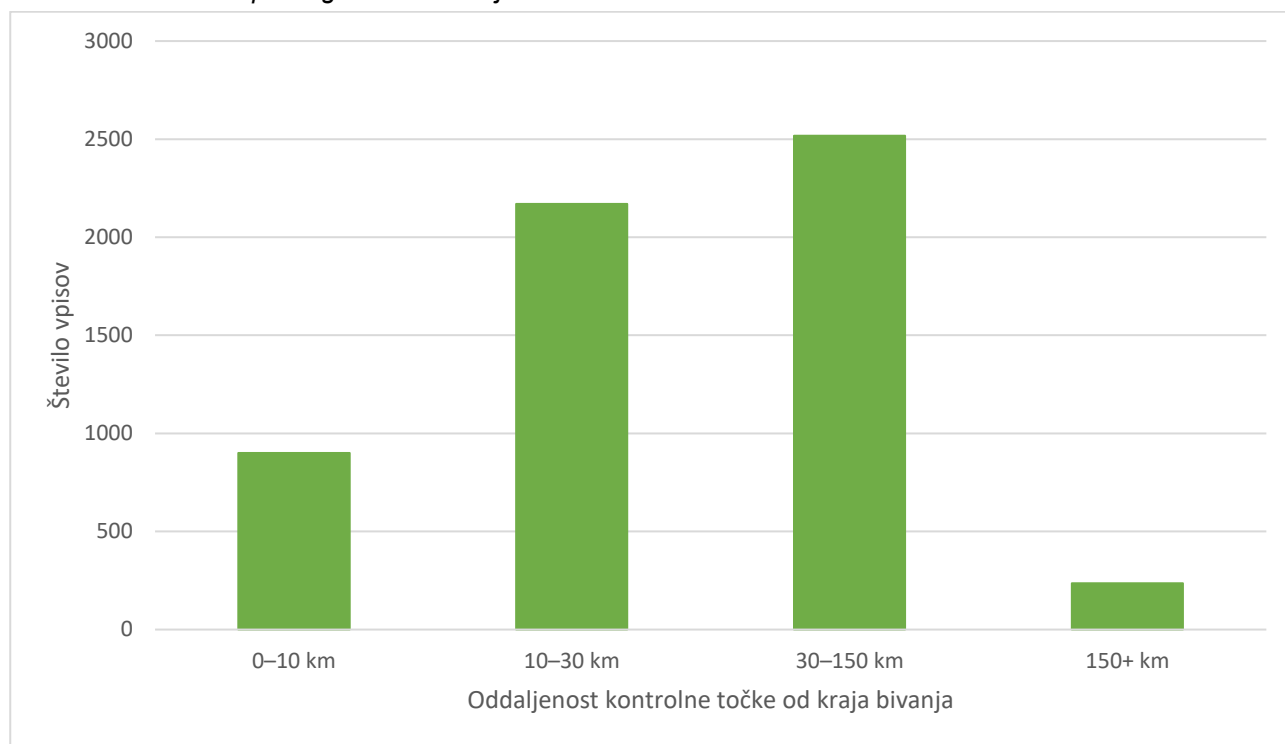
Leto	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Povprečna cena emisijskih kuponov (eur)	15,44	24,60	24,31	52,89	79,75	83,30	64,74
Vrednost emisijskih kuponov (eur)	1.097.031	1.747.860	1.727.255	3.757.898	5.666.333	5.918.565	4.599.855

Za oceno ekosistemske storitve turizma VGR je bil izveden poskus ovrednotenja turizma v GGE Ravnah. Podatki so bili pridobljeni iz popisnih knjižic Planinskega društva Kočevje s šestih kontrolnih točk. Anlizirano je bilo število vpisov in oddaljenost točk od kraja vpisanega bivališča.

V popisnih knjižicah, ki so bile dostopne za GGE Ravne v obdobju 2014 – maj 2024, je bilo zabeleženih skupaj 5.822 vpisov. Glede na zabeležene vpise so bile najpogostejše obiskane kontrolne točke na Krempi, Goteniškem Snežniku in Firštovem repu, s povprečno okrog 200 vpisi letno.

Z vidika potnih stroškov so bili vpisi za namen prikaza na tem mestu ovrednoteni glede zračne razdalje kontrolne točke od kraja bivanja.

Grafikon 2: Št. vpisov glede na oddaljenost

Največ vpisanih (2.517 ali 43,2 %) je na obisk kontrolne točke prišlo z zračne razdalje od 30 do 150 km razdalje, kar se lahko smatra za namenski obisk točno določene lokacije, ki jo je mogoče opraviti v okviru enodnevnega izleta. Nekaj manj vpisanih (2.169 ali 37,3 %) je na obisk kontrolnih točk prišlo z zračne razdalje od 10 do 30 km, kar lahko smatra za obisk lokalnega prebivalca na poldnevem izletu v bližini doma. Glede na število prebivalcev v zaselkih in naseljih v neposredni bližini kontrolnih točk, je število vpisov na kontrolnih točkah z razdaljo do 10 km od kraja bivanja razmeroma visoko (900 ali 15,5 %). Najmanjši delež (236 ali 4,1 %) predstavljajo vpisani, ki so na obisk kontrolne točke prišli z razdalje daljše od 150 km od kraja bivanja, kar lahko pomeni namenski obisk točno določene lokacije v okviru večndnevnega potovanja.

Biodiverziteti zaradi večnamenstega pristopa k gospodarjenju z gozdovi v Sloveniji ni bila ovrednotena preko ekonomskih kazalnikov. Ocenjevano je bilo stanje biodiverzitete s pomočjo popisa mikrohabitatov označenih habitatnih dreves. Popis po izbrani metodi, predstavljen v rezultatih projekta, je lahko izhodišče za objektivno ocenjevanje in izvajanje nadalj primerjav stanja biodiverzitete.

Preglednica 52 Prisotnost mikrohabitata na označenih habitatnih drevesih v GGE Ravne, po vrstah mikrohabitata in drevesnih vrstah

	Skupaj		smreka		jelka		bukev		gorski javor		lipa	
	število	pogostost pojavljanja (%)	število	pogostost pojavljanja (%)	število	pogostost pojavljanja (%)	število	pogostost pojavljanja (%)	število	pogostost pojavljanja (%)	število	pogostost pojavljanja (%)
Označena habitatna drevesa	99	100,0	12	12,0	80	80,0	4	4,0	2	2,0	1	1,0
Prisotnost...												
duplin	4	4,0	2	16,7	2	2,5		0,0		0,0		0,0
debelnih in razkr. votlin (ni stik tla)	2	2,0	0	0,0	2	2,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0
koreninskih opornih votlin	14	14,1	4	33,3	10	12,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0
vejnih votlin	1	1,0	0	0,0	0	0,0	1	25,0	0	0,0	0	0,0
razpok in brazgotin	10	10,1	3	25,0	5	6,3	2	50,0	0	0,0	0	0,0
vlažnih in napolnjenih votlin	2	2,0	0	0,0	1	1,3	1	25,0	0	0,0	0	0,0
debelnih in razkr. votlin (stik tla) >10	49	49,5	5	41,7	40	50,0	2	50,0	1	50,0	1	100,0
debelnih in razkr. votlin (stik tla) >30	22	22,2	8	66,7	13	16,3	0	0,0	0	0,0	1	100,0
votlin (polodprto) >10	4	4,0	0	0,0	4	5,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
votlin (polodprto) >30	6	6,1	0	0,0	6	7,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0
drevesnega humusa	5	5,1	1	8,3	4	5,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Iztek smole/ soka	2	2,0	1	8,3	1	1,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0
gnezd	4	4,0	0	0,0	4	5,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
trosnjakov in trosišča gliv	2	2,0	0	0,0	2	2,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0
rakastih tvorbo/bul	18	18,2	3	25,0	14	17,5	1	25,0	0	0,0	0	0,0
odmrlih delov dreves	10	10,1	1	8,3	7	8,8	2	50,0	0	0,0	0	0,0
rovov žuželk	5	5,1	4	33,3	1	1,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0
izgube skorje	7	7,1	2	16,7	3	3,8	1	25,0	0	0,0	1	100,0
epikormskih poganjkov	15	15,2	1	8,3	13	16,3	1	25,0	0	0,0	0	0,0
čarovniških metel/nizkih vej v krošnji	13	13,1	2	16,7	11	13,8	0	0,0	0	0,0	0	0,0
epifitskih kriptofanerogamov / mah	15	15,2	0	0,0	14	17,5	0	0,0	1	50,0	0	0,0
Skupaj prisotnost mikrohabitata	210		37		157		11		2		3	
Povpr.št. mikorhabitata /drevo	2,1		3,1		2,0		2,8		1,0		3,0	

Splošna ocena GGE Ravne in stanja gozdov za ohranjanje vitalnosti gozdov za Vitalno Gozdno Regijo

Okvir območja GGE Ravne:

- GGE Ravne obsega 2.878,24 ha, kar predstavlja 4,4 % območja VGR Kočevsko.
- GGE Ravne ima jasno definiranje meje v okviru gozdnogospodarske razdelitve območja GGO Kočevje. Meje GGE sledijo razmejitvam v naravi (grebeni, poti, ceste), ki pa se ne pokrivajo z administrativnimi mejami katastrskih občin ali mejami v lokalni samoupravi. GGE Ravne tako delno spada v občino Kočevje in delno v občino Osilnica.

ZGS, partner v projektu HFR - Vitalne Gozdne Regije, na območju GGE Ravne izvaja naloge javne gozdarske službe, v okviru nalog in s pooblastili po Zakonu o gozdovih. Načela in kriteriji VGR se v veliki meri pokrivajo s sprejetimi strategijami za gospodarjenje z gozdovi v Nacionalnem gozdnem

programu in Območnih gozdnogospodarskih načrtih, ki se prenašajo in konkretizirajo v ciljih, usmeritvah in načrtovanih ukrepih, zastavljenih za GGN GGE.

Administrativno in organizacijsko so naloge in pristojnosti za izvajanje gospodarjenja z gozdom jasno razdeljene na podlagi Zakona o gozdovih. Odločanje o lokalnih zadevah javnega pomena je v pristojnosti občin Osilnica in Kočevje. Za odločanje v upravnih stvareh iz državne pristojnosti je pristojna Upravna Enota Kočevje.

- Pokritost z gozdom:

Gozdnatost GGE Ravne znaša 91,9 %, gozd obsega 2.646,54 ha sklenjenih gozdov, ki predstavljajo 4,9 % gozda VGR Kočevsko. Površina gozda v GGE Ravne se v zadnjem obdobju ni bistveno spremenila.

- Vitalnost gozda:

Vitalnost gozdov se presoja iz kombinacije različnih kazalcev: stanja gozdov, ohranjenosti, deleža sanitarnega poseka in načina obnove gozdov.

Glede na gospodarske kategorije je 90,7 % gozdov GGE Ravne večnamenskih gozdov, kar je več kot je delež večnamenskih gozdov v VGR Kočevsko (88,3 %). V GGE Ravne je v primerjavi z VGR Kočevsko delež gozdov s posebnim namenom brez načrtovanega poseka bistveno večji (GGE Ravne 8,0 %, VGR Kočevsko 1,9 %). Manjši kot v VGR Kočevsko pa je delež varovalnih gozdov (GGE Ravne 1,3 %, VGR Kočevsko 6,3 %).

Povprečna lesna zaloga v GGE Ravne znaša 371,5 m³/ha in je za več kot 20 % višja kot povprečna LZ v VGR Kočevsko (302 m³/ha). Bistveno višja je lesna zaloga v večnamenskih gozdovih (GGE Ravne 364,7 m³/ha, VGR Kočevsko 310 m³/ha), tudi v GPN brez načrtovanega poseka (GGE Ravne 494,6 m³/ha, VGR Kočevsko 468 m³/ha). V GGE Ravne je višji tudi prirastek (GGE Ravne 8,1 m³/ha, VGR Kočevsko 7,2 m³/ha).

Gozdovi v GGE Ravne so bistveno bolj naravno ohranjeni, kot je povprečje gozdov VGR Kočevsko.

Preglednica 53 Ohranjenost gozdov v GGE Ravne v primerjavi z VGR Kočevsko

	GGE Ravne		VGR Kočevsko	
	Površina	Delež	Površina	Delež
	(ha)	(%)	(ha)	(%)
Ohranjeni gozdovi (do 30 % spremenjeni)	2.288,94	86,4	31.589	58,6
Spremenjeni (31 do 70 % spremenjen)	218,87	8,3	11.090	20,6
Močno spremenjeni (71 do 90 % spremenjen)	52,36	2	5.545	10,3
Izmenjani (nad 90 % spremenjeni)	86,37	3,3	5.693	10,6
Vsi gozdovi:	2.646,54	100,0	53.917	100,0

Delež sanitarnega poseka v preteklem načrtovalnem obdobju je v celotnem poseku GGE Ravne znašal 18,5 %. Primerjava s 55 % deležem sanitarnega poseka v celotnem poseku GGO Kočevje v obdobju 2011-2020 nakazuje večjo stabilnost in odpornost gozdov v GGE Ravne.

Pomladek se pojavlja na 15,3 % površine, vendar ima prevladujoč delež (76,9 %) pomlajenih površin zaradi nepomlajevanja jelke zgolj zadovoljive zasnove. V pomladku močno prevladuje bukev (85,8 % pomladka), jelka ima zgolj 4,3 % delež. V primerjavi s pomlajevanjem za celotno območje GGO Kočevje v pomladku tudi prevladuje bukev (56,4 %) – 38 % v LZ, z manjšim deležem kot v GGE Ravne, manjši pa je tudi delež jelke (1,7 %).- 18 % v LZ

Pri obnovi gozdov v GGE Ravne se zanašamo predvsem na naravno obnovo. V preteklem obdobju je bilo za obnovo gozdov izvedene samo 0,9 ha sadnje (kot ukrep, izveden v projektu Life Kočevsko), medtem, ko je bila priprava sestojev na naravno obnovo izvedena na 35 ha.

Dobra realizacija načrtovanih gojitvenih in varstvenih del ter del za funkcije podpira ohranjanje vitalnosti gozdov GGE Ravne.

- Zaščiteni območja:

V GGE Ravne so po Zakonu o gozdovih zaščiteni območja gozdnih rezervatov – s strogim režimom varovanja: GR Pragozd Krokar (in z blažjim režimom varovanja: GR Goteniški Snežnik, GR Jezero, GR Firšov rep, GR Krempa, GR Borovec, ki skupaj obsegajo 211,24 ha, kar predstavlja 7,8 % gozdnega prostora ter območja varovalnih gozdov (35,00 ha ali 1,3 % gozdnega prostora).

Po Zakonu o varstvu narave je kot ekološko pomembno območje (EPO) in kot območje Natura 2000 zavarovano celotno območje GGE Ravne. Območja naravnih vrednot: 63V Goteniški Snežnik, 158 Krokar – pragozd, 1335 Krempa, 5380V Loška stena, 4381 Krokar stena, 4382 Taborska stena, 4383 Žurgarska stena, 7652 Kočevska Reka – jezero in 80342 Borovec - gozd obsegajo 497,01 ha, kar predstavlja 18,3 % gozdnega prostora. Na območju GGE Ravne se nahajajo habitatni tipi: 8310 Jame, ki niso odprte za javnost, 91L0 Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (*Erythronio-Carpinion*), 91K0 Ilirski bukov gozdovi (*Fagus sylvatica* (*Aremonio-Fagion*)). V GGE Ravne se pojavlja več zavarovanih vrst.

- Prisotnost ljudi:

V območje GGE Ravne sta v celoti vključena zaselka Inlauf in Ravne, delno pa naselje Borovec s 45 prebivalci (vključuje tudi zaselka Inlauf in Ravne) in kraj Kočevska Reka z 266 prebivalci.

Gozd na območju GGE Ravne je prosto dostopen za vse, z izjemo zaščitene območij: v gozdnih rezervatih z blažjim režimom varovanja je vstop dovoljen samo po označenih poteh, v gozdnem rezervatu Pragozd Krokar vstopanje ni dovoljeno.

- Skrb za vitalnost gozdov:

Ocena stanja vitalnosti gozdov za GGE Ravne je predstavljena v poglavjih Stanje gozdov. Presoja doseganja zastavljenih ciljev iz preteklega načrta ter izvedenih ukrepov in njihovih učinkov, kar vpliva na vitalnost gozda, se spremlja in prikazuje v poglavju Analiza preteklega gospodarjenja z gozdovi, kakor tudi v poglavju Oris zakonitosti razvoja gozdov. Slednje vključuje tudi presojo trajnosti, tako z vidika debelinske strukture in zgradbe sestojev, kot tudi z vidika zagotavljanja vseh funkcij gozda.

5 Oris zakonitosti razvoja gozdov

5.1 Razvoj gozdnih fondov

5.1.1 Površina

Zunanja meja GGE Ravne se ni spreminjala, razen pri usklajevanju s katastrskimi podlagami. Površina gozda se je z vključitvijo zaraščenih površin, ažuriranjem gozdnih jas, zaraščanj in daljnovodov ter podrobno uskladitvijo gozdnega roba s karto rabe prostora zmanjšala za 6,03 ha. Vseh zaraščajočih površin je 10,52 ha (od tega 7,92 ha izven gozda).

5.1.2 Lesna zaloga , prirastek in možni posek

Lesna zaloga iglavcev se v zadnjih treh desetletjih ni bistveno spremenila. Delež iglavcev se klub sanitarnemu poseku povečuje oziroma ohranja na enaki ravni. Ugotavljanje prirastka je v preteklih dveh desetletjih temeljilo na različnih metodah izrednotenja, opazen je povečan prirastek v zadnjem desetletju. Letni realiziran posek se je dvignil iz 4,63 na 6,73 m³/ha letno.

Preglednica 54 /D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1961 do 2025

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1961	2.536,66	144,8	149,2	294,0	2,1	1,9	4,0	-	-	-
1985	2.638,78	163	181	344	2,8	4,5	7,3	2,60	2,03	4,63
1995	2.678,86	160,5	204,6	365,1	2,88	4,50	7,38	1,94	2,34	4,28
2005	2.661,67	169,9	206,9	376,8	3,20	4,28	7,47	1,99	3,92	5,91
2015	2.652,57	175,7	199,4	375,1	3,79	3,58	7,37	3,12	2,41	5,53
2025	2.646,54	174,7	196,8	371,5	4,29	3,81	8,10	3,82	3,51	7,33

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Delež smreke se je nekoliko zmanjšal, delež jelke se je povečal na račun debelejšega drevja.

Preglednica 55 /GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1961 do 2025

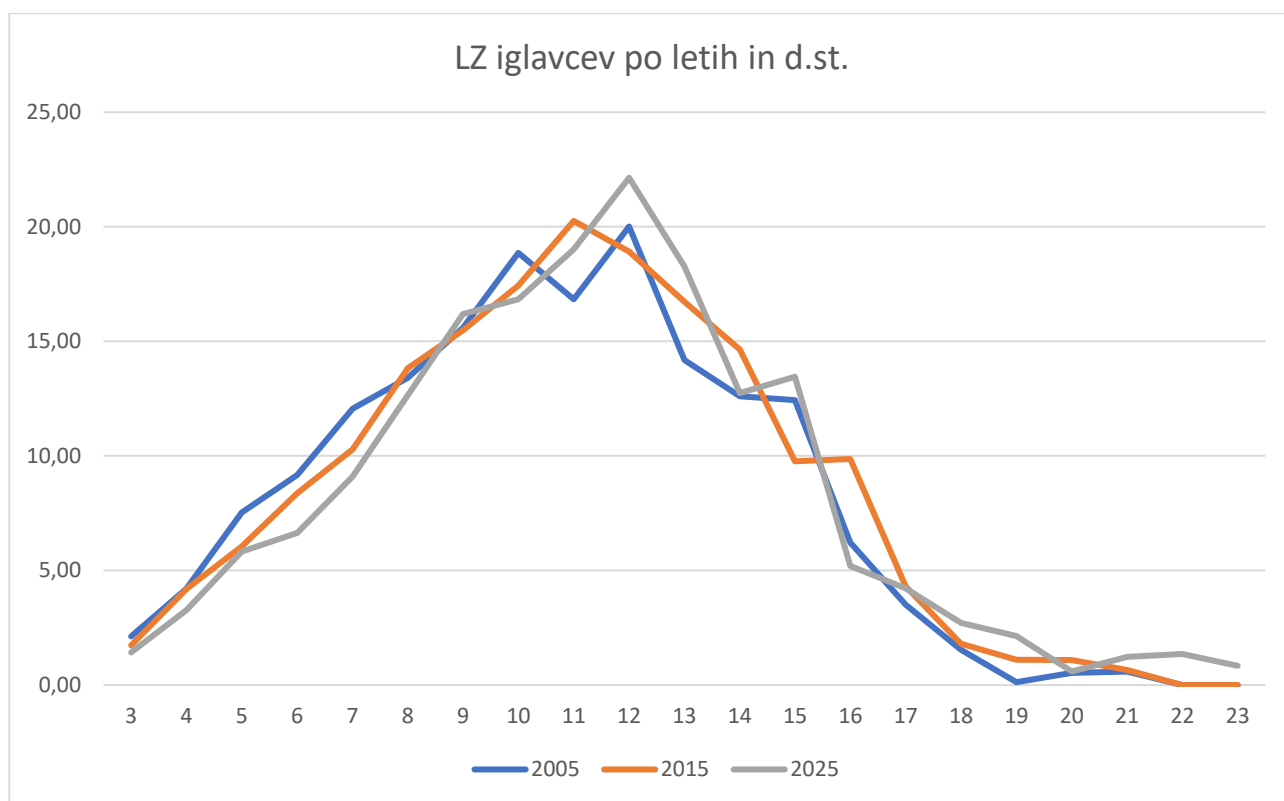
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1961	6,7	42,5	0,0	-	-	45,7	-	-	5	0,1
1985	10	37	0,0	-	-	46	0	-	7	0,0
1995	12	31	0,0	-	-	49	0	7	1	0,0
2005	14,3	30,6	0,2	0,0	0,0	46,5	0,3	7,4	0,5	0,2
2015	15,1	31,6	0,2	0,0	0,0	44,9	0,2	7,2	0,7	0,1
2025	14,0	32,8	0,2	0,0	0,0	44,6	0,1	7,4	0,8	0,1

Pri primerjavi debelinske strukture lesne zaloge in prirastka s preteklim obdobjem je nespodbudno dejstvo zmanjšanje lesne zaloge v I. debelinskem razredu pri iglavcih. Delež debelih iglavcev se je prav tako povečal – ravno pri debelem drevju iglavcev pa se povečuje delež prirastka. Možni posek se je glede na realizacijo preteklega desetletja povečal predvsem pri iglavcih.

Preglednica 56 /GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	60,0	85,7	92,1	100,2	106,6	99,5	100,0	113,0	105,8	108,9	121,4	113,2	160,7
Listavci	100,0	92,3	112,9	98,2	95,1	98,7	127,7	93,6	103,8	91,9	122,6	106,4	97,1
Skupaj	80,0	90,0	104,5	99,1	101,5	99,1	118,8	100,8	104,8	100,7	121,8	109,9	122,3

Grafikon 3: Lesna zaloga iglavcev po letih in debelinskih stopnjah – vsi gozdovi

Pri kontrolnem izračunu smo upoštevali vrst, prirastek in odmrlo drevje zadnjega desetletja s stalnih vzorčnih ploskev – ter to preračunali na celotno površino.

Preglednica 57 /D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge – skupaj GGE

	Iglavci (m³)	Listavci (m³)	Skupaj (m³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	465.970	528.880	994.850
Vrast	1.432	7.029	8.462
Odmrlo drevje (v zadnjem desetletju)	28.329	20.717	49.046
Prirastek (letni*10)	100.590	94.850	195.440
Sečnje po evidenci	82.698	63.881	146.579
Pričakovana zaloga	456.965	546.162	1.003.127
Ugotovljena zaloga	462.377	520.871	983.248
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	101,2	95,4	98,0

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

Gozdovi GGE so večinoma naravni in ohranjeni, le mestoma spremenjeni s smrekovimi monokulturami.

Glavni problemi v zvezi z doseganjem trajnosti so:

- nepomlajevanje ključnih vrst v jelovo bukovih gozdovih (jelka, smreka, plemeniti listavci) in posledično prehajanje v enodobnost z bukvijo;
- povečevanje deleža sanitarnega poseka;

Glavne prednosti so:

- poudarek na pestrosti življenjskega prostora za rastlinske in živalske vrste (ekocelice brez ukrepanja, gozdni rezervati, mirne cone, habitati)
- dobro pomlajevanje z bukvijo v RGR 1301;
- upoštevanje vseh funkcij gozdov;
- dobra odprtost z gozdnimi cestami in vlakami.

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

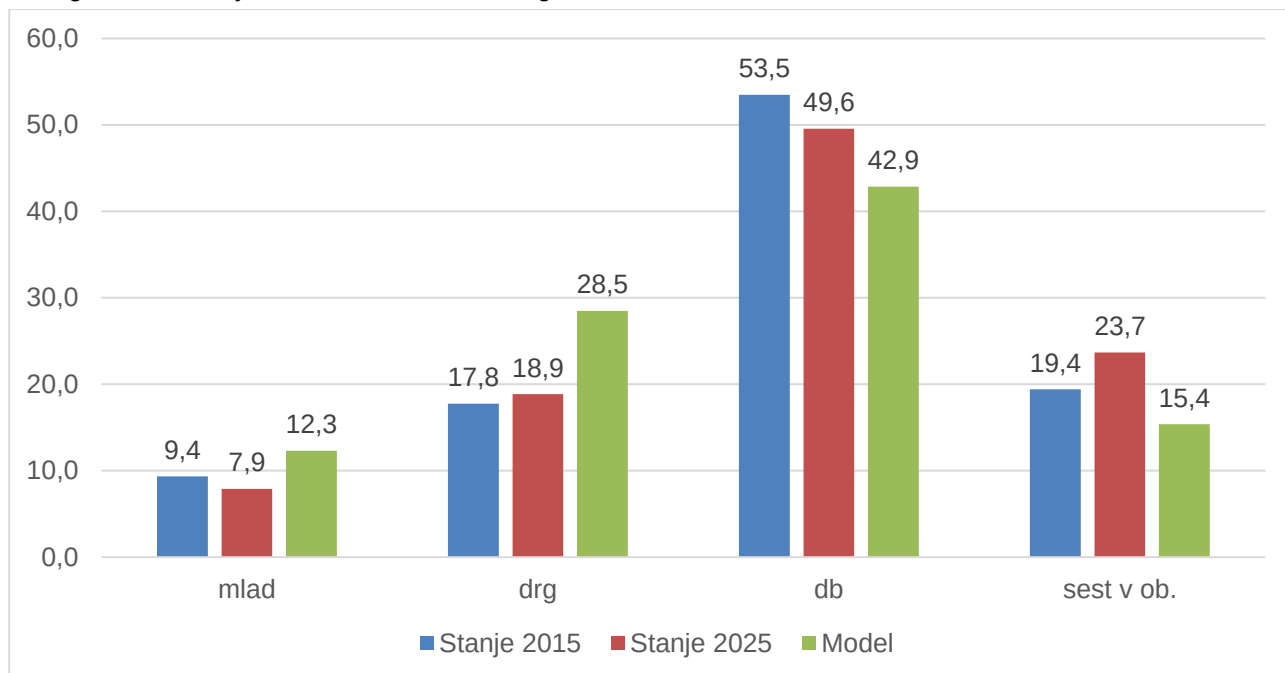
Uravnoteženo razmerje razvojnih faz je dolgoročno bistvenega pomena za načrtno in trajnostno gospodarjenje z gozdom. Ugotovljeno stanje na ravni GGE primerjamo z modelom, ki je ponderirano povprečje modelov RGR. Primerjava površinskih deležev osnovnih razvojnih faz gozda je razumljivejša od analize debelinskih struktur, zato smo že pri opisovanju sestojev ocenjevali deleže mladovja, drogovnjaka, debeljaka in sestoja v obnovi pri raznomernih sestojih ter delež pomladka (mladja, gošče in celo letvenjaka), ki je zaradi malopovršinskosti prepleten z drugo razvojno fazo in ima dobre možnosti za preraščanje (glej korigiran delež).

Na sestojni karti je evidentiranih mladovij 2,8 %, korigirano – 7,6 %; drogovnjakov 6,1 – 18,2 %; debeljakov 26,3 – 50,6 %; sestojev v obnovi 8,2 – 22,7 %; raznomernih sestojev je 35,3 %, prebiralnih 19,6 % in pionirskih gozdov z grmišči 1,7 %.

Preglednica 58 /D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	74,06	2,8	7,6	9	12	549,44	-4,2
Drogovnjak	161,44	6,1	18,2	21	27	1.271,55	-9,1
Debeljak	695,92	26,3	50,6	34	45	2.119,93	5,2
Sestoj v obnovi	215,78	8,2	22,7	11	15	684,09	8,0
Raznomerno (ps-šp)	519,97	19,6					
Raznomerno (sk-gnz)	933,85	35,3					
Pionirski gozd z grmišči	45,52	1,7					
Skupaj	2.646,54	100,0	99,0	75	99,1	4.625,00	

Grafikon 4: : Primerjava dejanske (leto 2015 in 2025) ter modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev – samo večnamenski gozdovi

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

GGE je v celoti vključena v območje Natura 2000. Pričujoči gozdnogospodarski načrt je tudi načrt za varstvo območij Natura 2000 (PUN 2023-2028) [8], kar nalaga dodatno težo in odgovornost pri določevanju ukrepov. Uveljavljeno sonaravno, mnogonamensko delo z gozdom ter prisotnost redkih in zaščitnih vrst ter ohranjenost habitatov s prevladujočo oznako je ugodno dolgoročno usklajeno in trajno vsaj v gozdovih z relativno dobro ohranjeno naravno drevesno sestavo ter uravnoteženimi razvojnimi fazami.

S stališča zagotavljanja ugodnega stanja ter vzdrževanja funkcijskih vlog se je v GGE Ravne skozi celotno zgodovino gospodarjenja dobro gospodarilo. Ohranili so se gozdovi in upoštevala njihova mnogonamenska vloga, prav tako so se ohranile živalske vrste, značilne za gozdne habitate. Ob tem ni bila nikoli pretirano omejena proizvodna vloga gozdov.

V enoti se pojavljajo upravljalvske cone divjega petelina, gozdnega jereba, detlov (triprsti, belohrbti), navadnega koščaka ter orla belorepca, ki zahtevajo svojevrstno ukrepanje oziroma neukrepanje ter časovno in prostorsko prilagojeno gospodarjenje.

Ohranjanje deleža odmrle drevesne mase je bistvenega pomena za vse živalske vrste, ki so odvisne od večjega deleža le-tega. Z osveščanjem in izobraževanjem v okviru izvajanja projektov se zavedanje o pomenu odmrlega drevja vgrajuje v redno gospodarjenje in zavest terenskih gozdarjev. To je dobro vidno tudi z izločanjem habitatnih dreves in ekocelic brez ukrepanja, kar so lastniki (ob sofinanciranju) lepo sprejeli.

Sprememba drevesne sestave je posledica stremenja narave k bolj naravnemu rastju, predvsem pa neuspešne obnove jelke in plemenitih listavcev. Stanje sicer še ni alarmantno (lesna zaloga iglavcev je približno enaka), vendar se številčnost preraščanja podmerskih iglavcev vsako desetletje zmanjša za cca. 15 %. Tudi sicer je v luči podnebnih sprememb pomlajevanje nekaterih vrst dolgoročno vprašljivo.

Vzdrževanje gozdnih jas se izvaja redno – deloma se nekatere sofinancirajo iz sistema Gerk. Zaradi kraškega terena se redno izvaja vzdrževanje obstoječih kaluž in izvirov.

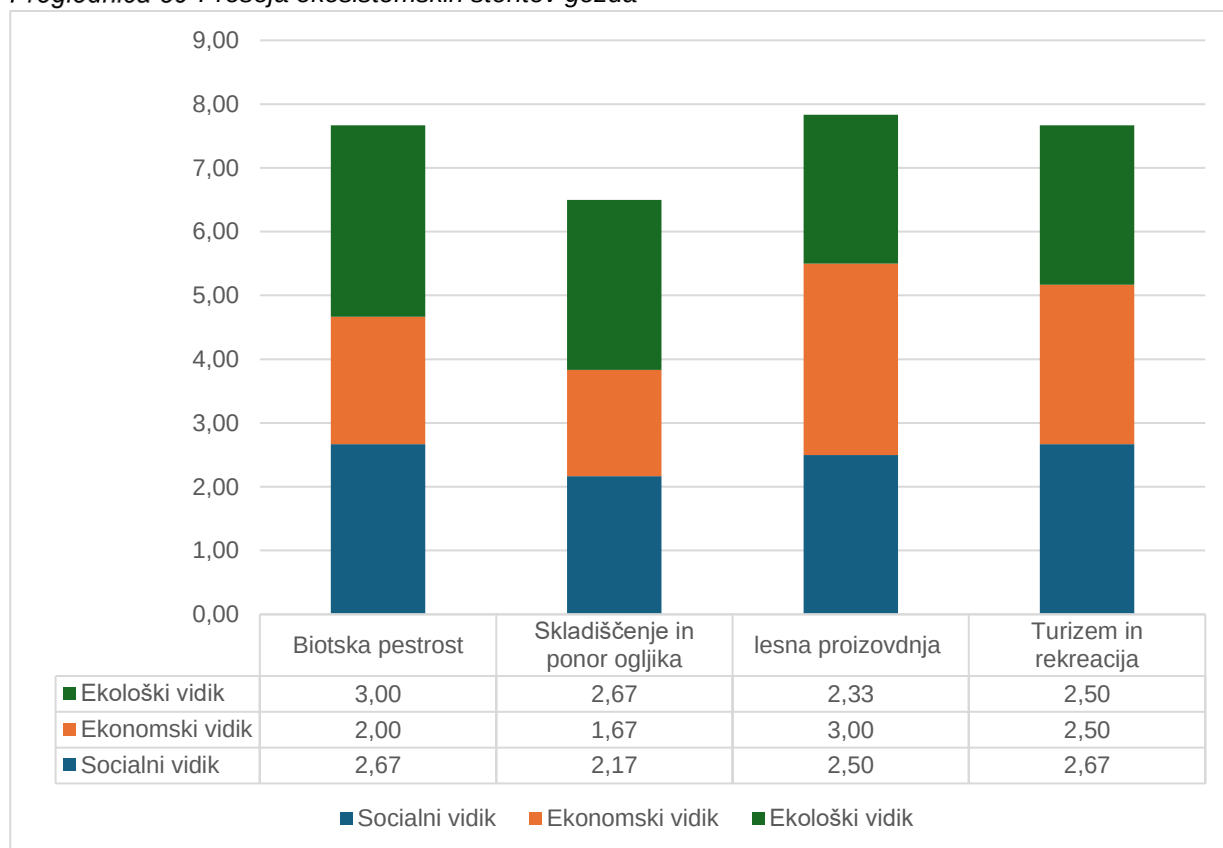
Socialne funkcije so v GGE dokaj prisotne, enota je prepredena s poti (planinske, naravoslovna ter učna). Razglasitev Unesco dediščine v Pragozdu Krokar je doprinesla k povečanemu zanimanju in obisku tega prostora. Do Pragozda Krokar je bila vzpostavljena Pragozdna pot Krokar. Na ključnih točkah je prisotnost informativnih tabel dobrodošel stik gozdarstva in naravovarstva s širšo javnostjo. V preteklem desetletju se je ob Reškem jezeru vzpostavila Orlova pot z opazovalnicami. V okviru projekta Opazujem – Varujem je bila postavljena opazovalnica za medvede, skatero upravlja LPN Medved, uporablja se v turistične namene prek Zavoda Kočevsko.

Velik premik pri oblikovanju smernic (funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti in funkcija varovanja naravnih vrednot) je bil opravljen v sodelovanju z Zavodom Republike Slovenije za varstvo narave, s katerim smo v preteklem načrtovalnem obdobju skozi projekt Life Kočevsko ter pri izdelavi smernic za pričujoči načrt zelo dobro sodelovali pri oblikovanju in umeščanju smernic ter ukrepov v gozdni prostor.

Lesnoproizvodna funkcija je v gozdnem prostoru najbolj izražena, saj je fizična odstranitev dreves najbolj vidna. Lovnogospodarska funkcija ohranja tradicijo in celovitost širšega območja Kočevske, kar je s stališča upravljanja s prostorom dolgoročno nujno potrebno.

V okviru projekta Vitalne Gozdne Regije je bila izvedena regijska delavnica deležnikov za prioretizacijo ekosistemskih storitev. Poglavitni rezultat delavnice je bila matrika presoje ekosistemskih storitev gozda (biotska pestrost, skladiščenje in ponor ogljika, proizvodnje lesa ter turizma in rekreacije) s socialnega, ekonomskega in ekološkega vidika.

Preglednica 59 Presoja ekosistemskih storitev gozda

Med presojanimi ekosistemskimi storitvami imajo biotska pestrost, proizvodnja lesa ter turizem in rekreacija dokaj enakovreden pomen (skupna višina stolpcev), pri čemer ima proizvodnja lesa še vedno največji pomen, ki pa ne prevladuje. Pri biotski pestrost je najbolj pomemben ekološki doprinos, podobno tudi pri skladiščenju in ponoru ogljika. Ekonomski vidik je najbolj poudarjen pri proizvodnji lesa, pri turizmu in rekreaciji pa socialni vidik.

Rezultat je skupno mnenje več skupin deležnikov (lastniki gozdov, upravljalci gozdov, turistični ponudniki, lokalna skupnost), ki kaže na razumevanje mnogonamenske vloge gozda in je s tem dodatna potrditev odločitve za nadaljnje mnogonamensko gospodarjenje z gozdovi.

6 Cilji, usmeritve in ukrepi

6.1 Splošni cilji

Splošni cilji vključujejo zlasti temeljne učinke (funkcije gozda), ki so lahko, upoštevajoč specifične naravne, gozdnogospodarske in posestne razmere ter glede na potrebe po zagotavljanju funkcij gozdov, uresničeni z gospodarjenjem z gozdovi v GGE. Osnova za določitev ciljev so zahteve lastnikov in javnosti do gozdov, valorizirane funkcije gozdov, družbeno-ekonomske razmere v enoti, cilji območnega gozdnogospodarskega načrta in cilji iz Nacionalnega gozdnega programa [9].

Proizvodnja lesa; v državnih gozdovih se pod ta cilj šteje zaposlitve v gozdno-lesnem sektorju, les za prodajo, oskrba z lesom lesnopredelovalne industrije in malih predelovalcev (suha roba), v gozdovih z drobno gozdno posestjo pa predvsem les za domače potrebe (dohodek in dopolnilni dohodek iz gozda), kot tudi gozd kot rezerva (socialna varnost).

Varstvo narave, ohranjanje rastlinskih in živalskih vrst; varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij kot tudi ohranjanje biotske raznovrstnosti na genski, vrstni in ekosistemski ravni ter ohranjanje posebnih varstvenih območij (Natura 2000) in ekološko pomembnih območij.

Ohranjanje voda; ohranjanje dobrega stanja površinskih in podzemnih voda ter ohranjanje in uravnavanje vodnih količin, še posebej na vodovarstvenih območjih.

Varovalna in zaščitna vloga gozda ter varovanje pred naravnimi nesrečami; varovanje tal in gozdnih sestojev ter varovanje pred naravnimi nesrečami (npr. erozijski procesi, poplave).

Lov in dohodek od lova; poleg upravljanja s populacijami divjadi, rekreativnega lova in lovskega turizma tudi prodajo trofej in divjačine. V LPN tudi zaposlitev in socialna varnost.

Ohranjanje gozda kot elementa krajine; ohranjanje strnjenih in redko poseljenih gozdnih kompleksov, ki dajejo krajini vtis prvobitnosti in divjine, z ohranjanjem redkih naselij in kultiviranosti krajine v nižinskem delu enote.

Čiščenje zraka in regulacija klime; ohranjanje zdravega življenjskega okolja, blaženje škodljivih vplivov emisij in blaženje klimatskih ekstremov v krajini ter ohranjanje gozdnih kompleksov in gozdnih otokov v primestni in kmetijski krajini.

Zagotavljanje ponorov ogljika; zagotavljanje ponorov ogljika, saj je Slovenija podpisnica različnih evropskih dokumentov, na podlagi katerih se pričakuje, da gozdovi zagotavljajo določen delež ponorov ogljika.

Rekreacija in turizem; omogočanje različnih, predvsem okolju prijaznih rekreativnih aktivnosti v gozdnem prostoru, usmerjanje rekreacijskih in turističnih aktivnosti in razvoj trajnostnega turizma.

Pridobivanje drugih gozdnih proizvodov; izkoriščanje nelesnih materialnih koristi iz gozda npr. med, gobe, zdravilna zelišča, gozdni sadeži (jagodičevje), plodovi (kostanj), semena (semenski sestoji), oglarjenje.

Vzgoja in izobraževanje ter raziskovanje gozdov; zagotavljanje možnosti za igro, učenje, doživljanje narave in opazovanje (gozdne učne in tematske poti, izobraževalne točke) ter načrtno zbiranje podatkov in raziskovanje gozdov (raziskovalne ploskve, gozdni rezervati, mreža stalnih vzorčnih ploskev).

Estetski videz krajine; oblikovanje gozdnih robov, ohranjanje gozdnih kulis, ohranjanje gozdnih jas, ohranjanje zanimivih dreves, oblikovanje zanimive strukture gozdov in ohranjanje prepoznavnih krajinskih oblik

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Pospešena obnova gozdnih sestojev v katerih se povečujejo tveganja zaradi podnebnih sprememb in potencialnih ujm (skrajšanje proizvodnih dob v odraslih smrekovih sestojih) ter sestojev z najbolj neugodno debelinsko strukturo - (pre)velikim deležem debelega drevja (jelovo-bukovi gozdovi) in sestojev kjer je že kulminiral vrednostni prirastek. Prednost mora imeti naravna obnova, umetna obnova je dopustna le izjemoma (jelka v območju jelovo bukovih gozdov).

Rastiščnim in sestojnim razmeram prilagojena zgradba sestojev: Jelovo-bukovi gozdovi naj imajo skupinsko raznomerno zgradbo, na manj ekstremnih rastiščih tudi malopovršinsko do velikopovršinsko enomerno zgradbo. Zlasti na strmih in močno skalovitih predelih naj bo zgradba prebiralna. V območju smrekovih gozdov naj bo zgradba gozda malopovršinsko do velikopovršinsko enomerna.

Usklajenost rastlinojede divjadi (jelenjadi) z okoljem: Zlasti na območju LPN se mora številčnost jelenjadi in srnjadi zmanjšati na mero, da bo zagotovljeno ustrezno pomlajevanje in preraščanje vseh po naravi prisotnih drevesnih vrst, še posebej jelke in plemenitih listavcev v območju jelovo bukovih gozdov.

Negovanost sestojev: Povečati delež negovanih sestojev, še posebno v mlajših razvojnih fazah. Dopolniti tradicionalni koncept visokih redčenj predvsem z izbiro manjšega (končnega) števila izbrancev v mlajših in srednjedobnih predvsem bukovih sestojih (situacijsko redčenje) in strojnim redčenjem. S pravočasnimi ukrepi nege je treba zlasti v predelih pogostejšega pojava žledu in mokrega snega povečati stojnost dreves in povečati delež odpornejših vrst. V raznomernih sestojih s posamezno šopasto zgradbo, v presvetljenih debeljakih in v prebiralnih sestojih se mora bolj izkoristiti avtonega odraslega gozda. Povečati je treba lesne zaloge v debeljakih v optimalni fazi razvoja.

Biotska pestrost in območja Natura 2000: V vseh gozdovih naj se pospešuje biotsko raznovrstnost z ohranjanjem in vzdrževanjem pestre drevesne sestave in zgradbe gozdov ter z izvajanjem ukrepov za preprečevanje škodljivih biotskih in abiotskih dejavnikov. Ohranjati je treba redke ekosisteme, zavarovane in manjšinske habitatne tipe ter zavarovane rastlinske in živalske vrste. Zlasti v območju con živalskih vrst, ki potrebujejo večji delež odmrle biomase (detli, brazdar, ...), je treba ohranjati deleža odmrle biomase, povečati je treba količino odmrlih dreves v C razširjenem debelinskem razredu.

Sanacija poškodovanih gozdov s kombinacijo naravne in umetne obnove predvsem v nižinskem delu enote. Prednost pri obnovi ogolelih površin ima naravna obnova. V primeru neuspele naravne obnove naj se površina zasadi z listavci, izjemoma lahko tudi s smreko kot predkulturo. Kolektivna zaščita z ograjo naj se izvaja le izjemoma. Sestoje listavcev na težje dostopnih predelih poškodovane po naravnih ujmah se lahko prepusti naravnemu razvoju. Pri drugi generaciji smreke na isti površini je treba pri osnovanju sestoja poskrbeti vsaj za 50 % delež listavcev.

Varstvo gozdov pred podlubniki ima prednost na območju zasmrečenih sestojev v nižinskem delu enote. Potrebna je stalna kontrola sestojev, posebej na bolj izpostavljenih - sušnih rastiščih in sprotna sanacija napadenih dreves z izvedbo vseh potrebnih zatiralnih ukrepov. Pri zatiranju podlubnikov naj se daje prednost mletju ali sežiganju sečnih ostankov pred kemičnim tretiranjem.

Zagotavljanje varovalne in hidrološke vloge gozdov: Na strmih in močno skalovitih predelih ter na vodovarstvenih območjih je treba ohranjati stalno pokrovnost tal, raznomerno zgradbo gozda, ohranjati gozdnatost, zagotoviti naravno obnovo gozda ter rastišču primerno sestavo drevesnih vrst.

Ustrezna raba gozdnega prostora: V gozdni krajini je treba ohranjati kompleksnost gozdov, posegi v gozdni prostor niso zaželeni. Vzdrževati je treba obstoječe negozdne površine (košnja gozdnih jas) z namenom ohranjanja ekološke pestrosti in zagotavljanja ostalih funkcij gozda.

Sodelovanje z javnostjo in ostalimi uporabniki v prostoru: Osveščanje in izobraževanje javnosti o pomenu in vlogi gozda v družbi (okrogle mize, radijske oddaje, zloženke, ...). Usmerjanje turističnih in rekreativnih aktivnosti v gozdnem prostoru. Sodelovanje s policijo v smislu usklajevanja njihove aktivnosti v prostoru z izvajanjem gozdarskih del.

Varstvo gozdov pred požari: Z vzgojo in opozorilnimi tablami na vseh večjih vstopih v gozd, pazljivim delom pri ravnanju z odprtim ognjem in dobro organizirano gasilsko službo, se bo zmanjšala verjetnost večjih gozdnih požarov na minimum. V primeru požara je treba ravnati po požarnem načrtu.

Prilagajanje na podnebne spremembe: Pri negi in vnosu s sadnjo naj se izbirajo in pospešujejo drevesne vrste različnih tudi južnejših provenienc in genotipov, drevesne vrste prilagojene na različne rastiščne razmere (bukev, graden, plemeniti listavci) ter drevesne vrste, ki prenašajo višje temperature (črni gaber, mali jesen).

Tehnologija dela: Selektivna izbira in uporaba sodobnih tehnologij pridobivanja lesa, prilagojenih rastiščnim in sestojnim razmeram, ki povzročajo čim manj motenj v okolju. Večina sečnje se opravi

na klasičen način z uporabo motorne žage. Strojna sečnja le na predelih, ki so terensko in sestojno primerni. Večina spravila lesa iz gozda naj se izvede z vlačanjem oziroma izvozom lesa. Povečati je treba delež spravila lesa z izvozom (nižinski del GGE).

Odpiranje gozdov z gozdnimi prometnicami: Mestoma še povečanje odprtosti neodprtih predelov gozdov z gozdnimi vlakami. Nedostopne predele s poudarjeno varovalno funkcijo ali večjim deležem ekocelic se ne odpira.

Izobraževanje lastnikov gozdov: njihovo povezovanje v društva in druge večje interesne skupine, ki je usmerjeno v izboljšanje gospodarjenja v zasebnih gozdovih. Lastnike gozdov je treba izobraževati in usposabljanje tako na področju gojitvenih in varstvenih del kakor tudi sečnje in spravila lesa. Lastnike je treba seznaniti s pravili varnega dela v gozdu, s sodobnimi tehnologijami in sodobno opremo za delo v gozdu.

V GGE ni območij, na katerih posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

A. Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitna funkcija

Splošne usmeritve:

V varovalnih gozdovih, določenih z Uredbo, je pri gospodarjenju treba upoštevati režim gospodarjenja varovalnih gozdov, kot jih določa Uredba [2];

Posegi, ki niso povezani z gospodarjenjem z varovalnimi gozdovi in ne bodo bistveno negativno vplivali na funkcije gozdov, zaradi katerih je bil gozd razglašen za varovalni gozd, se lahko izvedejo le na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda Ministrstvo.

Gozdnogojitveni ukrepi

Gospodariti z daljšimi proizvodnimi in pomladitvenimi dobami.

Pospeševati šopasto rast dreves v vseh razvojnih fazah, hkrati se ohranja in pospešuje mreža stabilnih dreves, ne glede na kvaliteto lesa.

Jakost gozdnogojitvenega ukrepanja (sečnja in gojitvena dela) v gozdovih s poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo določiti glede na karakteristike terena in stanja sestojev.

Zagotavljati stalno in trajno pokrovnost tal z naravno gozdno vegetacijo v obliki stabilnih, vertikalno in horizontalno primerno strukturiranih gozdnih sestojev.

Pospeševati rastišču in naravni nevarnosti primerno drevesno sestavo, ki najbolje zagotavlja uresničevanje varovalne in zaščitne funkcije gozda.

Zagotavljati pravočasno obnovo ter z ureditvijo odnosov gozd - divjad zagotoviti naravno pomlajevanje in ustrezno, rastišču primerno, vrstno pestrost.

Temeljiti na minimalni negi, kjer je ta nujno potrebna za izboljšanje ali ohranitev zagotavljanja varovalne in zaščitne funkcije gozdov.

Za preprečitev degradacije tal je treba pri vseh ukrepih skrbeti za zaščito in ohranitev tal, predvsem na območjih plitvih in občutljivih tal. Pravočasno odstranjevati nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki ne zagotavljajo ohranjanja varovalne in zaščitne funkcije gozda oziroma lahko povzročijo erozijske procese.

Z izvajanjem doslednega nadzora nad stanjem hudourniških strug in ustreznim gospodarjenjem z gozdom v širšem zalednem območju posameznega hudournika (nižje lesne zaloge in redno odstranjevanje težkega, nestabilnega ter odmrlega drevja) skrbeti za čim manjši vnos lesenega plavja v vodotok.

Pri gospodarjenju z gozdovi upoštevati tudi druge funkcije gozdov, pri čemer pa posegi, ki bi okrnili varovalno ali zaščitno funkcijo gozdov niso dovoljeni.

Povečana tveganja zaradi podnebnih sprememb je v gorskih gozdovih z močno poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo treba reševati z ohranitvijo in oblikovanjem rastišča prilagojenih mešanih sestojev.

Izvajanje ukrepov mora spremljati preverjanje uspešnosti ukrepov in stalen proces učenja na podlagi zbranih izkušenj z namenom izboljšanja učinkovitosti gospodarjenja s temi gozdovi in izboljšanja informacij o strukturi gozda, ki zagotavlja maksimalni varovalni učinek.

Usmeritve na ogroženih območjih

Po zakonu o vodah naj se pri vseh posegih v gozd in gozdni prostor ter načrtovanju in umeščanju gozdnih prometnic na ogroženih območjih, kot so erozijska, plazljiva, plazovita in poplavna območja, upoštevajo veljavni predpisi s področja upravljanja z vodami in usmeritve Direkcije RS za vode.

Poplavna območja

Za poplavna območja se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča. Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom Zakona o vodah prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.

Poplavna območja morajo biti prikazana v GGN, načrtovani posegi pa usklajeni z omejitvami iz predhodne točke ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20). Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, posege pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Poplavna območja so prikazana na karti 7 prostorskega dela, bolj podrobno pa na Atlasu voda.

Erozijska območja

Za erozijsko območje se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode. Na erozijskem območju je v skladu s 87. členom ZV-1 [4] prepovedano:

- poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov;
- ogoljevanje površin;
- krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije;
- zasipavanje izvirov;
- nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih;
- omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer;
- odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov;
- zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom;
- odzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge;
- vlačenje lesa (spravilo lesa po tleh);

Erozijska območja so prikazana na Karti 7 prostorskega dela, bolj podrobno pa na Atlasu voda.

Plazljiva območja

Za plazljivo območje se v skladu z 88. členom ZV-1 [4] določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev. Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:

- zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč;
- poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode;
- izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča;
- krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

Plazljiva območja so prikazana na Karti 7 prostorskega dela, bolj podrobno pa na Atlasu voda.

Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti načrtovani na način, da se upoštevajo smernice s področja upravljanja z vodami.

Za plazovito območje se v skladu z 89. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer zaradi klimatskih in topografskih razlogov redno prihaja do pojava snežnih plazov ali pa obstoja velika verjetnost, da se pojavijo. Na tem območju je prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov iz ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča.

Usmeritve na vodnih in priobalnih zemljiščih

- Odstranitev poškodovane in odvečne zarasti v gozdnem prostoru je potrebno izvesti selektivno. Odstraniti je potrebno suho, propadajočo in poškodovano zarast iz vodnega in priobalnega zemljišča;
- Skladno s 33. členom Zakona o divjadi in lovstvu je v času gnezdenja ptic med 1. marcem in 1. avgustom, prepovedano sekati zarast ob vodnih bregovih in čistiti odvodne kanale;
- Propadlo in odstranjeno zarast je potrebno v dostopnih predelih v celoti odstraniti z območja na naravi neškodljiv način; v primeru vodotokov je material prepovedano odlagati v strugo, na brežino, v priobalni pas vodotoka ter na poplavno območje.

Usmeritve na ogroženih območjih

Odlaganje ali skladiščenje lesa na poplavnih območjih ni dovoljeno.

Usmeritve za gospodarjenje z gozdovi na območjih skalnih podorov (padajoče kamenje in skale):

- oblikovati strukturirane sestoje s široko porazdelitvijo drevja različnih dimenzij in mozaikom različnih razvojnih faz;
- odstranjevanje drevja z debelimi koreninami na območjih proženja skalnih podorov (pečine), kjer drevesa s koreninami delujejo kot klini in lahko povzročijo podore;
- puščanje visokih panjev in prečno ležečih debel.

B. Hidrološka funkcija

V vseh gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo na prvi in drugi stopnji moramo režim gospodarjenja prilagoditi funkciji in stopnji poudarjenosti funkcije. Na teh površinah je potrebno spoštovati predpisane varstvene režime in vsak poseg v prostor skrbno proučiti.

Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije izhajajo iz Zakona o vodah (ZV-1) [4] in so obširno predstavljene v Usmeritvah s področja upravljanja z vodami za pripravo GGN [3], ki jih je izdala Direkcija Republike Slovenije za vode (v nadaljevanju DRSV).

Splošne usmeritve

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu s 5. členom Zakona o vodah - ZV-1 [4] tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja

vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Usmeritve na vodnih in priobalnih zemljiščih

Površinske vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. Vode 1. reda so navedene v Prilogi, ki je sestavni del ZV-1, preostale vode pa so vode 2. reda.

V 11. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, na katerem je celinska voda trajno ali občasno prisotna in se zato oblikujejo posebne hidrološke, geomorfološke in biološke razmere, ki določajo vodni in obvodni ekosistem, vodno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: vodno zemljišče). Vodno zemljišče tekočih voda obsega osnovno strugo tekočih voda, vključno z bregom, do izrazite geomorfološke spremembe. Vodno zemljišče stoječih voda obsega dno stoječih voda, vključno z bregom, do najvišjega zabeleženega vodostaja. Za vodno zemljišče se štejejo tudi opuščene struge in prodišča, ki jih voda občasno še poplavlja, močvirja in zemljišče, ki ga je poplavela voda zaradi posega v prostor. Podrobnejši način določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda določa Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča celinskih voda (Uradni list RS, št. 58/18).

V 14. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, priobalno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: priobalno zemljišče). Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Četrti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki sega najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Priobalna zemljišča so tudi vsa zemljišča med visokovodnimi nasipi. Peti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnih zemljišč na vodah iz 35. točke Priloge ZV-1 (ostale celinske vode, ki tvorijo ali prečkajo državno mejo), ki sega pet metrov od meje vodnega zemljišča.

Na vodnem in priobalnem zemljišču ter na območju presihajočih jezer ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen ZV-1:

- ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda,
- gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem,
- gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije,
- zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih,
- gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode),
- ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave,
- gradnjo objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 ali drugih zakonih,
- gradnjo objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo ter z gradnjo objektov javne infrastrukture neposredno povezane ureditve, ki se načrtujejo na podlagi predpisov s področja umeščanja prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, če izpolnjujejo pogoje iz tretjega odstavka tega člena,
- gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Pri načrtovanju GGN je potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč,
- zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda,
- ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja,
- onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Pri načrtovanju GGN je potrebno upoštevati določbe 68. člena ZV-1, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:

- odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki,
- odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi,
- odlaganje odpadkov.

Usmeritve za preprečitev poslabšanja stanja površinskih in podzemnih voda

Zaradi ohranitve ali doseganja dobrega stanja voda ali njihovega dobrega ekološkega potenciala so kot osnovne enote za zanesljivo ugotavljanje stanja in doseganje okoljskih ciljev določena vodna telesa površinskih voda in vodna telesa podzemnih voda (Pravilnik o določitvi in razvrstitvi vodnih teles površinskih voda (Uradni list RS, št. 63/05, 26/06, 32/11 in 8/18), Vodotoki ali njihovi deli, ki ne ustrezajo merilom za določitev samostojnih vodnih teles površinskih voda, so priključeni k vodnim telesom vodotokov, v katera se stekajo.

Usmeritve na varstvenih območjih

Vodovarstvena območja se določijo z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-1). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 oz. 60. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 15/91 in 52/00).

Posege v prostor je treba načrtovati in izvajati na način, da ne pride do poslabšanja kakovosti kopalne vode.

Usmeritve na referenčnih odsekih

Pri pripravi GGN je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke iz Uredbe o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16 in 107/23). Referenčni odseki so odseki vodotokov in obale jezer, na katerih so referenčna mesta, ki so mesta z le zelo majhnimi spremembami elementov kakovosti ekološkega stanja površinskih voda zaradi človekove dejavnosti ter ustrezajo opredelitvam za zelo dobro ekološko stanje. Skladno s 5. členom te uredbe so:

- na referenčnih odsekih: prepovedani posegi, ki lahko povzročijo spremembe morfoloških značilnosti;
- na vodotokih gorvodno od referenčnih odsekov (z njihovo prispevno površino) in na vodotokih dolvodno od referenčnih odsekov oziroma od jezera, na katerem so določeni referenčni odseki, do dolvodne meje ribjega tipa, v katerega je razvrščen referenčni odsek oziroma vodotok na iztoku iz jezera: dovoljeni le posegi, ki ne povzročijo škodljivega vpliva na referenčne odseke in se v postopku odločanja o izdaji vodnega soglasja ugotovi, da se zaradi sprememb morfoloških značilnosti, povezanih s temi posegi, stanje površinske vode na referenčnem odseku ne bo poslabšalo ter so izpolnjeni drugi pogoji za izdajo vodnega soglasja.

Usmeritve za preprečitev negativnega vpliva na izvajanje rabe vode

Ukrepi se v gozdovih izvajajo na način, da se prepreči negativni vpliv na izvajanje veljavnih vodnih pravic (po 119. členu ZV-1) in evidentirane posebne rabe vode (po 108. členu ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov. Prav tako posegi ne smejo omejevat splošne rabe vode (po 105. členu ZV-1).

Usmeritve za preprečitev onesnaženja površinskih in podzemnih voda

Odpadna olja je v splošnem prepovedano puščati v zabojnikih za zbiranje komunalnih odpadkov, jih odmetavati ali zlivati na tla oziroma v površinske in podzemne vode. Treba jih je oddati na za to določenih mestih (zbirni centri).

Prepovedano je gnojenje ali uporaba sredstev za varstvo rastlin na priobalnih zemljiščih v tlorisni širini 15 metrov od meje brega voda 1. reda in pet metrov od meje brega voda 2. reda na podlagi 65. člena ZV-1.

Vzpostavlja in ohranja naj se pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnaževal v vodotok.

Pranje, vzdrževanje oz. popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja. Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla. V primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu je treba onesnaženje omejiti, razlito nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulati) pobrati v ustrezne posode. Mesta za skladiščenje goriva in olja naj bodo stran od vodotokov in stoječih voda, zunaj priobalnih zemljišč in območij poplav. Pripravljen naj bo podroben načrt v primeru razlitja.

Usmeritve na vodovarstvenih območjih

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16). Posegi so sprejemljivi, če iz analize tveganja izhaja, da nov poseg ne bo povzročil poslabšanja stanja voda (ob upoštevanju zaščitnih ukrepov iz analize tveganja).

V bližnji okolici zajetij naj se ne pogozduje na taki razdalji, na kateri bi lahko prišlo do prodora korenin v zajetja ali do prodora organskih snovi ali mikrobiološkega onesnaženja v zajetje.

Oskrba strojev in vzdrževanje takih strojev in naprav, ki uporabljajo nevarne snovi, vključno z gorivi in mazivi, mora potekati izven najožjega vodovarstvenega območja (VVO I).

C. Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnostiSplošne usmeritve za celotno biodiverzitet

V vseh gozdovih se pospešuje oziroma vzpostavlja biotsko raznovrstnost z ohranjanjem in vzdrževanjem pestre ekosistemske zgradbe gozdov. Vse dejavnosti v gozdu in gozdnem prostoru se morajo izvajati na način, da se zagotavljajo ustrezni pogoji za ohranitev čim večje pestrosti habitatov in ustrezni življenjski pogoji za razvoj rastlinskih in živalskih vrst, zlasti redkih in ogroženih.

Z namenom ohranjanja biotske raznovrstnosti in varovanja vseh zavarovanih in ogroženih prostoživečih vrst v GGE, torej tudi vrst, ki se nahajajo izven varovanih območij narave, se pri vseh posegih in dejavnostih na območju gozdnega prostora upoštevajo varstvene usmeritve in priporočila, ki so navedena v nadaljevanju.

Krajinski vidik

- Ohranja in vzdržuje se razgibano strukturo in vrstno raznolikost habitatov z ohranjanjem in vzdrževanjem gozdnih robov, gozdnih jas in košenic, vodnih in drugih mokrotnih ekosistemov v gozdu in gozdnem prostoru (mlak, luž, kaluž, izvirov, studencev), grmišč in drugih negozdnih ekosistemov (melišč, skalovij ipd.) v gozdu in gozdnem prostoru.

- Ohranja se gozdne površine, ki pomembno vplivajo na krajinsko in biotsko pestrost, ki členijo krajino in predstavljajo vezni člen med posameznimi območji. Ohranja se gozdno vegetacijo in gozdne koridorje ob stoječih vodah in vodotokih ter posamezna drevesa, skupine gozdnega drevja, gozdne otoke in omejkje v kmetijski in urbani krajini. Naravnemu razvoju se prepusti dele gozda, ki so pomembni življenjski prostor redkih in ogroženih živalskih ali rastlinskih vrst oziroma se v njih ustrezno prilagojeno gospodari. Ohranja in oblikuje se biokoridorje.
- Skrbi se za neokrnjen, razgiban gozdni rob, s stopničasto strukturo in pestro zgradbo drevesnih in grmovnih vrst.

Drevesna sestava in zgradba sestojev

- Ohranja ali vzpostavlja se naravna oziroma naravi čim bolj podobna drevesna sestava gozdnih življenjskih združb;
 - pospešuje se razvoj čim večje genetske pestrosti tako med vrstami kot tudi znotraj posameznih drevesnih, grmovnih in drugih rastlinskih vrst, še posebej redkih, zaščitene in ogroženih;
 - ohranja in pospešuje se redke (minoritetne) drevesne in grmovne vrste ter vse plodonosne drevesne in grmovne vrste.
- Ohranja se grmovno in zeliščno vegetacijo, ki ne ovira naravnega pomlajevanja in razvoja gozdnega mladja.
- V večnamenskih gozdovih se vzpostavi in ohranja zadostni delež sestojev z odraslim drevjem (npr. najmanj 40 % delež sestojev z odraslim drevjem (debeljaki, sestoji v obnovi, raznomerni in prebiralni sestoji)).
- Zagotavlja se zadostne količine odmrle biomase s čim večjo vrstno in debelinsko pestrostjo. Zagotovi se čim bolj enakomerno prostorsko razporeditev odmrle biomase in zadosten delež odmrle mase tudi v najdebelejših debelinskih razredih.
- Drevesa z dupli in poldupli, votla, odmrta in odmirajoča drevesa, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami in drevesa z gnezdi ter drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik ter varietet, se načrtno pušča v gozdu in ohranja kot habitatno drevje.
- V sestojih se izbira posamezna drevesa ali majhne skupine drevja, ki se jih pušča do pozne starosti oziroma do starosti dveh proizvodnih dob.

Pomlajevanje in obnova

- Zagotavljati obnovo gozdov v sestojih, v katerih je naravna obnova otežena, mladje pa slabih zasnov, neustrezne vrstne sestave in genetske pestrosti z umetno obnovo s sadnjo rastiščem primernih drevesnih vrst in ustreznih provenienc.
- Ob studencih, izvirih, kalužah in podzemnih jamah se vzpostavi in ohranja naravna vegetacija s tesnejšim sklepom, ob pomladitvah pa se z daljšimi pomladitvenimi obdobji zagotavlja stalno zastrtost tal teh objektov in njihove bližnje okolice.

Sečnja, spravilo in gozdna tehnika

- Posegi, dejavnosti ter druga ravnanja v gozdu in gozdnem prostoru se izvajajo v času in na način, ki najmanj ogroža gozdne ekosisteme. Prilagaja se zahtevam živalskih in rastlinskih vrst, predvsem zahtevam redkih in ogroženih vrst. Z namenom varovanja prostoživečih živali in zagotavljanja potreb le-teh po miru se lahko na gozdnih cestah ali njihovih odsekih, ki potekajo preko oziroma v ožjem območju gnezdišč, zimovališč, ipd., zlasti v primerih povečanega obsega rabe le-teh s strani obiskovalcev in drugih uporabnikov gozda, določi poseben režim prometa oziroma uporabe posamezne gozdne ceste z opozorilnimi tablami, znaki oziroma na drugačen ustrezen način.
- Pri izvajanju del in posegov v gozdu in gozdnem prostoru se uporabljajo stroji in tehnologija z najmanjšim negativnim vplivom na habitate oziroma rastišča.
- Zbiranje in vlačenje gozdnih lesnih sortimentov ter gradnja gozdnih prometnic se ne izvaja preko rastišč redkih in ogroženih rastlinskih vrst in preko pomembnejših habitatov živalskih vrst (kaluž, brlogov itd.).

Za gozdove, ki so vključeni v območja Nature 2000 ali EPO, so predpisane posebne usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja posameznih vrst, ki jih je treba pri gospodarjenju z gozdovi upoštevati - Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Ravne 2025-2034 [3].

Splošne usmeritve za ekološko pomembna območja [3]

Ekološko pomembna območja in pripadajoče varstvene usmeritve, ki jih obravnavajo naravovarstvene smernice, so navedena v prilogah v poglavju 12.1. Podrobne naravovarstvene smernice.

Varstvene usmeritve za ekološko pomembna območja so določena za območje rabe naravnih dobrin ter za izvajanje posegov in dejavnosti z namenom, da se ohranja ali dosega ugodno stanje tistih habitatnih tipov ter rastlinskih in živalskih vrst in njihovih habitatov, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno.

Na ekološko pomembnih območjih se v primeru obstoja alternativnih možnosti prostorske ureditve ne načrtujejo, če se zaradi njihove izvedbe lahko bistveno poslabša ugodno stanje habitatnih tipov ali vrst, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno, v drugih primerih pa se načrtujejo tako, da je njihov neugoden vpliv čim manjši. Za EPO veljajo naslednje splošne usmeritve:

- Na ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja, so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.
- Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Splošne usmeritve za območja Natura 2000 [3]

Posebna varstvena območja, ki jih obravnavajo naravovarstvene smernice, so navedena v prilogah v poglavju 12.1. Podrobne naravovarstvene smernice.

Na Natura območjih se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Podrobnejše in konkretne varstvene usmeritve za območja Natura 2000 [3]

Na podlagi splošnih varstvenih usmeritev so določene podrobnejše in konkretne varstvene usmeritve, ki so se upoštevale pri izdelavi gozdnogospodarskega načrta.

Podrobnejše varstvene usmeritve ter cilji in ukrepi, pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov,, podatki o habitatnih tipih vezanih na gozdne površine znotraj GGE, podatki o kvalifikacijskih vrstah vezanih na gozdne površine znotraj GGE so navedene v tabelarični obliki v prilogi v poglavju 12.1. Podrobne naravovarstvene smernice

Konkretna usmeritve [3]

- Ohranja naj se rastišču primernejša sestava drevesnih vrst gozdnih združb, v spremenjenih ali izmenjenih sestojih pa naj se gospodarjenje z gozdovi usmeri k vzpostavljanju rastišču primerne sestave gozdnih združb.*
- Ohranja naj se najmanj 30 % delež sestojev z odraslim drevjem (razširjenega debelinskega razreda B in C).
- Obnova gozdov naj se ne izvaja s sadnjo tujerodnih in rastišču neprimernih vrst.
- Spodbuja naj se naravno pomlajevanje, s sadnjo naj se kvečjemu vzpostavlja naravno sestavo gozdnih združb.
- Ohranjajo in vzdržujejo naj se travnate površine (lazi, jase) znotraj gozdnega prostora.* Preko njih naj se ne gradi novih gozdnih prometnic.
- Ohranja naj se vrstno pester in strukturiran gozdni rob.

Medved, volk, ris:

- Z gozdom in krajino naj se upravlja v skladu s strategijami in akcijskimi načrti, ki obravnavajo velike zveri.
- V okolici aktivnih medvedjih brlogov, v radiju najmanj 200 m, naj se ne ukrepa v času od 15.12. do 30.4.. Vzpostavijo naj se mirne cone.*
- V razdalji najmanj 300 m od kraja, kjer so poleženi mladiči volka, se v obdobju 1. 4. do 31. 5. dela v gozdu ne izvajajo. Vzpostavijo naj se mirne cone.*
- V razdalji najmanj 100 m od kraja, kjer so poleženi mladiči risa, se v obdobju 1. 6. do 31. 8. dela v gozdu ne izvajajo. Vzpostavijo naj se mirne cone.*

Netopirji, hribski urh, veliki pupek:

- Ohranja naj se 1 do 2 habitatni drevesi (dupla, razvejana, polomljena, odmirajoča stoječa drevesa) / ha, debelejši od 30 cm.
- V gozdu in gozdnem robu naj se vzdržuje majhne vodne in močvirne biotope kot so mlake, luže in kaluže. V radiju vsaj 50 metrov od njih naj se ne postavlja solnic.* Obstoječe solnice naj se odstrani. (Ukrep: 612 – vzdrževanje vodnih virov v gozdu)
- Kjer primernih vodnih virov primanjkuje, se pri izgradnji gozdni vlak s prisotnostjo cevni propustov, pred njegovim vtokom izvede poglobljen usedalnik.
- Pri sečnji naj se drevesa usmerjeno podira stran od vodnih teles.
- Ohranja naj se vodne kotanje ob vlakih.
- Pri spravilu lesa naj se v vodna telesa ne posega, vanje naj se ne odlaga sečnih ostankov.
- Napotki za upravljanje oz. vzdrževanje vodnih virov:
- Veliki pupek: Večji vodni habitat naj bo vsaj del dneva osončen, različno globok (najgloblji del je lahko globok več kot 1 m), brez prisotnosti rib, vsebuje naj veliko vodnega rastlinja, brežine naj bodo položne, voda prisotna preko celega leta, ohranja se nepropustna plast dna.
- Hribski urh: Mlaka, luža, kaluža naj bo vsaj del dneva osončena, do 30 cm globoka, zaželeni so vodne rastline, voda je lahko začasno prisotna.

Alpski kozliček:

- Posekan bukov les na območjih povečane aktivnosti alpskega kozlička, se v času od 15.6. do 15.8. transportira iz gozda najkasneje v 14 dneh po poseku. Iz drugih območij se posekan les iz gozda transportira čim prej.

Bukov kozliček:

- Posekan les listavcev in jelke na območjih povečane aktivnosti bukovega kozlička, se v času od 15.5. do 15.7. transportira iz gozda najkasneje v 14 dneh po poseku. Iz drugih območij se posekan les iz gozda transportira čim prej.

Jame:

- Ob vhodih v jame ter v neposredni okolici jamskih vhodov (ena drevesna višina, 30 metrov) naj se ohranja stalna zastrtost gozdov.
- Na površini nad znanimi jamskimi prostori naj se ne gradijo gozdne prometnice. Če je to potrebno, naj se jih načrtuje v sodelovanju z ZRSVN.
- Zaželena je uporaba biološko razgradljivih olj.
- V kolikor se ugotovi povečan obisk jame oziroma nabiranje jamskih živali, naj se o tem obvesti ZRSVN.

Habitatni tip (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion)):

- Zaradi preštevilčne divjadi je oteženo pomlajevanje ključne drevesne vrste - jelke. Z gozdnogospodarskimi in lovskoupravljaljskimi ukrepi naj se zagotovi izboljšanje pomlajevanja jelke.

Časovne omejitve izvajanja del za določene ptičje vrste:

Spodaj navajamo časovne omejitve izvajanja gozdnogospodarskih del za določene ptičje vrste, ki veljajo znotraj območja določena z radijem (v metrih) okrog gnezda – mirna cona. V primeru poznavanja lokacije gnezd, naj se območja vnese v gozdnogojitveni načrt, omejitve iz usmeritve pa se upoštevajo v načrtovalni oz. gojitveni enoti, kjer je gnezdo locirano. Časovno omejitev se zapiše v odločbe o odobritvi poseka izbranih dreves. Status mirnih con je smiselno upoštevati najmanj 3 leta od beleženja zadnje aktivne gnezditve vrste, optimalno pa 7 let.

Sršenar:

- V polmeru najmanj 300 m (razdalja se prilagodi terenu) okoli znanih gnezd sršenarja naj se od 1.5. do 31.8. s prekinitvijo gozdnih del (sečnja in spravilo lesa ter gradnja prometnic) zagotavlja mir. V okolici gnezda naj se osnuje ekocelica brez ukrepanja površine vsaj 1ha.

Kozača:

- 300 metrov (razdalja se prilagodi terenu) okoli znanih gnezd kozače naj se od 1.2. do 30.6. s prekinitvijo gozdnih del (sečnja in spravilo lesa ter gradnja prometnic) zagotavlja mir.

Sokol selec:

- 300 m (razdalja se prilagodi terenu) okoli znanih gnezd sokola selca naj se od 1.3. do 30.6. s prekinitvijo gozdnih del (sečnja in spravilo lesa ter gradnja prometnic) zagotavlja mir.* V okolici gnezda naj se osnuje ekocelica brez ukrepanja površine 1ha.

Planinski orel:

- 500 m (razdalja se prilagodi terenu) okoli znanih gnezd planinskega orla naj se od 1.1. do 31.8. s prekinitvijo gozdnih del (sečnja in spravilo lesa ter gradnja prometnic) zagotavlja mir. V okolici gnezda naj se osnuje ekocelica brez ukrepanja površine vsaj 1ha.

Druge sove:

- V polmeru najmanj 100 m (razdalja se prilagodi terenu) okoli znanih gnezd ostalih sov naj se od 1.3. do 31.5. s prekinitvijo gozdnih del (sečnja in spravilo lesa ter gradnja prometnic) zagotavlja mir.*

Ekocelice brez ukrepov:

Vse izločene ekocelice se upošteva kot posebne negovalne enote brez ukrepov v gozdnogojitvenih načrtih (glej seznam in opise oddelkov/odsekov). V zasebnih gozdovih so le predlog lastniku, v državnih gozdovih se jih lahko upošteva še več.

Drevesa izrednih dimenzij ali posebnih oblik:

V neposredni okolici vseh dreves posebnih oblik in dimenzij je z gozdnogojitvenim načrtom možno izločiti ekocelice v radiju sestoje višine, kjer se ukrepa v smislu ohranjanja zavarovanih dreves. Sama drevesa izjemnih dimenzij se pusti v gozdu tudi ko odmrejo. Predvidena je posebna oznaka in merilna pika za natančno meritev obsega dreves. Vej, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu. Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debela ali rastišča oziroma površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov. Podlago se na rastišču utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom. Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav. Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritruje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno. Naravno vrednoto se lahko opremi za obisk, ogled in predstavitev javnosti z označevalnimi in pojasnjevalnimi tablami, klopmi ipd., vendar le na način, da se s posegom in ogledovanjem ne poškoduje drevesa in ne spremeni življenjskih razmer na rastišču.

* - povzeto po Pravilniku o varstvu gozdov (Uradni list RS št. 92/2000, 56/2006, 114/2009).

Usmeritve vezane na posamezne upravljaljske cone: [3]

UPRAVLJAVSKA CONA A - območje triprstega in belohrbtega detla. Površina v GGE: 2.438 ha.

VRSTE: triprsti detel (*Picoides tridactylus*), belohrbti detel (*Dendrocopos leucotos*), mali muhar (*Ficedula parva*), brazdar (*Rhysodes sulcatus*).

OPIS CONE: Cona A obsega najbolj ohranjene jelovo bukove gozdove, vključujoč gozdne rezervate. Vrste ogrožajo: odpiranje zaprtih gozdov in povečevanje intenzitete gospodarjenja v predelih, kjer so pravilne razmere zahtevnejše ali kjer se že dolgo ni izvajalo sečnje in spravila ter odstranjevanje odmrlega in propadajočega drevja, ki predstavlja prehranjevalni in gnezditveni habitat ptic. Dolgoročni cilj v coni je povečati površine brez gospodarjenja ter vzpostavitev nadstandardnega deleža mrtvega lesa.

KONKRETNE USMERITVE:

- Ohranja naj se najmanj 50 % delež sestojev z odraslim drevjem (razširjenega debelinskega razreda B in C).
- Znotraj cone naj se ohranjajo dolge proizvodne dobe (daljše od 120 let).
- Ohranja naj se status ekocelic brez ukrepanja.
- Povečuje naj se delež mrtve lesne mase iglavcev in listavcev predvsem v B in C razširjenem debelinskem razredu. Dolgoročni cilj v enoti (dve do tri ureditvena obdobja) naj bo vsaj 5 % lesne zaloge stoječega odmrlega drevja, vsaj 50 % nad 30 cm premera. V ta namen naj se izloča vsaj 5 -7 odmrlih in odmirajočih stoječih dreves/ha s prevladujočim drevjem premera nad 30 cm. Vsa drevesa, ki se jih v gozdu pusti kot odmrlo biomaso, naj se ustrezno označi in evidentira, da se pri poseku ne odstranijo.
- Velikopovršinskih sečenj naj se ne izvaja.
- Neselektivnih kemičnih sredstev za zatiranje škodljivih organizmov v gozdu naj se ne uporablja.

SEKTORSKI UKREPI, PREDLAGANI ZA VKLJUČITEV V GGN:

- načrtno puščanje stoječe biomase v gozdu,
- ohranjanje biotopov - naravni razvoj,

UPRAVLJAVSKA CONA B - območje gozdnega jereba. Površina v GGE: 160 ha.

VRSTE: gozdni jereb (*Bonasa bonasia*).

OPIS CONE: Zanimive so površine prizadete po vetrolomu in lubadarju ter dobro strukturirani sestoji z višjim deležem iglavcev, skupinami lesk, brez ali jelš in ostalimi plodonosnimi vrstami (jerebika, mokovec, glog) primernimi za prehrano jerebov. Glavni razlogi za upad populacije gozdnega jereba so: pomankanje gostega grmovnega sloja (do 2 m višine) iglavcev, listavcev ali visokih steblik; pomankanje zeliščenega sloja (borovnica, malinovje) na katerega ima z objedanjem velik vpliv parkljasta divjad; manjša dolžina gozdnega roba in primerljivo manjši delež površin v zaraščanju.

Znotraj cone želimo v delih ohranjati in vzpostaviti primeren habitat, ki vrsti omogoča hkrati kritje in ugodne prehranske razmere.

KONKRETNE USMERITVE:

- Z gozdnogospodarskimi ukrepi naj se izboljšuje prehranski habitat vrste. Kjer sestojne razmere dopuščajo, naj se zagotavlja vrzelast gozd s pestro zeliščno in grmovno vegetacijo s prisotnostjo plodonosnih drevesnih vrst. Primerne so zlasti površine prizadete po vetrolomu in lubadarju. Znotraj takšnih površin naj se:
 - ohranja raznomerna struktura gozdov (sestojne z vrzelastim ali pretrganim sklepom krošenj, s šopi in skupinami odraslih dreves);
 - pri obnovi gozda ohranjajo in sproščajo skupine lesk, brez, jelš in drugih plodonosnih vrst kot so jerebika, mokovec, brek, češmin, glog na skupni površini vsaj 0,5 – 1 ha; kjer teh plodonosnih rastlin ni, naj se jih vnaša s sadnjo;
 - vzdržuje skupine različno starih iglavcev, predvsem v fazi drogovnjaka;
 - ne postavlja žičnatih ograj oziroma naj se te ustrezno označi z namenom, da postanejo dobro vidne;
- Stanišče zaokroženo na odsek se ovrednoti s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

SEKTORSKI UKREPI, PREDLAGANI ZA VKLJUČITEV V GGN:

- oddelek 31: vzdrževanje grmišč (1 ha);
- oddelek 30: vzdrževanje ograje ograje (100m, 4 ponovitve).

UPRAVLJAVSKA CONA C - območje divjega petelina. Površina v GGE: 334 ha.

VRSTE: divji petelin (*Tetrao urogallus*).

OPIS CONE: Cona predstavlja ključni habitat za divjega petelina na Kočevskem z nekdanjimi aktivnimi rastišči. Ogroža ga zmanjševanje primerne prehranjevalnega habitata (zmanjševanje presvetljenosti odraslih debeljakov in pomlajevanje gozdov predvsem z bukvijo, pomanjkanje vrzeli in odprtih površin), motnje s strani človeka (gospodarjenje z gozdovi v času razmnoževalnih aktivnosti in v času prezimovanja, vožnja z motorji in štirikolesniki v gozdnem prostoru...) ter pritisk s strani glavnih plenilcev (neprimerna lovška praksa).

V coni želimo izboljšati življenjsko okolje in prehranjevalni habitat, zmanjšati negativni vpliv divjadi ter zagotoviti mir v času rasti in prezimovanja.

KONKRETNE USMERITVE:

- Z gozdnogospodarskimi ukrepi naj se izboljšuje (prehranski in razmnoževalni) habitat divjega petelina:
 - Goji naj se svetle sestoje s talno vegetacijo (višine 30-50 cm). V letvenjakih, drogovnjakih in mlajših debeljakih naj se izvajajo močnejša redčenja (intenziteta 25 – 40 %). Znotraj teh naj se vzpostavljajo oziroma vzdržujejo preletni koridorji (vlake in linijske vrzeli širine najmanj 3 m) ter pospešuje iglavce in javorje.
 - Z nego sestoja naj se jagodičevja in borovničevja ohranja in povečuje.
 - Na manjših površinah (0,5 do 1 ha) je zaželen posek na golo ter nato postopna obnova. Na te poseke naj se sečne ostanke ne zлага oziroma se priporoča njihov požig.
 - Obstoječe jase naj se ohranja in vzdržuje. Na njih naj se ne gnoji z umetnimi gnojili. Skupen delež presvetlitev (jase, poseke, vrzeli, prehranjevalne ograje) naj bo med 10 in 20 % površine.
 - Žičnatih ograj naj se ne postavlja oziroma naj se te ustrezno označi z namenom, da postanejo dobro vidne. Zaželen je vzpostavitev dobro vidnih prehranjevalnih ograj velikosti od 0,5 do 1 ha, katerih vloga je omejevanje dostopa jelenjadi do zeliščne in grmovne plasti. Znotraj njih naj se gojijo in sadijo plodonosne vrste namenjene prehrani petelina (jerebika, mokovec, češmin, glog, borovnica, malina).
- V času parjenja, to je od 1. marca do 30. junija naj se znotraj cone ne izvaja sečnje (vključno s sanitarno) in spravila lesa ter gradnje gozdnih prometnic.
- Vsakršna opažanja (znakov prisotnosti) vrste v času razmnoževalnih aktivnosti naj se skrbno beleži.
- Pri izvajanju lovskih dejavnosti naj se upoštevajo potrebe divjega petelina;
 - novih krmišč za divjad naj se ne postavlja.
- Novih gozdnih cest naj se ne gradi.
- Upravljavsko cono naj se ovrednoti s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

SEKTORSKI UKREPI, PREDLAGANI ZA VKLJUČITEV V GGN:

- ohranjanje biotopov - sečnja (200 m³ – določi naj se s podrobnim gojitvenim načrtom);
- ohranjanje biotopov – nega (oddelek 13: 0,8ha, oddelek 17: 0,5 ha, oddelek 19: 0,6 ha, oddelek 9: 0,3 ha);
- vzdrževanje pasišč v gozdu (na jasah, ki niso pod GERK-i);
- vzdrževanje zaščitne ograje (oddelek 17: 100m, 4 ponovitve; oddelek 9: 100m, 4 ponovitve).

UPRAVLJAVSKA CONA D – območje orla belorepca. Površina v GGE: 315 ha.

VRSTE: belorepec (*Haliaeetus albicilla*).

OPIS CONE: Cona vsebuje širše območje gnezd in prehranjevalni habitat orla belorepca. Ogrožajo ga motnje v času gnezdenja in vzrejanja mladičev.

V coni želimo ohraniti oziroma izboljšati njegov gnezditveni in prehranjevalni habitat ter zagotoviti mir v času gnezdenja in vzrejanja mladičev.

KONKRETNE USMERITVE:

- Z gozdnogospodarskimi ukrepi naj se ohranja oziroma izboljšuje (prehranski in gnezditveni) habitat orla belorepca:
 - v upravljavski coni se zagotavlja 50 % sestojev z odraslim drevjem;
 - ob prehranjevalni ploščadi naj se vzdrži izletna pot;
 - v okolici gnezda naj se osnuje ekocelica brez ukrepanja površine 1ha.

Kakršnakoli dela (tudi sanitarna sečnja) naj se znotraj oddelkov 54032B (opomba: v vzhodnem zasmrečenem delu odseka so dovoljene sanitarne sečnje), 54033, 54034 in 54035B ne izvajajo v času od 1. januarja do 31. julija. V kolikor se gnezdo pojavi izven navedenih oddelkov, naj se v radiju 500 m od gnezda vzpostavi mirna cona.

SEKTORSKI UKREPI, PREDLAGANI ZA VKLJUČITEV V GGN:

- ohranjanje biotopov - naravni razvoj (v okolici gnezda).

UPRAVLJAVSKA CONA E – območje navadnega koščaka. Površina v GGE: 18 ha.

VRSTE: vidra (*Lutra lutra*), navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*), močvirski krešič (*Carabus variolosus*).

OPIS CONE: Cona obsega pas vegetacije ob potoku Reka. Znotraj cone želimo ohranjati naravne značilnosti struge, obrežno strukturo brežin, potek struge, obrežno vegetacijo in zamočvirjene gozdne površine.

KONKRETNE USMERITVE:

- Ohranja naj se naravna hidromorfologija potoka v gozdu.
- V neposredni bližini vodotoka (vsaj 5 m pas) naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). Gradnja, rekonstrukcija in ureditev pripravljenih gozdnih prometnic v vplivnem pasu vodotoka naj se izvaja tako, da ne pride do zasipavanja in v zimskem obdobju. Morebitna prečenja vodotoka naj se z namenom čim manjšega posega, izvaja čim bolj pravokotno na strugo.
- Spravilo lesa naj se ne izvaja po vodotoku, sečni ostanki pa ne odlagajo v strugo potoka. Vodotoka naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja.
- V 10 metrskega pasu ob vodotoku naj se sečnja izvaja tako, da se na pretežnem delu vodotoka zagotavlja strnjen sklep krošenj. Izvaja naj se le sečnja posameznih, poškodovanih in proti vodotoku nagnjenih dreves ter debelejših dreves na brežinah vodotoka.
- Ohranja naj se zamočvirjene gozdne površine.
- V pasu 15 metrov od vodotoka naj se ne izvaja krčitev gozda.

Območje se ovrednoti s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

D. Klimatska in higiensko-zdravstvena funkcija

Ohranjanje in krepitev biološko pestrih, zdravih in stabilnih gozdov. Ukrepi naj bodo malopovršinski; za klimatsko funkcijo je pomembno ohranjati vertikalno in horizontalno razslojenost. Krčitve gozdov praviloma niso dovoljene.

E. Rekreatijska funkcija in turistična funkcija

Gozdove s poudarjeno rekreatijsko in turistično funkcijo je treba vzdrževati v takšnem stanju, da bodo privlačni za obiskovalce. Izogibati se je potrebno velikopovršinskim posegom, ki so dopustni le izjemoma, v primeru sanacij posledic različnih ujm. Na razglediščih izvajati vedutno sečnjo. Ob poteh ohranjati zanimiva drevesa (habitatna drevesa, izjemna drevesa) in skupine dreves ter z gospodarjenjem oblikovati pester, strukturiran gozd. V primeru izvajanja gozdarskih del v gozdu je treba pravočasno in na primeren način obvestiti obiskovalce, in poti, za čas izvajanja del, zapreti ali omejiti dostop na poteh. Čas izvajanja del naj bo prilagojen obisku gozda. Zlasti ob bolj obiskanih poteh je potrebno z ustreznimi ukrepi (posek nevarnih dreves, pravočasni sanitarni posek, ...) zagotoviti varnost obiskovalcev. Dosledno izvajati gozdni red na in ob gozdnih prometnicah ter ostalih poteh. Aktivno usmerjati turistično in rekreatijsko rabo na za to primerna območja ter na

obstoječe, ustrezno označene poti. V gozdovih s poudarjeno varovalno funkcijo je potrebno prilagoditi potek planinskih poti tako, da se ne bi zaradi obiskovalcev povečala erozija in poti na strmih predelih ustrezno zaščititi. Obveščanje javnosti o stanju gozdov, večjih posegih in urejanju rekreacijske infrastrukture, redna vzdrževalna dela infrastrukture (poti, klopi, informacijske table) in povečan strokovni nadzor nad prepovedanim odlaganjem odpadkov ali drugimi motnjami, ki jih povzročajo obiskovalci. Sodelovanje javne gozdarske službe (ZGS) s turističnimi, planinskimi, kolesarskimi društvi ter taborniki, skavti in lokalnimi skupnostmi. Spremljanje turističnega obiska in ocena vpliva na naravo. V primeru negativnega vpliva na naravo, z različnimi ukrepi poskrbeti za razpršitev obiska.

F. Poučna funkcija

Gozdne rezervate je dovoljeno opremiti z informativnimi tablami in vzdrževati že postavljene table. Gozdne učne poti in ostale lokacije opremljene z informativnimi tablami: upoštevati usmeritve, ki so pisane pri estetski funkciji.

G. Raziskovalna funkcija

Pri ukrepanju na raziskovalnih objektih je potrebno sodelovati z nosilci raziskav. Za raziskovalno delo v GPN so potrebna z uredbo predvidena soglasja.

H. Funkcija varovanja naravnih vrednot

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen ZON).

Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki in hidrološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.
- na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču.
- na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje.
- na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,
- za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo,
- za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem lahko vplivi posegov in dejavnosti človeka ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične in zoološke naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali,
- naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na

fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

Podrobnejše varstvene usmeritve [3]

Podrobnejše varstvene usmeritve po zvrsteh naravnih vrednot izhajajo iz Pravilnika o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15 in 7/19 ter sklep št. 35600-46/2017 z dne 16. 2. 2018, sklep št. 35600-10/2021-5 z dne 21. 1. 2021 in 53/23).

Površinske geomorfološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Podzemeljske geomorfološke naravne vrednote

Na površju nad znanimi rovi jame, ponornice, ki teko v jamo oziroma skozi njo:

- Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.
- Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.
- Ne slabša se kvalitete vod, ki tečejo v jamo. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Posege in gradnje na vodotokih se izvaja tako, da se ohranja čim bolj naraven vodni režim.

Hidrološke naravne vrednote

- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spremenijo fizikalne lastnosti obrežja.

Botanične naravne vrednote

- Združbo rastišča se spreminja z izkrčenjem gozda oziroma posameznih dreves, s pogozditvijo, oranjem in podobno, le toliko, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču.
- Rastlin se ne nabira, izkoreninja, lomi ali drugače poškoduje ali uničuje, razen za znanstveno-raziskovalno delo v obsegu, ki ne vpliva negativno na stanje populacije in na rastišče.
- Rastlin se ne požiga.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z vnašanjem rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.

Zoološke naravne vrednote

- Posege, dejavnosti in aktivnosti na naravni vrednoti se izvaja tako, da se način in čas opravljanja posegov, dejavnosti in aktivnosti kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živalim; posege, dejavnosti in aktivnosti se izvaja v času, ki ne sovпада z obdobji, ko živali potrebujejo mir, npr. sekanje grmišč se opravlja po gnezditvenem času ptičev, gozdarska in druga opravila, ki lahko

uničijo gnezda ali mladiče, se opravljajo po gnezdenju ali poleganju mladičev in na način, da se živali lahko umaknejo.

- Živali se ne vznemirja, preganja, nabira, zastruplja ali drugače uničuje.
- Sestave zoocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali tujerodnih vrst.
- Eksplozije ali drugih dejanj, ki povzročajo močan hrup ali vibracije, se ne izvaja.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Ekosistemske naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali in rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.

Drevesne naravne vrednote

- Vej, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu.
- Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debela ali rastišča oz. površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišč, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov.
- Podlago se na rastišču utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom.
- Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav.
- Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritrjuje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno.

Konkretna varstvena usmeritve

Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev ter Pregled jam in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev je prikazan v prilogah v poglavju 12.12. Konkretna varstvena usmeritve za naravne vrednote.

V primeru kraških jam velja posebno priporočilo, in sicer: V letu 2006 je bil sprejet Pravilnik o sporočanju podatkov o podzemnih jamah (Uradni list RS, št. 120/06), katerega namen je zbiranje in izpopolnjevanje podatkov o jamah. V 8. členu omenjenega Pravilnika je opredeljen obseg sporočanja popolnejšega podatka za že znano jamo, vključno z natančnejšo določitvijo lege vhoda v že znano jamo. V kolikor razpolagate s takšnimi podatki jih sporočite Inštitutu za raziskovanje krasa Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU.

Območja pričakovanih naravnih vrednot

Namen opredelitve območij pričakovanih naravnih vrednot je spremljanje posegov v naravo, zlasti zemeljskih del, pri katerih obstaja velika verjetnost odkritja novih naravnih vrednot, predvsem geoloških in podzemeljskih geomorfoloških. Namen spremljanja zemeljskih del je odkrivanje, zagotavljanje dokumentiranja, vrednotenje in ohranjanje na novo odkritih naravnih vrednot.

Celotno območje GGE Ravne gradijo karbonatne kamnine, zato tu obstaja možnost odkritja podzemnih geomorfoloških naravnih vrednot (jam in brezen). Za celotno območje zato velja, da je v primeru odkritja jam med izvajanjem del potrebno upoštevati Zakon o varstvu podzemnih jam (Uradni list RS, št. 2/04, 61/06 – ZDru-1, 46/14 – ZON-C in 21/18 – ZNOrg). V skladu z 22. členom tega zakona in 74. členom ZON (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-10) mora fizična ali pravna oseba, ki izvaja poseg ali dejavnost, med katero je prišlo do najdbe jame, začasno ustaviti dela, najdbo zaščititi in o najdbi nemudoma obvestiti organizacijo, pristojno za ohranjanje narave. Hkrati mora jamo zaščititi.

Funkcija varovanja kulturne dediščine

Poudarjeno funkcijo varovanja kulturne dediščine imajo zlasti gozdovi ali njihovi deli, ki imajo po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, status kulturne dediščine, ali se nahajajo v njihovi neposredni okolici, ter ostanki ohranjenih tradicionalnih oblik gospodarjenja z gozdovi (npr. steljniki, panjevcji, gaji, logi). Usmeritve za funkcijo varovanja kulturne dediščine izhajajo iz Splošnih kulturnovarstvenih usmeritev.

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni.

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- v vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenik) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen;
- v vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranjajo se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

- posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovale arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst;

Prepovedano je predvsem:

- odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline;

- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine;
- postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.

Izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej našteje nedopustne posege:

- če ni možno najti drugih rešitev ali
- če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oziroma izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja se naj izvede v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in zagotovi strokovno spravo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS);
- odstranjevanje štorov/drevesnih panjev naj se izvede s frezami;
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravo ter odvoz drevnine iz gozda. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je treba strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je treba izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je treba nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- pristojni območni enoti ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del;
- ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin oziroma se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

Območje stavbne dediščine, varuje se:

- gabariti, gradivo, oblikovanost;
- pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah);
- celovitost dediščine v prostoru.

Območje naselbinske dediščine, varuje se:

- morfološka zasnova naselja;
- prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki);
- prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti);
- varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove;
- odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega).

Območje kulturne krajine; območje zgodovinske krajine, varuje se:

- krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine);
- značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa);
- odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,

- preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi.

Območje vrtnoarhitekturne dediščine, varuje se:

- zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze);
- grajene in naravne sestavine (vrtna oprema, likovni elementi, rastline, vodni motivi, relief);
- rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin;
- vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote.

Območje memorialne dediščine, varuje se:

- avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta;
- vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami.

Območje druge dediščine, varuje se:

- avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave;
- osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja;
- vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

Podrobne kulturnovarstvene usmeritve

Podrobne kulturnovarstvene usmeritve so podane v prilogah načrta v poglavju 12.1.2 Podrobne kulturnovarstvene usmeritve.

Usmeritve za posege v kulturno dediščino

ZVKD-1 [17] predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1) [17];
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitve arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1) [17];

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je treba o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je treba pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije .

I. Estetska funkcija

Ohranjati strukture gozdnega drevja, s katerimi se povečuje estetska vrednost krajine, pospeševati in ohranjati estetsko zanimive drevesne in grmovne vrste (češnja, jerebika, mokovec ...). Ob poteh puščati in ustrezno označiti habitatna in izjemna drevesa. Ohranjati sestojni značaj gozda in zeleno kuliso ob pešpotih in kulturnih spomenikih. Z namenom ohranjanja in izboljšanja razgledov na objekte kulturne in naravne dediščine in na območjih razglednih točk se izvaja vedutna sečnja.

J. Lesnoproizvodna funkcija

Ukrepi morajo biti naravnani v gojenje gozda, ki bo zagotavljalo doseganje proizvodnih in ekonomskih ciljev lastnikov gozdov ob upoštevanju ostalih funkcij gozdov. Posebno pozornost je potrebno nameniti konfliktnim območjem (poudarjenost proizvodne funkcije na 1. stopnji ter ekoloških in socialnih funkcij na 1. stopnji – glej usmeritve za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti in funkcijo varovanja naravnih vrednot).

K. Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Čebelnja paša: Na območjih gozdov, ki so primerni z vidika čebelje paše je treba ohranjati in pospeševati (tudi s sadnjo) medonosne drevesne vrste, predvsem: lipo, javor, kostanj, jelko, ohranjati pester in stopničast grmovni sloj (glog, čremsa, leska, vrbe, ...) ter ohranjati in vzdrževati vodne vire in vodne površine.

Plodovi in zelišča: Zlasti plodonosne vrste (kostanj) naj imajo velike in sproščene krošnje. Pri nabiranju plodov in zelišč je potrebno nadzorovati in opozarjati nabiralce na zakonske omejitve.

L. Lovnogospodarska funkcija

V predelih s poudarjeno funkcijo naj bo ravnanje z gozdom usmerjeno v oblikovanje gozda, ki bo zagotavljal doseganje lovnogospodarskih ciljev. Upoštevati je potrebno zlasti obdobja neizvajanja sečnje ter prilagojenega gospodarjenja z gozdovi (zimovališča, rukališča, gozdne jase z lovskimi objekti).

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Usklajenost rastlinojede divjadi z okoljem: ohranitev vseh avtohtonih vrst, ki bo številčno, po spolu in starostni strukturi usklajena z okoljem. Številčna jelenjad na območju ekološke enote osrednja Kočevska, kamor spada tudi polovica GGE Ravne otežuje naravno onovo gozdov ter ogroža trajnost donosov gozdov in drugih vlog gozda. Zaradi navedenega se načrtuje nadaljnje zmanjševanje številčnosti populacije navadnega jelena. Preprečevalo se bo vnos neavtohtonih vrst (muflona in damjaka) v prosto naravo in ohranjalo stabilno populacijo velikih zveri (volk, ris, medved), ki so pomembni naravni selektorji rastlinojede parkljaste divjadi.

Merilo ustrezne številčnosti populacij rastlinojede divjadi so podatki o objedenosti gozdnega mladja na stalnih vzorčnih ploskvah. Stopnja objedenosti ter vsakoletna analiza odvzema so temeljni kriteriji pri planiranju količine in strukture in razporeda letnega odvzema divjadi po loviščih in loviščih posebnega namena. Številčnost rastlinojede parkljaste divjadi mora biti usklajena z razmerami v okolju, ki bodo zagotavljele ustrezno naravno obnovo gozdov.

6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

Varovalni gozdovi

Usmeritve so prikazane v poglavju 6.2.2 Usmeritve za funkcije

Gozdovi s posebnim namenom

Za gozd s posebnim namenom je z Uredbo [10] določeni gozdni rezervati: Pragozd Krokar, Borovec, Krempa, Firštov rep, Goteniški Snežnik, Jezero.

V gozdnih rezervatih se lahko ukrepa samo v skladu z Uredbo [10]. GR so prepuščeni samodejnim naravnim procesom z namenom spremljanja in raziskovanja razvoja gozdov. V gozdnih rezervatih veljajo splošne usmeritve za razglašene gozdne rezervate, ki jih določa Uredba [10], ločeno na režim, ki je lahko strožji ali blažji. Opravljanje posameznih raziskovalnih ali izobraževalnih nalog je dovoljeno z odobritvijo ministrstva, po podanem mnenju ZGS in ZRSVN [18].

Podrobne usmeritve za gozdne rezervate:

- Vzpostaviti sistem stalnega spremljanja stanja in razvoja gozdnih rezervatov ter obstoječih in morebitnih novih raziskovalnih ploskev. Temu mora slediti ureditev javno dostopne zbirke in evidence zunanjih raziskav, ki se izvajajo ali so se izvedle v gozdnih rezervatih. S proaktivnim programom sodelovanja z znanstveno-raziskovalnimi institucijami naj se določi tematike raziskovalnih del in intenzivira raziskovalno dejavnost.
- Povečati obseg raziskovalnih dejavnosti v rezervatih ali nadaljevati z začetimi raziskavami.

Meje gozdnih rezervatov na terenu morajo biti vidno označene z dvojno polno črto modre barve na robnih drevesih v smeri gozdnega rezervata. V naslednjem ureditvenem obdobju je treba označbe meja obnoviti, na določenih, bolj obiskanih predelih, tudi zgostiti. Ob bolj obiskanih rezervatih, skozi katere so speljane uradno določene pešpoti, je predvidena obnovev informativnih in usmerjevalnih tabel ter interpretativnih učil. Pri vsakem rezervatu (ob vstopnih točkah, javnih poteh) so predvidene označevalne table z osnovnimi informacijami, ki vsebujejo ime gozdnega rezervata, režim upravljanja...

Pri načrtovanju širše ureditve pešpoti je treba upoštevati celovitost tovrstne ureditve na celotnem območju OE Kočevje (ali širše).

Na območju gozdnih rezervatov je treba spremljati število in gibanje obiskovalcev ter njihove vplive in obisk usmerjati izključno na urejene poti, ki morajo biti zato ustrezno opremljene in vzdrževane.

Ob pojavu prekomerne namnožitve podlubnikov je treba ob pešpoteh postaviti obvestila o razlogih ne ukrepanja v gozdnih rezervatih.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Za izboljšanje varstva gozdov pred požari je potrebno dosledno izvajanje vseh preventivnih in kurativnih ukrepov. Nevarnost gozdnih požarov obstaja predvsem na površinah, ki ležijo na sušnih termofilnih območjih, površinah okoli vasi, vikendov ter ob javnih cestah.

Na požarno najbolj ogroženih območjih je usmeritev k oblikovanju malopovršinskih mešanih gozdov, še zlasti ob meji s travniškimi površinami. V neposredni okolici in v teh sestojih je uporaba odprtega ognja prepovedana. Dovoljena je le zaradi zatiranja podlubnikov.

Na vhodih v gozd je potrebno postaviti opozorilne table ter opozarjati lastnike in obiskovalce gozdov. Podrobnejše usmeritve za ukrepanje v primeru požarov morajo biti zapisane v protipožarnem načrtu za GGE in v letnem načrtu za varstvo gozdov.

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

GGE je v celoti vključeno v varovano območje Nature 2000, kjer je prepovedan vnos tujerodnih vrst, ohranjati je treba genetsko pestrost, pospeševati minoritetne in ogrožene drevesne vrste ter avtohtone provenience. Posebno pozornost je treba nameniti ohranjanju drevesnih vrst ki izginjajo (npr. gorski brest, veliki jesen) in varovanim drevesnim vrstam (npr. tisa in bodika). Spremljati in preprečevati je treba pojavljanje invazivnih vrst organizmov, še posebej na ogolelih površinah (npr. dresniki, pajesen, pavlovnija).

V GGE Ravne ni semenskih sestojev.

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Splošne usmeritve, ki jih je potrebno upoštevati pri uporabi mehanizacije v gozdu: Obvezna je uporaba biološko razgradljivih maziv v odprtih mazalnih sistemih verižnih žag za posek in izdelavo dreves na območjih s prvo stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije, uporaba strojev oz. naprav, razen odprtih mazalnih sistemov verižnih žag, ki ne puščajo sledi olj in drugih maziv in imajo ustrezno opremo za preprečitev oziroma sanacijo morebitnega razlitja olj ter tehnična brezhibnost vozil pri vseh gozdarskih delih. Pranje, vzdrževanje oz. popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja. Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla. V primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu, je treba onesnaženje omejiti, razlite nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulat) pobrati v ustrezne posode. Mesta za skladiščenje goriva in olja naj bodo stran od vodotokov in drugih vodnih teles, pripravljen naj bo podroben načrt v primeru razlitja. V obdobju večjih in dolgotrajnejših padavin je primerna zapora gozdnih cest v dogovoru z lastniki, občinami in ZGS.

Sečnja in spravilo lesa s traktorjem: Sečnja z motorno žago in vlačenje lesa s traktorjem tudi v bodoče še ostaja prevladujoča tehnologija, saj je preverjena, tehnično in ergonomsko docela razvita in učinkovita v različnih terenskih, sestojnih in lastniških razmerah. Pretežni del gozdnih terenov je že odprt z gozdnimi vlakami, ki so bile narejene prav za traktorsko spravilo. Gozdarski traktor s pogonom na obeh oseh, nameščenim vitlom in ostalo sodobno opremo za delo, je gozdu relativno prijazno spravilno sredstvo. Pomembna je selektivna izbira traktorjev glede na pogoje dela. Težki gozdarski zgibni traktorji so primerni na zahtevnih terenih, pri spravilu zelo debelega drevja. Drugje je potrebno omejevali njihovo uporabo in dajati prednost lažjim gozdarskim traktorjem. Obvezno je določiti primeren čas spravila, ki ga narekujejo gojitveni dejavniki (npr. mladje manj poškodujemo s sečnjo v zimskem času), ekološki dejavniki (npr. v bližini gnezdišč in brlogov se ne izvaja gozdnih del v pomladnih mesecih), transportni dejavniki (npr. po vlakah slabše nosilnosti in na erodibilnem

zemljišču je treba spravljati les, ko so suhe ali zmrznjene). Pomembno je izbrati pravilno metodo dela (sortimentna, poldebena, ...) in omejiti dolžine gozdnih lesnih sortimentov. Pri zbiranju lesa je zelo primerna uporaba daljinskega vodenja vitla, kjer traktorist lahko spremlja lesno breme in ga usmerja na poti do traktorja. Ne sme se dopustiti, da se traktor giblje izven označenih gozdnih prometnic (cest, vlak). Prepovedani sta drevesna in debelna metoda, saj povzročata prevelike poškodbe na drevju v sestojih, predvsem pa ob vlakah.

Izvoz lesa z gozdarsko prikolico: Zadnja leta se pri spravilu lesa uveljavljajo traktorske gozdarske prikolice, opremljene z nakladalno napravo, kar predstavlja najsodobnejši način spravila. Vožnja namesto vlačjenja lesa iz gozda je trend v razvoju sodobnih tehnologij pridobivanja lesa, ki prinaša mnogotere prednosti, zato je z uvajanjem sodobnih gozdarskih prikolic pri spravilu lesa potrebno nadaljevati. Gozdarske prikolice so zelo primeren način spravila – izvoza lesa, predvsem na lažjih terenih (do 15% naklona vlak). Vožnja lesa zelo malo poškoduje drevje ob vlaki, zahteva pa dovolj široke nosilne vlake in spravilo v suhem obdobju. Uporaba gozdarskih prikolic je zelo primerna tudi na daljših spravih razdaljah. Hkrati lahko izvajajo dva opravila - spravilo in prevoz lesa do porabnika.

Strojna sečnja: Strojna sečnja, po izkušnjah iz tujine in tudi pri nas, prinaša večje učinke, humanizacijo dela in manjše poškodbe v sestojih. Vendar ta tehnologija ob ne dovolj skrbno načrtovani uporabi lahko predstavlja nevarnost za gozdni biotop. Strojna sečnja je smiselna le ob podrobnem in usklajenem tehnološkem in izvedbenem načrtovanju. Možnost izvajanja del s strojno sečnjo opredeljujejo sestojne in rastiščne razmere ter poudarjenost funkcij. Uporaba strojne sečnje je zaenkrat še vprašljiva v sestojih s slabo stojno stabilnostjo, v prebiralnem in malopovršinsko raznodobno grajenem gozdu, v sestojih, kjer je izrazita šopasta grupacija dreves, v pomlajencih, kjer obstaja nevarnost poškodb mladovja in v mladih sestojih (letvenjakih) listavcev. Manj učinkovita je tudi na strmih kraških in erodibilnih jarkastih terenih ter predelih, kjer so tla močvirna ali razmočena. V vseh primerih poudarjene varovalne, hidrološke in biotopske funkcije je potrebno pazljivo presoditi možnost njene uporabe. Oba gozdarska stroja (forwarder in harvester) se morata, v primeru uporabe tehnologije strojne sečnje, gibati po obstoječih gozdnih vlakah in označenih sečnih poteh. Sečne poti morajo biti načrtovane in izvedene tako, da omogočajo uporabo strojne sečnje tudi ob periodičnih ponovitvah. Na sečne poti je treba polagati veje, da se poveča nosilnost tal. Vlake, ki so služile kot sečne poti, je treba po končanih delih očistiti. Poškodbe na glavnih vlakah je potrebno po končanem izvozu lesa sanirati tako, da je vlaka primerna tudi za spravilo s traktorji kolesniki. Da bi se izognili konfliktom med stroko in ostalo javnostjo pri uporabi strojne sečnje, je potrebno osveščati in informirati javnosti o izvajanju del, predvsem na območjih naselij, turističnih točk in kulturno zgodovinskih znamenitostih.

Glede na dane sestojne in terenske razmere v GGE Ravne je nekaj sestojev primernih za kombinirano strojno sečnjo v večnamenskih gozdovih enote, predvsem v nižinskih (smrekovih) sestojih. Uporaba strojne sečnje je na površini celotne enote smiselna v času naravnih ujm, ko je potrebno iz gozda na hitro spraviti večje količine lesa.

Za prevoz lesa iz gozda so najprimernejši specialno opremljeni gozdarski kamioni s polprikolico ali prikolico. Za manjše količine lesa je primeren tudi izvoz lesa z gozdarsko prikolico. Čas in režim prevoza je potrebno prilagoditi stanju in nosilnosti cest. Na razmočenih cestah je nujno ustaviti prevoze zaradi zmanjšanja poškodb.

Gradnja in vzdrževanje gozdnih prometnic:

Gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic je potrebno prilagoditi terenskim razmeram. Pri umeščanju in načrtovanju tras gozdnih prometnic je potrebno preveriti območja pomembna z vidika varstva narave, območja nepremične kulturne dediščine, ter varstvena (vodovarstvena območja) in ogrožena območja (plazljiva, erozijska, plazovita in poplavna) po Zakonu o vodah. Pri tem je potrebno upoštevati tudi smernice Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave (v nadaljevanju ZRSVN), Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju ZVKDS) in Direkcije Republike Slovenije za vode (v nadaljevanju DRSV) zapisane v usmeritvah območnega gozdnogospodarskega načrta.

Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja/mnenja o sprejemljivosti gradnje z vidika upravljanja z vodami in pravice graditi v skladu z ZV-1

Pri gradnji gozdnih prometnic je potrebno upoštevati 150. člen naveden v poglavju 6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor.

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po ZV-1, je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09).

Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic, kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah (Ur. l. RS, št. 4/09) - gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih gozdnih cest, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del, se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim in varstvenim območjem skladno z ZV-1 in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč

Usmeritve na vodnih in priobalnih zemljiščih

Gradnji prometnic na vodnih in priobalnih zemljiščih se je potrebno izogniti. V kolikor ne obstajajo druge možnosti, se lahko prometnica izjemoma izvede na način, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino. Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase in iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.

Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).

Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust,...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih prevoznih klančin.

Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Gradbenem zakonu (Uradni list RS, št. 199/21, 105/22 – ZZNŠPP, 133/23 in 85/24 – ZAID-A).

Usmeritve za preprečitev poslabšanja stanja površinskih in podzemnih voda

Odvajanje padavinske vode mora biti usklajeno z ZV-1 in predpisi sp področja varstva okolja (Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14, 98/15, 44/22 – ZVO-2, 75/22 in 157/22).

Nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano.

Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda z območij gozdnih prometnic je treba načrtovati z razpršenim ponikanjem, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijskih in plazljivih območjih je potrebno načrtovati in izvesti tako, da ne bo povzročalo sproščanja gibanja hribin ali kako drugače ogrožalo stabilnost zemljišča oz. potenciralo erozijske procese.

Neposredno odvajanje odpadnih voda v podzemne vode je prepovedano v skladu s 64. členom ZV-1. Odpadna voda se lahko odvaja posredno v podzemno vodo le na območjih, kjer ni vodotokov in če za območje ne veljajo prepovedi iz 12. člena Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14, 98/15, 44/22 – ZVO-2, 75/22 in 157/22).

Vso padavinsko odpadno vodo, ki bi nastala pri gozdarski dejavnosti, je treba ohraniti neonesnaženo in jo uporabiti za odvajanje v isti vodonosnik v isti količini, ki v naravnem stanju z infiltracijo obnavlja podzemno vodo v vodonosniku, po možnosti z razpršenim ponikanjem skozi biološka aktivna tla.

Pri načrtovanju objektov odvodnjavanja padavinskih odpadnih vod z gozdnih prometnic, zaledja gozdnih prometnic in mostu v vodotoke je treba upoštevati erozijsko delovanje voda in jih načrtovati na način, da ob nastopu visokih voda ne bo prišlo do negativnega vpliva na poplavno varnost območja.

Usmeritve na ogroženih območjih

Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora skladno z 11. členom Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20) upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 te uredbe, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov. Na območju poplavne in z njo povezane erozijske nevarnosti, kjer še ni elementov ogroženosti, je treba skupaj z načrtovanjem prostora in ob upoštevanju pogojev in omejitev iz omenjene uredbe načrtovati in zagotoviti tudi poprejšnjo izvedbo ustreznih omilitvenih ukrepov za doseganje sprejemljivega razreda ogroženosti na območju in izven njega.

Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov. Ta usmeritev se do potrditve podlag (erozijska, plazljiva območja) izvaja selektivno glede na dejansko zaostrenost terenskih razmer.

Gradnja prometnic naj poteka na pobočjih z manjšimi nakloni, upoštevajoč čim manjše razgaljanje tal, vkope in dolžino prometnice. Uporaba težke mehanizacije je na erodibilnih tleh omejena ali prepovedana. Izogibati se je treba poškodbam zgornjega ustroja gozdnih cest (npr. vlačenje lesa, vožnja z goseničarji).

Usmeritve na referenčnih odsekih

Gozdne prometnice, ki lahko povzročijo spremembe morfoloških značilnosti, niso dovoljenje na referenčnih odsekih skladno s 5. členom Uredbe o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16 in 107/23), na vodotokih gorvodno in dolvodno od referenčnih odsekov pa so dovoljene le, če se v postopku odločanja o izdaji vodnega soglasja ugotovi, da se zaradi sprememb morfoloških značilnosti, povezanih s temi posegi, stanje površinske vode na referenčnem odseku ne bo poslabšalo.

Prečkanje gozdnih prometnic z vodotoki na referenčnih odsekih ni dovoljeno.

Gozdne ceste: Kot osnova za bodoče odpiranje gozdov z gozdnimi cestami nam služi računalniško ovrednotena Rastrska analiza odprtosti gozdov z gozdnimi cestami (Krč, Beguš, 2011), ki je bila izdelana na osnovi 300 metrskega območja, ki je položen okoli linij obstoječih gozdnih cest in javnih cest, ki omogočajo gozdno proizvodnjo. V območnem gozdnogospodarskem načrtu za obdobje 2021-2030 v GGE Ravne ni območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami. V primeru načrtovanja gradnje gozdne ceste je potrebno pri izdelavi elaboratov ničelnih upoštevati okoljske omejitve, predvsem ekocelice (prostorska omejitve) in zimovališča (časovna omejitve ter v navedenih predelih predhodno izvesti dodatno presojo.

Prioriteta gradenj se določi glede na doseženo odprtost z gozdnimi cestami v širšem območju zaprtih gozdov, na osnovi pravilne razdalje, bonitete rastišča in stanja sestojev v zaprtih območjih. Poleg tega je nujno upoštevati še druge razloge za odpiranje gozdov, predvsem potrebo ostalih uporabnikov prostora. V predelih z zelo poudarjenimi ekološkimi funkcijami je potrebno načrtovati nižjo gostoto gozdnih cest.

Pri načrtovanju odpiranja gozdov z gozdnimi cestami je v Elaboratu ničelnic potrebno navesti vse pomembnejše ekološke dejavnike in opredeliti potrebne omejitve, da s posegom na njih ne nastanejo negativne spremembe. Gradnja in tudi vzdrževanje gozdnih prometnic naj poteka v času in na način, ki je za živali najmanj moteč. Dela naj se izvajajo izven gnezditvene sezone ogroženih vrst ptic in stran od bližine mest, kjer polegajo mladiče zavarovane živalske vrste. Izsekan pas gozda naj bo čim ožji zaradi spremembe svetlobnih in vlažnostnih razmer v gozdu. Prometnica ne sme prizadeti vodnih ekosistemov. Gozdne ceste naj se ne trasirajo na velikih strminah in na vodnih ekosistemi. Trase cest naj se izognejo naravnim in kulturnim vrednotam. Trasa naj čim bolj izkoristi obstoječe poti in kolovoze, da se zmanjšajo rane v okolju. Ob upoštevanju reliefnih značilnosti in vrste kamenine je potrebno določiti traso z optimalnimi tehničnimi elementi. Umestitev trase v prostor ne sme podleči parcialnemu interesu investitorja, ampak je potrebno ob upoštevanju vseh dejavnikov določiti najugodnejše poteke tras. Elaborat ničelnic ni le obvezna podlaga ampak mora biti tudi dragocen pripomoček projektantu pri izdelavi načrta gozdne ceste.

Gozdne prometnice naj se ne gradijo na območjih ekocelic. Graditev gozdnih cest je treba opraviti skladno z določili Pravilnika o gozdnih prometnicah, Gradbenega zakona in Uredbe o razvrščanju objektov glede na zahtevnost.

Poseben problem predstavljajo nekdanje gozdne ceste, ki se jim je (ali se bo) spremenil status v javne ceste. S tem je formalno onemogočeno spravilo po obstoječih vlakah na oz. ob te ceste in začasno skladiščenje lesa ob teh cestah, kar povzroča probleme tako občinam kot lastnikom gozdov. V bodoče bo potrebno več pozornosti nameniti prevezavi gozdnih vlak, ki se sedaj priključujejo na javne ceste, na obstoječa ali novo oblikovana skladišča.

Praviloma naj se izvaja tekoče letno vzdrževanje gozdnih cest, mestoma periodično vzdrževanje. Zimsko vzdrževanje naj si organizirajo večji lastniki sami. Povečati je potrebno obseg gozdarsko investicijskih del (rekonstrukcij) in ga usmeriti na gozdne ceste, ki odpirajo velike komplekse gozdov ali pa imajo poudarjen javni značaj. Obnovo vozišča je najbolj racionalno zagotoviti z recikliranjem vozišča, kjer se vrhnja plast ceste zdrobi in zmelje ter tako zagotovi kvaliteten zgornji ustroj vozišča.

Gozdne vlake: Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami, so v oddelkih z gostoto vlak nižjo od 75 m/ha in letnim etatom višjim kot 4 m³/ha letno, ki so prikazani na karti 9c. Posamezne vlake se prednostno načrtujejo tudi izven prednostnih območij, če gre za dograditev omrežja vlak v gozdovih, ki so intenzivno gospodarjeni in imajo daljšo pravilno razdaljo.

V GGE Ravne je več gozdnih rezervatov (6), kjer gospodarjenje ni dovoljeno. V varovalnih gozdovih se na celotni površini varovalnih gozdov ne ukrepa. Poleg ekocelic in ekstremno strmih pobočij ni drugih posebej izločenih območij, kjer je gospodarjenje sicer predvideno, a gozdnih vlak zaradi izjemne občutljivosti ekosistema ni umestno graditi. Gozdnih vlak se ne sme graditi le na manjših območjih - v strugah vodotokov, na mokriščih, na rastiščih redkih in ogroženih vrst, v neposredni bližini brlogov, brezen in jam. Povsod drugod se gozdne vlake lahko načrtuje v optimalni meri, ob upoštevanju pogojev soglasodajalcev.

Pri opredelitvi vlak v Elaboratu vlak je potrebno upoštevati podobne ekološke omejitve kot pri cestah. Za gozdne vlake, ki jih načrtujemo na terenih z naklonom, ki je večji kot 50%, na labilnih in pogojno stabilnih zemljiščih, v neposredni bližini območij, pomembnih za ohranitev prosto živečih živali, z izteki na kmetijska zemljišča pod naklonom, večjim od 25%, se mora v tehnološkem delu gozdnogojitvenega načrta izdelati posebno presojo o njihovem negativnem vplivu na gozdni ekosistem oziroma na kmetijska zemljišča. Odvodnjavanje vlak na erodibilnih tleh mora biti urejeno s prečnimi jarki.

Dosledno je treba upoštevati največjo dovoljeno gostoto gozdnih vlak in tehnične elemente vlak določene v Pravilniku o gozdnih prometnicah.

Tehnologija strojne sečnje zahteva sicer veliko gostoto sečnih poti, a ne potrebuje veliko vlak. Pri načrtovanju strojne sečnje je potrebno opredeliti le osnovni sistem vlak kot izvoznih poti. Množično uvajanje sodobnih traktorskih gozdarskih prikolic pri spravilu lesa, ki se ga predvideva v bodoče, zahteva načrtovanje izvoznih vlak, z dobrimi tehničnimi lastnostmi. Pomembna je širina in maksimalni naklon, pa tudi nosilnost vlak. Zato je na mehkejših terenih dopustno načrtovati delno

utrditev vozne površine vlake z naravnim materialom. Nikakor pa ni dopustno, da bi vlake namenjene izvozu lesa s traktorskimi gozdarskimi prikolicami, uporabljali tudi za kamionski prevoz.

Obstoječe vlake je potrebno redno vzdrževati, da se prepreči njihovo propadanje in omogoči varno spravilo lesa. Ob prevzemu sečišč je potrebno paziti ali so izvedeni tudi potrebni vzdrževalni ukrepi in sanirane poškodbe na vlakah (poravnava vozne površine vlake, odstranjevanje plazin, sanacija usadov, vzpostavitev prečnih jarkov, razbijanje posameznih skal...).

Skladišča za les: V primerih, ko se po gozdni vlaki, ali več gozdnih vlakah na gozdno cesto, na eno mesto privleče večje količine lesa, je potrebno ob gozdni cesti urediti primerno veliko skladišče za les. Skladišča je potrebno urediti tudi povsod tam, kjer se gozdna vlaka priključi na javno cesto. Skladišča morajo biti urejena izven cestnega telesa oz. varovalnega pasu ceste. Slednja morajo biti dovolj velika, da omogočajo skladiščenje in nakladanje lesa. Podrobneje se potrebe po gradnji opredeli v gozdnogojitvenem načrtu.

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Pri izdaji dovoljenj za posege v gozd in gozdni prostor je treba upoštevati veljavne predpise. Pred izdajo dovoljenja za poseg v prostor je treba preveriti vse možnosti in se odločiti za najprimernejšo varianto, ki bo sprejemljiva tako iz gospodarskega kot tudi iz ekološkega in socialnega vidika. Pri izdaji dovoljenj je nujno sodelovanje med območno in krajevno enoto ZGS.

Pri presoji posegov v gozd in gozdni prostor je treba upoštevati zlasti naslednje:

- V gozdnih rezervatih in varovalnih gozdovih se lahko ukrepa le v skladu z veljavno Uredbo [2]. V varovalnih gozdovih se posegi dopuščajo izjemoma, kadar ni nobene druge rešitve in je poseg nujen. V tem primeru je treba pridobiti dovoljenje pristojnega Ministrstva in po potrebi izvesti ustrezne omilitvene ukrepe.
- V večnamenskih gozdovih, ki imajo na ravni prve stopnje poudarjeno ekološko ali socialno funkcijo, se posegi dovolijo le v izjemnih primerih - ko so nujni in zanje ni druge možnosti, v gozdovih s poudarjenimi socialnimi funkcijami pa v primerih, ko gre za objekt, ki dopolnjuje načrtovano, poudarjeni socialni funkciji skladno rabo gozda in gozdnega prostora.
- Vsak poseg v gozd in gozdni prostor mora biti izveden v minimalnem potrebnem obsegu tako, da se zagotovi čim manjšo krčitev gozda in čim manjši poseg v gozdna tla ter da se razmere za gospodarjenje z okoliškimi gozdovi ne poslabšajo. Kadar to ni mogoče je treba izvesti omilitvene ukrepe, da se ponovno vzpostavi prvotno ali izboljšano stanje (npr. gradnja nadomestne gozdne prometnice).
- Na gozdnih zemljiščih, ki so po prostorskem aktu namenjeni gozdni rabi, je dovoljeno graditi le enostavne in nezahtevne objekte za potrebe gozdarske dejavnosti, za namen športa, rekreacije, raziskav in izobraževanja ter objekte javnega pomena, v skladu z določili prostorskih aktov.
- Čebelnjake je dopustno postavljati samo na zemljiščih, ki so s pašnim redom določena za stalne čebelnjake in na stojiščih za začasen dovoz čebel na pašo. Iz mnenja čebelarke svetovalne službe mora biti razvidno, da je postavitev čebelnjaka skladna s predpisi, ki urejajo čebelarstvo.
- Le v izjemnih primerih se lahko izda dovoljenje za infrastrukturni objekt, z izjemo gozdne ceste, ki bi potekal skozi osrednji predel velikih gozdnih kompleksov v gozdni krajini pa tudi skozi osrednje predele večjih gozdnih kompleksov v gozdnati krajini.
- V primestni in kmetijski krajini z zelo malo gozdov (pod 25 %) je treba biti pri izdaji dovoljenj za posege v prostor zelo previden, še posebno v primeru nameravanih posegov v večje gozdne površine in predvidenih popolnih odstranitvev gozdnih površin katerekoli velikosti. V primeru neobhodnih posegov v gozdove si je v takih krajinah treba prizadevati za osnivanje nadomestnih gozdnih površin. Navedeno je treba še posebej dosledno upoštevati v obravnavanih krajinah z manj kot 10 % gozda.
- Širjenje naselij, industrijskih con in infrastrukturnih objektov naj se načrtuje tako, da se ne prekine selitvene poti divjadi in velikih zveri. Kjer so selitvene poti prekinjene zaradi preteklih posegov, si je treba prizadevati za njihovo ponovno vzpostavitev (npr. izgradnja zelenih prehodov).
- Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16).

- Na vodovarstvenem območju je potrebno pri posegih v prostor, ki bi lahko trajno ali začasno vplivali na vodni režim ali stanje voda pridobiti vodno soglasje, kot to določa zakon o vodah.

Usmeritve na ogroženih območjih

Usmeritve za posege na poplavna, plazljiva in erozijska območja so zapisane v poglavju 6.2.2., A. Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Usmeritve na varstvenih območjih

Posege v prostor je treba načrtovati in izvajati na način, da ne pride do poslabšanja kakovosti kopalne vode.

Usmeritve na referenčnih odsekih

Usmeritve so zapisane v poglavju 6.2.2., B. Hidrološka funkcija.

Usmeritve za preprečitev negativnega vpliva na izvajanje rabe vode

Usmeritve so zapisane v poglavju 6.2.2., B. Hidrološka funkcija.

Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja/mnenja o sprejemljivosti gradnje z vidika upravljanja z vodami in pravice graditi v skladu z ZV-1

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje, ki ga izda naslovni organ.

Vodno soglasje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Usmeritve za preprečitev onesnaženja površinskih in podzemnih voda

Posegi morajo biti v izhodišču načrtovani tako, da ne zmanjšujejo naravnih zadrževalnih sposobnosti krovnih plasti, v prvi vrsti njihove debeline in prepustnosti. S tem se ne povečuje ali pospešuje prenos onesnaževal v globino in tudi ne povzroča poslabševanja kakovosti podzemne vode (3. člen Uredbe o stanju podzemnih voda (Uradni list RS, št. 25/09, 68/12, 66/16 in 44/22 – ZVO-2)).

Usmeritve na vodovarstvenih območjih

Usmeritve so zapisane v poglavju 6.2.2., B. Hidrološka funkcija.

Usmeritve za preprečitev negativnega vpliva na izvajanje rabe vode

Pri načrtovanju posegov je treba preprečiti negativni vpliv na izvajanje obstoječe posebne rabe vode (že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1, in evidentirana posebna raba vode skladno z določili 108. člena ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov, na območju GGN. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode, za kar morata skladno s 105. členom ZV-1 biti izpolnjena dva pogoja:

- zagotovljen mora biti prost dostop do vodnega ali morskega dobra za osebne potrebe in športne aktivnosti (kopanje, drsanje, potapljanje ipd.),
- omogočeno mora biti gašenje požarov ter druge naloge zaščite in reševanja.

Okvirna merila za presojo ostalih dejavnosti v gozdnem prostoru

- Karta F v območnem gozdnogospodarskem načrtu »Členitev gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma« določa območja gozdnega prostora, v katerih sta načeloma mogoči ježa in vožnja s kolesom brez motorja po označenih gozdnih vlakih in drugih poteh, pri čemer pa je le osnovna orientacijska strokovna podlaga za presojo oziroma odločanje; dopustnost tovrstne rabe je sicer treba presoditi za vsako posamezno lokacijo posebej. Karta F je prikazana v Prostorskem delu območnega gozdnogospodarskega načrta.
- V gozdovih s posebnim namenom, kjer gozdnogospodarski ukrepi niso dovoljeni, je dovoljeno izvajati samo raziskave in v omejenem obsegu poučne dejavnosti; izjema je hoja po obstoječih planinskih in drugih poteh.
- V varovalnih gozdovih se praviloma dovolijo le mehkejšje oblike rekreacije (sprehod, planinstvo, opazovanje, poučne dejavnosti).
- V osrednjih delih velikih kompleksov gozdov v gozdni in gozdnati krajini se v predelih s poudarjeno biotopsko funkcijo na ravni prve stopnje dovolijo le raziskave in v omejenem obsegu poučne dejavnosti. Tudi sprehajalne in druge rekreacijske poti naj se takim območjem po možnosti izognejo.
- Rekreativne dejavnosti, ki jim je gozd bolj ali manj le prijetna kulisa, z vidika optimalne rabe prostora ni primerno dopuščati v območjih gozdnih in gozdnatih krajin, ki so zaradi svoje ohranjenosti pomembna vrednota za okolje.
- Oblike rekreacije, ki povzročajo hrup ali druge negativne vplive na gozd, se praviloma dovolijo le v tistih predelih primestne, kmetijske ali gozdnate krajine, ki so primestni blizu ali so zaradi infrastrukturnih objektov oziroma drugih razlogov v naravnem pogledu že razvrednotene.
- Za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine ter na območjih razglednih točk se v sodelovanju s pristojno službo za varstvo kulturne dediščine in lastniki gozdov izvaja vedutne sečnje.
- Prednostno ohranjati gozd v varovanih območjih naravnih vrednot in kulturne dediščine.

Merila in usmeritve za krčitve gozdov v kmetijske namene

Površine, kjer krčenje gozda ni dovoljeno: gozdni rezervati, varovalni gozdovi, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, kjer je gozd objekt razglasitve.

Površine, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno:

- območja gozdov s prvo stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij,
- prepovedano je krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije,
- na plazljivem območju ni dovoljeno krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč,
- za krčitve na plazljivem območju, zaradi nenatančnosti merila (1 : 250.000), v katerem je izdelana opozorilna karta verjetnosti pojavljanja plazov, pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah, je potrebna v praksi dodatna presoja,
- krčenje gozdov na območju gozdnih učnih poti (50 m vplivno območje),
- sklenjena območja gozdov razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine (200 m vplivno območje),
- ohranjeni gozdovi znotraj območij gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave,
- gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave,
 - manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna.

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih

Med druga gozdna zemljišča spadajo površine pod daljnovodi. Vzdrževanje površin pod daljnovodi se izvaja na podlagi medsebojnega sporazuma med ZGS in Elektro Ljubljana. V skladu s sporazumom si mora Elektro Ljubljana pred vzdrževanjem površin pod daljnovodi pridobiti soglasje ZGS. ZGS v soglasju določi pogoje, pod katerimi se lahko izvedejo dela.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Za GGE je za obdobje 2025-2034 načrtovan najvišji možni posek 194.000 m³, 101.000 m³ iglavcev in 93.000 m³ listavcev, intenziteta upošteva vse gozdove je 19,7 % na lesno zalogo ter 90,5 % na prirastek, upošteva večnamenske gozdove (brez varovalnih gozdov in rezervatov) pa je višja – 22,2 % na lesno zalogo in 97,4 % na prirastek.

V GGE ni območij, na katerih posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna.

Preglednica 60 /MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	5.756	23.005	60.747	0	0	11.493	101.000	21,8	88,9
	%	5,7	22,8	60,1	0,0	0,0	11,4	100,0		
Listavci	m³	13.269	27.762	44.635	0	0	7.335	93.000	17,9	92,3
	%	14,3	29,9	48,0	0,0	0,0	7,9	100,0		
Skupaj	m³	19.024	50.767	105.381	0	0	18.828	194.000	19,7	90,5
	%	9,8	26,2	54,3	0,0	0,0	9,7	100,0		

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	433	1.729	4.567	0	0	864	7.593	24,0	95,5
	%	5,7	22,8	60,1	0	0	11,4	100,0		
Listavci	m ³	960	2.008	3.229	0	0	531	6.727	20,9	96,6
	%	14,3	29,9	48,0	0	0	7,9	100,0		
Skupaj	m ³	1.392	3.738	7.795	0	0	1.395	14.320	22,5	96,0
	%	9,7	26,1	54,4	0	0	9,7	100,0		

Državni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	4.671	18.670	49.299	0	0	9.327	81.967	21,5	87,5
	%	5,7	22,8	60,1	0	0	11,4	100,0		
Listavci	m³	10.997	23.008	36.991	0	0	6.079	77.074	17,7	92,0
	%	14,3	29,9	48,0	0	0	7,9	100,0		
Skupaj	m³	15.668	41.677	86.290	0	0	15.406	159.041	19,5	89,6
	%	9,9	26,2	54,3	0	0	9,7	100,0		

Občinski gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	652	2.606	6.881	0	0	1.302	11.440	23,0	95,4
	%	5,7	22,8	60,1	0	0	11,4	100,0		
Listavci	m³	1.312	2.746	4.415	0	0	726	9.199	17,1	91,4
	%	14,3	29,9	48,0	0	0	7,9	100,0		
Skupaj	m³	1.964	5.352	11.296	0	0	2.027	20.639	19,9	93,6
	%	9,5	25,9	54,7	0	0	9,8	100,0		

Karta ukrepov v merilu je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 8)

Možni posek je načrtovan za vse gozdove prilagojeno funkcijam gozdov. Brez načrtovanega poseka so gozdni rezervat in ekocelice prepuščene naravnemu razvoju. Intenzitete ob neupoštevanju podatkov za le-te so precej višje.

Preglednica 61 Možni posek neupoštevaje gozdne rezervate ter ekocelice brez ukrepanja

RGR	Površina	naPririgl	naPrirlst	naPrir	naLZigl	naLZlst	naLZ
1111	936,96	104,6	108,6	106,6	25,6	24,2	24,9
1121	760,38	97,2	118,5	104,4	23,5	22,2	23,0
1301	388,76	111,6	119,7	115,4	29,4	22,7	25,7
1401	158,02	79,8	91,9	88,2	23,5	21,0	21,6
Skupaj	2.244,12	101,5	111,1	105,9	25,2	23,1	24,1

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Gojitvena dela se osredotočajo na pomladitvene procese – vse od priprave sestojev na obnovo s posekom predrastkov in grmovnic do nege gošč, letvenjakov, drogovnjakov in prebiralnega gozda. V skladu s pojavljanjem prenamnožitve podlubnikov so predvidena tudi varstvena dela pred žuželkami. Pri zaščiti s tulci je predvidena odstranitev obstoječih tulcev.

Preglednica 62 /NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	5,70	70,80	11,41	87,91
Nega gošče	ha	1,00	15,40	2,00	18,40
Nega letvenjaka	ha	1,70	123,67	1,80	127,17
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,00	40,40	0,00	40,40
Nega prebiralnega gozda	ha	2,30	67,40	9,50	79,20
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	45,00	0,00	45,00
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	25,00	0,00	25,00
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	1.500,00	0,00	1.500,00
Ostala varstvena dela	dni	0,00	3,51	0,00	3,51

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Gozdne jase se redno letno vzdržuje s košnjo in čiščenjem. Za izboljševanje prehranskih in bivalnih pogojev se vzdržuje tudi grmišča. Gozdni rob naj bo vrstno pester in razgiban, prehod v strnjen gozd naj bo postopen. Pospešuje se plodonosne drevesne in grmovne vrste. Posebno pozornost se namenja vzdrževanju obstoječih lovskih objektov (lovske preže, solnice, krmišča, ...) in sodelovanju revirnih gozdarjev pri izbiri lokacij teh objektov. Po potrebi je predvideno krmljenje v skladu z lovsko upravljavskim načrtom. Posegi v vodna telesa, ki bi poslabšali razmere, niso dovoljeni. V bližini vodnih zajetij in izvirov je priporočljivo urediti korita ali luže za lažji dostop divjadi do vode. Kale in kaluže se ohranja ter jih po končani sečnji očisti morebitnih sečnih ostankov. Na območju sezonskega zadrževanja živali se dela v gozdu časovno prilagodi. Na območju zimovališč jelenjadi naj se dela ne izvajajo od 1. decembra do 30. aprila, v bližini medvedjih brlogov od 1. novembra do 1. junija, v bližini mrhovišč od 1. marca do 1. decembra, na območju rukališč od 15. avgusta do 15. oktobra.

Na zimovališčih se ohranja grmišča ali neredčene mlajše smrekove nasade, ki so primerni za skrivališča in poganje mladičev. V bližini medvedjih brlogov se ne ukrepa, razen z namenom izboljšanja bivanjskih razmer (presvetlitev vhoda, puščanje lesne mase z namenom izboljšanja prehranskih razmer...), pri čemer je priporočeno puščanje lesne mase na mestu poseka. Da bi se izognili nadaljnim konfliktom med človekom in zvermi (predvsem medvedom) je potrebno zaustaviti zaraščanje košenic ob vaseh in zaselkih oziroma se zaraščene košenice izkrči.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Ukrepi so predvideni v upravljavskih conah, kjer se načrtuje vzdrževanje habitatov za posamezne vrste. Pri vzdrževanju stez je predvideno vzdrževanje Borovške naravoslovne poti in Orlove poti (s ponovitvami 16.350 m).

Preglednica 63 /D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti

Funkcija	Ukrep		
	Vrsta dela	Enota	Obseg
F. ohr. biotske raznovrstnosti	Vzdrževanje grmišč	ha	1,00
F. ohr. biotske raznovrstnosti	Vzdrževanje travinj	ha	20,00
F. ohr. biotske raznovrstnosti	Vzdrževanje vodnih površin	kos	16,00
F. ohr. biotske raznovrstnosti	Naravni razvoj biotopov	ha	199,15
F. ohr. biotske raznovrstnosti	Ohranjanje biotopov - nega	ha	2,20
Turistična in rekreacijska funkcija	Vzdrževanje stez	dni	85,20

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

Gozdne ceste

Načrtovana optimalna gostota produktivnega cestnega omrežja v GGE Ravne je 23,00 m/ha. Takšno gostoto je predvidel pretekli gozdnogospodarski načrt. Obstoječe omrežje gozdnih cest z gostoto produktivnega cestnega omrežja 20,03 m/ha se v prihodnje ne načrtuje več povečevati. V primeru izraženega interesa po gradnji novih gozdnih cest, nas se potencialne investitorje usmeri v območja, ki so bila za gradnjo gozdnih cest predvidena v prejšnjem gozdnogospodarskem načrtu.

Zaradi morebitne širitve GR Borovec se v območju smrekovih gozdov nad travniki nad javno cesto Borovec – Osilnica ne načrtuje več gradnje novih gozdnih cest.

Opomba: za Smrekovcem je okoli 60 ha veliko območje gozdov v odd. 48, 49, 52 in 53, ki naj zaradi zelo razgibanega reliefa ostane pomanjkljivo odprto z gozdnimi cestami.

Pri načrtovanju novih gozdnih cest je potrebno upoštevati omejitve varstvenih (vodovarstvena območja) in ogroženih območij (plazljiva, erozijska, plazovita in poplavna) po Zakonu o vodah in poudarjenost funkcij gozdov.

Gozdne vlake

Ob upoštevanju terenskih razmer znaša optimalna gostota gozdnih vlak v GGE Ravne že dosežena. V prihajajočem desetletnem ureditvenem obdobju ne načrtujemo gradnje novih gozdnih vlak. Izjemoma se lahko posamične vlake načrtujejo v večnamenskih oddelkih, ki so pomanjkljivo odprti, kjer imajo vlake neustrezne elemente gozdnih vlak, oz. bo potrebno izvesti prevezavo obstoječih gozdnih vlak ob javnih cestah, zaradi dograditve skladišč.

V GGE Ravne je manjše območje gozdov, ki jih zaradi zelo strmega in erodibilnega reliefa ni umestno odpreti z gozdnimi vlakami.

Kot prednostni oddelki za odpiranje z gozdnimi vlakami so oddelki v gostotnem razredu do 50 m/ha.

Skladno z novo gradbeno zakonodajo rekonstrukcij pripravljenih gozdnih vlak ne načrtujemo več. Večja skladišča v gozdovih se nahajajo v odd. 54001, 54002, 54003, 54005, 54006, 54007, 54011, 54013, 54015, 54016, 54017, 54018, 54019, 54020, 54021, 54023, 54024, 54025, 54029, 54030, 54032, 54033, 54034, 54038, 54042, 54047, 54048, 54050, 54051, 54053, 54054, 54055, 54056, 54057, 54058, 54059, 54060, 54061, 54063, 54064, 54065, 54066, 54069, 54072, 054073, 054075 in 54076 (nad 100 m³). V naslednjem ureditvenem obdobju se načrtuje gradnja novih večjih skladišč v oddelkih 54080 in 54082.

Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 11)

7 Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij

V GGE se posamično drevje ali manjše skupine dreves (površine do 5 arov) izjemoma pojavljajo kot ostanki gozda v kmetijski krajini. Imajo estetsko in ekološko vrednost. Posebej so pomembna markantna drevesa na razglediščih, ob gozdnih kočah in koši ob naseljih ali travnikih.

Osnovna usmeritev za delo s posamičnim drevjem ali skupinami drevja naj bo previdnost s ciljem povečanja in ohranjanja vrstne pestrosti ter naravne sestave. Ukrepi naj se izvajajo izven vegetacijske dobe. Tako se zmanjša velikost poškodb na obstoječem drevju in se hkrati najmanj moti mir in bioritem prisotnih živalskih vrst.

V okolici vasi je namen nege dreves ohranitev, izboljšanje vitalnosti ter obenem varnost prebivalcev. Ob tem je potrebno upoštevati:

- nega drevja naj bo opravljena pravočasno, redno in strokovno,
- posegi na drevju naj bodo čim manjši,
- upoštevati je potrebno primernost oblike krošnje, ki je značilna za posamezno drevesno vrsto,
- odstranitev najdebelejših vej naj se vrši le izjemoma (prometna varnost), "obglavljanje" drevja pa je nedopustno, saj je neestetsko in škodljivo iz vidika zdravstvenega stanja drevesa.

V pretežno kmetijski krajini je pomen gozdnega drevja v oblikovanju krajine, manjši gozdni otoki pa mnogokrat predstavljajo tudi koridorje za premike divjih živali med večjimi kompleksii gozda. V tem pasu je smiselno ohranjanje gozdnih otokov in ukrepanje v daljših časovnih razdobjih.

8 Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi gozdnogospodarske enote

Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi je prikazana skupno za celo GGE

Prihodek - prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega poseka, ki temelji na dejanski strukturi lesne zaloge in drevesne sestave gozdov. Predpostavljamo, da bo ob realizaciji celotne količine načrtovanega možnega poseka debelinska struktura posekanega drevja podobna debelinski strukturi drevja v gozdu. Pri izračunu smo uporabili povprečne cene gozdnih sortimentov na kamionski cesti (Vir: Woodchain manager).

Stroški - stroške gospodarjenja z gozdovi predstavljajo stroški sečnje, spravila in manipulacije na kamionski cesti, stroški gojitvenih in varstvenih del ter stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak.

Izhodiščni parametri za izračun normativov za sečnjo in spravilo so izračunani za posamezen rastiščnogojitveni razred in sektor lastništva. Ti (povprečni) parametri so: gozdna združba, pravilno sredstvo, pravilna razdalja, nagib, skalovitost in povprečni tarifi (ločeno na iglavce in listavce). Pri izračunu so upoštevane neto količine gozdnih lesnih sortimentov, pri čemer sta bila uporabljena povprečna faktorja za preračun iz bruto v neto, in sicer za iglavce 0,85 ter za listavce 0,88. Stroški gojitvenih in varstvenih del so izračunani na podlagi načrtovanih del ter vrednosti dnine za zasebne gozdove (164,00 EUR) ter za državne gozdove (164,00 EUR).

Preglednica 64 /EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokalnih skupnosti	
	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³
Vrednost lesa na KC	952.783	77	10.862.269	79	1.407.710	79
Strošek poseka in spravila	242.960	20	2.699.755	20	349.878	20
Razlika	709.824	57	8.162.514	59	1.057.832	59

Preglednica 65 /EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	13.222.762	78,9	100,0
Stroški sečnje in spravila	3.292.593	19,6	24,9
Stroški gojenja in varstva gozdov	201.791	1,2	1,5
gojenje in varstvo gozdov	179.210	1,1	1,4
krepitev funkcij gozdov	22.580	0,1	0,2
Stroški vzdrževanje gozdnih prometnic*	0	0,0	0,0
vzdrževanje gozdnih cest	0	0,0	0,0
vzdrževanje vlak	0	0,0	0,0
Stroški skupaj	3.494.384	20,8	26,4
Dohodek	9.728.379	58,0	73,6
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	566	0,0	0,0
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	0	0,0	0,0
Skupaj predvidene spodbude	566	0,0	0,0
Stroški - spodbude	3.493.818	21	26
Dohodek - (stroški+spodbude)	9.728.944	58,0	73,6

* Stroški za popravilo gozdnih cest v državnih gozdovih (vzpostavitev prevoznosti, odprava poškodb) so izračunani na podlagi letnih stroškov, ki smo jih pridobili iz družbe SIDG. Za leto 2024 je ta strošek znašal 5798 eur. Stroški za vzdrževanje gozdnih vlak v državnih gozdovih (priprava vlak, vzdrževanje vlak) so izračunani na podlagi letnih stroškov, ki smo jih pridobili iz družbe SIDG. Za leto 2024 je ta strošek znašal 7376 eur.

9 Rastiščnogojitveni razredi

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

Oblikovanje RGR omogoča lažje razumevanje razvoja in zastavljanje ciljev, usmeritev in ukrepov za različne gozdove. Gozdovi po RGR so obravnavani ne glede na lastništvo. Oblikovani so na osnovi rastiščnih dejavnikov, stanja sestojev, sorodnosti rastišč, podobnosti zastavljenih ciljev, usmeritev, ukrepov ter na podlagi poudarjenosti funkcij gozdov in namena. Upoštevana je tudi primerna (ne premajhna) velikost rastiščnogojitvenih razredov.

V RGR so uvrščeni celi oddelki ali odseki. Upoštevana je tudi tradicija območja pri oblikovanju in pri imenovanju rastiščnogojitvenih razredov. Poimenovanje je po novem območnem načrtu, s šifro je ohranjena oznaka starih razredov.

Z revizijo načrta smo ob tehtnem razmisleku uvedli RGR 1401, ki predstavlja dodatni varovalni pas Pragozda Krokara in je predlagan kot bodoči gozdni rezervat. Z vegetacijsko karto smo preverili vse odseke in jih nekaj tudi preuversili v drug RGR.

Preglednica 66 /D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa
8310	Jame, ki niso odprte za javnost
91L0	Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (<i>Erythronio-Carpinion</i>)
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>))

**Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni*

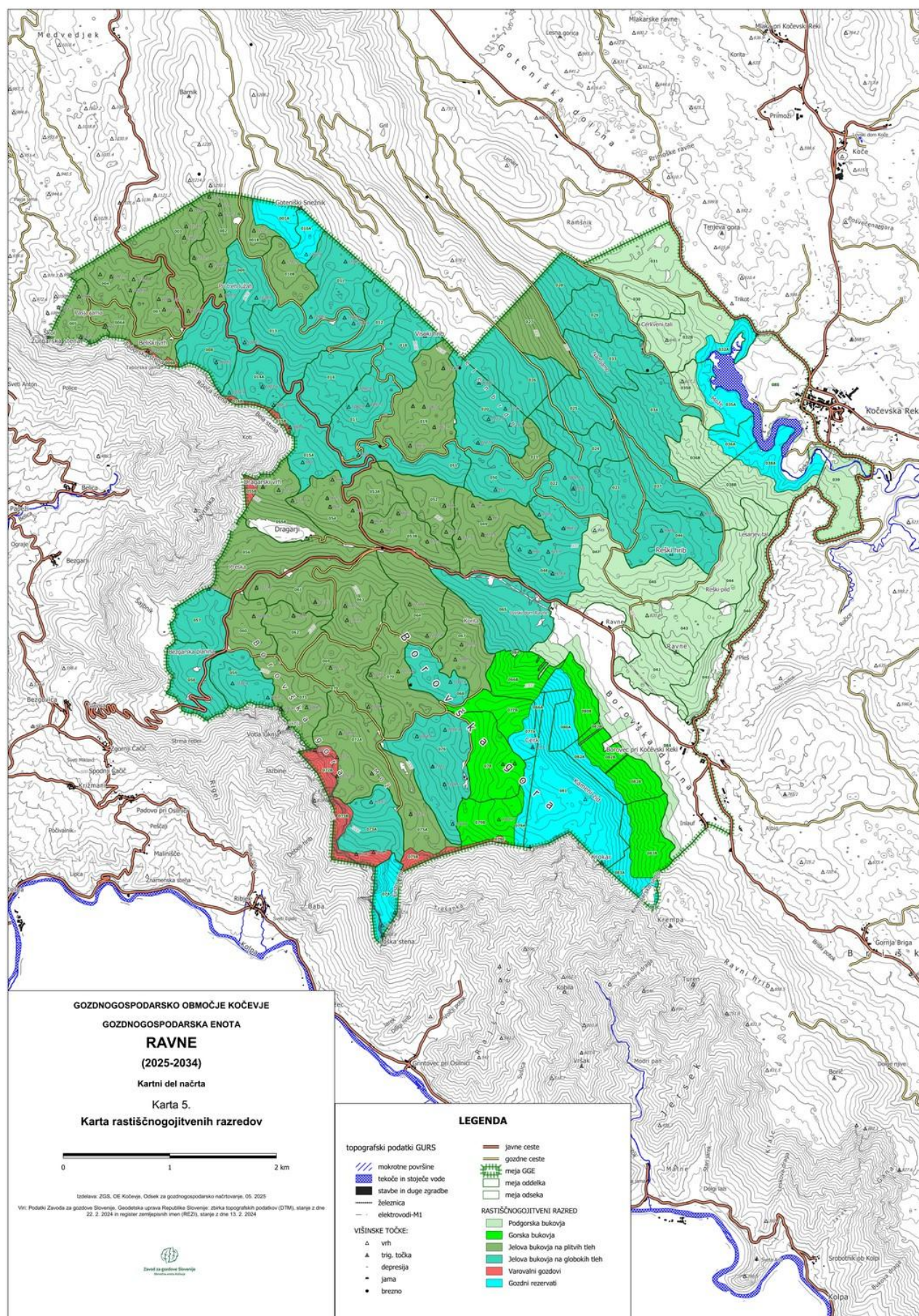
Karta rastiščnogojitvenih razredov je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 5)

Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

Gozdnogojitveni cilji po RGR so določeni glede na stanje in razvojne značilnosti gozdnih sestojev, poudarjenosti funkcij gozdov in z upoštevanjem potencialne drevesne sestave in zgradbe gozda ter prirastoslovnih zakonitosti danih rastišč. Na tej osnovi je bilo v enoti oblikovani sedem RGR.

Proizvodne in pomladitvene dobe so bile določene na osnovi razvojnih starosti in izračunanih prehodnih dob. Podlaga za določitev razvojnih starosti in izračun prehodnih dob so bili podatki o rasti dreves na stalnih vzorčnih ploskvah.

Karta 4: Karta rastiščnogojitvenih razredov

9.1.1 Rastiščnogojitveni razred: Jelova bukovja na globokih tleh - 01111

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Celotno območje RGR leži v območju EPO in Nature 2000. Na celotni površini RGR se pojavlja upravljavska cona A (detli), na dveh območjih tudi cona C (divji petelin), v predelu nad jezerom pa tudi cona D (orel belorepec). Na strmih, skalovitih predelih je poudarjena funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, v okolici naravnih vrednot je poudarjena funkcija ohranjanja naravne dediščine, funkcija ohranjanja biotske raznovrstosti je poudarjena v ekocelicah brez ukrepanja, v okolici rezervatov, in v mirni coni za divjega petelina.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 67 /D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa
8310	Jame, ki niso odprte za javnost
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

V RGR 1111 je uvrščenih 989,18 ha gozdov. Skoraj vsi gozdovi so v državni lasti (87,3 %), nekaj je tudi zasebnih gozdov (9,0 %) in gozdov lokalnih skupnosti (3,7 %).

V RGR so uvrščeni gozdovi, ki poraščajo ekološko manj ekstremna rastišča jelovo bukovega gozda (različno globoka rjava pokarbonatna tla, manjše do srednje velike skale (do 1 m), ki pokrivajo do 35 % površine, blaga pobočja z nagibi do največ 20°).

a) Rastišče

V razredu prevladujejo dinarska jelovo bukovja z višjo proizvodno zmogljivostjo. Ob sedanjem razmerju razvojnih faz bi morala lesna zaloga (izračunana po modelnem stanju) znašati 362 m³/ha in je za 1,7 % prenizka.

Preglednica 68 /D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
55110	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	44,96	4,5
55410	Gradnovo bukovje na izpranih tleh	11	0,44	0,0
59110	Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	5	8,61	0,9
63110	Preddinarsko gorsko bukovje	9	96,29	9,7
64102	Dinarsko jelovo bukovje z bilnico	11	88,58	9,0
64103	Dinarsko jelovo bukovje s tevjem	11	284,11	28,9
64104	Dinarsko jelovo bukovje z golščem	11	58,93	6,0
64105	Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveš_kom	11	28,15	2,8
64106	Dinarsko jelovo bukovje s planinš_kom	11	38,27	3,9
64107	Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	11	12,25	1,2
64111	Dinarsko jelovo bukovje z lakoto	11	208,99	21,1
64115	Dinarsko jelovo bukovje z lepenom	11	7,40	0,7
66110	Dinarsko jelovje na skalovju	5	3,17	0,3
67110	Smrekovje na karbonatnem skalovju	5	41,75	4,2
68210	Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	7	65,51	6,6
78110	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	9	1,77	0,2
	Skupaj	10,10	989,18	100,0

b) Stanje sestojev**Zgradba gozda**

Prevladujejo gozdovi jelke in bukeve. Zaradi velikega števila gozdnih združb je variabilnost ekoloških in proizvodnih dejavnikov velika. So dokaj stabilni in ohranjeni gozdovi z velikim deležem debelega drevja in velikimi pomlajenimi površinami. Velik problem predstavlja preštevilčna rastlinojeda divjad, ki mestoma popolnoma preprečuje naravno pomlajevanje jelke ter plemenitih listavcev. Bukev je poleg jelke osnovna drevesna vrsta v teh sestojih, dokaj vitalna in se dobro pomlajuje predvsem na severnih in vzhodnih ekspozicijah, slabše pa na nekaterih bolj izpostavljenih predelih. Prevladujejo skupinsko raznomerni, mestoma tudi prebiralni in enodobni sestoji. Z načrtnim skupinsko postopnim gospodarjenjem bi se v sestoe vneslo več dinamike v pogledu razvojnih faz.

Lesna zaloga in prirastek

Skupna lesna zaloga je 367,7 m³/ha. Prevladujejo listavci, ki jih je v lesni zalogi 53,6 %. Razporeditev lesne zaloge po debelinskih razredih je dokaj neugodna, kar gre na račun iglavcev. 61,2 % lesne zaloge se nahaja v razredu nad 50 cm premera - težava je predvsem v pomanjkanju iglavcev manjših premerov. Prirastek znaša 8,60 m³/ha, leto.

Preglednica 69 /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	1,5	5,5	11,9	19,9	61,2	170,7	46,4	4,20	48,9
Listavci	9,8	11,9	18,9	20,3	39,1	197,0	53,6	4,40	51,1
Skupaj	5,9	8,9	15,7	20,1	49,4	367,7	100,0	8,60	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V drevesni sestavi prevladujejo bukev (46,9%), jelka (38,9 %) in smreka (7,5 %). Plemenitih listavcev je 6,5 %. Primerjava z naravnim stanjem pokaže dokajšnjo uravnoteženost, kar pa je tudi varljivo. Debelinska struktura jelke in smreke v tem razredu je slaba. Pomanjkanje iglavcev v prvem (1,5 % od LZ) in drugem 5,5 % od LZ) debelinskem razredu je ugotovitev, na katero opozarjamo gozdarji že vrsto let. Ob takem trendu »izgona« jelke bomo govorili le še o bukovih in ne jelovo-bukovih gozdovih.

Preglednica 70 /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	27,8	143,0	0,0	0,0	0,0	172,0	0,0	24,1	0,8	0,0
	%	7,5	38,9	0,0	0,0	0,0	46,9	0,0	6,5	0,2	0,0
Naravno stanje	m ³ /ha	34,3	96,8	0,0	0,0	0,2	203,1	0,6	29,3	3,4	0,0
	%	9,3	26,3			0,1	55,2	0,2	8,0	0,9	0,0

Ohranjenost gozdov

Gozdovi tega RGR so ohranjeni, le 7,5 % površine je spremenjenih gozdov.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

V RGR 1111 močno prevladujejo raznomerni sestoji (45,1 % površine). Zasnova drogovnjakov je večinoma dobra - prevladuje bukev. Negovanost skoraj vseh sestojev je odlična, slabše negovani so nekateri debeljaki in drogovnjaki, kar se kaže tudi na tesnem sklepu. Sklep je pri debeljaki večinoma normalen, vendar je precej (30,9 %) tudi rahlega. Zasnove mladovij so večinoma pomanjkljive. Podmladek se, razen v mladovju, pojavlja še na 19 % površine - prevladuje bukev (88,8 %), jelke je 2,4 %. Izkušveni podatki iz primerjav ograjene - neograjene površine kažejo na velik vpliv rastlinojede divjadi. Ugotavljamo, da se divjad na skalovitih in strmih predelih ne zadržuje - podmladek jelke ima možnost razvoja.

Preglednica 71 /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	56,41	0,0	16,2	83,8	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	31,0	53,6	2,0	13,4
Drogovnjak	74,20	0,0	65,0	35,0	0,0	71,7	25,3	3,0	0,0	70,8	29,2	0,0	0,0
Debeljak	202,22					78,5	17,7	3,8	0,0	2,0	67,1	30,9	0,0
Sestoj v obnovi	84,77					98,3	1,7	0,0	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Rzn (ps-šp)	126,04					63,5	10,4	26,1	0,0				
Rzn (sk-gnz)	445,54					94,4	4,1	1,5	0,0				
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	989,18												

Kakovost drevja

Kakovost je večinoma dobra.

Preglednica 72 /K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	76	2,6	10,5	71,1	14,5	1,3
Jelka	351	0,9	14,2	68,6	16,0	0,3
Bukev	460	3,7	14,8	44,6	28,9	8,0
Pl. Ist.	74	4,1	18,9	48,6	24,3	4,1
Meh. Ist.	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	427	1,2	13,6	69,0	15,7	0,5
Skupaj listavci	535	3,7	15,3	45,1	28,4	7,5
Skupaj	962	2,6	14,6	55,6	22,8	4,4

Poškodovanost sestojev

Skupno je poškodovano 12,3 % drevja, največ (8,7 %) je poškodb na deblu in koreničniku.

Odmrlo drevje

Odmrlo drevje predstavlja 11,6 % lesne zaloge.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo posekanega 33.465 m³ iglavcev (132,3 % realizacija) in 35.596 m³ listavcev (68,5 % realizacija). Skupaj je bilo posekanega 69.060 m³. Skupna realizacija načrtovanega poseka je znašala 89,4 %. Največji delež poseka je bil v V. debelinskem razredu (30,5 % celotnega poseka).

Preglednica 73 Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	25.289	33.465	132,3	43,3
LISTAVCI	51.983	35.596	68,5	46,1
Skupaj	77.272	69.060	89,4	89,4

Preglednica 74 /OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	9,60	16,90	176,0
Sadnja	ha	1,70	0,40	23,5
Nega gošče	ha	1,55	8,70	561,3
Nega letvenjaka	ha	43,00	18,30	42,6
Nega ml. drogovnjaka	ha	21,75	23,70	109,0
Nega prebiralnega gozda	ha	12,25	11,20	91,4
Zaščita s premazom	ha	5,00	0,00	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	800,00	0,00	0,0
Zaščita z ograjo	m	340,00	756,00	222,4
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	1.020,00	720,00	70,6
Vzdrževanje travinj	ha	8,60	4,50	52,3
Vzdrževanje vodnih površin	kos	5,00	8,00	160,0
Postavitev valilnic in ostalo	dni	0,20	0,00	0,0
Naravni razvoj biotopov	m ³	3.196,95	3.799,00	118,8
Ohranjanje biotopov - nega	ha	2,50	1,30	52,0
Ohranjanje biotopov - sečnja	m ³	91,00	0,00	0,0
Priprava tal	ha	0,00	5,00	0,0
Obžetev	ha	0,00	2,10	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	6,57	0,0
Vzdrževanje grmišč	ha	0,00	1,00	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	kos	0,00	120,00	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	1,89	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina RGR ostaja praktično nespremenjena. Lesna zaloga in prirastek sta se v preteklem desetletju malo povečala.

Preglednica 75 /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2005	995,85	170,2	219,8	390,0	2,73	4,15	6,89	2,14	5,86	8,00
2015	986,93	164,3	197,5	361,8	3,63	3,81	7,44	3,39	3,61	7,00
2025	989,18	170,7	197,0	367,7	4,20	4,40	8,60	4,09	4,45	8,54

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Drevesna sestava ostaja podobna iz desetletja v desetletje.

Preglednica 76 /D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave dr. vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	7,4	36,3	0,0	0,0	0,0	50,1	0,0	6,1	0,1	0,0
2015	7,6	37,8	0,0	0,0	0,0	48,5	0,0	6,0	0,1	0,0
2025	7,5	38,9	0,0	0,0	0,0	46,9	0,0	6,5	0,2	0,0

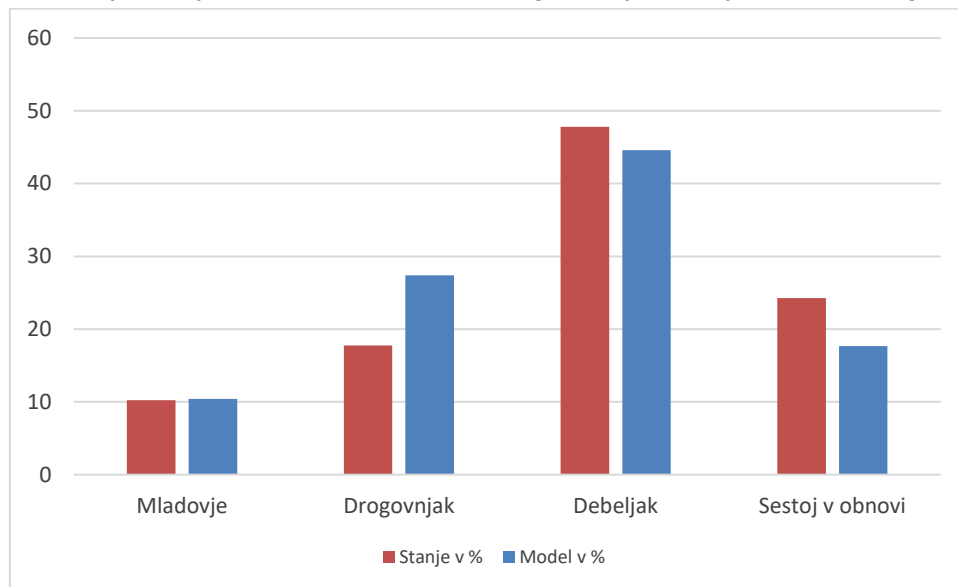
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Povečal se je delež drogovnjakov in debeljakov, zmanjšal pa delež mladovij. Korigiran delež vsebuje tudi razdeljene raznomerne sestoje na osnovne razvojne faze. Korigiran delež se približuje modelnemu razmerju razvojnih faz.

Preglednica 77 Preglednica 2/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	56,41	5,7	10,2	15	10	102,74	-0,2
Drogovnjak	74,20	7,5	17,7	38	27	270,96	-9,6
Debeljak	202,22	20,4	47,8	62	45	440,94	3,2
Sestoj v obnovi	84,77	8,6	24,2	25	18	174,53	6,6
Rzn (ps-šp)	126,04	12,7					
RAZNOMERNO (sk-gnz)	445,54	45,1					
Skupaj	989,18	100,0	100,0	140,0	100,0	989,18	

Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m³/ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije
Državni, zasebni gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti	Proizvodna doba 140 let, pom. doba 20 do 30 let	600	sm (8) je (39) bu (46) pl. list. (7)	B B A/B A	60 cm 60-70 cm 55 cm 50-60 cm
Pomladitveni cilj			sm (15) je (15) bu (60) pl.list. (10)		

Ciljna lesna zaloga 370 m³/ha, izravnalno obdobje 10 let. Optimalna zaloga v prebiralnih gozdovih je 350 do 400 m³/ha. Ciljne dimenzije veljajo za skupinsko raznomerne sestoje, pri prebiralnih gozdovih so lahko ciljni premeri posameznih kakovostnih dreves višji, in sicer pri iglavcih za 10 do 20 cm, pri listavcih do 10 cm.

Gozdnogojitveni sistem

Skupinsko postopno gospodarjenje, mestoma tudi prebiralno gospodarjenje.

Gozdnogojitvene usmeritve

Poudarjena obnova s ciljem zmanjšati delež dreves v petem debelinskem razredu in povečanje deleža dreves v ostalih debelinskih razredih.

Obnova gozdov: Malopovršinska obnova na površinah od ene do dveh sestojnih višin, v sestojih z večjim deležem bukve je lahko tudi večjepovršinska (0,5 do 2 ha), ki naj se začne z zastorno sečnjo in pripravo sestoja za naravno obnovo. Prioritetna je naravna obnova. V obnovo se uvede debeljake z rahlim in pretrganim sklepom, v katerih se že pojavlja mladovje, debeljake s kulminacijo vrednostnega prirastka in velikim deležem debelega drevja ter debeljake, ki dosegajo končno lesno zalogo. V sestojih v obnovi, kjer je mladovje že v fazi gošč in letvenjakov, naj se obnova zaključi. Pri obnovi je pomembna ohranitvena strategija za jelko, pri čemer se ohranja najbolj vitalna jelova drevesa. Treba je puščati vse jelove čakalce in jih vključevati v bodoči sestoj. Na javorjevih rastiščih in v sestojih kjer je cilj večji delež pl. list. naj se v obnovo uvaja sestoje na večjih površinah (pomladitvena jedra velika vsaj dve sestojni višini) in hitreje zaključi z obnovo (takoj, ko je površina pomlajena in mlajše pl. list. preseže 0,5 m višine). Sečnjo na pomlajenih površinah naj se izvaja v času od 15. septembra do 15. aprila.

Nega gozdov: Velik delež negovalnih del pri negi manjših skupin mladovij se lahko opravi s pomočjo samodejne nege. V večjih skupinah se z ukrepi nege pospešuje jelko, plemenite listavce in tudi smreko. Enkrat v desetletju naj se opravi uravnavanje zmesi, po potrebi rahljanje in posek predrastkov v goščah. Nego letvenjakov naj se izvaja po potrebi. V drogovnjakih je treba večkrat odstraniti starejša robna drevesa sosednjih sestojev predvsem tista, ki zastirajo svetlobo. Zaradi manjše gostote drevja je lahko jakost redčenj manjša kot v podgorskih bukovih gozdovih. Ukrepi v debeljaki naj bodo šibki. Jakost redčenj, v kolikor so še potrebna, naj bo večja pri listavcih. Malopovršinsko skupinsko raznomerne in prebiralne sestoje se usmerja po načelih skupinsko raznomerne in prebiralnega gospodarjenja. Ohranja naj se razvojno dinamiko gozda. V sestoju naj bodo posamič ali v skupinicah prisotna drevesa v vseh sestojnih položajih. Treba je zagotoviti stalno dovajanje svetlobe za nemoteno pomlajevanje ter sproščanje skupinic dreves in posameznih čakalcev.

Drevesna sestava gozdov: Ciljni drevesni vrsti sta jelka in bukev s posamično in skupinsko primesjo smreke ter plemenitih listavcev. Na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) naj se ohranja in pospešuje ostale listavce, kot so topokrpi javor, mokovec, jerebika in druge termofilne vrste.

Usmeritve za varstvo gozdov: Preventivni ukrepi: Redno spremljanje zdravstvenega stanja gozdov za varstvo pred smrekovimi in jelovimi podlubniki. Posek oslabelega drevja se izvaja zaradi sušenja jelke, jelovega in smrekovega lubadarja in sušenja bresta in mestoma velikega jesena. Zaščita sajene smreke in jelke s premazi, zaščita naravnega mladja z ograjami velikimi od 1 do 2 ha. Preprečevalno zatiralni ukrepi: Pravočasna sanitarna sečnja in popolni gozdni red pri sečnji iglavcev (smreka). V kolikor ni možno takojšnje spravilo in odvoz sortimentov po podlubnikih napadenih dreves, naj se ti obelijo, obeljeno lubje pa naj se izpostavi soncu ali sežge, če pa to ni možno naj se zmelje ali tretira s primernim insekticidom, ob upoštevanju predpisov. Posek javorjev napadenih z javorjevim rakom in izvedba ustreznih sanacijskih ukrepov.

Sanacija v naravnih ujmah poškodovanih gozdov: Na območjih, kjer so bili sestoji močno poškodovani po naravnih ujmah, naj se izvede posek poškodovanih dreves, na ogolelih površinah izvesti pripravo sestoja za naravno obnovo. V primeru skromnega grmovnega sloja, ki preprečuje razgaljenje tal, priprava sestoja za naravno obnovo ni potrebna.

Varstvo posebnih habitatov: Zlasti na območju con vrst, ki za svoj obstoj potrebujejo večji delež odmrle biomase, naj se na površini 5 % RGR ohranja ekocelice, najprimerneje na najbolj skalovitih in nedostopnih - neodprtih predelih, v okolici brlogov (medved, ris, jazbec), v okolici kraških jam in brezen ter v predelih skupin starega drevja. Tudi sanitarna sečnja naj se časovno prilagodi vrstam (npr. območje medvedjih brlogov - medvedka koti februarja, cona triprstega detla - detel gnezdi maja in junija). Praviloma naj se izvaja v drugi polovici leta. Delež odmrle biomase naj znaša do 5 % od lesne zaloge. Naravnemu propadu se lahko prepusti posamezna suha drevesa ali skupino suhih dreves, kjer so podlubniki že odleteli. Večji del odmrlih dreves naj bo debelejših od 5. debelinske stopnje, in sicer od teh najmanj ena četrtina stoječih sušic. Pušča naj se še živa drevesa (bukve), s

premerom dupla večjim od 4 cm. Tam kjer ni dovolj odmrle biomase se pušča do naravnega razpada posamezne manj kvalitetne debele listavce, oddaljene vsaj eno drevesno višino od ceste.

Ukrepi

Preglednica 78 /D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	46,4	53,6	100,0
- ciljno %	46,6	53,4	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	170,7	197,0	367,7
- ciljna (m ³ /ha)	172	196	368
Prirastek (m ³ /ha)	4,20	4,40	8,60
Možni posek (m ³ /ha)	40,9	44,4	85,4
Možni posek (m ³ /ha/leto)	4,09	4,45	8,54
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	24,0	22,6	23,2
Intenziteta m. p. prirastek (%)	97,5	101,1	99,3
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 79 /MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	2.491	9.766	24.414	0	0	3.829	40.500	24,0	97,5
	%	6,2	24,1	60,3	0	0,0	9,5	100	0	0
Listavci	m³	4.957	13.370	21.145	0	0	4.528	44.000	22,6	101,2
	%	11,3	30,4	48,1	0	0,0	10,3	100	0	0
Skupaj	m³	7.447	23.137	45.559	0	0	8.357	84.500	23,2	99,4
	%	8,8	27,4	53,9	0	0,0	9,9	100	0	0

Preglednica 80 /NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	36,30	36,30
Nega gošče	ha	9,50	9,50
Nega letvenjaka	ha	88,08	88,08
Nega ml. Drogovnjaka	ha	29,85	29,85
Nega prebiralnega gozda	ha	27,80	27,80
Varstvo pred žuželkami	dni	10,00	10,00
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	200,00	1.000,00
Vzdrževanje vodnih površin	kos	3,00	10,00
Naravni razvoj biotopov	ha	52,22	52,22
Ohranjanje biotopov - nega	ha	1,60	1,60
Ostala varstvena dela	dni	0,88	0,88

9.1.2 Rastiščnogojitveni razred: Jelova bukovja na plitvih tleh - 01121

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Celotno območje RGR leži v območju Nature 2000. Zaradi prisotnosti belohrbtega detla, malega muharja in triprstega detla je v delu RGR izločena upravljavska cona A, zaradi divjega petelina pa upravljavska cona C. Na strmih, skalovitih predelih je poudarjena funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, v okolici naravnih vrednot je poudarjena funkcija ohranjanja naravne dediščine, funkcija ohranjanja biotske raznovrstosti je poudarjena v ekocelicah brez ukrepanja, v okolici rezervatov in v mirni coni za divjega petelina.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 81 /D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa
8310	Jame, ki niso odprte za javnost
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

V rastiščnogojitveni razred so uvrščeni jelovo-bukovi gozdovi na skalovitih in strmih pobočjih. Površina gozda v RGR 1121 je 843,39 ha. Večina (82,9 %) je državnega lastništva, zasebnih gozdov je 4,2 % ter 12,9 % lastništva lokalnih skupnosti.

a) Rastišče

V RGR so uvrščeni gozdovi, ki poraščajo ekološko ekstremnejša rastišča jelovo bukovega gozda na skalovitih in razgibanih pobočjih (rendzine, žepasta rjava pokarbonatna tla, velike skale, tudi skalni bloki, skalovitost do 70 % površine, strma pobočja z nagibi 20° do 30°, mestoma tudi do 40°) predvsem tipa *festucetosum*, *mercurialetosum*, *homogynetosum*, *neckeretosum* ter jelovja in smrekovja na karbonatnem skalovju. Razred je rastiščno zelo homogen, vendar ima številne subasociacije, ki imajo različno proizvodno sposobnost. Zaradi hitro se menjajočih orografskih razmer so pogoji za uspevanje gozda zelo različni. Našteta rastišča pokrivajo višje ležeče jelovo-bukove gozdove. Najdemo jih na hrbtu in pobočjih Borovške gore, Goteniškega Snežnika in Jelenbrda. Geološka podlaga je apnenec. Tla so rendzine, v žepih pa rjava pokarbonatna tla.

Ob sedanjem razmerju razvojnih faz bi morala lesna zaloga (izračunana po modelnem stanju) znašati 403 m³/ha in je za 2,2 % prenizka.

Preglednica 82 /D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
55110	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	14,13	1,7
59110	Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	5	2,23	0,3
64102	Dinarsko jelovo bukovje z bilnico	11	201,21	23,6
64103	Dinarsko jelovo bukovje s tevjem	11	78,97	9,4
64104	Dinarsko jelovo bukovje z golščem	11	81,26	9,6
64105	Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveš_kom	11	105,95	12,6
64106	Dinarsko jelovo bukovje s planinš_kom	11	45,83	5,4
64107	Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	11	32,62	3,9
64111	Dinarsko jelovo bukovje z lakoto	11	101,13	12,0
64115	Dinarsko jelovo bukovje z lepenom	11	10,78	1,3
66110	Dinarsko jelovje na skalovju	5	7,34	0,9
67110	Smrekovje na karbonatnem skalovju	5	125,33	14,9
68210	Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	7	28,99	3,4
78110	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	9	8,12	1,0
	Skupaj	9,850	843,89	100,0

b) Stanje sestojev**Zgradba gozda**

Večina sestojev ima prebiralno (45,6 %) strukturo z optimalno lesno zalogo. Prevladujejo iglavci, smreka in jelka. V sestojih s skupinsko raznodobno zgradbo (41,5 %) je večji delež listavcev v lesni zalogi. Sestoji na strmih in skalovitih legah so različne zgradbe od neugodne enomerne preko dvoslojne do skupinsko raznodobne in prebiralne. Na teh rastiščih se pojavlja tudi avtohtona smreka, ki je ozkokrošnja in drobno vejnata.

Lesna zaloga in prirastek

Skupna lesna zaloga je 394,0 m³/ha. Prevladujejo iglavci, ki jih je v lesni zalogi 61,3 %. Razporeditev lesne zaloge po debelinskih razredih je dokaj neugodna, kar gre na račun iglavcev (64 % lesne zaloge iglavcev se nahaja v razredu nad 50 cm premera). Letni prirastek je razmeroma visok, znaša 8,68 m³/ha.

Preglednica 83 /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	2,9	5,9	10,8	16,1	64,3	241,7	61,3	5,84	67,3
Listavci	7,9	11,0	22,3	27,1	31,7	152,3	38,7	2,84	32,7
Skupaj	4,8	7,9	15,2	20,3	51,8	394,0	100,0	8,68	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V lesni zalogi je največ jelke (47,2 %), sledita ji bukev (32,1 %) in smreka (14,1 %). V primerjavi z modelnim stanjem je nekoliko prevelik delež jelke in premajhen delež bukke.

Preglednica 84 /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	55,7	185,9	0,1	0,0	0,0	126,6	0,0	25,1	0,4	0,2
	%	14,1	47,2	0,0	0,0	0,0	32,1	0,0	6,4	0,1	0,1
Naravno stanje	m ³ /ha	48,5	140,3	0,0	0,0	0,0	178,2	0,8	24,4	1,7	0,0
	%	12,3	35,6	0,0	0,0	0,0	45,2	0,2	6,2	0,4	0,0

Ohranjenost gozdov

Gozdovi RGR 1121 so 100 % ohranjeni.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Prevladujejo raznomerni in prebiralni sestoji (87,1 % površine). Zasnove v mladovju so pomanjkljive, v drogovnjaku pa dobre. Prevladujejo dobro negovani sestoji, slabše so negovani drogovnjaki in sestoji na ekstremnejših rastiščih, kjer se pogosto ne ukrepa (ekocelice). Prevladuje normalen sklep, tesen je le v drogovnjakih.

Preglednica 85 /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	8,28	0,0	0,0	89,6	10,4	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	89,6	0,0	10,4
Drogovnjak	22,88	0,0	89,3	10,7	0,0	37,3	49,5	13,2	0,0	85,4	14,6	0,0	0,0
Debeljak	58,57					67,5	5,1	27,4	0,0	6,7	58,0	35,3	0,0
Sestoj v obnovi	19,52					67,7	1,4	30,9	0,0				
Rzn (ps-šp)	384,21					71,2	13,2	15,6	0,0				
Rzn (sk-gnz)	350,43					81,2	13,1	5,7	0,0				
Skupaj	843,89												

Kakovost drevja

Kakovost drevja je večinoma dobra (56,8 %), odlične kakovosti je 1,6 %, prav dobre pa 10,5 % drevja.

Preglednica 86 /Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	116	4,3	16,4	60,4	17,2	1,7
Jelka	392	0,5	11,0	67,3	19,4	1,8
Bukev	346	1,7	7,8	44,5	37,9	8,1
Pl. Ist.	68	2,9	11,8	51,5	29,4	4,4
Skupaj iglavci	508	1,4	12,2	65,7	18,9	1,8
Skupaj listavci	414	1,9	8,5	45,6	36,5	7,5
Skupaj	922	1,6	10,5	56,8	26,8	4,3

Poškodovanost sestojev

Skupna poškodovanost je 11,7 %, največ je poškodb debela in korenčnika (7,9 %).

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja je 41,4 m³/ha, kar predstavlja 10,5 % od lesne zaloge. Največ odmrlih dreves je v debelinskem razredu nad 50 cm (44 %). Med odmrliimi drevesi je več iglavcev (55 %).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo posekanega 29.980 m³ iglavcev (121 % realizacija) in 16.279 m³ listavcev (62 % realizacija). Skupaj je bilo posekanega 46.260 m³. Skupna realizacija načrtovanega poseka je znašala 92 %. V strukturi poseka je imela največji delež jelka (55 %), sledi bukev (34 %) in smreka (8 %). Največji delež poseka je bil v V. debelinskem razredu.

Preglednica 87 Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	24.814	29.980	120,8	59,5
LISTAVCI	25.607	16.279	63,6	32,3
Skupaj	50.421	46.260	91,7	91,7

Negovalna dela niso bila v celoti izvedena, priprava sestojev je bila presežena.

Preglednica 88 /OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	4,50	8,50	188,9
Sadnja	ha	1,20	0,00	0,0
Obžetev	ha	1,50	0,00	0,0
Nega gošče	ha	5,10	3,80	74,5
Nega letvenjaka	ha	14,20	9,30	65,5
Nega ml. drogovnjaka	ha	11,55	7,30	63,2
Nega prebiralnega gozda	ha	38,78	26,30	67,8
Zaščita s premazom	ha	2,00	0,00	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	200,00	0,00	0,0
Zaščita z ograjo	m	340,00	0,00	0,0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	1.020,00	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	3,42	71,10	2.078,9
Vzdrževanje vodnih površin	kos	5,00	3,00	60,0
Postavitev valilnic in ostalo	dni	0,40	0,00	0,0
Naravni razvoj biotopov	m ³	5.543,85	7.097,00	128,0
Ohranjanje biotopov - nega	ha	1,00	0,00	0,0
Ohranjanje biotopov - sečnja	m ³	13,00	110,00	846,2
Priprava tal	ha	0,00	1,00	0,0
Vzdrževanje grmišč	ha	0,00	1,50	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	1,00	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina in lesna zaloga se v dvajsetih letih nista bistveno spremenili, Prirastek je višji kot pred dvajsetimi leti, prirastek se povečuje predvsem pri iglavcih. Načrtovani letni posek se povečuje – predvsem pri iglavcih.

Preglednica 89 /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2005	845,58	222,0	173,8	395,8	3,96	3,24	7,20	2,18	3,75	5,93
2015	845,84	236,4	155,6	392,0	4,66	2,76	7,42	3,54	1,92	5,47
2025	843,89	241,7	152,3	394,0	5,84	2,84	8,68	4,92	3,08	8,00

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Drevesna sestava se ne bistveno spreminja. Delež nosilnih drevesnih vrst ostaja iz desetletja v desetletje praktično enak.

Preglednica 90 /D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drev. vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	12,5	43,6	0,0	0,0	0,0	36,6	0,0	7,3	0,0	0,0
2015	12,9	47,4	0,0	0,0	0,0	32,8	0,1	6,6	0,1	0,1
2025	14,1	47,2	0,0	0,0	0,0	32,1	0,0	6,4	0,1	0,1

Razvojne faze in zgradbe sestojev

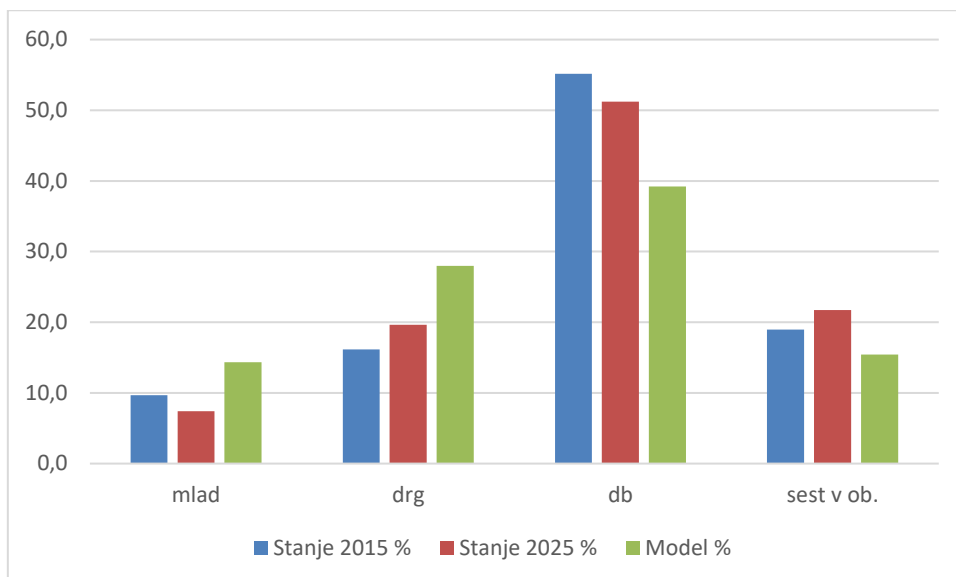
Delež razvojnih faz oziroma zgradb sestojev se ni bistveno spremenil. Zaradi ekstremnosti rastišča ostaja velik delež raznomernih in prebiralnih sestojev, delež ostalih zgradb oziroma razvojnih faz je majhen. Delež ekocelic brez ukrepanja je 9,9 % površine.

Zaradi lažje primerjave stanja z modelnim stanjem so se tudi zgradbe sestojev kot so raznomerni in prebiralni sestoji, na podlagi terenskih ocen, razčlenile po razvojnih fazah. S to korekcijo se je dobil korigiran delež razvojnih faz, ki se je primerjal z modelnim stanjem. Primerjava pokaže, da v stanju manjka predvsem drogovnjakov in mladovij, preveč pa je debeljakov in predvsem sestojev v obnovi. V primerjavi s preteklim desetletjem se zmanjšuje delež debeljakov in mladovij.

Preglednica 91 /D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

	Stanje			Model			
Razvojna faza	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	Razlika
	ha	%	%	let	%	ha	%
Mladovje	8,28	1,0	7,4	22	14	121,07	-6,9
Drogovnjak	22,88	2,7	19,6	43	28	236,29	-8,4
Debeljak	58,57	6,9	51,2	61	39	330,74	12,0
Sestoj v obnovi	19,52	2,3	21,7	24	15	130,29	6,3
Rzn (ps-šp)	384,21	45,6					
Rzn (sk-gnz)	350,43	41,5					
Skupaj	843,89	100,0	100,0	150,3	97,0	818,38	

Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije
Državni, zasebni gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti	Proizvodna doba 150 let, pom. doba 25 let	600	sm (14) je (48) bu (31) pl. list. (7) drugi list. (0)	A/B B A/B A Drva	60 cm 70 cm 55 cm 60 cm 40 cm
Pomladitveni cilj			sm (20) je (24) bu (55) pl.list. (10)		

Optimalna lesna zaloga v prebiralnih in malopovršinsko skupinsko raznomernih sestojih je 380 do 400 m³/ha. Ciljna lesna zaloga 401 m³/ha, izravnalna doba 10 let. Ciljne dimenzije veljajo za skupinsko raznomerne sestoe, pri prebiralnih gozdovih so lahko ciljni premeri posameznih kakovostnih dreves višji, in sicer pri iglavcih za 10 do 20 cm, pri listavcih do 10 cm.

Gozdnogojitveni sistem

Malopovršinsko skupinsko postopno in prebiralno gospodarjenje.

Gozdnogojitvene usmeritve

Poudarjena varovalna vloga ter vzdrževanje malopovršinske skupinsko raznomerne in prebiralne zgradbe, s poudarkom na pomlajevanju, s ciljem zmanjšati delež dreves v petem debelinskem razredu in povečanje deleža dreves v ostalih debelinskih razredih.

Obnova gozdov: Uporablja naj se prebiralni koncept naravne obnove. Naravna obnova mora biti stalna in neprekinjena, odvija naj se pod rahlim zastorom odraslega drevja. Prednost imajo jelka, smreka in plemeniti listavci (gorski javor). Naravna obnova se izvaja posamič in v manjših skupinah (gnezdih). Skupine mladovij naj ne bodo nikakor večje od ene drevesne višine. S posekom drevja v zgornjih socialnih položajih se sprošča skupine mladovij in posamezne čakalce. Pri obnovi je pomembna ohranitvena strategija za jelko, pri čemer se ohranja prebiralno in malopovršinsko raznomerno zgradbo in odrasla, najbolj vitalna jelova drevesa. Treba je puščati vse jelove čakalce iz spodnjega in srednjega socialnega položaja in jih vključevati v bodoči sestoj. V primeru prevladujočega deleža bukve se lahko obnova izvaja tudi na večjih površinah (ena do dve sestojni višini). Na pomlajenih površinah naj se sečnja izvaja izven vegetacije, v času od 15. septembra do 15. aprila.

Nega gozdov: Malopovršinski ukrepi. Glavno vodilo je pospeševanje prebiralne zgradbe. Na majhni površini naj bodo zastopana drevesa vseh dimenzij, ki zagotavljajo trajno proizvodnjo in ohranjanje rastiščnih potencialov. Sklep krošenj naj bo večplasten - stopničast. S prebiralno sečnjo naj se izvaja posredna nega, avtonega ali samouravnavanje tako, da bo prihajalo do socialnega vzpona oziroma preslojevanja dreves. Nega prebiralnega gozda naj se kot gojitveni ukrep izvaja v primeru skupin mladovij kot posek posameznih nekvalitetnih osebkov in uravnavanja zmesi. V kolikor sestoji dosego optimalno lesno zalogo ob prebiralni zgradbi in uravnoveženi debelinski strukturi (350-400 m³/ha), naj se intenziteta poseka giblje v višini prirastka. Višja intenziteta naj bo v sestojih z višjimi lesnimi zalogami in pri porušeni debelinski strukturi (zelo veliko debelega drevja), nižja pa v primeru nizkih lesnih zalog (pod optimalno) in primanjkljaju debelih dreves. Na najbolj strmih in skalovitih predelih ni namen gojitev zelo debelega drevja in sestojev z visokimi lesnimi zalogami. Tu naj bo še posebej poudarjena funkcija pomlajevanja, to je skrb za stalno pokritost tal z gozdom in stalna prisotnost mlajših razvojnih faz.

Drevesna sestava gozdov: Ciljni drevesni vrsti sta jelka in bukev s posamično in skupinsko primesjo smreke ter plemenitih listavcev. V tem RGR se pogosteje pojavlja tisa, ki jo je treba varovati. Na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) naj se ohranja in pospešuje ostale listavce, kot so topokrpi javor, mokovec, jerebika in druge termofilne vrste.

Usmeritve za varstvo gozdov: Preventivni ukrepi: Redno spremljanje zdravstvenega stanja gozdov za varstvo pred smrekovimi in jelovimi podlubniki. Posek oslabelega drevja se izvaja zaradi sušenja jelke, jelovega in smrekovega lubadarja in sušenja bresta. **Protipožarno varstvo:** Prisojna južna in jugozahodna pobočja z večjim deležem iglavcev so potencialno požarno bolj ogroženi predeli. V kolikor se tovrstni sestoji nahajajo ob gozdnih cestah se priporoča posek drevja do polovice sestojne višine na obe strani ceste. **Preprečevalno zatiralni ukrepi:** Pravočasna sanitarna sečnja in popolni gozdni red pri sečnji iglavcev (smreka). V kolikor ni možno takojšnje spravilo in odvoz sortimentov po podlubnikih napadenih dreves, naj se ti obelijo, obeljeno lubje pa naj se izpostavi soncu ali sežge, če pa to ni možno naj se lubje zmelje ali tretira s primernim insekticidom. Posek javorjev napadenih z javorjevim rakom in izvedba ustreznih sanacijskih ukrepov.

Sanacija v naravnih ujmah poškodovanih gozdov: Posek poškodovanih dreves, na ogolelih površinah izvesti pripravo sestoja za naravno obnovo. V primeru skromnega grmovnega sloja, ki preprečuje razgaljenje tal, priprava sestoja za naravno obnovo ni potrebna.

Varstvo posebnih habitatov: Zlasti na območju con vrst, ki za svoj obstoj potrebujejo večji delež odmrle biomase, naj se na površini do 10 % RGR ohranja ekocelice, najprimerneje na najbolj skalovitih in nedostopnih - neodprtih predelih, v okolici brlogov (medved, ris, jazbec), v okolici kraških jam in brezen ter v predelih skupin starega drevja. Sečnja in tudi sanitarna sečnja naj se časovno prilagodi vrstam (npr. območje medvedjih brlogov - medvedka koti februarja, cona triprstega detla - detel gnezdi maja in junija). Praviloma naj se izvaja v drugi polovici leta. Delež odmrle biomase naj znaša do 8 % od LZ. Naravnemu propadu se lahko prepusti posamezna suha drevesa ali skupino suhih dreves, kjer so podlubniki že odleteli. Večji del odmrlih dreves naj bo debelejših od 5. debelinske stopnje, in sicer od teh najmanj ena četrtina stojećih sušic. Pušča naj se še živa drevesa (bukve), s premerom dupla večjim od 4 cm. Tam kjer ni dovolj odmrle biomase se pušča do naravnega razpada posamezne manj kvalitetne debele listavce oddaljene vsaj eno drevesno višino od ceste.

Ukrepi

Preglednica 92 /D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	61,3	38,7	100,0
- ciljno %	62,2	37,4	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	241,7	152,3	394,0
- ciljna (m ³ /ha)	251	150	401
Prirastek (m ³ /ha)	5,84	2,84	8,68
Možni posek (m ³ /ha)	49,1	30,8	79,9
Možni posek (m ³ /ha/leto)	4,92	3,08	8,00
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	20,3	20,2	20,3
Intenziteta m. p. prirastek (%)	84,2	108,5	92,2
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 93 /MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	1.078	2.364	33.597	0	0	4.461	41.500	20,3	84,2
	%	2,6	5,7	81,0	0	0	10,8	100	0	0
Listavci	m³	1.067	2.606	20.097	0	0	2.230	26.000	20,2	108,6
	%	4,1	10,0	77,3	0	0	8,6	100	0	0
Skupaj	m³	2.145	4.969	53.694	0	0	6.692	67.500	20,3	92,2
	%	3,2	7,4	79,5	0	0	9,9	100	0	0

Preglednica 94 /NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	22,30	22,30
Nega gošče	ha	4,20	4,20
Nega letvenjaka	ha	17,20	17,20
Nega ml. Drogovnjaka	ha	6,00	6,00
Nega prebiralnega gozda	ha	51,40	51,40
Vzdrževanje travinj	ha	0,50	5,00
Vzdrževanje vodnih površin	kos	2,00	4,00
Naravni razvoj biotopov	ha	83,51	83,51
Ohranjanje biotopov - nega	ha	0,60	0,60
Ostala varstvena dela	dni	0,88	0,88

9.1.3 Rastiščnogojitveni razred: Podgorska bukovja - 01301

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Celotno območje RGR leži v območju EPO in Nature 2000. Poudarjeni sta hidrološka funkcija in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Del površine RGR se nahaja tudi znotraj UC A (belohrbti in triprsti detel), UC C (gozdni jereb) ter UC D (orel belorepec).

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 95 /D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa
8310	Jame, ki niso odprte za javnost
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

V RGR Podgorski bukovi gozdovi so združeni podgorski bukovi gozdovi na dolomitni podlagi, sestoji so večinoma v fazi debeljakov. Zasmrečeni predeli so deloma ogroženi s strani prenamnožitve podlubnikov. Gozdovi so večinoma (76,0 %) v državni lasti, gozdov lokalnih skupnosti je 36,2 %, zasebnih gozdov pa 4,2 %.

a) Rastišče

Sestoji RGR 1301 razreda se nahajajo na zelo dobrih rastiščih. Značilen je gladek teren z zelo majhno površinsko skalovitostjo, saj tvorijo matično podlago dolomiti in dolomitizirani apnenci z rjavimi pokarbonatnimi tlemi in vložki rendzin. Nosilka združbe je bukev s primesjo javorja, bresta in hrasta, posamezno jelko ter sestojno primešano smreko. Ob sedanjem razmerju razvojnih faz bi morala znašati lesna zaloga (izračunana po modelnem stanju) 392 m³/ha in je za 20 % prenizka.

Preglednica 96 /D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
52110	Črnojelševje	8	0,51	0,1
55110	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	290,42	71,1
55410	Gradnovno bukovje na izpranih tleh	11	7,30	1,8
58110	Osojno bukovje s kresničevjem	7	4,70	1,1
59110	Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	5	7,10	1,7
63110	Preddinarsko gorsko bukovje	9	86,45	21,1
64102	Dinarsko jelovo bukovje z bilnico	11	4,95	1,2
64103	Dinarsko jelovo bukovje s tevjem	11	5,29	1,3
64107	Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	11	0,28	0,1
64111	Dinarsko jelovo bukovje z lakoto	11	1,73	0,4
71110	Kisloljubno gradnovno belogabrovje	11	0,48	0,1
	Skupaj	9,000	409,21	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Prevladujejo enomerni in skupinsko raznodobni bukovi sestoji s posamezno do skupinsko primesjo ostalih listavcev in smreke ter enodobni in raznomerni sestoji smreke. Na meji z jelovo-bukovimi gozdovi se pojavljajo tudi sestoji s prebiralno zgradbo. Strnjeni kompleksi se nahajajo na pobočju nad in v okolici vasi Pleš, Borovec, Ravne in Kočevska Reka.

V preteklosti so bili deli sestojev, ki so danes pokriti z gozdnim drevjem, v kmetijski rabi, zato so v različnih sukcesivnih stadijih. Posledica nekdanje rabe se kaže tudi v razporeditvi umetno osnovanih smrekovih nasadov in v večjem deležu zasebne posesti.

Lesna zaloga in prirastek

Lesna zaloga je 313,0 m³/ha. Prevladujejo listavci, ki jih je v lesni zalogi 55,8 %. Razporeditev lesne zaloge po debelinskih razredih je (razen pri iglavcih) ugodna. Letni prirastek je 6,96 m³/ha/leto.

Preglednica 97 /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	4,8	12,5	17,7	23,4	41,6	138,2	44,2	3,64	52,3
Listavci	6,1	17,4	27,2	25,0	24,3	174,8	55,8	3,32	47,7
Skupaj	5,6	15,2	23,0	24,3	31,9	313,0	100,0	6,96	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V drevesni sestavi prevladujejo bukev (41,5 %), smreka (36,1 %) in jelka (6,8 %). Smreke je v primerjavi z naravnim stanjem preveč za dobrih 30 %.

Preglednica 98 /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	112,9	21,3	3,8	0,2	0,0	129,9	1,7	37,3	5,2	0,7
	%	36,1	6,8	1,2	0,1	0,0	41,5	0,5	11,9	1,7	0,2
Naravno stanje	m ³ /ha	15,7	4,4	0,0	0,0	0,3	252,6	5,7	23,9	10,3	0,0
	%	5,0	1,4			0,1	80,7	1,8	7,6	3,3	0,0

Ohranjenost gozdov

Gozdovi RGR 1301 so večinoma ohranjeni (53,6 %), spremenjenih je 25,4 %, močno spremenjenih 5,8 %, izmenjanih pa 15,2 %.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Prevladujejo debeljaki (56,2 %), drogovnjakov je 11,2 %, skupinsko-gnezdsto raznomernih sestojev pa 9,3 %. Sestoji so večinoma negovani, drogovnjaki pa na 35 % površine pomanjkljivo. Zasnove mladovij so večinoma dobre (75 %) - mladovij je le 7,45 ha. Sklep je večinoma normalen, razen pri mladovijih, kjer je večinoma tesen (66).

Preglednica 99 /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	7,45	0,0	75,3	4,6	20,1	75,3	24,7	0,0	0,0	66,0	13,8	0,0	20,2
Drogovnjak	33,15	0,0	27,0	70,2	2,8	54,5	34,7	10,8	0,0	21,0	79,0	0,0	0,0
Debeljak	229,63					59,8	26,0	12,6	1,6	11,6	54,4	27,5	6,5
Sestoj v obnovi	99,99					82,3	11,4	6,3	0,0				
Rzn (ps-šp)	0,84					0,0	0,0	100,0	0,0				
Rzn (sk-gnz)	38,15					30,7	64,6	4,7	0,0				
Skupaj	409,21												

Kakovost drevja

Kakovost drevja je večinoma dobra (48,3 %) in prav dobra na 17,5 % drevja.

Preglednica 100 /K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)
----------------	------------	---

		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	120	0,8	29,2	48,3	20,0	1,7
Jelka	21	4,8	33,3	52,4	9,5	0,0
Bor	8	0,0	25,0	62,5	12,5	0,0
Bukev	204	2,5	10,3	51,9	26,0	9,3
Hrast	3	0,0	0,0	66,7	0,0	33,3
Pl. Ist.	66	1,5	15,2	37,9	39,3	6,1
Dr. tr. Ist.	5	0,0	0,0	0,0	60,0	40,0
Meh. Ist.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	149	1,3	29,5	49,8	18,1	1,3
Skupaj listavci	279	2,2	11,1	47,6	29,4	9,7
Skupaj	428	1,9	17,5	48,3	25,5	6,8

Poškodovanost sestojev

Drevje je v skupnem poškodovano v 13,3 % primerov, poškodb debela in korenčnika je 8,7 %.

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja je v skupnem 10,7 % od lesne zaloge. V strukturi odmrle biomase prevladuje drevje debeline do 30 cm.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Posek je bil v skupnem realiziran 136,1 %, precej več (82 %) pri iglavcih– sanitarni posek.

Preglednica 101 Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	9.807	17.947	183,0	82,2
LISTAVCI	12.036	11.776	97,8	53,9
Skupaj	21.843	29.723	136,1	136,1

Izvedba gojitvenih del je bila presežena.

Preglednica 102 /OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	6,45	15,30	237,2
Nega gošče	ha	1,30	2,40	184,6
Nega letvenjaka	ha	1,50	1,70	113,3
Nega ml. drogovnjaka	ha	2,75	6,00	218,2
Nega prebiralnega gozda	ha	0,40	0,50	125,0
Varstvo pred žuželkami	dni	50,00	41,92	83,8
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	24,00	324,00	1.350,0
Vzdrževanje grmišč	ha	2,00	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	12,60	22,50	178,6
Vzdrževanje vodnih površin	kos	3,00	0,00	0,0
Postavitev valilnic in ostalo	dni	0,65	0,00	0,0
Naravni razvoj biotopov	m ³	1.296,30	1.950,40	150,5
Priprava tal	ha	0,00	1,00	0,0
Sadnja	ha	0,00	0,50	0,0
Obžetev	ha	0,00	1,40	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	280,00	0,0
Zaščita z ograjo	m	0,00	380,00	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	kos	0,00	250,00	0,0
Vzdrževanje stez	dni	0,00	16,00	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	41,00	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV**Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Površina gozdov se je s tokratno revizijo spremenila zaradi izločitve novega RGR 1401. Del gozdov, ki mejijo na kmetijske površine smo s spremembo mej odelkom premstili iz RGR 1111 v RGR 1301. Lesna zaloga se je znižala – predvsem na račun sanitarnih in pomladitvenih sečenj. Prirastek se je znižal.. Z vključevanjem bukovih mladovij nad merski prag je pričakovati večji skok. Načrtovan posek je na visoki ravni – procese obnove je potrebno zaključevati delež smreke pa zmanjševati.

Preglednica 103 /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2005	387,23	152,2	175,1	327,4	4,02	4,96	8,98	3,18	1,99	5,16
2015	386,83	147,0	190,5	337,5	4,01	4,32	8,33	4,64	3,04	7,68
2025	409,21	138,2	174,8	313,0	3,64	3,32	6,95	3,91	3,67	7,58

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Delež smreke se kljub sanitarnemu poseku ni močno znižal.

Preglednica 104 /D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drev. vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	40,1	5,5	0,9	0,1	0,0	41,6	0,9	8,7	1,8	0,4
2015	37,7	5,0	0,7	0,0	0,0	43,2	0,8	11,0	1,4	0,2
2025	36,1	6,8	1,2	0,1	0,0	41,5	0,5	11,9	1,7	0,2

Razvojne faze in zgradbe sestojev

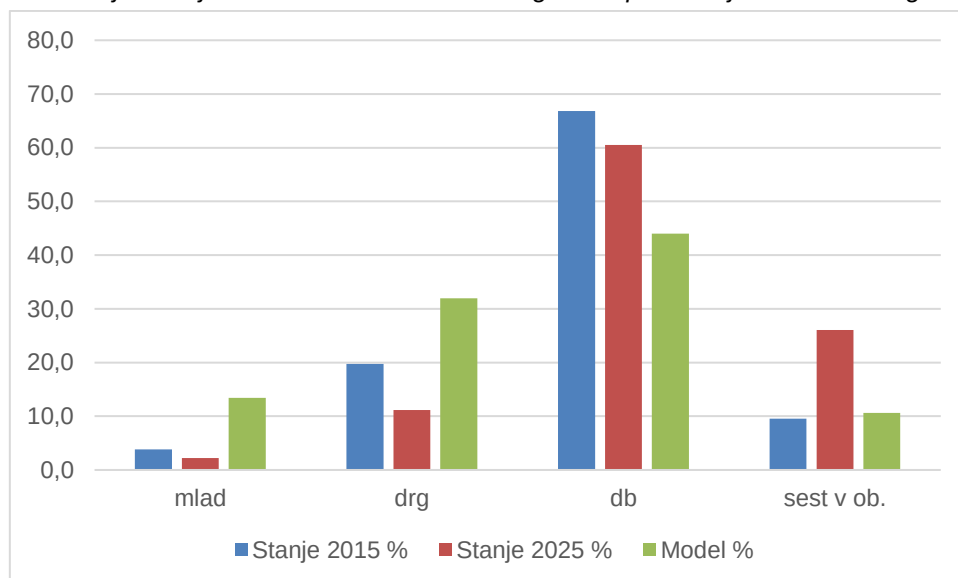
Zaradi lažje primerjave stanja z modelnim stanjem so se tudi zgradbe sestojev raznomernih sestojev, na podlagi terenskih ocen, razčlenile po osnovnih razvojnih fazah. S to korekcijo se je dobil korigiran delež razvojnih faz, ki se je primerjal z modelnim stanjem.

Primerjava pokaže, da v stanju primanjkuje mladovij in drogovnjakov, kar pa se bo, zaradi velikega deleža sestojev v obnovi in debeljakov, ki se bodo uvedli v obnovo, v prihodnosti popravilo. Primerjava z letom 2015 pokaže precej večji delež sestojev v obnovi in zmanjševanje deleža debeljakov.

Preglednica 105 /D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	7,45	1,8	2,2	19	13	54,90	-11,2
Drogovnjak	33,15	8,1	11,2	45	32	130,89	-20,8
Debeljak	229,63	56,2	60,5	62	44	180,02	16,5
Sestoj v obnovi	99,99	24,4	26,1	15	11	43,40	15,5
Rzn (ps-šp)	0,84	0,2					
Rzn (sk-gnz)	38,15	9,3					
Skupaj	409,21	100,0	100,0	140,0	100,0	409,21	

Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m³/ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije
Državni, zasebni gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti	Malopovršinska do velikopovršinska enomerna Proizvodna doba 120 - 140 let, pom. doba 15 do 20 let	580	sm (35) je (8) o.igl (1) bu (41) hr (1) pl. list. (12) drugi list. (2)	B B C A/B A/B A Drva	50-60 cm 60 cm 40 cm 55 cm 60-70 cm 50-60 cm 40 cm
Pomladitveni cilj			sm (10), bu (70) graden (5) pl.list. (10) drugi list. (5)		

Ciljna lesna zaloga je 307 m³/ha, izravnalna doba je 10 let.

Gozdnogojitveni sistem

Skupinsko postopno ter zastorno gospodarjenje.

Gozdnogojitvene usmeritve

Obnova gozdov: Obnova naj bo skupinsko postopna z robnimi sečnjami ali z oblikovanjem mozaično razporejenih pomladitevni jeder, lahko pa tudi zastorna na nekoliko večjih površinah (05-2,0 ha). Zastorno obnovo je treba začeti po semenskem letu, predhodno je potrebno izvesti pripravo sestoja za naravno obnovo. Obnova naj se zaključi s končnim posekom najkasneje ko bo mladje začelo preraščati v razvojno fazo gošče. Mestoma, kjer naravna obnova ne uspe, se lahko načrtuje obnova gozda s sajenjem sadik gradna, gorskega javorja, lahko tudi bukve. Dopolnilna sadnja naj se izvaja le malopovršinsko v skupinah. Zgodnejše uvajanje v obnovo sestojev s prevladujočim deležem smreke (krajše proizvodne dobe). Pri obnovi naj imajo prednost listavci. Vse obnovitvene sečnje na površinah z že oblikovanim podmladkom naj se izvajajo izven vegetacijske dobe, v času med 1. oktobrom in 1. aprilom.

Nega gozdov: Nega mladovij, pospešuje se plemenite listavce, zmanjšuje naj se delež smreke in delež tujerodnih drevesnih vrst. Glavni ukrep v mladju in gošči je posek košev in grmovja. Posebno pozornost je treba nameniti stojnosti letvenjakov. Kjer gre za večje površine mladovja in lastnik gozda ni zainteresiran za vmesne donose iz redčenj je priporočljiva situacijska nega letvenjaka oziroma tanjšega drogovnjaka, obročkanje ali strojno redčenje s posamezno izbiro in posekom dreves ali posekom v pasovih. Jakost redčenja naj bo večja pri mlajših in manjša pri starejših drogovnjakih in mlajših debeljakih. V starejših debeljakih izvajati po potrebi le še šibkejša (svetlitvena) redčenja, drugače akumulacija. V vseh sestojih z večjim deležem smreke gospodariti v smeri zmanjšanja deleža smreke.

Drevesna sestava gozdov: Ciljna drevesna vrsta je bukev. V pobočnih jarkih je lahko delež gorskega javorja občutno večji in predstavlja ciljno drevesno vrsto. V sestojih s primešanim gradnom se skuša njegov delež obdržati tudi v prihodnje. Smreka naj bo primešana le posamično ali v skupinah. Na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) naj se ohranja in pospešuje termofilne drevesne vrste npr. lipi in topokrpi javor.

Premene sestojev: Postopna naravna premena (obnova) odraslih sestojev, kjer je osnovna graditeljica sestojev smreka (smrekovi nasadi). Premena naj gre v smeri naravne obnove z listavci, zlasti bukvijo, plemenitimi listavci, gradnom in češnjo. Sestoji v bližini naselij, nastali s »kmečkim prebiranjem« ali panjeviskimi načini gospodarjenja, naj bodo še naprej namenjeni tradicionalnim interesom lastnikov (proizvodnja lesa za kurjavo). Posredne premene v malodonosnih gozdovih na nekdanjih kmetijskih se izvajajo na način, da se pospešuje bukev, graden in plemenite listavce.

Varstvo gozdov: Preventivni ukrepi: Skrajševanje proizvodnih dob v smrekovih sestojih. Izboljšanje stojnosti sestojev - pravočasna in dovolj močna redčenja, ki bodo zagotavljala ustrezno razmerje med premerom in višino drevesa, krošnje morajo biti sproščene. Zaščita naravnega mladja pred divjadjo večinoma ni potrebna. Obvezno se zaščititi posajene sadike listavcev (individualna, lahko tudi kolektivna zaščita). Preprečevalno zatiralni ukrepi: Vzdrževanje sistema kontrolnih pasti in nastav ter stalna kontrola populacije podlubnikov v sestojih z večjim deležem smreke. Pravočasna sanitarna sečnja in popolni gozdni red pri sečnji iglavcev (smreka).

Sanacija v naravnih ujmah poškodovanih gozdov: Takojšnja sanacijska sečnja v poškodovanih smrekovih sestojih in izdelava odlomljenih vrhačev ter poškodovanih tanjših drogovnjakov v žledolomih in snegolomih. Mešane bukove sestoje, močno poškodovane po naravnih ujmah (zlasti žled, sneg), naj se uvede v naravno obnovo, manj poškodovane se intenzivno preredči.

Varstvo posebnih habitatov: Za naravna zatočišča se določi sestoje na reliefno izpostavljenih predelih na grebenih in na posameznih skalovitih delih rastišč z manj kvalitetnim drevjem, tudi skupine košatih košeniških bukev. Izloči se jih kot negovalno enoto (lahko tudi kot ekocelico). Kot naravno zatočišče se lahko izloči tudi skupino odraslega drevja v fazi debeljaka, kjer ukrepanje v desetletju ni treba. Kot habitatna drevesa se določi posamezne košate - košeniške bukve in manj kvalitetne debele listavce. Pušča se drevje z večjimi dupli ($\varnothing > 4$ cm). Delež odmrle biomase naj bo vsaj 3 % od LZ, saj je ta RGR pomemben habitat za vrste, ki so vezane na odmrli les listavcev, kot so npr.: belohrbti detel, hrošči (bukov kozliček).

Ukrepi

Preglednica 106

/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	44,2	55,8	100,0
- ciljno %	44,2	55,8	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	138,2	174,8	313,0
- ciljna (m ³ /ha)	136	171	307
Prirastek (m ³ /ha)	3,64	3,32	6,96
Možni posek (m ³ /ha)	39,1	36,6	75,7
Možni posek (m ³ /ha/leto)	3,91	3,67	7,58
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	28,3	21,0	24,2
Intenziteta m. p. prirastek (%)	107,4	110,4	108,9
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 107 /MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	1.785	10.260	1.326	0	0	2.629	16.000	28,3	107,5
	%	11,2	64,1	8,3	0	0	16,4	100	0	0
Listavci	m³	4.655	9.155	965	0	0	225	15.000	21,0	110,5
	%	31,0	61,0	6,4	0	0	1,5	100	0	0
Skupaj	m³	6.440	19.415	2.291	0	0	2.853	31.000	24,2	109,0
	%	20,8	62,6	7,4	0	0,0	9,2	100	0	0

Preglednica 108 /NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	26,71	26,71
Nega gošče	ha	4,70	4,70
Nega letvenjaka	ha	15,89	15,89
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,15	0,15
Varstvo pred žuželkami	dni	35,00	35,00
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	25,00	25,00
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	100,00	500,00
Vzdrževanje grmišč	ha	1,00	1,00
Vzdrževanje travinj	ha	1,50	15,00
Vzdrževanje vodnih površin	kos	1,00	2,00
Naravni razvoj biotopov	ha	24,84	24,84
Vzdrževanje stez	dni	8,40	13,60
Ostala varstvena dela	dni	1,75	1,75

9.1.4 Rastiščnogojitveni razred: Gorska bukovja - 01401

Razred 1401 je bil dodan z namenom celovito rešiti morebitno razširitev gozdnega rezervata Borovec z namenom povečanja varovalnega pasu Pragozda Krokara. Pragozd Krokara je leta 2017 razglašen kot del UNESCO svetovne dediščine (kot del serijske transnacionalne nominacije »Starodavni in prvobitni bukovji gozdovi Karpatov in drugih regij Evrope«). RGR 1401 na enostaven način razreši norebitno spemembo Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdnih rezervatih – odseki tega RGR lahko avtomatsko postanejo del rezervata Borovec (grafično in atributivno).

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Celotno območje RGR leži v območju EPO in Nature 2000. Na večini površini RGR se pojavlja upravljavska cona A (detli). Na strmih, skalovitih predelih je poudarjena funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, v okolici naravnih vrednot je poudarjena funkcija ohranjanja naravne dediščine, funkcija ohranjanja biotske raznovrstosti je poudarjena v ekocelicah brez ukrepanja, v okolici rezervatov.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 109 /D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa
8310	Jame, ki niso odprte za javnost
91K0	Ilirski bukovji gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

V RGR je uvrščenih 158,02 ha gozdov. Skoraj vsi gozdovi so v državni lasti (93,3 %), nekaj je tudi zasebnih gozdov (0,1 %) in gozdov lokalnih skupnosti (6,6 %).

V RGR so uvrščeni gozdovi, ki poraščajo ekstremnejša rastiča vznožja Krokara ter jelovo bukovje gozdove na robu Pragozda Krokara oziroma gozdnega rezervata Borovec. Do sedaj so odseki tega RGR bili uvrščeni v RGR 1111 in 1301.

a) Rastišče

Prevladujejo dinarska jelova bukovja ter gorska bukovja. Ob sedanjem razmerju razvojnih faz bi morala lesna zaloga (izračunana po modelnem stanju) znašati 382 m³/ha in je za 15,6 % prenizka.

Preglednica 110 /D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
55110	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	9,41	6,0
63110	Preddinarsko gorsko bukovje	9	55,11	34,8
64102	Dinarsko jelovo bukovje z bilnico	11	6,84	4,3
64103	Dinarsko jelovo bukovje s tevjem	11	6,32	4,0
64104	Dinarsko jelovo bukovje z golščem	11	0,64	0,4
64106	Dinarsko jelovo bukovje s planinš kom	11	15,41	9,8
64107	Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	11	17,56	11,1
64111	Dinarsko jelovo bukovje z lakoto	11	22,84	14,5
68210	Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	7	23,89	15,1
	Skupaj	9,580	158,02	100,0

b) Stanje sestojev**Zgradba gozda**

Prevladujejo raznomerni gozdovi jelke in buke ter enomerni bukovi sestoji – debeljaki.

Lesna zaloga in prirastek

Skupna lesna zaloga je 322,5 m³/ha. Prevladujejo listavci, ki jih je v lesni zalogi 74,9 %. Razporeditev lesne zaloge po debelinskih razredih je ugodna. Prirastek znaša 7,89 m³/ha, leto.

Preglednica 111 /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	5,1	12,9	19,4	23,6	39,0	80,9	25,1	2,38	30,2
Listavci	11,3	19,5	24,8	22,8	21,6	241,6	74,9	5,51	69,8
Skupaj	9,7	17,8	23,4	23,0	26,1	322,5	100,0	7,89	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V drevesni sestavi prevladujejo bukev (60,5%), jelka (16,9 %) in smreka (7,9 %). Plemenitih listavcev je 11,3 %. Primerjava z naravnim stanjem pokaže uravnoteženost, saj gre večinoma za ohranjene gozdove.

Preglednica 112 /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	25,4	54,7	0,8	0,0	0,0	194,8	0,0	36,5	9,2	1,1
	%	7,9	16,9	0,2	0,0	0,0	60,5	0,0	11,3	2,9	0,3
Naravno stanje	m ³ /ha	30,0	84,8	0,0	0,0	0,3	178,0	0,6	25,8	2,9	0,0
	%	9,3	26,3	0,0	0,0	0,1	55,2	0,2	8,0	0,9	0,0

Ohranjenost gozdov

Gozdovi so večinoma ohranjeni 84,2 % – spremenjenih je 15,8 % površine.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

V RGR 1401 prevladujejo raznomerni sestoji (41,2%) ter debeljaki (33,3 %). Debeljaki so nenegovani – negospodarjeni že desetletja. Zasnova drogovnjakov je večinoma pomanjkljiva, sklep je večinoma normalen.

Preglednica 113 /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	28,90	0,0	32,2	67,8	0,0	19,7	30,6	49,7	0,0	26,1	73,9	0,0	0,0
Debeljak	52,58					2,0	9,1	88,9	0,0	10,9	78,3	10,8	0,0
Sestoj v obnovi	6,21					100,0	0,0	0,0	0,0				
Rzn (ps-šp)	5,16					39,9	0,0	60,1	0,0				
Rzn (sk-gnz)	65,17					54,8	45,2	0,0	0,0				
Skupaj	158,02												

Kakovost drevja

Kakovost je večinoma dobra.

Preglednica 114 /K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba

Smreka	46	0,0	19,6	73,9	6,5	0,0
Jelka	17	5,9	5,9	64,7	17,6	5,9
Bor	2	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Bukev	84	0,0	6,0	34,5	36,9	22,6
Pl. Ist.	13	0,0	23,1	15,4	53,8	7,7
Dr. tr. Ist.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	65	1,5	15,4	70,8	10,8	1,5
Skupaj listavci	98	0,0	8,2	31,6	38,8	21,4
Skupaj	163	0,6	11,0	47,3	27,6	13,5

Poškodovanost sestojev

Skupno je poškodovano 13,7 % drevja, največ (11,3 %) je poškodb na deblu in korenčniku.

Odmrlo drevje

Odmrlo drevje predstavlja 9,1 % lesne zaloge.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo posekanega 1.305 m³ iglavcev (42,2 % realizacija) in 230 m³ listavcev (3,6 % realizacija). Skupaj je bilo posekanega 1.535 m³. Neukrepanje je posledica nerešenega vprašanja razširitve gozdnega rezervata Borovec. velik delež površine tega RGR ni odprt s cestami in vlakami.

Preglednica 115 Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	3.090	1.305	42,2	13,8
LISTAVCI	6.374	230	3,6	2,4
Skupaj	9.464	1.535	16,2	16,2

Negovalna dela zaradi dogovorjenega neukrepanja po letu 2017 niso bila izvedena.

Preglednica 116 /OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	3,30	0,00	0,0
Nega gošče	ha	1,10	0,10	9,1
Nega letvenjaka	ha	6,95	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	7,30	14,00	191,8
Nega prebiralnega gozda	ha	0,10	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	22,50	0,00	0,0
Naravni razvoj biotopov	m ³	263,10	1.861,40	707,5
Ohranjanje biotopov - sečnja	m ³	13,00	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	13,14	0,0
Vzdrževanje stez	dni	0,00	39,76	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Sprememba površin je nastala s spremembo grafičnih podlag odsekov tega RGR. Podatki zato niso popolnoma primerljivi.

Preglednica 117 /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m³/ha			m³/ha			m³/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2005	185,08	67,9	200,1	268,0	1,87	4,78	6,65	0,45	3,59	4,04
2015	184,71	106,6	211,4	318,1	2,72	4,40	7,13	0,71	0,12	0,83
2025	158,02	80,9	241,6	322,5	2,38	5,51	7,89	1,90	5,06	6,96

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Delež smreke je upadel, saj se je zasmrečene sestoje na meji kmetijskih površin Borovca in Raven priključilo k drugemu oddelku

Preglednica 118 /D-GFR2: Razvoj g. fondov v pogledu sestave drev. vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	12,9	11,7	0,8	0,0	0,0	55,7	0,2	15,1	2,0	1,6
2015	18,6	14,8	0,1	0,0	0,0	53,7	0,0	10,2	2,3	0,3
2025	7,9	16,9	0,2	0,0	0,0	60,5	0,0	11,3	2,9	0,3

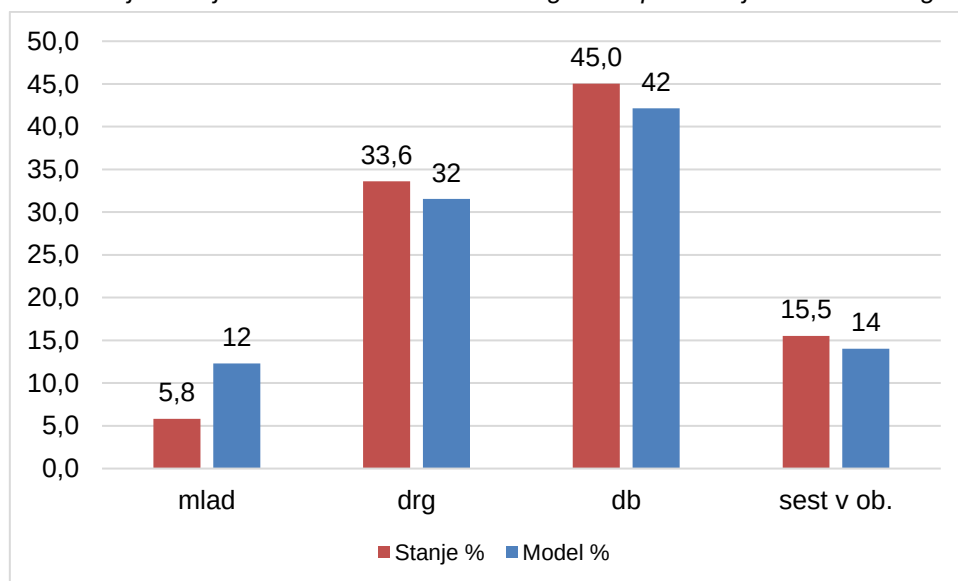
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Korigiran delež vsebuje tudi razdeljene raznomerne sestoje na osnovne razvojne faze Kljub negospodarjenju jerazmerje ravninskih faz dokaj uravnoteženo – primanjkuje mladovij.

Preglednica 119 /D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje			5,8	17	12	19,44	-6,5
Drogovnjak	28,90	18,3	33,6	44	32	49,83	2,1
Debeljak	52,58	33,3	45,0	59	42	66,61	2,9
Sestoj v obnovi	6,21	3,9	15,5	20	14	22,15	1,5
Rzn (ps-šp)	5,16	3,3					
Rzn (sk-gnz)	65,17	41,2					
Skupaj	158,02	100,0	100,0	140,0	100,0	158,02	

Grafikon 8: : Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI**Gozdnogojitveni cilj**

	Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m³/ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije
Državni, zasebni gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti	Skupinsko raznomerna, malopovršinsko enomerna	Proizvodna doba 140 let, pom. doba 20 do 30 let	600	sm (7)	B	60 cm
				je (19)	B	60-70 cm
				bu (60)	A/B	55 cm
				pl. list. (1)	A	50-60 cm
				drugi list. (3)	drva	40 cm
Pomladitveni cilj				sm (15) je (15) bu (60) pl.list. (10)		

Ciljna lesna zaloga 332 m³/ha, izravnalno obdobje 10 let. Optimalna zaloga v prebiralnih gozdovih je 350 do 400 m³/ha. Ciljne dimenzije veljajo za skupinsko raznomerne sestoje, pri prebiralnih gozdovih so lahko ciljni premeri posameznih kakovostnih dreves višji, in sicer pri iglavcih za 10 do 20 cm, pri listavcih do 10 cm.

Gozdnogojitveni sistem

Skupinsko postopno gospodarjenje, mestoma tudi prebiralno gospodarjenje.

Gozdnogojitvene usmeritve

Obnova gozdov: Malopovršinska obnova na površinah od ene do dveh sestojnih višin, v sestojih z večjim deležem bukve je lahko tudi večjepovršinska (0,5 do 2 ha), ki naj se začne z zastorno sečnjo in pripravo sestoja za naravno obnovo. Prioritetna je naravna obnova. V obnovo se uvede debeljake z rahlim in pretrganim sklepom, v katerih se že pojavlja mladovje, debeljake s kulminacijo vrednostnega prirastka in velikim deležem debelega drevja ter debeljake, ki dosegajo končno lesno zalogo. V sestojih v obnovi, kjer je mladovje že v fazi gošč in letvenjakov, naj se obnova zaključi. Pri obnovi je pomembna ohranitvena strategija za jelko, pri čemer se ohranja najbolj vitalna jelova drevesa. Treba je puščati vse jelove čakalce in jih vključevati v bodoči sestoj. Na javorjevih rastiščih in v sestojih kjer je cilj večji delež pl. list. naj se v obnovo uvaja sestoje na večjih površinah (pomladitvena jedra velika vsaj dve sestojni višini) in hitreje zaključi z obnovo (takoj, ko je površina pomlajena in mlajše pl. list. preseže 0,5 m višine). Sečnjo na pomlajenih površinah naj se izvaja v času od 15. septembra do 15. aprila.

Nega gozdov: Velik delež negovalnih del pri negi manjših skupin mladovij se lahko opravi s pomočjo samodejne nege. V večjih skupinah se z ukrepi nege pospešuje jelko, plemenite listavce in tudi smreko. Enkrat v desetletju naj se opravi uravnavanje zmesi, po potrebi rahljanje in posek predrastkov v goščah. Nego letvenjakov naj se izvaja po potrebi. V drogovnjakih je treba večkrat odstraniti starejša robna drevesa sosednjih sestojev predvsem tista, ki zastirajo svetlobo. Zaradi manjše gostote drevja je lahko jakost redčenj manjša kot v podgorskih bukovih gozdovih. Ukrepi v debeljakih naj bodo šibki. Jakost redčenj, v kolikor so še potrebna, naj bo večja pri listavcih. Malopovršinsko skupinsko raznomerne in prebiralne sestoje se usmerja po načelih skupinsko raznomerne in prebiralne gospodarjenja. Ohranja naj se razvojno dinamiko gozda. V sestoji naj bodo posamič ali v skupinicah prisotna drevesa v vseh sestojnih položajih. Treba je zagotoviti stalno dovajanje svetlobe za nemoteno pomlajevanje ter sproščanje skupinic dreves in posameznih čakalcev.

Drevesna sestava gozdov: Ciljni drevesni vrsti sta jelka in bukev s posamično in skupinsko primesjo smreke ter plemenitih listavcev. Na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) naj se ohranja in pospešuje ostale listavce, kot so topokrpi javor, mokovec, jerebika in druge termofilne vrste.

Usmeritve za varstvo gozdov: Preventivni ukrepi: Redno spremljanje zdravstvenega stanja gozdov za varstvo pred smrekovimi in jelovimi podlubniki. Posek oslabelega drevja se izvaja zaradi sušenja

jelke, jelovega in smrekovega lubadarja in sušenja bresta in mestoma velikega jesena. Zaščita sajene smreke in jelke s premazi, zaščita naravnega mladja z ograjami velikimi od 1 do 2 ha. Preprečevalno zatiralni ukrepi: Pravočasna sanitarna sečnja in popolni gozdni red pri sečnji iglavcev (smreka). V kolikor ni možno takojšnje spravilo in odvoz sortimentov po podlubnikih napadenih dreves, naj se ti obelijo, obeljeno lubje pa naj se izpostavi soncu ali sežge, če pa to ni možno naj se zmelje ali tretira s primernim insekticidom, ob upoštevanju predpisov. Posek javorjev napadenih z javorjevim rakom in izvedba ustreznih sanacijskih ukrepov.

Sanacija v naravnih ujmah poškodovanih gozdov: Na območjih, kjer so bili sestoji močno poškodovani po naravnih ujmah, naj se izvede posek poškodovanih dreves, na огоlelih površinah izvesti pripravo sestoja za naravno obnovo. V primeru skromnega grmovnega sloja, ki preprečuje razgaljenje tal, priprava sestoja za naravno obnovo ni potrebna.

Varstvo posebnih habitatov: Zlasti na območju con vrst, ki za svoj obstoj potrebujejo večji delež odmrle biomase, naj se na površini 5 % RGR ohranja ekocelice, najprimerneje na najbolj skalovitih in nedostopnih - neodprtih predelih, v okolici brlogov (medved, ris, jazbec), v okolici kraških jam in brezen ter v predelih skupin starega drevja. Tudi sanitarna sečnja naj se časovno prilagodi vrstam (npr. območje medvedjih brlogov - medvedka kot februarja, cona triprstega detla - detel gnezdi maja in junija). Praviloma naj se izvaja v drugi polovici leta. Delež odmrle biomase naj znaša do 5 % od lesne zaloge. Naravnemu propadu se lahko prepusti posamezna suha drevesa ali skupino suhih dreves, kjer so podlubniki že odleteli. Večji del odmrlih dreves naj bo debelejših od 5. debelinske stopnje, in sicer od teh najmanj ena četrtina stojećih sušic. Pušča naj se še živa drevesa (bukve), s premerom dupla večjim od 4 cm. Tam kjer ni dovolj odmrle biomase se pušča do naravnega razpada posamezne manj kvalitetne debele listavce, oddaljene vsaj eno drevesno višino od ceste.

Ukrepi

Preglednica 120 /D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	25,1	74,9	100,0
- ciljno %	25,8	74,2	100,0
Lesna zaloge - dejanska (m³/ha)	80,9	241,6	322,5
- ciljna (m³/ha)	86	246	332
Prirastek (m³/ha)	2,38	5,51	7,89
Možni posek (m³/ha)	18,9	50,6	69,6
Možni posek (m³/ha/leto)	1,90	5,06	6,96
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	23,5	21,0	21,6
Intenziteta m. p. prirastek (%)	79,7	91,9	88,2
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 121 /MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	401	615	1.410	0	0	573	3.000	23,5	79,8
	%	13,4	20,5	47,0	0,0	0,0	19,1	100,0		
Listavci	m³	2.590	2.631	2.427	0	0	352	8.000	21,0	91,9
	%	32,4	32,9	30,3	0,0	0,0	4,4	100,0		
Skupaj	m³	2.991	3.246	3.837	0	0	926	11.000	21,6	88,2
	%	27,2	29,5	34,9	0,0	0,0	8,4	100,0		

Preglednica 122 /NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	2,60	2,60
Nega letvenjaka	ha	6,00	6,00
Nega ml. drogovnjaka	ha	4,40	4,40
Naravni razvoj biotopov	ha	3,58	3,58
Vzdrževanje stez	dni	8,80	34,40

9.1.5 Rastiščnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 08000

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Celotno območje RGR leži v območju EPO in Nature 2000. Na prvi stopnji je poudarjena funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (zimovališča, ekocelice). Funkcija varovanja naravnih vrednot je poudarjena na območju naravnih vrednot Taborska stena in Loška stena.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 123 /D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa
8310	Jame, ki niso odprte za javnost
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

Varovalni gozdovi se nahajajo na meji GGE Ravne s Kolpsko dolino. Zavarovani so z državno Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom [10]. Površina varovalnih gozdov v GGE Ravne je 35,00 ha, državnih je 54,3 %, zasebnih 39,1 % in gozdov lokalnih skupnosti 6,6 %.

a) Rastišče

V RGR varovalni gozdovi so uvrščeni gozdovi, kjer prevladujejo toploljubna bukovja ter gozdovi termofilnih listavcev s črnim gabrom na zelo strmih legah in na plitvih tleh (rendzina, melišča). Bukvi so konkurenčno enakovredne ali celo močnejše termofilne vrste: črni gaber, mali jesen, črni in rdeči bor. Malopovršinsko se pojavljajo tudi vložki ostalih rastišč.

Preglednica 124 /D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
55110	Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	1,28	3,7
56210	Predinarsko-dinarsko hrastovo _rnogabrovje	1	25,94	74,1
56312	Alpsko-predalpski gozd termofilnih listavcev s _rnim gabrom	1	0,10	0,3
64102	Dinarsko jelovo bukovje z bilnico	11	0,21	0,6
64104	Dinarsko jelovo bukovje z golščem	11	0,66	1,9
64106	Dinarsko jelovo bukovje s planiš _kom	11	0,78	2,2
67110	Smrekovje na karbonatnem skalovju	5	6,03	17,2
	Skupaj	2,450	35,00	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Na strmih pobočjih, južnih ter zahodnih legah se nahajajo sestoji s termofilnimi drevesnimi vrstami v sestavi kot so črni gaber, mali jesen, mokovec, topokrpi javor med listavci ter črni, rdeči bor in smreka med iglavci. Na rastiščih z boljšo proizvodno zmogljivostjo najdemo bukev, plemenite listavce in jelko. Na golih površinah je močno razvit grmovni sloj z rujem, travinje in precej je golih skal.

Lesna zaloga in prirastek

Lesna zaloga je nizka – 99,0 m³/ha, večina drevja je manjših debelin - I. in II. debelinski razred.

Preglednica 125 /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	23,5	23,0	24,9	18,8	9,8	19,3	19,5	0,78	23,8
Listavci	39,5	35,0	15,2	8,0	2,3	79,7	80,5	2,50	76,2
Skupaj	36,4	32,6	17,1	10,1	3,8	99,0	100,0	3,28	100,0

Razmerje drevesnih vrst

Ker gre za okularno oceno, je primerjava z naravnim stanjem manj zanesljiva.

Preglednica 126 /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	3,8	11,2	4,3	0,0	0,0	37,3	0,0	5,1	37,4	0,0
	%	3,8	11,3	4,4	0,0	0,0	37,6	0,0	5,1	37,8	0,0
Naravno stanje	m ³ /ha	27,6	42,6	15,0	0,0	0,0	154,4	15,4	10,6	128,4	0,0
	%	7,0	10,8	3,8	0,0	0,0	39,2	3,9	2,7	32,6	0,0

Ohranjenost gozdov

Vsi gozdovi v RGR 8000 so ohranjeni.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Prevladujejo pionirski gozdovi z grmišči.

Preglednica 127 /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Debeljak	0,68					0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Rzn (ps-šp)	0,60					0,0	0,0	100,0	0,0				
Rzn (sk-gnz)	2,63					0,0	0,0	100,0	0,0				
Pionirski gozd z grmišči	31,09	0,0	4,5	7,1	88,4								
Skupaj	35,00												

Kakovost drevja

Prevladuje slabša kakovost drevja, pretežno drva, le na nekaj boljših predelih bi dobili ŽII in ŽIII.

Poškodovanost sestojev in odmrlo drevje

Podatkov o poškodovanosti in odmrlem drevju nimamo, saj v RGR 8000 ni postavljenih SVP.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V RGR 8000 ni bilo načrtovanega ali izvedenega poseka. Od gojitvenih del je kot izvedeno zaveden naravni razvoj biotopov, ki je teoretičen preračun odmrlih m³ (20 % od lesne zaloge pred 10 leti).

Preglednica 128 /OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Naravni razvoj biotopov	m ³	586,95	473,00	80,6

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Lesne zaloge so skozi desetletja nizke - so pa vedno bile okularno ocenjene.

Preglednica 129 /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2005	36,31	26,1	78,2	104,3	0,52	2,59	3,11	0,00	0,00	0,00
2015	36,69	20,0	86,7	106,7	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	35,00	19,3	79,7	99,1	0,78	2,50	3,28	0,00	0,00	0,00

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Drevesna sestava je okularno ocenjena. Vseeno lahko iz podatkov zadnjih 20 let izluščimo, da prevladuje bukev (okoli 40 % LZ) in drugi trdi listavci (okoli 35 % LZ - beli gaber, mokovec, črni gaber, mali jesen).

Preglednica 130 /D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	6,2	15,1	3,7	0,0	0,0	47,4	0,0	5,8	20,7	1,1
2015	3,4	11,2	4,1	0,0	0,0	41,9	0,0	3,8	35,6	0,0
2025	3,8	11,3	4,4	0,0	0,0	37,6	0,0	5,1	37,8	0,0

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Raznomerne in pionirske gozdove smo pri opisih sestojev porazdelili med osnovne razvojne faze. Tako dobljen korigiran delež pokaže prevlado drogovnjakov.

Preglednica 131 /D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje			2,9	20	14	4,90	-11,1
Drogovnjak			94,1	51	35	12,25	59,1
Debeljak	0,68	1,9	2,5	54	37	12,95	-34,5
Rzn (ps-šp)	0,60	1,7	0,5	20	14	4,90	-13,5
Rzn (sk-gnz)	2,63	7,5					
Pionirski gozd z grmišči	31,09	88,9					
Skupaj	35,00	100,0	100,0	145,0	100,0	35,00	

CILJI, USMERITVE IN UKREPI**Gozdnogojitveni cilj in usmeritve**

Vsi ukrepi morajo izboljševati varovalno vlogo gozdov; to dejstvo naj bo kriterij za odločanje o smiselnosti ukrepanja v teh gozdovih. Cilji niso določeni saj gre za površine, ki so dolgoročno predvidene kot ekocelice brez ukrepanja.

Ukrepi

V RGR 8000 ne načrtujemo sečnje, gojitvenih del ali del za pospeševanje funkcij gozdov. Naravni razvoj biotopov se pojavlja na celotni površini RGR Varovalni gozdovi.

Preglednica 132 /MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Listavci	m³	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Skupaj	m³	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		

Preglednica 133 /NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Naravni razvoj biotopov	ha	35,00	35,00

9.1.6 Rastiščnogojitveni razred: Gozdni rezervati - 09000

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Pri oblikovanju RGR gozdni rezervati je bilo osnovno vodilo redkost in ohranjenost gozdov na različnih rastiščih kot tudi posebnost in redkost habitatov. Zavarovani so z državno Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom [10]. V RGR 9000 je opredeljenih 6 gozdnih rezervatov: Pragozd Krokar (odsek 81), Goteniški Snežnik (odseki 1A in 10A), Jezero (odseki 32A, 35A, 36A in 38A), Firštov rep (odsek 74), Krempa (odsek 83C) in Borovec (79A, 77A, 66A, 80A, 82A in 83A).

Celotno območje RGR leži v območju Nature 2000. Poudarjene so funkcije varovanje gozdnih zemljišč in sestojev, ohranjanja biotske raznovrstnosti, hidrološka funkcija, funkcija varovanje naravnih vrednot, raziskovalna funkcija in poučna funkcija. Zaradi prisotnosti belohrbtega detla, malega muharja in triprstega detla je v celotnem RGR izločena upravljavaska cona A, zaradi divjega petelina pa upravljavaska cona C (rezervat Goteniški Snežnik).

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 134 /D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa
8310	Jame, ki niso odprte za javnost
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

Površina rastiščnogojitvenega razreda 9000 je 211,24 ha, od tega je 92 % državnih gozdov, 4,3 % zasebnih in 3,7 % gozdov lokalnih skupnosti.

a) Rastišče

Prevladujejo bukovja, termofilni gozdovi, nekaj pa je tudi jelovo-bukovih.

Preglednica 135 /D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
55110	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	39,08	18,5
55410	Gradnovo bukovje na izpranih tleh	11	1,19	0,6
56210	Preddinarsko-dinarsko hrastovo _rnogabrovje	1	3,99	1,9
56312	Alpsko-predalpski gozd termofilnih listavcev s _rnim gabrom	1	9,53	4,5
59110	Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	5	3,74	1,8
63110	Preddinarsko gorsko bukovje	9	24,97	11,8
63610	Bukovje s polžarko	7	11,92	5,6
64102	Dinarsko jelovo bukovje z bilnico	11	20,99	9,9
64103	Dinarsko jelovo bukovje s tevjem	11	1,37	0,6
64104	Dinarsko jelovo bukovje z golščem	11	6,70	3,2
64106	Dinarsko jelovo bukovje s planinš _kom	11	15,86	7,5
64107	Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	11	12,19	5,8
64111	Dinarsko jelovo bukovje z lakoto	11	5,21	2,5
64115	Dinarsko jelovo bukovje z lepenom	11	6,85	3,2
64130	Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	11	7,72	3,7
67110	Smrekovje na karbonatnem skalovju	5	3,76	1,8
68210	Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	7	23,44	11,1
71110	Kisloljubno gradnovo belogabrovje	11	12,73	6,0
	Skupaj	8,870	211,24	100,0

b) Stanje sestojev

Pragozd Krokar (0601) obsega oddelek 81. Prva uradna omemba Pragozda Krokar z nazivom pragozd je bila navedena v gozdnogospodarskem načrtu izdelanem za obdobje 1961 - 1970. Pragozd je na jugu omejen s kanjonom reke Kolpe na severu in vzhodu pa prehaja v strmo pobočje nad Borovško dolino. V pobočju nad Borovcem se nahaja obsežno, floristično zanimivo ostenje imenovano Kameni zid. Pretežni del pragozda poraščajo bukovi debeljaki, jugozahodni in zahodni del pa jelovo-bukovi sestoj z visoko lesno zalogo. Pragozd varujemo z varstvenim režimom za gozdno naravno dediščino. Že v preteklosti je bil uvrščen med naravne vrednote Slovenije.

Krempa (0607) je najjužnejše rastišče narcis in črnega bora v Sloveniji in je uvrščena med naravne vrednote. Travniki se razprostirajo na sedlu med Krempo in Krokarjem. Obsega odsek 83c. Na majhni površini se prepletajo ilirska, alpska in kontinentalna vegetacija. Rezervat je varovan z varstvenim režimom za botanično naravno dediščino. V preteklem desetletju se je iz rezervata izvzela gozdna jasa – površina se je zato zmanjšala.

Goteniški Snežnik (0605) je najvišji vrh Kočevske. Uvrščen je med naravne vrednote. Obsega odseka 1a in 10a. Na njegovih pobočjih se mešajo ilirske vrste z alpskimi. Na pobočju najdemo tudi avtohtono smreko, sicer ga pokrivajo jelovo-bukovi gozdovi značilni za predalpski svet. Varovan je z varstvenim režimom za gozdno in botanično naravno dediščino.

Jezero (0609), v rezervat je zajet pas gozda ob jezeru v Kočevski Reki. Vanj sodijo odseki 32a, 35a, 36a in 38a. Gozdove gradijo predvsem debeljaki. V drevesni sestavi pa prevladuje smreka. Sestoj smo prepustili naravnemu razvoju že s prejšnjim gozdnogospodarskim načrtom za GGE Ravne.

Borovec (0608) - obsega razširjen varovalni pas ob Pragozdu Krokar. Vanj je zajeto pobočje med Pragozdom Krokar in Borovško dolino, vrh in pobočje Cerka. V rezervat so zajeti odseki 66a, 77a, 79a, 80a, 82a in 83a. V robnem pasu je speljana Borovška naravoslovna pot.

Firštov Rep (0612) je zanimiv skalni podaljšek Borovške gore, katerega prepadne stene se končajo nad vasjo Ložec v kanjonu reke Kolpe. Kot rezervat in naravna vrednota je bil izločen zaradi enkratne geografske oblike in lege ter zanimivih, prepadnih ostenij, ki so poznana kot Loška stena. Obsega oddelek 74. Njegova pobočja porašča termofilni bukov gozd z obilico ruja.

Podrobnejši podatki o posameznih rezervatih so podani v prilogah – poglavje Povzetek stanja po RGR.

Zgradba gozda

Velikopovršinsko skupinsko raznomerna zgradba.

Lesna zaloga in prirastek

Lesna zaloga je ugotovljena na SVP, podobno kot pri ostalih večnamenskih RGR, s to razliko, da je bila postavljena zgoščena mreža (125 x 125 m). Lesna zaloga je po rezervatih zelo različna, ločeni podatki z ločenimi preračuni za vsak RGR so podani v prilogah.

Preglednica 136 /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	1,4	6,4	16,3	17,9	58,0	92,2	18,6	1,83	27,4
Listavci	2,4	7,3	11,2	19,7	59,4	402,4	81,4	4,83	72,6
Skupaj	2,2	7,1	12,2	19,3	59,2	494,6	100,0	6,66	100,0

Za pragozd Krokar so podatki spremljani v daljšem časovnem obdobju, podatki v spodnji tabeli so pridobljeni iz polnih premerb – razen v letu 2014 in 2024, kjer so prikazani podatki iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah. Za nadaljnje podrobnejše analize za vse rezervate je potrebno upoštevati osnovne podatke, ki se nahajajo v arhivu Zavoda za gozdove Slovenije.

Preglednica 137 /Podatki Pragozd Krokar 1961 - 2024

		igl		lst		sk	
		N/ha	m3/ha	N/ha	m3/ha	N/ha	m3/ha
1961	živa	95,9	121,2	258	389,49	353,9	510,69
	mrtva	0	0	0	0	0	0
	sk	95,9	121,2	258	389,49	353,9	510,69
1984	živa	64,4	84,84	300,6	534,56	365	619,4
	mrtva	51,4	37,71	28,9	29,07	80,3	66,78
	sk	115,8	122,55	329,5	563,63	445,3	686,18
1995	živa	47,8	59,34	307,3	590,07	355,1	649,41
	mrtva	90,4	70,63	74,5	80,58	164,9	151,21
	sk	138,2	129,97	381,8	670,65	520	800,62
2004	živa	40,1	45,94	294	592,76	334,1	638,7
	mrtva	70,3	67,46	54,7	78,56	125	146,02
	sk	110,4	113,4	348,7	671,32	459,1	784,72
2014*	živa	23	23,21	261	618,24	284	641,45
	mrtva	28	38,61	26	44,07	54	82,68
	sk	51	61,82	287	662,31	338	724,13
2024*	živa	20	23,77	231	569,18	251	592,95
	mrtva	18	30,4	50	118,52	68	148,92
	sk	38	54,17	281	687,7	319	741,87

* za leto 2014 in 2024 je LZ ugotovljena na 46 stalnih vzorčnih ploskvah, (pri vseh meritvah so drevesa nad 80 cm premera bila upoštevana kot drevesa 16. db. st.).

Razmerje drevesnih vrst

V lesni zalogi prevladuje bukev – 72,3 %.

Preglednica 138 /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	62,5	28,8	1,0	0,0	0,0	357,5	2,6	32,4	9,4	0,4
	%	12,6	5,8	0,2	0,0	0,0	72,3	0,5	6,6	1,9	0,1

Ohranjenost gozdov

Gozdovi so ohranjeni na 67,8 % površine RGR, spremenjeni na 7,3 %, močno spremenjeni na 13,5 % in izmenjani na 11,4 % površine.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Prevladujejo debeljaki (72,1 % površine), sledijo raznomerni gozdovi in pionirski gozdovi z grmišči. Zasnove so pomanjkljive, negovanosti pa slabe.

Preglednica 139 /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	1,92	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Drogovnjak	2,31	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	46,8	53,2	0,0	0,0
Debeljak	152,24					0,0	0,0	90,7	9,3	3,5	66,1	15,4	15,0
Sestoj v obnovi	5,29					0,0	0,0	100,0	0,0				
Rzn (ps-šp)	3,12					0,0	0,0	100,0	0,0				
Rzn (sk-gnz)	31,93					0,0	0,0	100,0	0,0				
Pionirski gozd z grmišči	14,43	0,0	0,0	1,0	99,0								
Skupaj	211,24												

Kakovost drevja

Kakovost drevja je v splošnem dobra (39,1 % drevja) in zadovoljiva (33,3 % drevja).

Preglednica 140 /K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	114	1,8	25,4	52,6	19,3	0,9
Jelka	70	0,0	0,0	54,3	40,0	5,7
Bukev	681	2,6	12,5	36,1	34,7	14,1
Hrast	15	0,0	0,0	20,0	40,0	40,0
Pl. Ist.	73	6,8	13,7	35,7	35,6	8,2
Dr. tr. Ist.	3	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Meh. Ist.	2	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Skupaj iglavci	184	1,1	15,8	53,2	27,2	2,7
Skupaj listavci	774	3,0	12,3	35,6	34,8	14,3
Skupaj	958	2,6	12,9	39,1	33,3	12,1

Poškodovanost sestojev

Drevje je v skupnem 15,2 % poškodovano, največ poškodb je pri deblu in koreniki (10,1 %).

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja je zelo veliko – 29,7 % od lesne zaloge. Največ jo je v rezervatu Jezero – 60,3 % od lesne zaloge.

Preglednica 141 /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	5,0	4,7	9,7	5,0	8,2	13,2	10,0	12,9	22,9	9,1
30 - 49 cm	6,7	3,7	10,4	9,3	12,0	21,3	16,0	15,7	31,7	62,1
50 in več cm	6,2	2,5	8,7	3,5	7,2	10,7	9,7	9,7	19,4	75,8
Skupaj	17,9	10,9	28,8	17,8	27,4	45,2	35,7	38,3	74,0	147,0

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V rezervatih je bilo opravljeno vzdrževanje stez ter posek 4 dreves črnega bora (1,14 m³) v rezervatu Krempa – drevesa so ostala v rezervatu (razrez in od tod tudi ostala varstvena dela 2 dni). Drevje bi moralo biti evidentirano kot kalo, pa se zaradi pomote to ni zgodilo.

Preglednica 142 /OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Vzdrževanje stez	dni	0,00	80,50	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	2,00	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV**Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Površina gozdov v RGR 9000 se le neznatno spreminja, večinoma zaradi razmejevanja in natančnejšega izrisa gozdnega roba v rezervatu Jezero in Krempa. Povprečna lesna zaloga se je v tridesetih letih dvignila, v zadnjem desetletju pa tudi spustila. Prirastek iglavcev je v upadu.

Preglednica 143 /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1995	212,08	100,3	324,6	424,9	2,31	5,64	7,94	0,02	0,02	0,05
2005	211,62	106,7	364,8	471,5	2,45	7,58	10,02	0,00	0,00	0,00
2015	211,57	125,5	408,8	534,2	2,26	4,27	6,53	0,00	0,00	0,00
2025	211,24	92,2	402,4	494,6	1,83	4,83	6,66	0,00	0,00	0,00

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Smreka v lesni zalogi se zmanjšuje – v rezervatu jezeru jo je odmrlo zelo veliko.

Preglednica 144 /D-GFR2: Razvoj g. fondov v pogledu sestave dr. vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	15,9	6,7	0,1	0,0	0,0	67,8	1,3	7,3	0,8	0,1
2015	17,3	6,0	0,2	0,0	0,0	67,7	0,6	6,6	1,5	0,1
2025	12,6	5,8	0,2	0,0	0,0	72,3	0,5	6,6	1,9	0,1

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Primerjave razvojnih faz z modelnim stanjem za RGR 9000 ne izdelujemo.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Cilj

Gozdove prepustiti samodejnim naravnim procesom.

Usmeritve

Gozdni rezervati so prepuščeni samodejnim naravnim procesom. V rezervatih je prepovedano kakršnokoli spreminjanje obstoječega stanja, poseganje v matično podlago, vode, tla, vegetacijo in živalski svet, kot so: gradbena dela, sečnja in spravilo lesa, lomljenje ali poškodovanje drevja in grmovja, nabiranje rastlin, živali, gliv in plodov, lov in ribolov ter vodenje domačih živali, onesnaževanje in povzročanje hrupa, kurjenje in bivanje.

V gozdnih rezervatih se lahko ukrepa samo v skladu z Uredbo [10] Gozdni rezervati so razdeljeni na rezervate s strogim in blažjim varstvenim režimom. V GGE Ravne je Pragozd Krokar določen kot gozdni rezervat s strogim varstvenim režimom. Pragozd Krokar je bil kot popoln gozdni rezervat izločen tudi v prejšnjih gozdnogospodarskih načrtih.

Meje gozdnih rezervatov so na terenu vidno označene z dvojno polno ali črtkasto črto (oddelek ali odsek) modre barve na robnih drevesih v smeri gozdnega rezervata.

Obisk rezervatov je dovoljen po uradno izločenih pešpoteh.

Predvideno je vzdrževanje in nadelava uradnih pešpoti.

Dovoljena je sečnja nevarnih dreves ob označenih pešpotih, drevesa se pustijo ob poteh v gozdu! V gozdnem rezervatu Jezero je ob sečnji ob obali jezera (zagotavljanje varnosti vzdolž pešpoti) potrebno podirati drevje v notranjost rezervata in ne v območje vodne gladine.

Predvidena je postavitve in obnovitev usmerjevalnih, označevalnih in informativnih tabel ter didaktičnih pripomočkov, predvsem ob vhodu v rezervate in ob označenih pešpotih.

Pri načrtovanju širše ureditve pešpoti je potrebno upoštevati celovitost tovrstne ureditve na celotnem območju OE Kočevje (ali širše).

Ob pojavu prekomerne namnožitve podlubnikov je ob pešpotih potrebno obesiti obvestila o neukrepanju v rezervatih.

Na Goteniškem Snežniku je možno postaviti razgledni stolp in izvesti vedutno sečnjo.

Ukrepi

V RGR 9000 ne načrtujemo sečnje ali gojitvenih ter varstvenih del, pač pa se dopušča možnost za izvedbo različnih del za krepitev funkcij gozdov (biotopska, poučna, rekreativna, turistična).

Načrtovano je vzdrževanje naslednjih poti: Borovška naravoslovna pot, Orlova pot, Pragozdna pot Krokár.

Preglednica 145 /NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Vzdrževanje stez	dni	4,20	37,20

10 Literatura

- [1] Gozdnogospodarski načrt za Gozdnogospodarsko območje Kočevje 2021-2030. 2021. Zavod za gozdove Slovenije.
- [2] Gozdnogospodarski načrt za Gozdnogospodarsko enoto Ravne 2015-2024. 2015. Zavod za gozdove Slovenije, OE Kočevje.
- [3] Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt GGE Ravne (2025-2034), ZRSVN OE Ljubljana, Ljubljana, december 2024.
- [4] Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo KD za načrtovanje GGN GGE Ravne, ZVKD, Služba za kulturno dediščino, OE Ljubljana, Ljubljana, januar 2024.
- [5] Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. 2020. MOP, Direkcija RS za vode. https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/DRSV/Dokumenti/Navodila_Smernice/Usmeritve-za-pripravo-GGN-dopolnitev-februar-2020.pdf/.
- [6] Zakon o gozdovih (ZG). 1993. Ur. l. RS, št. 30/93, 13/98 - odl. US, 56/99 - ZON, 67/02, 110/02 ZG-1, 115/06, 110/07, 8/10 - ZSKS-B, 106/10, 63/2013, 101/13 - ZdavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 - ZGGLRS, 77/16.
- [7] Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. 2010. Ur. l. RS, št. 91/10, 200/20.
- [8] Program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2023-2028, 2024, Ministrstvo za naravne vire in prostor..
- [9] Resolucija o nacionalnem gozdnem programu. 2007. Ur. l. RS, št. 111/2007..
- [10] Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. 2005. Ur. l. RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15, 191/20.
- [11] Zakon o vodah (ZV-1). 2002. Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 - ZZdrI-A, 41/04 - ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20 in 35/23 - odl. US.
- [12] Zakon o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1). 2008. Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 - ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 - ZNOrg.
- [13] Usmeritve za funkcije gozda. Interno gradivo. 2021. Ljubljana. Zavod za gozdove Slovenije.
- [14] Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt GGE Poljanska dolina (2024-2033), ZRSVN OE Ljubljana, Ljubljana, december 2023.
- [15] Odlok o varstvenih pasovih vodnih virov in ukrepih za zavarovanje voda. Ur. l. RS, št. 40/1989, 53/1993 in 99/1999.
- [16] Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja. 2008. Ur. l. RS, št. 89/08, 49/20.
- [17] Okoljsko poročilo za 14 območnih gozdnogospodarskih načrtov za obdobje 2021–2030. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije, Zavita d.o.o..
- [18] Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda. 2018. Ur. l. RS, št. 58/18.
- [19] Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja. 2004. Ur. l. RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16.
- [20] Pravilnik o gozdnih prometnicah. 2009. Ur. l. RS, št. 4/09.
- [21] Zakon o vodah (ZV-1). 2002. Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 - ZZdrI-A, 41/04 - ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20.
- [22] Ugotavljanje višin dreves s pomočjo lidarskih podatkov na območju GGE Ravne, 2025, T. Suhadolnik, strokovna naloga.

11 Načrt so izdelali

Terenska dela z zbiranjem podatkov (opisi sestojev, meritve na stalnih vzorčnih ploskvah, preverbe, ostale meritve) so bila opravljena v letu 2024.

Pri delu so sodelovali:

Opisi sestojev: mag. Tomaž Devjak, univ. dipl. inž. gozd.
Svit Brudar, mag. inž. gozd.
Zoran Bitorajc, univ. dipl. inž. gozd.

Stalne vzorčne ploskve: Jernej Denadić, dipl. inž. gozd., Svit Brudar, mag. inž. gozd., Zoran Bitorajc, univ. dipl. inž. gozd.

Priprava kart: Jernej Denadić, dipl. inž. gozd
Zoran Bitorajc, univ. dipl. inž. gozd.

Obdelava podatkov: Zoran Bitorajc, univ. dipl. inž. gozd.

Pregled načrtovanih ukrepov: Janez Šubic, dipl. inž. gozd.

Tekstni del so sestavili: Zoran Bitorajc, Svit Brudar (poglavja v povezavi s funkcijami gozdov in analizo preteklega gospodarjenja, projektom HFR), Katja Konečnik (poglavja v povezavi s projektom HFR) Miran Bartol (poglavja v zvezi z lovstvom, lovnogospodarsko funkcijo in živalskim svetom), mag. Bojan Kocjan (poglavja v zvezi z gozdnimi prometnicami).

Nosilec izdelave načrta
Zoran Bitorajc, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov
mag. Tomaž Devjak, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja ZGS OE Kočevje
Tina Kotnik, univ. dipl. inž. gozd.

direktor ZGS
Gregor Danev, univ. dipl. inž. gozd.

Kočevje, 20. 5. 2025

12 Priloge

12.1 Preglednice v prilogah

12.1.1 Podrobne naravovarstvene smernice

Preglednica 146

Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	STATUS	ZVRST	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE	Stopnja poudarjenosti*	
						NV	BR
63V	Goteniški Snežnik	Vrh Goteniškega Snežnika na Goteniški gori	državni	GEO MOR F, (BOT) , (ZOO L)	- V delu, kjer je GR Goteniški Snežnik, naj se območje prepušča naravnemu razvoju. Pri umeščanju in izvedbi gozdnih prometnic naj se ohranja značilno geomorfološko izoblikovanost površja – izogne se večjim depresijam, večjim zgostitvam skalnih samic, skalnim samicam večjih dimenzij.	2 * v delu, kjer je gozdni rezervat naj se določi 1. stopnja.	2 * v delu, kjer je gozdni rezervat naj se določi 1. stopnja.
158	Krokar - pragozd	Pragozdni sestoj na Krokarju nad Kolpo	državni	EKOS	- Območje naj se prepušča naravnemu razvoju.	1	1
1335	Krempa	Rastišče narcis na sedlu med Krokarjem in Krempo	državni	BOT	- S košnjo naj se preprečuje zaraščanje rastišča. (Ukrep: 611 – Vzdrževanje pasišč v gozdu).	1	1
4363V	Mirtoviški potok	Porečje Mirtoviškega potoka, levega pritoka Kolpe	državni	GEO MOR F, (ZOO L), (BOT) , (HIDR)	Usmeritve niso potrebne. Opomba: V GGE Ravne pade neznatni del NV.	2	2
4380V	Loška stena	Stena nad dolino Kolpe pri Ložcu	državni	GEO MOR F, BOT, ZOO L	- Območje naj se prepušča naravnemu razvoju. Opomba: Znotraj NV je gozdni rezervat Firštov Rep. Večji del NV se nahaja znotraj varovalnih gozdov, kjer se ne gospodari.	2* * v delu, kjer je gozdni rezervat naj se določi 1. stopnja.	1
4381	Krokar - stena	Stena Krokarja nad dolino Kolpe	državni	GEO MOR F, BOT, ZOO L	- Območje naj se prepušča naravnemu razvoju. Opomba: V GGE Ravne pade manjši del NV in sicer v gozdni rezervat pragozd Krokar.	1	1
4382	Taborska stena	Stena nad dolino Čabranke	državni	GEO MOR F, BOT, ZOO L , (GEO MOR FP)	- V delu, kjer so varovalni gozdovi, naj se območje prepušča naravnemu razvoju. Opomba: Pretežni del NV se nahaja znotraj varovalnih gozdov, kjer se ne gospodari.	1	1
4383	Žurgarska stena	Stena v dolini Čabranke nad Žurgami	državni	GEO MOR F, BOT, ZOO L	- Območje naj se prepušča naravnemu razvoju.	2	1

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	STATUS	ZVRST	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE	Stopnja poudarjenosti*	
						NV	BR
					Opomba: NV se nahaja znotraj varovalnih gozdov, kjer se ne gospodari.		
7652	Kočevska Reka - jezero	Akumulacijsko jezero pri Kočevski Reki, prehranjevalni habitat orla belorepca	lokalni	EKOS, ZOOL	- Ohranja naj se avtohtono obvodno drevesno in grmovno vegetacijo. Opomba: NV obdaja GR Jezero, kjer se ne gospodari.	2 * v delu, kjer je gozdni rezervat naj se določi 1. stopnja.	1
80342	Borovec - gozd	Ohranjen gozd na Borovski gori, zahodno od Borovca pri Kočevski Reki	lokalni	EKOS	- Območje naj se prepušča naravnemu razvoju. Opomba: NV je del predlaganega naravnega rezervata.	1	1
80403	Krempa - bukev na travniku	Bukev na travniku na Kremparskem sedlu	lokalni	DREV	- Bukov in njeno rastišče naj se ohranja.	1	/

Preglednica 147

Pregled jam in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	STOPNJA POUČARJ ENOSTI*	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
41304	Jama 1 v revirju Ravne	Brezno	2	3	Upošteva naj se varstveni režim v jami naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam. Na vplivnem območju jame (na površju nad znanimi rovi jame) naj se upošteva naslednje usmeritve: - Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote. - Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča. - Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.
41305	Jama 2 v revirju Ravne	Brezno	2	3	
46520	Bezgarska jama 2	Brezno	2	3	
46521	Zasluzena jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
46522	Seba 1	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
46523	Seba 2	Vodoravna jama	2	3	
46524	Zgubljena jama	Brezno	2	3	
46525	Brezno pri medvedovem dreku	Brezno	2	3	
46526	Jama v Taborski steni	Spodmol, kevdrč	2	3	
46730	Votla luknja 4	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
46731	Spodmol v Jazbinah	Spodmol, kevdrč	2	3	
46732	Jazbine 2	Spodmol, kevdrč	2	3	
46735	Votla luknja 3	Spodmol, kevdrč	2	3	
46736	Brezno nad Votlo luknjo 1	Brezno	2	3	
46757	Može	Jama z občasnim tokom	2	3	
47046	Bolnica Stanetov dom	Spodmol, kevdrč	2	3	

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	STOPNJA POUDARJ ENOSTI*	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
48130	Ledene note	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti. - Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.
48134	Brezno Tanja	Brezno	2	3	
48966	Brezno pri Dragarjih	Brezno	2	3	
49554	Brezno pod Jelen brdom	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
49555	Jama pri Jelen brdu	Vodoravna jama	2	3	
49556	Morsko brezno	Brezno	2	3	
49557	Gladka jama 1	Vodoravna jama	2	3	
49558	Gladka jama 2	Vodoravna jama	2	3	
49559	Brezno pri Gladkih jamah	Brezno	2	3	
49560	Brezno v cerkvenih talih	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
49561	Jama morske deklice	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
49629	Jelen brdo	Poševno ali stopnjasto brezno, Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
49892	Komarka	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
50121	Brezno na Goteniškem Snežniku	Brezno	2	3	
50274	Jama 4 v revirju Ravne	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
50275	Jama 5 v revirju Ravne	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
50276	Jama 6 v revirju Ravne	Brezno	2	3	
52445	Jama nad Dragarji	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
53230	Bezgarska jama 1	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
53231	Borovski šaht	Brezno	2	3	
53280	Dragarsko brezno	Brezno	2	3	
53319	Jama z mostom pri lovski koči Ravne	Brezno	2	3	
53322	Kačja jama na Goteniškem Snežniku	Vodoravna jama	2	3	
53359	Spodmol pod Jelen brdom	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	

Preglednica 148

Pregled ekološko pomembnih območij in pripadajočih varstvenih usmeritev

KODA	IME	OPIS	VARSTVENE USMERITVE
31100	Kočevsko	Dinarski kraški svet na jugovzhodu Slovenije, pokrit pretežno z ilirskim jelovo bukovim ter bukovim gozdom, je del največjega strnjene kompleksa gozdov v Sloveniji.	Upoštevajo naj se usmeritve podane v poglavju 4.2.1 pri posebnih varstvenih območjih (Natura 2000) za celoten gozdni prostor ter vse upravljalvske cone.
80000	Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri	Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri rjavega medveda, volka in risa obsega Trnovski gozd, Nanos, Hrušico, Javornike, Snežnik in Kočevsko, ki tvorijo največje sklenjeno območje gozda pri nas.	Smiselno naj se upoštevajo usmeritve podane v poglavju 4.2.1 pri posebnih varstvenih območjih.

Preglednica 149

Pregled območij Natura 2K in evr. pom. vrst in hab. tipov, ki se nahajajo znotraj GGE

KODA IN IME	STATUS	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE RAVNE
SI3000263 Kočevsko	POO	<u>Sesalci:</u> volk (<i>Canis lupus</i>*), rjavi medved (<i>Ursus arctos</i>*), ris (<i>Lynx lynx</i>), širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>), veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteini</i>), navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>), mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>), veliki podkovnjak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>), južni podkovnjak (<i>Rhinolophus euryale</i>), vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>). <u>Dvoživka:</u> hribski urh (<i>Bombina variegata</i>), veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>). <u>Žuželke:</u> alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>*), bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>), škrlatni kukuj (<i>Cucujus cinnaberinus</i>), brazdar (<i>Rhysodes sulcatus</i>), črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>*), rogač (<i>Lucanus cervus</i>), močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>), gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>), veliki frfotavček (<i>Leptidea morsei</i>). <u>Raki:</u> navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>*). <u>Rastline:</u> navadna obročnica (<i>Adenophora lilifolia</i>), Scopolijev repnjak (<i>Arabis scopoliana</i>). <u>Mahovi:</u> <i>Dicranum viride</i>, <i>Buxbaumia viridis</i>. <u>Habitatni tipi:</u> (8310) Jame, ki niso odprte za javnost, (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion)).

KODA IN IME	STATUS	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE RAVNE
SI5000013 Kočevsko	POV	Ptice: črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>), gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>), koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>), kozača (<i>Strix uralensis</i>), mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>), pivka (<i>Picus canus</i>), sršenar (<i>Pernis apivorus</i>), belohrbti detel (<i>Dendrocopos leucotos</i>), triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>), mali muhar (<i>Ficedula parva</i>), planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>), sokol selec (<i>Falco peregrinus</i>), divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>), belorepec (<i>Haliaeetus albicilla</i>).

Preglednica 150

Podatki o habitatnih tipih vezanih na gozdne površine znotraj GGE

Habitatni tip	Cona/Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone znotraj POO (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
(8310) Jame, ki niso odprte za javnost	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Celotno območje Natura 2000.	To so jame, vključno s pripadajočimi vodnimi telesi, ki niso odprte za javnost in so življenjski prostor specializiranih ali endemičnih vrst živali. Mednje sodijo različni nevretenčarji, zlasti hrošči, raki in mehkužci, ki imajo praviloma zelo omejeno razširjenost. Jame so prezimovališče in kotišče številnih netopirjev ter življenjski prostor človeške ribice. V Sloveniji jih najdemo v dinarskem svetu.	106.790	2.738	Stopnja ohranjenosti strukture in funkcije HT na območju je povprečna ali zmanjšana. Jame na kraških poljih in kmetijskih zemljiščih so podvržene prekomernemu onesnaženju z dušikom. Lažje dostopne jame so onesnažene z odpadki. (Vir: LIFE Kočevsko).
(91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Višje ležeči, pretežno ohranjeni gozdovi v GGE.	Ilirski bukovi gozdovi rastejo na karbonatni podlagi na nadmorski višini 600-1400 m. Sestavlja jih več različnih združb (dinarski podgorski bukovi gozdovi, bukovi gozdovi z jelko, visokogorski bukovi gozdovi), zanje je značilna večja vrstna pestrost kot za ostale bukove gozdove. V Sloveniji so najbolj ohranjeni v dinarskem svetu, pojavljajo pa se tudi v Alpah in ponekod v vzhodni Sloveniji (Orlica, Bohor, Kum, Boč, Donačka gora). V preteklosti jih je ponekod ogrožalo panjevsko gospodarjenje, stelarjenje in gozdna paša, sedaj pa mestoma pospeševanje smreke in oteženo pomlajevanje zaradi objedanja.	57.322	2.193	Zaradi preštevilčne divjadi je še vedno problem v objedenosti iglavcev in listavcev. Pomlajevanje jelke in njeno prehajanje v višje višinske razrede je oteženo. V višjih višinskih razredih se nahaja pretežno bukovo mladje. (Vir: Popis objedenosti mladja, 2020).

Preglednica 151

Podatki o kvalifikacijskih vrstah vezanih na gozdne površine znotraj GGE

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
volk (<i>Canis lupus</i> *)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Pretežno celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja.	Podnevi se zadržujejo v skrivališčih v gosti podrasti ali na nepristopnih krajih. Prehranjuje se zlasti s srnjadjo, jelenjadjo in divjimi svinjami. Ujame predvsem živali, ki so v slabi telesni kondiciji, zato je pomemben selektor. Je zelo prilagodljiv, omejuje ga le človekova dejavnost (velika gostota naselij in prometnic). Za preživetje vrste je pomembna povezanost populacij s koridorji.	86.239	2.371	Vrsta je pogosta, odlično ohranjena, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
rjavi medved (<i>Ursus arctos</i> *)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Pretežno celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja.	Pri nas živi v bukovo-jelovih gozdovih dinarskega visokega krasa. Zaradi velikosti telesa in pretežno rastlinske prehrane, ki ni energetsko bogata, mora medved pojesti veliko količino hrane, kar pomeni, da potrebuje veliko časa, da jo najde. Pri tem prehodi velike razdalje ter se seli. Zimo prespi, vendar to ni pravo zimsko spanje. Brlog, ki ne sme biti izpostavljen motnjam, je ključnega pomena za izbiro življenjskega prostora. To še posebej velja za samice, ki pozimi v njih kotijo mladiče. Pomembni so tudi mladi stadiji gozda, kjer uspevajo plodonosne vrste. Na izbiro življenjskega prostora močno vpliva človek.	86.239	2.371	Vrsta je pogosta, odlično ohranjena, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
navadni ris (<i>Lynx lynx</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Pretežno celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja.	Gozd, v katerem živi, je lahko prekinjen s kmetijskimi površinami. Za preživetje so ključni zadostna količina plena ter strpnost s strani ljudi. Na območjih, kjer je delež manjših parkljarjev majhen, je njegov glavni tekmeč volk. Za njegovo ohranitev je nujna vzpostavitev povezave med izoliranimi populacijami v Evropi.	86.239	2.371	Neugodno.
širokoui netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Pretežno celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja je prehranjevalni habitat.	Prebivalec gozdnatih območij. Zimska zatočišča: pogosto jame z nizkimi temperaturami do 5°C in visoko zračno vlago. Poletna zatočišča: drevesne dupline, stavbe, jame, ki jih dnevno menja. Območje dejavnosti: do 10 km od zatočišča. Prehranjevalni habitat: zreli listopadi gozd, gozdni rob. Glavni vzrok ogroženosti je zatiranje žuželk v kmetijstvu in gozdarstvu, izguba zatočišč (dupline), pa tudi raba zaščitnih sredstev za les na podstrešjih.	99.530	2.715	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste je odlična, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteini</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Pretežno celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja je	Prebivalec velikih območij listnatih gozdov, predvsem ohranjeni dinarski jelovo-bukovi gozdovi, največkrat na nadmorski višini 300-900 m. Zatočišča: drevesna dupla, kottišča. Prehranjevalni habitat: strukturno bogati bukovi in hrastovi gozdovi, z velikim deležem zrelih sestojev, razvita grmovna plast. Hrana: nočni metulji, košeninarji, hrošči.	99.530	2.715	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste je odlična, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
	prehranjevalni habitat.				
navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Celotno Natura 2000 območje je prehranjevalni habitat.	Živi v odprtih in svetlih listopadnih gozdovih do 1200 m visoko. Poleti in pozimi si najde zatočišče v jamah in stavbah. Za prezimovanje potrebuje visoko zračno vlago. Lovi predvsem velike žuželke na košenih travnikih, v sadovnjakih in gozdovih brez podrasti. Občasno se seli na razdalje večje od 100 km. Ogroža ga predvsem izguba življenjskega prostora ter neustrezne prenove zgradb in preprečevanje dostopa v zatočišča (jame in drugi podzemni habitat, cerkvena podstrešja, zvoniki, podstrehe drugih objektov).	80.724	2.738	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
mali podkovn jak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Pretežno celotno Natura 2000 območje je prehranjevalni habitat.	Živi v toplih zavetnih dolinah z listopadnim drevjem in grmičevjem, najbolj mu ustrezajo zakrasela območja s kraškimi jamami. Prehranjuje se z žuželkami, med katerimi prevladujejo nočni metulji, mrežekrilci in mladoletnice.	104.471	2.734	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
veliki podkovn jak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Pretežno celotno Natura 2000 območje je prehranjevalni habitat.	Živi v toplih gozdovih na zakraseli podlagi, s številnimi jamami in bližino vode. Je izrazito jamska vrsta - v jame se zateka tako v času zimskega spanja kot poleti, ko tam preživi dan. Poleti ga najdemo tudi na podstrešjih. Prehranjuje se z žuželkami, med katerimi prevladujejo hrošči in nočni metulji. Glavni vzrok ogroženosti je zatiranje žuželk v kmetijstvu in gozdarstvu ter vznemirjanje na zatočiščih in kotiščih (od vandalizma, motenj, do neustreznih prenov zgradb).	104.435	2.734	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste na območju je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
južni podkovn jak (<i>Rhinolophus euryale</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Pretežno celotno Natura 2000 območje je prehranjevalni habitat.	Živi na toplih južnih pobočjih in v dolinah z listnatimi gozdovi ter na kmetijskih območjih. Potrebuje bližino vode in jame z različnim temperaturnim režimom, kjer tudi prezimuje. Poleti se čez dan zateka v toplejše dele jam ali v podstrešja stavb. Glavni vzrok ogroženosti je uporaba pesticidov pri zatiranju žuželk ter vznemirjanje na zatočiščih in kotiščih (osvetljevanje delov jam, motnje s strani obiskovalcev, vandalizem in neustrezne prenove zgradb). Preprečevanje dostopa v zatočišča (jame in drugi podzemni habitat, cerkvena podstrešja, zvoniki, podstrehe drugih objektov).	104.435	2.734	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste na območju je odlična, populacija ni izolirana, ampak je ob meji območja razširjenosti.
vejicati netopir (<i>Myotis</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u>	Živi v toplih gozdnatih ali grmiščnih predelih, najraje na apnenčasti podlagi v bližini vode. Prezimuje v jamah z visoko zračno vlago, poleti pa se preko dneva	90.802	2.738	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste na območju je dobra, populacija ni

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
<i>emarginatus</i>)	<u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Celotno Natura 2000 območje je prehranjevalni habitat.	zateče tudi na podstrešja stavb. Kotišča so na severu območja razširjenosti na toplih podstrešjih in v zvonikih, na jugu pa tudi v podzemskih jamah. Prehranjuje se s pajkovci in žuželkami, ki jih pobere z listov, vejic in s tal, lovi pa tudi leteče žuželke, ki jih prestreže z letalno mrežo. Pogoste so skupine ali faze, ki ne letajo oziroma so dejavne podnevi. Najbolj so ogrožena njegova kotišča v stavbah, ki so tudi najbolj izpostavljena.			izolirana na širšem območju razširjenosti.
hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Vodni biotopi znotraj Natura 2000 območja. Vrsta je bila popisna v odseku 46.	Hribski urh je gozdna vrsta, ki išče zavetje pod kamni in odmrli kosi lesa, v skalnih razpokah v grmovju ali v svetlih gozdnih robovih, kjer lahko preživi poletna obdobja mirovanja in prezimuje. Tipična mrestišča hribskega urha so nezasenčene občasne luže v ali blizu gozda. Je šibko konkurenčna pionirska vrsta, ki naseljuje življenjske prostore v zgodnjem stadiju naravne sukcesije (glinokopi, kamnolomi, kolesnice v gozdu), ko je prisotnih manj plenilcev in kompetitorjev. Zelo mobilni so predvsem mladi osebk (do 1200 m daleč od vode), ki imajo boljše možnosti za naseljevanje novih življenjskih prostorov. Živi od nižin do gozdne meje montanskega pasu.	106.790	2.738	Vrsta je redka. Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju.
veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Vodni biotopi znotraj Natura 2000 območja.	Odrasel osebek se prehranjuje na kopnem, predvsem na ekstenzivnih vlažnih travniških gričevnatem in hribovitem svetu. Prezimuje lahko na kopnem (v gozdu ali grmiščih v zavetju na vlažnih mestih pod kamni, v skalnih razpokah in luknjah, pod ali v razpadajočem lesu...) ali v vodi, kjer se tudi razmnožuje (srednje veliki kali in druge stoječe mirne vode, ki se zelo redko izsušijo in imajo bujno obrežno in vodno rastlinje ter čisto vodo). Ogroža ga uničevanje in onesnaževanje vodnih okolij, vlaganje rib, intenzivno kmetijstvo ter ceste in promet. Za ohranjanje vrste so pomembni ekološki koridorji, ki vse življenjske prostore na širšem območju povezujejo v funkcionalno celoto.	106.790	2.738	Vrsta je redka. Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju.
navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*	<u>Upravljalvska cona E - območje navadnega koščaka</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Potok Reka.	Prebiva v mrzlih, hitro tekočih, tudi gorskih potokih donavskega porečja in se navadno skriva pod kamenjem. Izogiba se močno prodonosnim in hudourniškim potokom ter stoječim vodam. Je vsejeda žival (alge, vodne rastline in talni nevretenčarji, redkeje z ribe, v času levitve je pogost tudi kanibalizem). V Sloveniji je bil nekoč ogrožen zaradi bolezni račje kuge, danes zaradi onesnaženja (predvsem komunalnega), menskih posegov v vodotoke (regulacije, zadrževalniki), rabe vode za različne namene (za pitno vodo, male hidro	530	2,6 5	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste na območju je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
		centrale, rejo rib) ter prisotnosti in širitve severno ameriške vrste, signalnega raka iz Avstrije po reki Muri.			
alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i> *)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Pretežno listnati gozdovi znotraj Natura 2000 območja.	Alpski kozliček je dnevno aktivna vrsta, ki jih najpogosteje opazujemo na mrtvih ali posekanih drevesih od sredine julija do sredine avgusta. Ličinke živijo v mrtvih ali ostarelih drevesih različnih listavcev, predvsem bukve. Samice odlagajo jajčeca v sveže poškodovan bukov les in šture. Glede na sonaravno gozdno gospodarjenje z gozdovi v Sloveniji se domneva, da je glavna nevarnost a vrsto puščanje hlobovine in cepanic znotraj območij kjer vrst živi v mesecu juliju in avgustu. Sveže posekan les namreč močno privablja osebkke te vrste, ki tu odlagajo jajčeca. Zarod pa seveda ob predelavi propade.	37.265	443	Vrsta je pogosta, ohranjenost vrste je odlična, populacija ni izolirana na širšem območju.
bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Pretežni del gozdnega prostora znotraj Natura 2000 območja.	Prehranjuje se z lesom različnih drevesnih vrst. Odrasle privablja vonj ranjenih ali posekanih dreves predvsem bukve in jelke, v katerega samice tudi odlagajo jajčeca. Razvoj poteka tri do štiri leta, ličinke se prehranjujejo pod lubjem in se zabubijo globlje v lesu. Posebnost vrste je relativno dolga življenjska doba odraslih osebkov (2 leti). Hroščki so nekrilati, zaradi česar je omejena njihova mobilnost, kljub temu pa lahko posamezen osebek prehodi velike razdalje. Odrasli osebki so aktivni od maja do julija in jih najdemo večinoma na cestah ter ob posekanih deblih jelke ali bukve. Ličinka se razvija predvsem v svežih štorih jelke in bukve.	80.440	2.380	Vrsta je pogosta, ohranjenost vrste je zmanjšana, populacija ni izolirana.
škrlatni kukuj (<i>Cucujus cinnaberinus</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Pretežni del gozdnega prostora znotraj Natura 2000 območja. Vrsta je bila najdena v odseku 13.	Vrsto najpogosteje najdemo pod gnijočim vlažnim lubjem dreves listavcev (hrast, topol, javor, in bukev) ali iglavcev (smreka, jelka in bor). Ličinke in odrasle osebkke najdemo pod lubjem stoječih ali ležečih mrtvih dreves. Edini pogoj naj bi bila konstantna in vlažna mikroklima. V obeh fazah se vrsta prehranjuje predatorsko (ličinke kozličkov), ličinke pa se delno prehranjujejo tudi z lesnim drobirjem. Vrsto ogroža prekomerno odstranjevanje starih, umirajočih dreves.	75.556	2.556	Vrsta je redka, ohranjenost vrste je odlična, populacija ni izolirana.
brazdar (<i>Rhyssodes sulcatus</i>)	<u>Upravljaljska cona A - območje triprstega in belohrbtega detla</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Praviloma ga najdemo v pragozdnih	Hrošči so aktivni ponoči. Gre za indikatorsko vrsto stabilnega, naravnega mešanega gozda s pragozdnim značajem. Živi za lubjem odmrlih debel, kjer je dovolj vlage. Ogroža jo gospodarjenje z gozdom, lahko pa jo tudi kaj hitro izlovimo. Pri iskanju hrošča pod lubjem odmrlih dreves se uničuje tudi njen življenjski prostor.	14.769	2.438 2.112	Vrsta je prisotna, ohranjenost vrste je dobra, populacija je skoraj izolirana.

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
	ostankih in sestojih z večjim deležem mrtvega lesa.				
črtasti medved ek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i> *)	<u>Celoten gozdni prostor</u> SI3000263 <u>Kočevasko:</u> Pretežno gozdnata pokrajina s posameznimi košenicami, pestro strukturiranimi gozdnimi robovi, gozdnimi jasami, gozdne ceste in poti.	Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem ter vrstno bogatimi travniki v bližini. Mlade gosenice se hranijo z listi mrtvih kopriv, vrbovcev in drugih zelišč v podrasti, po prezimitvi pa se hranijo z listi grmovnih vrst (leska, robida, kosteničevje, navadna metla). Metulji srkajo nektar cvetov konjske grive, navadne dobre misli, gadovca, osatov, mete in tudi drugih medonosnih rastlin, ki cvetijo pozno poleti v gozdu in ob gozdnem robu. Metulji so aktivni podnevi in ponoči: podnevi se odrasli osebki hranijo, ponoči pa pariyo. Posamezne populacije so ogrožene zaradi pogoste košnje gozdnega roba ali zaradi uporabe pesticidov na površinah v bližini.	10.476	184	Vrsta je pogosta, dobro ohranjena, populacija ni izolirana.
rogač (<i>Lucanus cervus</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> SI3000263 <u>Kočevasko:</u> Pretežno celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja.	Živi v starih sestojih listavcev, predvsem hrastov, na toplih legah z visokim deležem mrtvega lesa v nižinah in gričevju. Hrošči se pojavijo ob večerih od junija do avgusta. Samice zalegajo jajčeca v ali ob šture, stara ali padla drevesa. Pri tem je bolj kot drevesna vrsta pomembno, da je les v fazi razgradnje posebnih gliv. Celoten razvoj poteka počasi, tudi do 5 let. Zabubijo se v zemlji (15-20 cm globoko) in se razvijejo v hrošče, ki živijo samo nekaj tednov.	76.092	2.339	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je dobra.
močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>)	<u>Upravljalvska cona E - območje navadnega koščaka</u> SI3000263 <u>Kočevasko:</u> Širše območje potoka Reka.	Je vlagoljubna vrsta, vezana na zamočvirjene gozdove v ravninah do višine okoli 1000 m, ki so večinoma porasle s črno ali sivo jelšo, na S delu Pohorja tudi v smrekovo jelševih sestojih. Razvoj poteka v manjših in večjih potokih, preobraženi mladostni osebki ne zapuščajo mesta preobrazbe, kjer tudi prezimijo. Prezimijo v trhljem razpadajočem lesu (debelejših trhljih vejah in štorih ob vodi ali v močvirju) ali zakopani v mehko zemljo nabrežin ob vodi. Odrasli osebki so nočno aktivni. Ogrožajo ga posegi v gozdne potoke: urbanizacija območja, regulacije vodotokov, redčenje dreves na območju, onesnaževanje vodotokov (eutrofikacija in črna odlagališča različnega materiala).	2.703	2,6 30	Stopnja ohranjenosti je povprečna ali zmanjšana, populacija je (skoraj) izolirana, splošna ocena stanja je dobra.
gozdni postavn ež (<i>Euphydry</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u>	Živi v vlažnih dolinah s travniki in mešanimi gozdnimi sestoji. Gosenice se do zime skupinsko hranijo z listi velikega jesena in topola. Prezimijo v skupnih	67.717	1.551	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija je (skoraj) izolirana,

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
ryas maturna)	SI3000263 <u>Kočevsko:</u> Gozdni rob s prisotnimi vrstami veliki jesen in topol.	gnezdih iz listov hranilne rastline spetih s svilnatimi nitmi. Spomladi se gosenice hranijo posamič jesenom in topolom, poleg tega pa še z ozkolistnim trpotcem, vrednikovim jetičnikom, kosteničevjem ali travniško izjevko. Odrasli osebkovi se zadržujejo večinoma na gozdnih robovih in gozdnih poteh, ki so le del dneva osončene. Hranijo se v glavam na belo cvetočih rastlinah (kobulnice, navadna kalin, dobrovita ipd.). Na populacije negativno vpliva predvsem intenzifikacija kmetijske rabe travniških površin v bližini življenjskega prostora, način gospodarjenja z gozdom (odstranjevanje vegetacije na gozdnih obronkih in monokulturno pogozdovanje z iglavci) ter reguliranje manjših potokov z odstranjevanjem obrežne vegetacije.			splošna ocena stanja je dobra.
veliki frfotavček (<i>Leptidea morsei</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> SI3000263 <u>Kočevsko:</u> Presvetljeni in vrzelasti listnati in mešani gozdovi. Vrsta je bila zabeležena v odseku 84.	Vrsta je vezana na tople, vlažne, presvetljene in vrzelaste listnate in mešane gozdove z dobro razvitim zeliščnim slojem in pestrim gozdnim robom, v dolinah ob potokih in rekah, od nižin do 800 m nadmorske višine. Metulji potrebujejo za prehrano cvetoče naktarialne rastline v gozdni podrasti, na vrzelih in gozdnem robu. Samice odlagajo jajca na nekatere vrste stročnic (spomladanski in črni grahor ter nekatere grašice), s katerimi se prehranjujejo izlegle gosenice. Glavni dejavniki ogrožanja vrste so veliki posegi v gozdne površine (goloseki, nadomeščanje drevesnih vrst z monokulturami iglavcev), intenzivno odstranjevanje podrasti in čiščenje gozdnih robov ter klimatske spremembe z vse toplejšimi in sušnimi poletji.	67.717	1.551	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana, ampak je ob meji območja razširjenosti, splošna ocena stanja je dobra.
zeleni žužnjak (<i>Buxbaumia viridis</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> SI3000263 <u>Kočevsko:</u> Montanski pas, med 500 in 1500 m nadmorske višine, redko sega v kolinski pas.	Mah uspeva predvsem na trhljih smrekovih štorih, pa tudi na jelovem, bukovem in jelševem razpadajočem lesu, v montanskem pasu, med 500 in 1500 m nadmorske višine, samo redko sega v kolinski pas. Ustrezajo mu tako trhli panji kot tudi večja debela s premerom nad 20 cm saj večja prostornina lesa lažje zadržuje vodo in vzdržuje stalno vlažnost rastišča.	78.268	2.659	Vrsta je prisotna, odlično ohranjena, populacija ni izolirana.
mah <i>Dicranum viride</i>	<u>Celoten gozdni prostor</u> SI3000263 <u>Kočevsko:</u> Montanski pas do 1000 m nadmorske višine, redko pa	Poseljuje lubje ob vznožju listopadnih, predvsem starih dreves v strnjanih listopadnih (predvsem bukovih) gozdovih. Vrsta se pojavlja v majhnih šopih ali posameznih blazinicah z majhno gostoto, skupaj z drugimi vrstami, ki poseljujejo isti habitat. V Sloveniji vrsta uspeva na razpadajočih bukovih ostankih, deblih in štorih v montanskem	78.268	2.659	Vrsta je prisotna, odlično ohranjena, populacija ni izolirana.

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
	sega v kolinski pas pod 500 m nadmorske višine. Vrsta je bila zabeležena v pragozdu Krokav.	pasu do 1000 m n.m., redko pa sega v kolinski pas pod 500 m n.m. Vrsta je ogrožena zaradi podiranja gostiteljskih dreves ter dreves v bližnji okolici, kar spreminja mikroklimatske razmere. Vrsta je občutljiva tudi na zračno onesnaženost.			
navadna obročnica (<i>Adenophora lilifolia</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI5000013</u> <u>Kočevsko:</u> Vrsta je bila najdena na Borovski gori.	Je značilnica zveze Molinion, pojavlja pa se tudi v združbah zveze Alno-Ulmion in reda Quercetalia pubescentis. Raste v senčnih gozdovih in na grmovnatih pobočjih, na bazičnih ilovnatih in glinenih tleh, bogatih s hranili, ki so lahko spremenljivo vlažna. V Sloveniji zanesljivo uspeva na Kočevskem, vendar je maloštevilna.	5.183	1.200	Stopnja ohranjenosti je odlična, populacija ni izolirana, splošna ocena stanja je odlična
Scopolijev repnjak (<i>Arabis scopoliana</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI5000013</u> <u>Kočevsko:</u> Vrsta je bila najdena na gori Mož (1125m) v odseku 72A.	Raste v skalnih razpokah, na meliščih, gručnatih tratah, v snežnih dolinicah in ruševju v zgornjem montanskem in subalpinskem pasu. V Sloveniji dosega skrajno severozahodno mejo razširjenosti v Trnovskem gozdu, uspeva pa tudi na Nanosu, ovršju Snežnika ter v stenah nad Kolpo. Je terciarni relikv dinarsko-ilirskega izvora. Ponekod ga ogrožata zaraščanje travnišč z ruševjem in množično pohodništvo.	52	19	Stopnja ohranjenosti je odlična, populacija ni izolirana, ampak je ob meji območja razširjenosti, splošna ocena stanja je dobra.
črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI5000013</u> <u>Kočevsko:</u> Celoten gozdni prostor.	Živi v mešanih bukovo-jelovih in iglastih gozdovih, kjer si za gnezdenje teše dupla z ovalnim vhodom. Za gnezdenje pa potrebuje bukova debela oziroma debela listavcev, ki jih uporablja več let. Pomembna so predvsem drevesa, ki imajo ravno deblo in imajo na višini 4-10 metrov malo stranskih vej ter so na tej višini debela vsaj 35 cm. Par potrebuje za uspešno gnezdenje kar 300-400 ha gozda. Med prehranjevanjem na starih drevesih (zlasti iglavcih) za seboj pušča velike luknje, v katerih išče lesne mravlje. Je stalnica in v Sloveniji pogosta gnezdilka.	94.292	2.732	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, velikost populacije je 160-300 gnezdečih parov.
gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>)	<u>Upravljalvska cona B - območje gozdnega jereba</u> <u>SI5000013</u> <u>Kočevsko:</u> Dobro strukturirani sestoji z večjim deležem iglavcev in skupinami lesk, zaraščajoče površine v gozdnem prostoru.	Je tipična vrsta razčlenjenih gozdov z množico presvetlitev in veliko diverziteto drevesnih vrst, v kombinaciji s starejšimi sestoji nujno zahteva tudi pionirske stadije gozda ter jase ali poseke. Tak habitat gozdnemu jerebu omogoča pestro prehrano in večjo možnost prilagajanja na spremembe. Običajno naseljuje mešani gozd; v prevladujočem iglastem sestoji mora biti prisoten vsaj manjši delež listavcev. Glavni razlogi za upad populacije gozdnega jereba: pomankanje gostega grmovnega sloja (do 2 m višine) iglavcev, listavcev ali visokih steblik; pomankanje zeliščnega sloja (borovnica, malinovje) na katerega ima z objedanjem velik vpliv parkljasta divjad; manjša dolžina gozdnega roba in	93.101	160 2.702	Vprašljivo, vrsta najverjetneje upada. 50-100 parov (Mihelič, 2015, Life Kočevsko)

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
		primerljivo manjši delež površin v zaraščanju.			
koconog i čuk (<i>Aegolius funereus</i>),	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI5000013</u> <u>Kočevsko:</u> Iglasti in jelovo-bukovi debeljaki nad 800 m nadmorske višine z velikim številom dupel in gozdnimi jasnami.	Naseljuje pretežno iglaste, lahko tudi mešane gozdove v višjih legah (nad 800 m). Za gnezdenje potrebuje luknje, ki jih je v preteklem letu stesala črna žolna. V špranjah in drevesnih rogovilah dela zaloge hrane. Lovi tako v gozdu kot na bolj odprtih predelih (jase, poseke, gozdni robovi). V Sloveniji velja za redko gnezdiško gorskega in dinarskega sveta. Samci so stalnice, samice in mladiči pa klateži.	97.522	2.736	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, velikost populacije je 60-145 gnezdečih parov, splošna ocena stanja je dobra.
kozača (<i>Strix uralensis</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI5000013</u> <u>Kočevsko:</u> Vrzela gozd s starejšim drevjem. Teritorij je velik od 200-400 ha. V njem ima kopališča v vodnih kotanjah.	Kozača naseljuje v Sloveniji večinoma jelovo-bukove gozdove (<i>Omphalodo-Fagetum</i>), ki so tudi glavna gozdna rastlinska združba dinarskega sveta v Sloveniji. Potrebuje gozd debeljaka in pomlajenca z dovolj velikim številom velikih dupel in poldupel. Tolerira prebiralno sečnjo in ekstenzivno gospodarjenje z gozdom – pobiranje določenega deleža odmrlih vej, omejeno izločanje sušic ter vzdrževanje določenega števila posek in presvetlitev (neposeljenih in manjših od 2 ha). Izogiba se naseljenim območjem.	97.151	2.736	Splošna ocena stanja je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, velikost populacije je 300-450 gnezdečih parov.
mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI5000013</u> <u>Kočevsko:</u> Iglast in jelovo-bukov gozd na višjih nadmorskih višinah s presvetlitvami in gozdnimi jasnami.	Prebiva v iglastih in mešanih gozdovih s številnimi presvetlitvami, jasnami in posekami, praviloma v višjih legah. Za gnezditveno uspešnost potrebuje strukturiran gozd z dupli in gozdnimi jasnami ali posekami v območju 2 do 10 km ² . Gnezdo si naredi v duplu, ki ga je prejšnje leto iztesal veliki detel. Je stalnica, samec celo leto brani teritorij.	97.522	2.736	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, velikost populacije je 20-30 gnezdečih parov.
pivka (<i>Picus canus</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI5000013</u> <u>Kočevsko:</u> Pretežno celoten gozdni prostor.	Naseljuje mešane in listnate gozdove, rečne loke in drevesne mejice. Duplo si izteše sama, najpogosteje v listavce (javor, bukev, hrast, lipa, vrba). Hrani se z mravljami in drugimi žuželkami, ki jih lovi na tleh in na drevju, kjer izza lubja pobira tudi njihove ličinke in bube. Je manj specializirana na mravlje kot zelena žolna. Je stalnica, v Sloveniji velja za pogosto vrsto. V nižinskih predelih jo ogroža zlasti uničevanje rečnih lok in drevesnih mejic.	96.656	2.733	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, velikost populacije je 160-200 gnezdečih parov.
sršenar (<i>Pernis apivorus</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI5000013</u> <u>Kočevsko:</u>	Naseljuje odprte gozdove s številnimi jasnami in mozaično kmetijsko krajino. Za gnezditveno uspešnost potrebuje strukturiran gozd z visokimi debelimi drevesi, jasnami in mirnimi conami, v	97.522	2.736	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, velikost

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
	Pretežno celotno Natura 2000 območje.	polmeru 4 do 10 km od gnezda pa odprto krajino. Gnezdi na velikih drevesih, 10-20 m nad tlemi. Je selivka, ki prezimuje v zahodnem in centralnem delu ekvatorialne Afrike in se vrne sredi aprila. Zelo je občutljiv na človekove motnje v času gnezdenja ter na spremembe v gnezditvenem habitatu.			populacije je 15-20 gnezdečih parov.
triprsti detel (<i>Picoide s tridactylus</i>)	<u>Upravljaljska cona A - območje triprstega in belohrbtega detla</u> <u>SI5000013 Kočevsko:</u> Klimaksni iglasti sestoji z visokim deležem odmrlega drevja, gozdni rezervati. Vrsta je bila leta 2021 zabeležena v odseku 53A in 54, leta 2023 pa na meji odsekov 3 in 4.	Omejujoč dejavnik za prisotnost vrste je prisotnost iglavcev (smreke, jelke). Izbira goste gozdove z velikim številom dreves na enoto površine. Najraje ima alpske smrekove in dinarske jelove gozdove v fazi debeljaka z visokim deležem odmrlih stoječih dreves (predvsem iglavcev). Optimalni prehranjevalni habitat naj bi imel več kot 10 stoječih odmrlih dreves (debelejših od 30 cm) na hektar gozda. Odmrlih, poškodovanih in ležečih dreves naj bi bilo najmanj 5 % od lesne zaloge. Prehranjuje se tudi na podrticah. Izmed drevesnih vrst ima najraje jelko zaradi sušečih se vrhov in odmrlih vej. Pojavlja se na predelih, kjer je zaradi snegoloma ali žledoloma večje število polomljenih oziroma sušečih se dreves, ter v predelih z večjo gostoto larv lubadarjev <i>Scolytidae</i> in kozličkov <i>Cerambycidae</i> . Teritorij je velik od 50 do 80 ha. Ogrožajo ga: odpiranje zaprtih gozdov in povečevanje intenzitete gospodarjenja v še pred kratkim zaprtih sestojih ter odstranjevanje odmrlega in propadajočega drevja.	17.916	2.438 1.541	Manj ugodno, 30-40 parov. (Vir: Bertoncelj in drugi, 2015, Life Kočevsko).
belohrbti detel (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	<u>Upravljaljska cona A - območje triprstega in belohrbtega detla</u> <u>SI5000013 Kočevsko:</u> V okviru projekta Life Kočevsko – LIFE13 NAT/SI/000314 je bila vrst popisana v odsekih 34, 58, 79B in 81.	Prebiva v zrelih bukovo-jelovih gozdovih z veliko odmrlega, padlega drevja. Duplo si izteše v propadajoče drevo z mehkim lesom. Par ima velik teritorij. Hrani se pretežno z ličinkami lesnih hroščev na odmrlem drevju. Je stalnica in v Sloveniji zelo redka gnezdička. Ogroža ga intenzivno gospodarjenje z gozdovi (odstranjevanje odmrlega, propadajočega drevja).	25.591	2.438 2.288	Neugodno, vrsta je v upadanju, velikost populacije je 20-30 gnezdečih parov.
mali muhar (<i>Ficedula parva</i>)	<u>Upravljaljska cona A - območje triprstega in belohrbtega detla</u>	Prebiva v zrelih mešanih ali listnatih gozdovih, zlasti bukovih z visokimi drevesi in bujno podrastjo ter jasami. Gnezdo je v duplu ali na vrhu odlomljenih debel. Hrani se z nevretenčarji, občasno s plodovi. Zadržuje se visoko v krošnjah, lovi tudi v zraku. Je selivka, ki prezimuje v južni Aziji in je tako posebnost med	14.714	2.438 1.964	Stopnja ohranjenosti je povprečna ali zmanjšana, populacija ni izolirana na širšem območju, velikost populacije je 20 parov.

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
	<u>SI5000013</u> <u>Kočevsko:</u> Pretežno listnati gozdovi z visoko zračno vlago in visoko lesno zalogo, rezervati.	našimi pticami, vrne se maja. V Sloveniji je zelo redka gnezdilka. Ogroža ga intenzivno gospodarjenje z gozdovi.			
planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI5000013</u> <u>Kočevsko</u> Strmi predeli nad Kolpsko dolino.	V Sloveniji so redki gnezdilci zahodnega dela države, kjer naseljujejo skalovja, pašnike in goličave v višjih nadmorskih legah. Veliko gnezdo iz vej si naredijo na skalni polici. Lahko je visoko 2 m in ima 1-1.5 m premera, gnezda na drevesih, ki so sicer redkejša, pa so še večja: 2-4 m visoka s premerom 2-3 m. Par si je zvest celo življenje. Prehranjujejo se s sesalci (do velikosti srne), ptiči (do velikosti laboda) in mrhovino, redko s plazilci. Lovijo v nizkem letu, pogosto v paru. So stalnice, vendar se mladiči lahko razpršijo daleč od kraja, kjer so bili izvaljeni. Ogrožajo ga človeške motnje v času gnezdenja (kraja mladičev iz gnezd za potrebe sokolarstva, športno plezanje, množično planinarjenje).	18.381	1.805	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, velikost populacije je 1-2 gnezdeča para.
sokol selec (<i>Falco peregrinus</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI5000013</u> <u>Kočevsko:</u> Strmi predeli nad Kolpsko dolino.	V Sloveniji je redek gnezdilec skalnih sten, ki jih obdaja odprta kulturna krajina ali goličave nad drevesno mejo. Njegova evropska populacija v zadnjih letih počasi narašča, kar je zlasti posledica prepovedi uporabe nekaterih pesticidov. Prehranjuje se v glavnem s pticami (od čisto majhnih, npr. kraljiček, do zelo velikih, npr. siva čaplja in gosi). Lovi v letu: za plenom opreza med kroženjem visoko nad tlemi, nato se z višine v izredno hitrem letu z zloženimi krili spusti nad plen. Je stalnica. Ogrožajo ga različne človekove dejavnosti: kraja mladičev iz gnezd za potrebe sokolarstva, športno plezanje, planinarjenje in onesnaževanje okolja.	17.991	2.087	Stopnja ohranjenosti vrste na območju je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, velikost populacije je 6-7 gnezdečih parov.
belorepec (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	<u>Upravljalvska cona D – območje orla belorepca</u> <u>SI5000013</u> <u>Kočevsko:</u> Reško jezero je prehranjevalni habitat. Oddelki nad jezerom so gnezditveni habitat.	V Sloveniji je izjemno redek gnezdilec (1-2 para) na Notranjskem in Dolenjskem. Svoja ogromna gnezda naredi na velikih drevesih (bukve, hrasti), redkeje na skalnih policah. Gnezdo lahko uporablja več let zaporedoma. Par si je zvest celo življenje, z dvorjenjem pa prične že decembra. Njegova prehranjevališča so lahko do 10 km oddaljena od gnezda, ki je praviloma blizu gozdnega roba. Prehranjuje se z ribami, ki jih bodisi aktivno lovi bodisi pobira nasedle in umirajoče, z vodnimi pticami, sesalci, mrhovino ali pa s plenim, ki ga ukrade drugim ujedam (kleptoparazit). Je stalnica, mladiči si po osamosvojitvi	1.700	315 390	Stopnja ohranjenosti je povprečna ali zmanjšana, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, velikost populacije je 1 gnezdeč par.

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
		poiščejo svoj teritorij. Ogrožajo ga motnje v času gnezdenja.			
divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>)	<u>Upravljalvska cona C - območje divjega petelina</u> SI5000013 <u>Kočevsko:</u> V okviru projekta Life Kočevsko – LIFE13 NAT/SI/000314 se je v letu 2015 izvajal popis divjih petelinov. Aktivnih rastišč v GGE ni. V odseku 78 je bila zabeležena kura.	Samci divjega petelina se na rastiščih razkazujejo in tekmujejo s svatovskimi napevi, ki so mešanica klepanja, drobljenja in brušenja. En samec se pari z več samicami. Slednje same skrbijo za zarod. Gnezdo zgradijo na tleh v gostem kritju, pogosto ob deblu drevesa. Divji petelini so stalnice, ki v Sloveniji gnezdijo v zrelih iglastih in mešanih gozdovih gorskega sveta, prepredenih s posekami in jasami, na katerih je veliko plodonosnih rastlin. Potrebujemo tudi vodni vir in predel, kjer nabirajo kamenčke za prebavo (gastrolite). Prehranjujejo se skoraj izključno z rastlinami, pozimi so to iglice in poganjki, ki jih nabirajo na drevju, v času brez snežne odeje pa se hranijo na tleh z listi, poganjki, plodovi (borovnice, brusnice, mahovnice, barjanske kopišnice). Mladiči jedo tudi pajke in žuželke. Ogroža ga intenzivna sečnja, širjenje gozdnih monokultur, vznemirjanje s strani človeka, ponekod tudi nezakonit lov.	15.748	334 1.873	Neugodno. Brez aktivnih rastišč. (Vir: Potočnik, 2015, Life Kočevsko).

Preglednica 152 Habitatna drevesa (koordinate v EPSG 3794)

Zap. št.	Odsek	Drev. vrsta	višina (Lidar)	premer (cm)	X	Y
1	60	jelka	39,4	131	479.222	45.911
2	62	jelka	39,4	131	479.680	45.506
3	23	jelka	36,2	91	482.978	46.875
4	46	jelka	35,1	93	483.020	46.966
5	45	bukev	32,7	101,5	483.263	46.096
6	54	jelka	33,9	94,8	480.356	46.855
7	53A	jelka	40,3	112,7	480.201	47.126
8	51	jelka	32,8	85	480.420	47.431
9	17	jelka	33,5	91	480.166	47.469
10	16	jelka	25,5	89	479.890	47.863
11	13	jelka	40,5	94	479.790	48.155
12	13	jelka	35,3	87	479.788	48.147
13	14A	bukev	32	86	479.433	48.422
14	47	smreka	34	91	482.971	46.056
15	47	jelka	33,5	90,5	482.625	46.617
16	23	jelka	38,5	109	482.937	46.766
17	23	jelka	27,7	119	482.957	46.948
18	27	lipa	32,3	79	482.033	48.885
19	28	smreka	45,6	103	482.248	49.340
20	28	jelka	9,7	104	482.385	49.238
21	31	jelka	36,8	91	482.578	49.206

22	30	jelka	35,5	89	482.756	49.105
23	30	jelka	39,4	93	482.774	49.110
24	62	jelka	43,4	103,5	479.674	45.520
25	69	jelka	41,9	100	479.835	45.474
26	69	smreka	40,9	112	479.887	45.494
27	69	smreka	52,6	123	479.894	45.504
28	69	smreka	48,3	114	479.897	45.510
29	72a	jelka	50,12	107	480.142	45.093
30	72a	jelka	42,8	110	480.397	45.001
31	72a	jelka	37,2	107	480.433	44.818
32	72a	jelka	40	100	480.108	44.763
33	72a	jelka	40,8	105	480.105	44.776
34	70	jelka	44,1	98	479.947	45.348
35	69	smreka	45,2	94	479.922	45.527
36	70	jelka	41,4	91	480.192	45.408
37	70	jelka	42,9	92	480.204	45.405
38	70	jelka	37,1	93	480.187	45.345
39	70	jelka	38,3	93	480.202	45.340
40	70	jelka	43,3	114	480.081	45.315
41	72a	jelka	44,6	100	480.446	44.985
42	72a	jelka	43,2	94	480.408	44.966
43	77b	jelka	32,7	91	481.547	45.052
44	77b	jelka	38,8	114	481.593	45.025
45	77b	jelka	32,9	98	481.601	45.017
46	77b	jelka	38,8	110	481.655	44.959
47	77b	jelka	35,8	92	481.650	44.967
48	77b	jelka	35,9	96	481.637	44.962
49	69	jelka	35,5	96	479.823	45.558
50	63	smreka	48,2	122	480.507	45.814
51	64	jelka	39,9	98	480.562	45.918
52	63	jelka	43,5	108	480.350	45.816
53	63	jelka	37,4	108	480.316	45.907
54	63	jelka	41,9	121	480.313	45.911
55	69	smreka	38,8	94	480.733	45.739
56	69	jelka	41,9	93	480.731	45.713
57	69	jelka	40,9	92	480.789	45.668
58	68	jelka	40,4	103	480.849	45.654
59	53a	smreka	33,3	112	480.398	47.214
60	17	jelka	34,6	93	480.272	47.474
61	51	jelka	37,9	104	480.330	47.507
62	17	jelka	27,9	94	480.297	47.683
63	17	jelka	32,4	92	480.354	47.640
64	17	smreka	34,7	121	480.827	47.269
65	18	jelka	38,4	95	480.525	48.182
66	18	jelka	33,7	93	480.522	48.377
67	8	jelka	43,2	93	479.195	48.452

68	8	jelka	36,7	90	479.184	48.465
69	8	jelka	38,4	99	479.171	48.476
70	8	jelka	34,5	94	479.154	48.476
71	8	jelka	38	90	479.166	48.509
72	8	jelka	37	92	479.164	48.514
73	8	jelka	36,9	101	479.162	48.533
74	9	jelka	39,5	100	479.135	48.950
75	9	smreka	43,5	102	479.132	48.958
76	9	jelka	43,8	98	479.130	48.970
77	9	smreka	43,4	97	479.118	48.991
78	14a	jelka	37,2	114	479.317	48.143
79	14a	jelka	39,4	105	479.304	48.149
80	14a	jelka	39,4	104	479.302	48.095
81	77b	jelka	31,8	90	481.516	45.240
82	77b	jelka	32,6	98	481.516	45.200
83	77b	jelka	32,8	98	481.519	45.196
84	77b	jelka	35,6	98	481.541	45.156
85	77b	jelka	39,6	136	481.553	45.123
86	77b	jelka	34,4	104	481.537	45.092
87	77b	jelka	31,4	104	481.588	45.073
88	77b	jelka	42,7	148	481.658	45.102
89	77b	jelka	41,9	114	481.687	45.116
90	77b	jelka	35,9	91	481.677	45.144
91	77b	jelka	38	111	481.635	45.133
92	77b	bukev	34,1	80,5	481.694	45.111
93	77b	jelka	44,5	123	481.693	45.123
94	63	jelka	30,5	112	480.125	46.094
95	61	jelka	42,4	104	480.083	46.154
96	63	jelka	41	113	480.164	46.147
97	19	jelka	39,12	115	480.930	47.456
98	19	gorski javor	35,5	82	480.921	47.521
99	19	gorski javor	36,2	83	480.917	47.544
100	19	bukev	32,7	94	480.860	47.823

12.1.2 Podrobne kulturnovarstvene usmeritve

Preglednica 153

Pregled varovanih objektov in območij kul. dediščine ter podrobne usmeritve

EID	IME	REŽIM	PODREŽIM	USMERITVE
1-2781	Kočevska Reka - Lokacija kapele sv. Frančiška Ksaverja			
1-29767	Borovec pri Kočevski Reki - Opuščena kočevarska vas Ravne	ostalo		
1-24002	Borovec pri Kočevski Reki - Spomenik partizanski tiskarni Triglav	memorialna dediščina		
1-24204	Borovec pri Kočevski Reki - Spomenik partizanski bolnišnici Smrekovec	memorialna dediščina		
1-24199	Kočevska Reka - Spominsko znamenje talcem	memorialna dediščina		
1-1646*	Borovec pri Kočevski Reki - Cerkev sv. Mihaela	arheološka dediščina		
1-1647*	Borovec pri Kočevski Reki - Lokacija cerkve Imena Jezusovega	arheološka dediščina		

1-29766*	Borovec pri Kočevski Reki - Opuščena kočevarska vas Inlauf	ostalo		
1-18023*	Kočevska Reka - Naselje	naselbinska dediščina		

*objekti izven gozdnega prostora

12.1.3 OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote

Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	164,40	2.234,83	247,31	2.646,54
Delež (%)	6,21	84,44	9,34	100,00

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m³/ha			m³/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
01111-Jelova bukovja na globokih tleh	989,18	170,7	197,0	367,7	4,20	4,40	8,60	24,0	22,6	23,2	99,4
01121-Jelova bukovja na plitvih tleh	843,89	241,7	152,3	394,0	5,84	2,84	8,68	20,3	20,2	20,3	92,2
01301-Podgorska bukovja	409,21	138,2	174,8	313,0	3,64	3,32	6,95	28,3	21,0	24,2	109,0
01401-Gorska bukovja	158,02	80,9	241,6	322,5	2,38	5,51	7,89	23,5	21,0	21,6	88,2
VEČNAMENSKI GOZDOVI skupaj	2.400,30	184,2	180,4	364,7	4,56	3,74	8,30	22,8	21,5	22,2	97,4
09000-Gozdni rezervati	211,24	92,2	402,4	494,6	1,83	4,83	6,66	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI skupaj	211,24	92,2	402,4	494,6	1,83	4,83	6,66	0,0	0,0	0,0	0,0
08000-Varovalni gozdovi	35,00	19,3	79,7	99,1	0,78	2,50	3,28	0,0	0,0	0,0	0,0
VAROVALNI GOZDOVI skupaj	35,00	19,3	79,7	99,1	0,78	2,50	3,28	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	2.646,54	174,7	196,8	371,5	4,29	3,81	8,10	21,8	17,9	19,7	90,5

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	74,06	2,8						
Drogovnjak	161,44	6,1	17,24	10,7	0,0	0,6	99,4	0,0
Debeljak	695,92	26,3	35,33	5,1	0,0	38,7	61,3	0,0
Sestoj v obnovi	215,78	8,2	102,45	47,5	0,2	38,7	60,1	1,0
RAZNOMERNO (ps-šp)	519,97	19,6	59,54	11,5	24,2	59,6	16,2	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	933,85	35,3	190,31	20,4	2,4	23,8	73,8	0,0
Pionirski gozd z grmišči	45,52	1,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	2.646,54	100,0	404,87	15,3	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	74,06	0,0	19,9	76,9	3,2	94,9	2,5	2,6	0,0	30,3	52,2	1,5	16,0
Drogovnjak	161,44	0,0	53,9	45,6	0,5	53,0	31,2	15,8	0,0	54,3	45,7	0,0	0,0
Debeljak	695,92					48,4	14,8	34,1	2,7	6,6	62,8	25,2	5,4
Sestoj v obnovi	215,78					85,8	6,1	8,1	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	519,97					68,4	12,3	19,3	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	933,85					80,6	12,7	6,7	0,0				
Panjevec	0,00												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	45,52	0,0	3,1	5,1	91,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	2.646,54												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	3,1	8,1	14,5	20,0	54,3	14,0	52,1
Jelka	2,4	6,2	11,7	18,0	61,7	32,8	121,7
Bor	6,0	13,5	18,8	22,9	38,8	0,2	0,8
Macesen	1,8	10,8	18,0	24,6	44,8	0,0	0,0
Bukev	7,6	11,9	19,8	22,7	38,0	44,6	165,4
Hrast	4,4	12,4	19,3	24,6	39,3	0,1	0,5
Pl. Ist.	8,0	13,3	21,5	23,4	33,8	7,4	27,6
Dr. tr. Ist.	21,3	27,7	19,9	14,7	16,4	0,8	3,0
Meh. Ist.	11,9	17,7	22,8	22,8	24,8	0,1	0,3
Iglavci	2,6	6,8	12,6	18,6	59,4	47,0	174,7
Listavci	7,9	12,4	20,0	22,7	37,0	53,0	196,8
Skupaj	5,4	9,8	16,5	20,8	47,5	100,0	371,5

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	3,3	8,3	14,3	20,3	53,8	14,2	51,9
Jelka	2,4	6,2	11,6	18,0	61,8	36,1	131,5
Bor	3,6	11,7	18,6	24,0	42,1	0,2	0,7
Macesen	1,8	10,8	18,0	24,6	44,8	0,0	0,0
Bukev	8,8	13,0	21,6	23,3	33,3	41,3	150,4
Hrast	5,6	15,7	25,6	29,0	24,1	0,1	0,3
Pl. Ist.	8,5	13,9	22,6	23,9	31,1	7,5	27,5
Dr. tr. Ist.	10,1	20,0	25,7	21,1	23,1	0,5	1,9
Meh. Ist.	11,7	17,4	23,5	23,9	23,5	0,1	0,3
Iglavci	2,7	6,8	12,4	18,7	59,4	50,5	184,2
Listavci	8,8	13,2	21,8	23,3	32,9	49,5	180,4
Skupaj	5,7	10,0	17,0	21,0	46,3	100,0	364,7

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,31	0,52	0,73	0,86	1,87	53,0	4,29
Listavci	0,83	0,73	0,81	0,68	0,76	47,0	3,81
Skupaj	1,14	1,25	1,54	1,54	2,63	100,0	8,10

Preglednica/PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m³/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,33	0,58	0,80	0,95	2,06	53,1	4,72
Listavci	0,89	0,79	0,89	0,75	0,83	46,9	4,16
Skupaj	1,22	1,37	1,69	1,70	2,89	100,0	8,88

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	101.000	21,8											
Listavci	93.000	17,9											
Skupaj	194.000	19,7											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												

Skupaj														
--------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	87,91	87,91											
Nega gošče	ha	18,40	18,40											
Nega letvenjaka	ha	127,17	127,17											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	40,40	40,40											
Nega prebiralnega gozda	ha	79,20	79,20											
Varstvo pred žuželkami	dni	45,00	45,00											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	25,00	25,00											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	300,00	1.500,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	1,00	1,00											
Vzdrževanje travinj	ha	2,00	20,00											
Vzdrževanje vodnih površin	kos	6,00	16,00											
Naravni razvoj biotopov	ha	199,15	199,15											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	2,20	2,20											
Vzdrževanje stez	dni	21,40	85,20											
Ostala varstvena dela	dni	3,51	3,51											

Preglednica/D-DV: Delež drevesnih vrst po LZ

Drevesna vrsta	m³/ha	Delež %
Smreka	52,15	14,04
Jelka	121,74	32,77
Rdeči bor	0,19	0,05
Črni bor	0,60	0,16
Macesen	0,03	0,01
Bukev	165,44	44,53
Gradan	0,47	0,13
Gorski javor	23,85	6,42
Ostrolistni javor	0,49	0,13
Topokrpi javor	1,69	0,45
Veliki jesen	0,15	0,04
Gorski brest	0,23	0,06
Lipa in lipovec	0,89	0,24
Beli gaber	0,08	0,02
Češnja	0,31	0,08
Maklen	0,05	0,01
Mokovec	0,29	0,08
Črni gaber	2,15	0,58
Mali jesen	0,43	0,12
Trepetlika	0,04	0,01
Breza	0,16	0,04
Vrbe	0,03	0,01
Jerebika	0,07	0,02
Skupaj:	371,53	100,00

12.1.4 OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda

Rastiščnogojitveni razred: Jelova bukovja na globokih tleh - 01111

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	88,84	863,40	36,94	989,18
Delež (%)	9,0	87,3	3,7	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	1,5	5,3	13,4	21,2	58,6	7,5	27,8
Jelka	1,4	5,5	11,7	19,6	61,8	38,9	143,0
Macesen	0,0	0,0	0,0	29,7	70,3	0,0	0,0
Bukev	9,7	11,9	18,9	20,3	39,2	46,9	172,1
Pl. Ist.	9,7	11,9	18,6	20,7	39,1	6,5	24,1
Dr. tr. Ist.	14,9	12,5	19,8	12,8	40,0	0,2	0,8
Meh. Ist.	10,9	13,9	23,1	11,6	40,5	0,0	0,0
Iglavci	1,5	5,5	11,9	19,9	61,2	46,4	170,7
Listavci	9,8	11,9	18,9	20,3	39,1	53,6	197,0
Skupaj	5,9	8,9	15,7	20,1	49,4	100,0	367,7

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,16	0,43	0,73	0,97	1,91	48,9	4,20
Listavci	1,01	0,77	0,88	0,74	1,00	51,1	4,40
Skupaj	1,17	1,20	1,61	1,71	2,91	100,0	8,60

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	914,55	92,5	74,63	7,5	0,00	0,0	0,00	0,0	989,18	100,0
Skupaj vsi gozdovi	914,55	92,5	74,63	7,5	0,00	0,0	0,00	0,0	989,18	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	3,0	3,5	6,5	3,3	8,8	12,1	6,3	12,3	18,6	7,0
30 - 49 cm	2,0	0,9	2,9	4,3	2,4	6,7	6,3	3,3	9,6	18,5
50 in več cm	1,4	0,6	2,0	1,9	0,5	2,4	3,3	1,1	4,4	17,1
Skupaj	6,4	5,0	11,4	9,5	11,7	21,2	15,9	16,7	32,6	42,6

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	56,41	5,7							
Drogovnjak	74,20	7,5	17,08	23,0	0,0	0,0	100,0	0,0	
Debeljak	202,22	20,4	10,96	5,4	0,0	43,1	56,9	0,0	

Sestoj v obnovi	84,77	8,6	50,56	59,6	0,0	24,3	75,2	0,5
RAZNOMERNO (ps-šp)	126,04	12,7	10,83	8,6	4,5	83,5	12,0	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	445,54	45,1	102,58	23,0	0,0	20,5	79,5	0,0
Skupaj	989,18	100,0	192,01	19,4	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	5,51	4,69	0,00	0,00	0,00	175,90	0,00	5,80	0,11	0,00	192,01
%	0,59	0,50	0,00	0,00	0,00	18,86	0,00	0,62	0,01	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	76	2,6	10,5	71,1	14,5	1,3
Jelka	351	0,9	14,2	68,6	16,0	0,3
Bukev	460	3,7	14,8	44,6	28,9	8,0
Pl. Ist.	74	4,1	18,9	48,6	24,3	4,1
Meh. Ist.	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	427	1,2	13,6	69,0	15,7	0,5
Skupaj listavci	535	3,7	15,3	45,1	28,4	7,5
Skupaj	962	2,6	14,6	55,6	22,8	4,4

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	8,7
Veje	3,5
Osutost	0,1
Skupaj	12,3

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	25.289	33.465	132,3	43,3
LISTAVCI	51.983	35.596	68,5	46,1
Skupaj	77.272	69.060	89,4	89,4

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	7,0	17,7	1,4
Jelka	41,4	21,2	8,0
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	49,6	19,8	9,6
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. Ist.	2,0	6,5	0,4
Dr. tr. Ist.	0,0	0,5	0,0
Meh. Ist.	0,0	0,5	0,0
Skupaj iglavci	48,5	20,6	9,4

Skupaj listavci	51,5	18,3	10,0
Skupaj	100,0	19,3	19,3

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	1,4	5,5	6,2	7,3	32,4	20,6	33,9
Listavci	7,4	9,1	10,9	15,6	28,2	18,3	36,1
Skupaj	5,3	7,9	9,0	12,2	30,5	19,3	70,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	7,4	36,3	0,0	0,0	0,0	50,1	0,0	6,1	0,1	0,0
2015	7,6	37,8	0,0	0,0	0,0	48,5	0,0	6,0	0,1	0,0
2025	7,5	38,9	0,0	0,0	0,0	46,9	0,0	6,5	0,2	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	40.500	24,0											
Listavci	44.000	22,6											
Skupaj	84.500	23,2											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	36,30	36,30											
Nega gošče	ha	9,50	9,50											
Nega letvenjaka	ha	88,08	88,08											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	29,85	29,85											
Nega prebiralnega gozda	ha	27,80	27,80											
Varstvo pred žuželkami	dni	10,00	10,00											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	200,00	1.000,00											
Vzdrževanje vodnih površin	kos	3,00	10,00											
Naravni razvoj biotopov	ha	52,22	52,22											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	1,60	1,60											
Ostala varstvena dela	dni	0,88	0,88											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ

Drevesna vrsta	m³/ha	Delež %
Smreka	27,76	7,55
Jelka	142,99	38,89
Bukev	172,10	46,80
Gorski javor	22,78	6,19
Ostrolistni javor	0,03	0,01
Topokrpi javor	0,69	0,19
Veliki jesen	0,12	0,03

Gorski brest	0,30	0,08
Lipa in lipovec	0,07	0,02
Češnja	0,08	0,02
Mokovec	0,15	0,04
Črni gaber	0,44	0,12
Mali jesen	0,16	0,04
Breza	0,02	0,01
Jerebika	0,02	0,01
Skupaj:	367,71	100,00

Rastičnogojitveni razred: Jelova bukovja na plitvih tleh - 01121*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	35,57	699,37	108,95	843,89
Delež (%)	4,2	82,9	12,9	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	2,9	5,6	10,7	16,0	64,8	14,1	55,7
Jelka	2,9	6,0	10,9	16,1	64,1	47,2	186,0
Bor	5,4	3,5	10,5	19,5	61,1	0,0	0,1
Bukev	7,9	10,9	22,1	27,1	32,0	32,1	126,6
Pl. Ist.	8,1	11,5	23,0	27,1	30,3	6,4	25,1
Dr. tr. Ist.	10,7	31,4	21,7	20,2	16,0	0,1	0,4
Meh. Ist.	9,0	8,5	19,2	27,7	35,6	0,1	0,2
Iglavci	2,9	5,9	10,8	16,1	64,3	61,3	241,7
Listavci	7,9	11,0	22,3	27,1	31,7	38,7	152,3
Skupaj	4,8	7,9	15,2	20,3	51,8	100,0	394,0

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,50	0,64	0,86	1,00	2,85	67,3	5,84
Listavci	0,80	0,52	0,63	0,53	0,36	32,7	2,84
Skupaj	1,30	1,16	1,49	1,53	3,21	100,0	8,68

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	843,89	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	843,89	100,0
Skupaj vsi gozdovi	843,89	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	843,89	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	2,5	2,5	5,0	4,0	6,8	10,8	6,5	9,3	15,8	5,4
30 - 49 cm	3,1	1,5	4,6	3,1	1,6	4,7	6,2	3,1	9,3	17,6
50 in več cm	2,5	0,7	3,2	1,0	0,4	1,4	3,5	1,1	4,6	18,4
Skupaj	8,1	4,7	12,8	8,1	8,8	16,9	16,2	13,5	29,7	41,4

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	8,28	1,0						
Drogovnjak	22,88	2,7	0,06	0,3	0,0	0,0	100,0	0,0
Debeljak	58,57	6,9	3,26	5,6	0,3	0,9	98,8	0,0
Sestoj v obnovi	19,52	2,3	9,56	49,0	0,0	3,3	96,7	0,0
RAZNOMERNO (ps-šp)	384,21	45,6	48,08	12,5	29,0	54,1	16,9	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	350,43	41,5	63,53	18,1	7,1	36,4	56,4	0,1
Skupaj	843,89	100,0	124,49	14,8	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	16,06	12,03	0,00	0,00	0,00	92,87	0,00	3,45	0,08	0,00	124,49
%	1,92	1,44	0,00	0,00	0,00	11,11	0,00	0,41	0,01	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	116	4,3	16,4	60,4	17,2	1,7
Jelka	392	0,5	11,0	67,3	19,4	1,8
Bukev	346	1,7	7,8	44,5	37,9	8,1
Pl. Ist.	68	2,9	11,8	51,5	29,4	4,4
Skupaj iglavci	508	1,4	12,2	65,7	18,9	1,8
Skupaj listavci	414	1,9	8,5	45,6	36,5	7,5
Skupaj	922	1,6	10,5	56,8	26,8	4,3

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	7,9
Veje	3,4
Osutost	0,4
Skupaj	11,7

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	24.814	29.980	120,8	59,5
LISTAVCI	25.607	16.279	63,6	32,3
Skupaj	50.421	46.260	91,7	91,7

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	7,5	8,1	1,0
Jelka	57,3	16,9	8,0
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	34,0	14,4	4,7
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. Ist.	1,2	2,5	0,2
Dr. tr. Ist.	0,0	4,1	0,0
Meh. Ist.	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	64,8	15,0	9,0
Skupaj listavci	35,2	12,4	4,9
Skupaj	100,0	14,0	14,0

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	1,0	2,5	2,8	2,8	22,9	15,0	35,4
Listavci	6,9	6,6	6,2	8,8	21,1	12,4	19,2
Skupaj	4,4	4,6	4,5	5,8	22,4	14,0	54,6

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	12,5	43,6	0,0	0,0	0,0	36,6	0,0	7,3	0,0	0,0
2015	12,9	47,4	0,0	0,0	0,0	32,8	0,1	6,6	0,1	0,1
2025	14,1	47,2	0,0	0,0	0,0	32,1	0,0	6,4	0,1	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	41.500	20,3											
Listavci	26.000	20,2											
Skupaj	67.500	20,3											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	22,30	22,30											
Nega gošče	ha	4,20	4,20											
Nega letvenjaka	ha	17,20	17,20											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	6,00	6,00											
Nega prebiralnega gozda	ha	51,40	51,40											
Vzdrževanje travinj	ha	0,50	5,00											
Vzdrževanje vodnih površin	kos	2,00	4,00											
Naravni razvoj biotopov	ha	83,51	83,51											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	0,60	0,60											
Ostala varstvena dela	dni	0,88	0,88											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ

Drevesna vrsta	m³/ha	Delež %
Smreka	55,69	14,13
Jelka	185,96	47,19
Črni bor	0,07	0,02
Bukev	126,56	32,12
Gorski javor	23,76	6,03
Ostrolistni javor	0,32	0,08
Topokrpi javor	0,33	0,08
Veliki jesen	0,15	0,04
Gorski brest	0,27	0,07
Lipa in lipovec	0,29	0,07
Mokovec	0,06	0,02

Črni gaber	0,23	0,06
Mali jesen	0,08	0,02
Breza	0,06	0,02
Jerebika	0,18	0,05
Skupaj:	394,01	100,00

Rastičnogojitveni razred: Podgorska bukovja - 01301*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	17,19	311,12	80,90	409,21
Delež (%)	4,2	76,0	19,8	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	4,7	12,6	18,0	23,7	41,0	36,1	112,9
Jelka	5,7	12,5	15,8	21,5	44,5	6,8	21,3
Bor	3,0	11,1	19,0	23,6	43,3	1,2	3,8
Macesen	1,9	11,3	18,8	24,4	43,6	0,1	0,2
Bukev	5,9	17,3	27,2	25,1	24,5	41,5	129,9
Hrast	5,6	15,7	25,6	29,0	24,1	0,5	1,7
Pl. lst.	6,7	17,9	26,9	24,7	23,8	11,9	37,3
Dr. tr. lst.	6,9	18,3	27,7	24,0	23,1	1,7	5,2
Meh. lst.	12,8	19,4	24,6	25,0	18,2	0,2	0,7
Iglavci	4,8	12,5	17,7	23,4	41,6	44,2	138,2
Listavci	6,1	17,4	27,2	25,0	24,3	55,8	174,8
Skupaj	5,6	15,2	23,0	24,3	31,9	100,0	313,0

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,43	0,72	0,74	0,78	0,97	52,3	3,64
Listavci	0,46	0,82	0,92	0,67	0,45	47,7	3,32
Skupaj	0,89	1,54	1,66	1,45	1,42	100,0	6,96

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	219,10	53,6	103,84	25,4	23,88	5,8	62,39	15,2	409,21	100,0
Skupaj vsi gozdovi	219,10	53,6	103,84	25,4	23,88	5,8	62,39	15,2	409,21	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	7,8	4,4	12,2	6,4	12,5	18,9	14,2	16,9	31,1	12,5
30 - 49 cm	1,4	1,4	2,8	1,1	1,7	2,8	2,5	3,1	5,6	10,4
50 in več cm	1,1	0,0	1,1	1,1	0,6	1,7	2,2	0,6	2,8	10,6
Skupaj	10,3	5,8	16,1	8,6	14,8	23,4	18,9	20,6	39,5	33,5

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	7,45	1,8							
Drogovnjak	33,15	8,1	0,10	0,3	0,0	100,0	0,0	0,0	
Debeljak	229,63	56,2	9,76	4,3	0,0	91,6	8,4	0,0	
Sestoj v obnovi	99,99	24,4	37,52	37,5	0,6	72,0	25,5	1,9	
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,84	0,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	38,15	9,3	2,57	6,7	0,0	16,3	83,7	0,0	
Skupaj	409,21	100,0	49,95	12,2	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	2,85	0,08	0,00	0,00	0,00	42,18	0,00	4,60	0,22	0,02	49,95
%	0,71	0,02	0,00	0,00	0,00	10,50	0,00	1,14	0,05	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	120	0,8	29,2	48,3	20,0	1,7
Jelka	21	4,8	33,3	52,4	9,5	0,0
Bor	8	0,0	25,0	62,5	12,5	0,0
Bukev	204	2,5	10,3	51,9	26,0	9,3
Hrast	3	0,0	0,0	66,7	0,0	33,3
Pl. Ist.	66	1,5	15,2	37,9	39,3	6,1
Dr. tr. Ist.	5	0,0	0,0	0,0	60,0	40,0
Meh. Ist.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	149	1,3	29,5	49,8	18,1	1,3
Skupaj listavci	279	2,2	11,1	47,6	29,4	9,7
Skupaj	428	1,9	17,5	48,3	25,5	6,8

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	8,7
Veje	4,6
Osutost	0,0
Skupaj	13,3

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	9.807	17.947	183,0	82,2
LISTAVCI	12.036	11.776	97,8	53,9
Skupaj	21.843	29.723	136,1	136,1

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	56,4	34,0	12,8
Jelka	3,8	17,1	0,9
Bor	0,2	7,2	0,1
Macesen	0,0	0,8	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	34,5	18,3	7,9
Hrast	0,1	3,2	0,0
Pl. Ist.	4,4	9,1	1,0
Dr. tr. Ist.	0,6	8,9	0,1
Meh. Ist.	0,0	1,7	0,0
Skupaj iglavci	60,4	31,6	13,7
Skupaj listavci	39,6	16,0	9,0
Skupaj	100,0	22,8	22,8

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	7,3	20,1	23,3	22,0	47,9	31,6	46,4
Listavci	12,6	13,1	14,8	16,8	20,2	16,0	30,4
Skupaj	10,9	15,0	18,2	19,2	35,6	22,8	76,8

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	40,1	5,5	0,9	0,1	0,0	41,6	0,9	8,7	1,8	0,4
2015	37,7	5,0	0,7	0,0	0,0	43,2	0,8	11,0	1,4	0,2
2025	36,1	6,8	1,2	0,1	0,0	41,5	0,5	11,9	1,7	0,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	16.000	28,3											
Listavci	15.000	21,0											
Skupaj	31.000	24,2											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	26,71	26,71											
Nega gošče	ha	4,70	4,70											
Nega letvenjaka	ha	15,89	15,89											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	0,15	0,15											
Varstvo pred žuželkami	dni	35,00	35,00											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	25,00	25,00											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	100,00	500,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	1,00	1,00											
Vzdrževanje travinj	ha	1,50	15,00											
Vzdrževanje vodnih površin	kos	1,00	2,00											
Naravni razvoj biotopov	ha	24,84	24,84											
Vzdrževanje stez	dni	8,40	13,60											
Ostala varstvena dela	dni	1,75	1,75											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ

Drevesna vrsta	m³/ha	Delež %
Smreka	112,93	36,08
Jelka	21,29	6,80
Rdeči bor	0,91	0,29
Črni bor	2,90	0,93
Macesen	0,19	0,06
Bukev	129,93	41,50
Graden	1,72	0,55
Gorski javor	25,56	8,17
Ostrolistni javor	0,24	0,08

Topokrpi javor	7,41	2,37
Veliki jesen	0,41	0,13
Gorski brest	0,14	0,04
Lipa in lipovec	2,57	0,82
Beli gaber	0,41	0,13
Češnja	0,98	0,31
Mokovec	0,83	0,27
Črni gaber	3,36	1,07
Mali jesen	0,55	0,18
Trepetlika	0,18	0,06
Breza	0,41	0,13
Vrbe	0,08	0,03
Skupaj:	313,00	100,00

Rastičnogojitveni razred: Gorska bukovja - 01401*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	0,12	147,41	10,49	158,02
Delež (%)	0,1	93,3	6,6	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	3,7	12,0	19,0	24,5	40,8	7,9	25,4
Jelka	5,6	13,2	19,7	23,0	38,5	16,9	54,7
Bor	10,3	22,0	17,1	31,0	19,6	0,2	0,8
Bukev	11,4	19,2	24,5	22,9	22,0	60,5	194,8
Pl. Ist.	10,4	19,9	25,6	22,7	21,4	11,3	36,5
Dr. tr. Ist.	12,1	23,9	26,9	21,2	15,9	2,9	9,2
Meh. Ist.	13,3	25,7	26,9	20,7	13,4	0,3	1,1
Iglavci	5,1	12,9	19,4	23,6	39,0	25,1	80,9
Listavci	11,3	19,5	24,8	22,8	21,6	74,9	241,6
Skupaj	9,7	17,8	23,4	23,0	26,1	100,0	322,5

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,26	0,47	0,55	0,53	0,57	30,2	2,38
Listavci	1,33	1,38	1,26	0,92	0,61	69,8	5,51
Skupaj	1,59	1,85	1,81	1,45	1,18	100,0	7,89

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	132,98	84,2	25,04	15,8	0,00	0,0	0,00	0,0	158,02	100,0
Skupaj vsi gozdovi	132,98	84,2	25,04	15,8	0,00	0,0	0,00	0,0	158,02	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	10,4	14,4	24,8	3,2	13,6	16,8	13,6	28,0	41,6	17,0
30 - 49 cm	0,0	1,6	1,6	1,6	1,6	3,2	1,6	3,2	4,8	9,3
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	0,8	0,0	0,8	0,8	3,0
Skupaj	10,4	16,0	26,4	4,8	16,0	20,8	15,2	32,0	47,2	29,3

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Drogovnjak	28,90	18,3							
Debeljak	52,58	33,3	1,01	1,9	0,0	0,0	100,0	0,0	
Sestoj v obnovi	6,21	3,9	2,49	40,1	0,0	0,0	100,0	0,0	
RAZNOMERNO (ps-šp)	5,16	3,3	0,56	10,9	0,0	75,0	25,0	0,0	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	65,17	41,2	17,73	27,2	0,0	3,3	96,7	0,0	
Skupaj	158,02	100,0	21,79	13,8	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,55	0,21	0,00	0,00	0,00	20,88	0,00	0,15	0,00	0,00	21,79
%	0,35	0,13	0,00	0,00	0,00	13,21	0,00	0,09	0,00	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	46	0,0	19,6	73,9	6,5	0,0
Jelka	17	5,9	5,9	64,7	17,6	5,9
Bor	2	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Bukev	84	0,0	6,0	34,5	36,9	22,6
Pl. Ist.	13	0,0	23,1	15,4	53,8	7,7
Dr. tr. Ist.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	65	1,5	15,4	70,8	10,8	1,5
Skupaj listavci	98	0,0	8,2	31,6	38,8	21,4
Skupaj	163	0,6	11,0	47,3	27,6	13,5

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	11,3
Veje	2,1
Osutost	0,3
Skupaj	13,7

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	3.090	1.305	42,2	13,8
LISTAVCI	6.374	230	3,6	2,4
Skupaj	9.464	1.535	16,2	16,2

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	79,8	11,2	2,1
Jelka	5,1	0,9	0,1
Bor	0,2	3,7	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	13,9	0,7	0,4
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. Ist.	1,0	0,3	0,0
Dr. tr. Ist.	0,0	0,0	0,0
Meh. Ist.	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	85,0	6,6	2,2
Skupaj listavci	15,0	0,6	0,4
Skupaj	100,0	2,6	2,6

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	5,3	13,2	10,7	6,2	4,1	6,6	7,1
Listavci	3,0	0,4	0,4	0,5	0,2	0,6	1,2
Skupaj	3,4	3,1	3,6	2,4	1,8	2,6	8,3

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	12,9	11,7	0,8	0,0	0,0	55,7	0,2	15,1	2,0	1,6
2015	18,6	14,8	0,1	0,0	0,0	53,7	0,0	10,2	2,3	0,3
2025	7,9	16,9	0,2	0,0	0,0	60,5	0,0	11,3	2,9	0,3

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	3.000	23,5											
Listavci	8.000	21,0											
Skupaj	11.000	21,6											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	2,60	2,60											
Nega letvenjaka	ha	6,00	6,00											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	4,40	4,40											
Naravni razvoj biotopov	ha	3,58	3,58											
Vzdrževanje stez	dni	8,80	34,40											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	25,43	7,89
Jelka	54,65	16,95
Rdeči bor	0,40	0,12
Črni bor	0,40	0,12
Bukev	194,80	60,40
Gorski javor	27,21	8,44
Ostrolistni javor	3,75	1,16
Topokrpi javor	0,93	0,29
Gorski brest	0,05	0,02
Lipa in lipovec	2,86	0,89
Češnja	1,71	0,53
Črni gaber	9,20	2,85
Trepetlika	0,10	0,03
Breza	1,01	0,31
Skupaj:	322,50	100,00

Rastičnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 08000*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	13,69	19,01	2,30	35,00
Delež (%)	39,1	54,3	6,6	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	11,2	16,0	35,0	23,5	14,3	3,8	3,8
Jelka	26,3	23,9	24,2	16,5	9,1	11,3	11,2
Bor	27,4	26,5	17,7	20,6	7,8	4,4	4,3
Bukev	36,1	33,7	18,1	9,6	2,5	37,6	37,3
Pl. Ist.	35,6	33,4	15,1	11,7	4,2	5,1	5,1
Dr. tr. Ist.	43,5	36,5	12,2	5,9	1,9	37,8	37,4
Iglavci	23,5	23,0	24,9	18,8	9,8	19,5	19,3
Listavci	39,5	35,0	15,2	8,0	2,3	80,5	79,7
Skupaj	36,4	32,6	17,1	10,1	3,8	100,0	99,1

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,34	0,19	0,15	0,08	0,03	23,8	0,78
Listavci	1,42	0,74	0,23	0,09	0,02	76,2	2,50
Skupaj	1,76	0,93	0,38	0,17	0,05	100,0	3,28

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	35,00	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	35,00	100,0
Skupaj vsi gozdovi	35,00	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	35,00	100,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Debeljak	0,68	1,9						
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,60	1,7	0,01	1,7	0,0	0,0	100,0	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	2,63	7,5	0,05	1,9	0,0	0,0	100,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	31,09	88,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	35,00	100,0	0,06	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,05	0,00	0,00	0,01	0,00	0,06
%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,03	0,00	100,00

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	0	0	0,0	0,0
Listavci	0	0	0,0	0,0
Skupaj	0	0	0,0	0,0

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Skupaj	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	6,2	15,1	3,7	0,0	0,0	47,4	0,0	5,8	20,7	1,1
2015	3,4	11,2	4,1	0,0	0,0	41,9	0,0	3,8	35,6	0,0
2025	3,8	11,3	4,4	0,0	0,0	37,6	0,0	5,1	37,8	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	0	0,0											
Listavci	0	0,0											
Skupaj	0	0,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Naravni razvoj biotopov	ha	35,00	35,00											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	3,80	3,84
Jelka	11,20	11,31
Črni bor	4,34	4,38
Bukev	37,26	37,59
Gorski javor	3,83	3,87
Topokrpi javor	1,23	1,24
Beli gaber	1,09	1,10
Mokovec	4,86	4,91
Črni gaber	19,77	19,96
Mali jesen	11,69	11,80
Skupaj:	99,07	100,00

Rastičnogojitveni razred: Gozdni rezervati - 09000*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	8,99	194,52	7,73	211,24
Delež (%)	4,3	92,0	3,7	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	1,5	6,6	16,7	17,7	57,5	12,6	62,5
Jelka	0,8	5,5	15,2	18,5	60,0	5,8	28,8
Bor	9,9	19,4	21,3	15,4	34,0	0,2	1,0
Bukev	1,6	6,4	11,2	20,0	60,8	72,3	357,6
Hrast	2,9	8,2	11,4	19,1	58,4	0,5	2,6
Pl. Ist.	2,2	6,9	11,2	19,5	60,2	6,6	32,4
Dr. tr. Ist.	32,8	40,2	11,3	5,5	10,2	1,9	9,4
Meh. Ist.	14,2	20,5	16,4	13,8	35,1	0,1	0,4
Iglavci	1,4	6,4	16,3	17,9	58,0	18,6	92,2
Listavci	2,4	7,3	11,2	19,7	59,4	81,4	402,4
Skupaj	2,2	7,1	12,2	19,3	59,2	100,0	494,6

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,05	0,20	0,41	0,37	0,80	27,4	1,83
Listavci	0,37	0,70	0,77	1,00	1,99	72,6	4,83
Skupaj	0,42	0,90	1,18	1,37	2,79	100,0	6,66

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	143,42	67,8	15,36	7,3	28,48	13,5	23,98	11,4	211,24	100,0
Skupaj vsi gozdovi	143,42	67,8	15,36	7,3	28,48	13,5	23,98	11,4	211,24	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	5,0	4,7	9,7	5,0	8,2	13,2	10,0	12,9	22,9	9,1
30 - 49 cm	6,7	3,7	10,4	9,3	12,0	21,3	16,0	15,7	31,7	62,1
50 in več cm	6,2	2,5	8,7	3,5	7,2	10,7	9,7	9,7	19,4	75,8
Skupaj	17,9	10,9	28,8	17,8	27,4	45,2	35,7	38,3	74,0	147,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	1,92	0,9							
Drogovnjak	2,31	1,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Debeljak	152,24	72,1	10,34	6,8	0,0	0,0	100,0	0,0	
Sestoj v obnovi	5,29	2,5	2,32	43,9	0,0	0,0	100,0	0,0	
RAZNOMERNO (ps-šp)	3,12	1,5	0,06	1,9	0,0	0,0	100,0	0,0	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	31,93	15,1	3,85	12,1	0,0	0,0	100,0	0,0	
Pionirski gozd z grmišči	14,43	6,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj	211,24	100,0	16,57	7,8	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,44	0,34	0,00	0,00	0,00	15,62	0,00	0,16	0,01	0,00	16,57
%	0,21	0,16	0,00	0,00	0,00	7,46	0,00	0,08	0,00	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	114	1,8	25,4	52,6	19,3	0,9
Jelka	70	0,0	0,0	54,3	40,0	5,7
Bukev	681	2,6	12,5	36,1	34,7	14,1
Hrast	15	0,0	0,0	20,0	40,0	40,0
Pl. list.	73	6,8	13,7	35,7	35,6	8,2
Dr. tr. list.	3	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Meh. list.	2	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Skupaj iglavci	184	1,1	15,8	53,2	27,2	2,7
Skupaj listavci	774	3,0	12,3	35,6	34,8	14,3
Skupaj	958	2,6	12,9	39,1	33,3	12,1

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	10,1
Veje	4,8
Osutost	0,3
Skupaj	15,2

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	0	1	0,0	0,0
Listavci	0	0	0,0	0,0
Skupaj	0	0	0,0	0,0
Skupaj	0	1	0,0	0,0

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	0,0	0,0	0,0
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	100,0	0,6	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	0,0	0,0	0,0
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. list.	0,0	0,0	0,0
Dr. tr. list.	0,0	0,0	0,0
Meh. list.	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	100,0	0,0	0,0
Skupaj listavci	0,0	0,0	0,0
Skupaj	100,0	0,0	0,0

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	15,9	6,7	0,1	0,0	0,0	67,8	1,3	7,3	0,8	0,1
2015	17,3	6,0	0,2	0,0	0,0	67,7	0,6	6,6	1,5	0,1
2025	12,6	5,8	0,2	0,0	0,0	72,3	0,5	6,6	1,9	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	0	0,0											
Listavci	0	0,0											
Skupaj	0	0,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Vzdrževanje stez	dni	4,20	37,20											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	62,47	12,63
Jelka	28,77	5,82
Rdeči bor	0,38	0,08
Črni bor	0,60	0,12
Bukev	357,60	72,31
Graden	2,62	0,53
Gorski javor	26,66	5,39
Ostrolistni javor	1,48	0,30
Topokrpi javor	1,33	0,27
Gorski brest	0,04	0,01
Lipa in lipovec	2,58	0,52
Češnja	0,32	0,06
Maklen	0,62	0,13
Mokovec	0,24	0,05
Črni gaber	7,21	1,46
Mali jesen	1,28	0,26
Breza	0,11	0,02
Vrbe	0,22	0,04
Skupaj:	494,53	100,00

Gozdni rezervati – 09000 – podatki SVP – vsak GPN svoj stratum

Stratum: 1 – GPN PRAGOZD KROKAR

Gozdni fondi in statistika - podatki o fondih so tehtani z resolucijo

	Število dreves [ha]	Temeljnica [m ² /ha]	Lesna zaloga [m ³ /ha]	Prirastek [m ³ /ha]	Prirastek (Pressler) [m ³ /ha]	Letni posek [m ³ /ha]	Odmrlo ^o drevje [m ³ /ha]	Panjevina [m ³ /ha]
Iglavci	20	2,00	23,77	0,30	0,33		30,40	
Listavci	232	39,79	576,71	5,31	5,76		118,52	
Skupaj	252	41,79	600,48	5,61	6,09		148,92	
SD	86	12,18	184,96	1,76	1,94		122,61	
E +- (5%)	26	3,61	54,81	0,52	0,57		36,34	

Debelinska struktura (%)

	I	II	III	IV	V
Lesna zaloga	1	3	7	20	70
Prirastek	3	6	13	22	56
Posek					

Razvojne faze

	%	n SVP
Tipični prebiralni sestoj	4	2
Debeljak	78	36
Sestoj v obnovi	15	7
Skupinsko-gnezdsto raznomen sestoj	3	1

Drevesna sestava (% LZ)

Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
	4		92		4		

Število ploskev

1. meritev	2. meritvi	prazne	izkrčene	skupaj
	46			46

Stratum: 3 – GPN GOTENIŠKI SNEŽNIK (del, ki je v GGE Ravne)

Gozdni fondi in statistika - podatki o fondih so tehtani z resolucijo

	Število dreves [ha]	Temeljnica [m ² /ha]	Lesna zaloga [m ³ /ha]	Prirastek [m ³ /ha]	Prirastek (Pressler) [m ³ /ha]	Letni posek [m ³ /ha]	Odmrlo ^o drevje [m ³ /ha]	Panjevina [m ³ /ha]
Iglavci	135	18,92	266,93	3,90	4,44		36,36	
Listavci	220	18,85	245,35	3,87	4,30		15,66	
Skupaj	355	37,77	512,28	7,77	8,74		52,02	
SD	162	13,66	189,18	3,44	3,89		51,72	
E +- (5%)	93	7,81	108,20	2,06	2,33		29,58	

Debelinska struktura (%)

	I	II	III	IV	V
Lesna zaloga	2	7	11	17	62
Prirastek	13	13	17	19	37
Posek					

Razvojne faze

	%	n SVP
Mladovje	9	1
Tipični prebiralni sestoj	14	2
Debeljak	14	2
Sestoj v obnovi	14	2
Skupinsko-gnezdsto raznomen sestoj	50	7

Drevesna sestava (% LZ)

Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
35	17		45		3		

Število ploskev

1. meritev	2. meritvi	prazne	izkrčene	skupaj
1	13			14

Stratum: 4 – GPN JEZERO

Gozdni fondi in statistika - podatki o fondih so tehtani z resolucijo

	Število dreves [ha]	Temeljnica [m ² /ha]	Lesna zaloga [m ³ /ha]	Prirastek [m ³ /ha]	Prirastek (Pressler) [m ³ /ha]	Letni posek [m ³ /ha]	Odmrlo ^o drevje [m ³ /ha]	Panjevina [m ³ /ha]
Iglavci	106	10,89	160,61	3,42	3,90		175,82	
Listavci	219	14,04	168,81	3,39	4,17		22,72	
Skupaj	325	24,93	329,42	6,81	8,07		198,54	
SD	214	14,23	201,50	3,49	4,07		169,36	
E +- (5%)	83	5,51	78,06	1,35	1,58		65,61	

Debelinska struktura (%)

	I	II	III	IV	V
Lesna zaloga	4	14	19	18	44
Prirastek	23	14	15	28	20
Posek					

Razvojne faze

	%	n SVP
Debeljak	32	9
Sestoj v obnovi	30	8
Skupinsko-gnezdsto raznomen sestoj	39	11

Drevesna sestava (% LZ)

Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
48	1		28	6	14	3	1

Število ploskev

1. meritev	2. meritvi	prazne	izkrčene	skupaj
	28			28

Stratum: 5 – GPN BOROVEC

Gozdni fondi in statistika - podatki o fondih so tehtani z resolucijo

	Število dreves [ha]	Temeljnica [m ² /ha]	Lesna zaloga [m ³ /ha]	Prirastek [m ³ /ha]	Prirastek (Pressler) [m ³ /ha]	Letni* posek [m ³ /ha]	Odmrlo** drevje [m ³ /ha]	Panjevina [m ³ /ha]
Iglavci	45	3,88	53,65	1,24	1,42		33,22	
Listavci	374	32,99	456,86	6,02	6,82		63,34	
Skupaj	419	36,87	510,51	7,26	8,24		96,56	
SD	305	13,88	207,75	2,70	3,21		92,71	
E +- (5%)	116	5,28	79,08	1,03	1,22		35,29	

Debelinska struktura (%)

	I	II	III	IV	V
Lesna zaloga	3	8	17	22	49
Prirastek	15	9	26	19	31
Posek					

Razvojne faze

	%	n SVP
Drogovnjak	7	2
Debeljak	56	16
Sestoj v obnovi	24	7
Skupinsko-gnezdasto raznomenen sestoj	13	4

Drevesna sestava (% LZ)

Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	MI
2	8		79		9	1	

Število ploskev

1. meritev	2. meritvi	prazne	izkrčene	skupaj
	29			29

Stratum: 6 – GPN FIRŠTOV REP

Gozdni fondi in statistika - podatki o fondih so tehtani z resolucijo

	Število dreves [ha]	Temeljnica [m ² /ha]	Lesna zaloga [m ³ /ha]	Prirastek [m ³ /ha]	Prirastek (Pressler) [m ³ /ha]	Letni* posek [m ³ /ha]	Odmrlo** drevje [m ³ /ha]	Panjevina [m ³ /ha]
Iglavci								
Listavci	830	20,50	148,30	2,23	2,63		8,00	
Skupaj	830	20,50	148,30	2,23	2,63		8,00	
SD	491	17,71	139,53	1,62	1,81		3,46	
E +- (5%)	902	32,52	256,17	2,97	3,32		6,36	

Debelinska struktura (%)

	I	II	III	IV	V
Lesna zaloga	24	56			20
Prirastek	44	41		15	
Posek					

Razvojne faze

	%	n SVP
Pionirski gozd z grmišči	60	2
Drogovnjak	40	1

Drevesna sestava (% LZ)

Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	MI
			42		11	47	

Število ploskev

1. meritev	2. meritvi	prazne	izkrčene	skupaj
	3			3

* Pri letnem poseku se upošteva tudi polovični povprečni prirastek obdobja med dvema meritvama.

** Pri odmrlem drevju se upošteva ležeče in stoječe odmrlo drevje.

V GPN Krempa ni izločena nobena stalna vzorčna ploskev.

12.1.5 OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	141,72	219,8	210,5	430,2	5,53	4,52	10,04	24,4	22,6	23,5	101,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	8,99	33,5	155,6	189,1	0,59	2,88	3,47	0,0	0,0	0,0	0,0
VAROVALNI GOZDOVI	13,69	10,3	69,4	79,7	0,47	2,22	2,70	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	164,40	192,2	195,7	387,9	4,83	4,24	9,07	24,0	20,9	22,5	96,0

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	0,69	0,4
Drogovnjak	8,78	5,3
Debeljak	49,65	30,2
Sestoj v obnovi	13,93	8,5
RAZNOMERNO (ps-šp)	15,67	9,5
RAZNOMERNO (sk-gnz)	54,85	33,4
Pionirski gozd z grmišči	20,83	12,7
Skupaj:	164,40	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	7,0
Jelka	42,5
Bor	0,1
Bukev	41,2
Hrast	0,0
Pl. lst.	6,4
Dr. tr. lst.	2,8
Meh. lst.	0,0
Iglavci	49,5
Listavci	50,5
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	2,3	5,9	12,3	19,1	60,4	49,5	192,2
Listavci	10,9	15,4	18,8	20,7	34,2	50,5	195,7
Skupaj	6,7	10,7	15,6	19,9	47,1	100,0	387,9

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	7.593	24,0											
Listavci	6.727	20,9											
Skupaj	14.320	22,5											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	5,70	5,70											
Nega gošče	ha	1,00	1,00											
Nega letvenjaka	ha	1,70	1,70											
Nega prebiralnega gozda	ha	2,30	2,30											
Naravni razvoj biotopov	ha	24,16	24,16											

Državni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	2.021,30	178,8	174,9	353,7	4,44	3,65	8,09	22,7	21,8	22,2	97,3
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	194,52	97,9	410,6	508,5	1,95	4,89	6,83	0,0	0,0	0,0	0,0
VAROVALNI GOZDOVI	19,01	24,6	90,6	115,2	0,88	2,80	3,68	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	2.234,83	170,5	194,7	365,1	4,19	3,75	7,94	21,5	17,7	19,5	89,6

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	73,15	3,3
Drogovnjak	149,56	6,7
Debeljak	535,12	23,9
Sestoj v obnovi	197,90	8,9
RAZNOMERNO (ps-šp)	431,81	19,3
RAZNOMERNO (sk-gnz)	824,80	36,9
Pionirski gozd z grmišči	22,49	1,0
Skupaj:	2.234,83	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	14,5
Jelka	32,1
Bor	0,1
Macesen	0,0
Bukev	45,0
Hrast	0,2
Pl. lst.	7,4
Dr. tr. lst.	0,7
Meh. lst.	0,1
Iglavci	46,7
Listavci	53,3
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	2,6	6,9	12,6	18,6	59,3	46,7	170,5
Listavci	7,8	11,9	19,6	22,7	38,0	53,3	194,7
Skupaj	5,4	9,6	16,3	20,8	47,9	100,0	365,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	81.967	21,5											
Listavci	77.074	17,7											
Skupaj	159.041	19,5											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	70,80	70,80											
Nega gošče	ha	15,40	15,40											
Nega letvenjaka	ha	123,67	123,67											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	40,40	40,40											
Nega prebiralnega gozda	ha	67,40	67,40											
Varstvo pred žuželkami	dni	45,00	45,00											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	25,00	25,00											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	300,00	1.500,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	1,00	1,00											
Vzdrževanje travinj	ha	2,00	20,00											
Vzdrževanje vodnih površin	kos	5,00	14,00											
Naravni razvoj biotopov	ha	155,23	155,23											
Ohranjanje biotopov - nega	ha	2,20	2,20											
Vzdrževanje stez	dni	21,40	85,20											
Ostala varstvena dela	dni	3,51	3,51											

Občinski gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	237,28	209,0	210,0	418,9	5,03	4,04	9,07	23,1	18,5	20,8	95,9
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	7,73	17,6	483,6	501,2	0,26	5,69	5,95	0,0	0,0	0,0	0,0
VAROVALNI GOZDOVI	2,30	29,6	51,3	80,9	1,80	1,71	3,52	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	247,31	201,3	217,0	418,4	4,85	4,07	8,92	23,0	17,1	19,9	93,6

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	0,22	0,1
Drogovnjak	3,10	1,3
Debeljak	111,15	44,9
Sestoj v obnovi	3,95	1,6
RAZNOMERNO (ps-šp)	72,49	29,3
RAZNOMERNO (sk-gnz)	54,20	21,9
Pionirski gozd z grmišči	2,20	0,9
Skupaj:	247,31	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	14,8
Jelka	31,8
Bor	1,4
Macesen	0,1
Bukev	42,7
Hrast	0,0
Pl. lst.	8,4
Dr. tr. lst.	0,7
Meh. lst.	0,0
Iglavci	48,1
Listavci	51,9
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	2,7	6,6	12,4	18,3	60,0	48,1	201,3
Listavci	6,4	14,1	23,8	23,9	31,8	51,9	217,0
Skupaj	4,6	10,5	18,3	21,2	45,4	100,0	418,4

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	11.440	23,0											
Listavci	9.199	17,1											
Skupaj	20.639	19,9											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	11,41	11,41											
Nega gošče	ha	2,00	2,00											
Nega letvenjaka	ha	1,80	1,80											
Nega prebiralnega gozda	ha	9,50	9,50											
Vzdrževanje vodnih površin	kos	1,00	2,00											
Naravni razvoj biotopov	ha	19,76	19,76											

12.2 Seznam tarif po odsekih

Šifre za tarife:

Tarifa	Prebiralne (P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Lahko so tudi vmesne tarife (n.pr.: V 2-3=25)

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
54001A	34	14	32	14	32	34	30	30
54001B	14	14	32	14	32	34	30	30
54002	14	14	32	14	32	34	30	30
54003	14	14	32	14	32	34	30	30
54004	14	14	32	14	32	34	30	30
54005	14	14	32	14	32	34	30	30
54006A	14	16	32	14	32	34	32	32
54006B	28	28	26	30	26	28	28	28
54007	14	14	32	14	32	34	30	30
54008	14	16	32	14	32	34	32	32
54009	34	34	32	16	32	34	30	30
54010A	34	14	32	14	32	34	30	30
54010B	14	14	32	14	32	34	32	32
54011	34	16	32	16	32	34	30	30
54012	14	16	32	14	32	34	32	32
54013	34	34	32	16	32	34	30	30
54014A	14	16	32	14	32	34	32	32
54014B	28	28	26	30	26	28	28	28
54015A	34	34	32	16	32	34	30	30
54015B	28	28	26	30	26	28	28	28
54016	34	34	32	16	32	34	30	30
54017	34	34	32	16	32	34	30	30
54018	34	34	32	16	32	34	30	30
54019	14	14	32	14	32	34	30	30
54020	34	34	32	16	32	34	30	30
54021	14	14	32	14	32	34	30	30
54022	14	16	32	14	32	34	32	32
54023	14	16	32	14	32	34	32	32
54024	34	14	32	16	32	34	30	30
54025	34	14	32	16	32	34	30	30
54026	34	14	32	16	32	34	30	30
54027	14	14	32	14	32	34	30	30
54028	14	14	32	14	32	34	30	30
54029	34	16	32	16	32	34	30	30
54030	34	34	32	34	32	34	28	30
54031	32	34	30	30	30	30	28	30
54032A	36	34	32	34	32	34	28	30
54032B	34	34	32	34	32	34	28	30
54033	34	16	32	16	32	34	30	30
54034	14	14	32	14	32	34	30	30
54035A	36	34	32	34	32	34	28	30
54035B	34	34	32	16	32	34	30	30

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
54036A	36	34	32	34	32	34	28	30
54036B	34	34	32	34	32	34	28	30
54037	34	34	32	16	32	34	30	30
54038A	36	34	32	34	32	34	28	30
54038B	36	34	32	34	32	34	28	30
54039	36	34	32	34	32	34	28	30
54040	34	34	32	34	32	34	28	30
54041	34	34	32	34	32	34	28	30
54042	34	34	32	34	32	34	28	30
54043	34	34	32	34	32	34	28	30
54044	34	34	32	34	32	34	28	30
54045	34	34	32	34	32	34	28	30
54046	34	34	32	16	32	34	30	30
54047	34	34	32	34	32	34	28	30
54048	34	34	32	34	32	34	28	30
54049	14	14	32	14	32	34	30	30
54050	14	14	32	14	32	34	32	32
54051	32	14	32	16	32	34	30	30
54052	14	14	32	14	32	34	32	32
54053A	14	14	32	14	32	34	30	30
54053B	14	14	32	14	32	34	30	30
54054	14	14	32	14	32	34	30	30
54055A	14	14	32	14	32	34	30	30
54055B	28	28	26	30	26	28	28	28
54056	14	14	32	14	32	34	30	30
54057	34	14	32	14	32	34	30	30
54058	34	14	32	16	32	34	30	30
54059	34	14	32	16	32	34	30	30
54060	14	14	32	14	32	34	30	30
54061	14	14	32	14	32	34	30	30
54062	14	14	32	14	32	34	30	30
54063	14	14	32	14	32	34	30	30
54064	14	14	32	14	32	34	30	30
54065	34	14	32	14	32	34	30	30
54066A	34	14	32	14	32	34	30	30
54066B	34	14	32	14	32	34	30	30
54067	14	14	32	14	32	34	30	30
54068	34	16	32	16	32	34	30	30
54069	14	14	32	14	32	34	30	30
54070	14	14	32	14	32	34	30	30
54071	14	14	32	14	32	34	30	30
54072A	14	14	32	14	32	34	30	30

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
54072B	28	28	26	30	26	28	28	28
54073A	14	14	32	14	32	34	30	30
54073B	28	28	26	30	26	28	28	28
54074	28	28	26	30	26	28	28	28
54075A	14	14	32	14	32	34	30	30
54075B	28	28	26	30	26	28	28	28
54076	34	14	32	16	32	34	30	30
54077A	34	16	32	16	32	34	30	30
54077B	34	14	32	16	32	34	30	30
54078	34	14	32	16	32	34	30	30
54079A	34	16	32	16	32	34	30	30
54079B	34	16	32	16	32	34	30	30
54079C	34	16	32	16	32	34	30	30
54080A	34	16	32	16	32	34	30	30
54080B	34	34	32	34	32	34	28	30
54081	12	12	12	14	14	14	14	14
54082A	34	34	32	34	32	34	28	28
54082B	34	34	32	34	32	34	28	30
54083A	34	34	32	34	32	34	28	30
54083B	34	34	32	34	32	34	28	30
54083C	34	34	32	34	32	34	28	30
54084	34	34	32	34	32	34	28	30
54085	32	34	32	34	32	34	28	30

12.3 Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Preglednica/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po gospodarskih razredih

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
01111	SM	001	0,0710	0,0526	0,0417	0,0345	0,0294	0,0256	0,0227	0,0203	0,0184	0,0168	0,0154	0,0143	0,0133	0,0125
	JE	002	0,0679	0,0584	0,0511	0,0451	0,0401	0,0357	0,0318	0,0284	0,0252	0,0224	0,0198	0,0173	0,0151	0,0129
	OI	017	0,0208	0,0190	0,0176	0,0163	0,0152	0,0142	0,0134	0,0126	0,0120	0,0114	0,0108	0,0103	0,0099	0,0095
	BU	003	0,0617	0,0462	0,0369	0,0308	0,0263	0,0230	0,0204	0,0184	0,0167	0,0153	0,0141	0,0130	0,0121	0,0114
	HR	018	0,0415	0,0283	0,0210	0,0165	0,0134	0,0112	0,0096	0,0083	0,0073	0,0065	0,0059	0,0053	0,0048	0,0044
	PL	004	0,0505	0,0355	0,0270	0,0217	0,0179	0,0153	0,0132	0,0116	0,0103	0,0093	0,0084	0,0077	0,0070	0,0065
	TL	019	0,0275	0,0216	0,0173	0,0138	0,0109	0,0084	0,0063	0,0043	0,0026	0,0010	0,0009	0,0007	0,0005	0,0003
	ML	020	0,0487	0,0366	0,0276	0,0204	0,0143	0,0092	0,0047	0,0007	0,0005	0,0003	0,0001	0,0000	0,0000	0,0000
01121	SM	005	0,0739	0,0554	0,0442	0,0368	0,0316	0,0277	0,0245	0,0221	0,0201	0,0184	0,0169	0,0158	0,0147	0,0137
	JE	006	0,0839	0,0629	0,0503	0,0418	0,0359	0,0314	0,0278	0,0251	0,0227	0,0209	0,0193	0,0178	0,0167	0,0156
	OI	017	0,0208	0,0190	0,0176	0,0163	0,0152	0,0142	0,0134	0,0126	0,0120	0,0114	0,0108	0,0103	0,0099	0,0095
	BU	007	0,0887	0,0542	0,0371	0,0271	0,0209	0,0166	0,0136	0,0113	0,0096	0,0083	0,0072	0,0064	0,0057	0,0051
	HR	018	0,0415	0,0283	0,0210	0,0165	0,0134	0,0112	0,0096	0,0083	0,0073	0,0065	0,0059	0,0053	0,0048	0,0044
	PL	008	0,0460	0,0344	0,0275	0,0229	0,0196	0,0171	0,0152	0,0136	0,0124	0,0113	0,0104	0,0097	0,0090	0,0085
	TL	019	0,0275	0,0216	0,0173	0,0138	0,0109	0,0084	0,0063	0,0043	0,0026	0,0010	0,0009	0,0007	0,0005	0,0003
	ML	020	0,0487	0,0366	0,0276	0,0204	0,0143	0,0092	0,0047	0,0007	0,0005	0,0003	0,0001	0,0000	0,0000	0,0000
01301	SM	009	0,0747	0,0559	0,0447	0,0372	0,0318	0,0278	0,0247	0,0222	0,0202	0,0186	0,0170	0,0159	0,0148	0,0138
	JE	002	0,0679	0,0584	0,0511	0,0451	0,0401	0,0357	0,0318	0,0284	0,0252	0,0224	0,0198	0,0173	0,0151	0,0129
	OI	017	0,0208	0,0190	0,0176	0,0163	0,0152	0,0142	0,0134	0,0126	0,0120	0,0114	0,0108	0,0103	0,0099	0,0095
	BU	011	0,0512	0,0384	0,0307	0,0255	0,0219	0,0191	0,0169	0,0153	0,0138	0,0127	0,0117	0,0108	0,0101	0,0095
	HR	018	0,0415	0,0283	0,0210	0,0165	0,0134	0,0112	0,0096	0,0083	0,0073	0,0065	0,0059	0,0053	0,0048	0,0044
	PL	012	0,0450	0,0337	0,0269	0,0224	0,0192	0,0168	0,0149	0,0134	0,0122	0,0112	0,0103	0,0095	0,0089	0,0083
	TL	019	0,0275	0,0216	0,0173	0,0138	0,0109	0,0084	0,0063	0,0043	0,0026	0,0010	0,0009	0,0007	0,0005	0,0003
	ML	020	0,0487	0,0366	0,0276	0,0204	0,0143	0,0092	0,0047	0,0007	0,0005	0,0003	0,0001	0,0000	0,0000	0,0000
01401	SM	009	0,0747	0,0559	0,0447	0,0372	0,0318	0,0278	0,0247	0,0222	0,0202	0,0186	0,0170	0,0159	0,0148	0,0138
	JE	002	0,0679	0,0584	0,0511	0,0451	0,0401	0,0357	0,0318	0,0284	0,0252	0,0224	0,0198	0,0173	0,0151	0,0129
	OI	017	0,0208	0,0190	0,0176	0,0163	0,0152	0,0142	0,0134	0,0126	0,0120	0,0114	0,0108	0,0103	0,0099	0,0095
	BU	011	0,0512	0,0384	0,0307	0,0255	0,0219	0,0191	0,0169	0,0153	0,0138	0,0127	0,0117	0,0108	0,0101	0,0095
	HR	018	0,0415	0,0283	0,0210	0,0165	0,0134	0,0112	0,0096	0,0083	0,0073	0,0065	0,0059	0,0053	0,0048	0,0044
	PL	012	0,0450	0,0337	0,0269	0,0224	0,0192	0,0168	0,0149	0,0134	0,0122	0,0112	0,0103	0,0095	0,0089	0,0083
	TL	019	0,0275	0,0216	0,0173	0,0138	0,0109	0,0084	0,0063	0,0043	0,0026	0,0010	0,0009	0,0007	0,0005	0,0003
	ML	020	0,0487	0,0366	0,0276	0,0204	0,0143	0,0092	0,0047	0,0007	0,0005	0,0003	0,0001	0,0000	0,0000	0,0000
08000	SM	021	0,1179	0,0688	0,0453	0,0322	0,0241	0,0188	0,0151	0,0124	0,0104	0,0088	0,0076	0,0066	0,0058	0,0051
	JE	022	0,0977	0,0732	0,0585	0,0487	0,0418	0,0365	0,0324	0,0292	0,0265	0,0243	0,0224	0,0208	0,0194	0,0182
	OI	023	0,0459	0,0352	0,0270	0,0207	0,0158	0,0121	0,0093	0,0071	0,0055	0,0042	0,0032	0,0025	0,0019	0,0014
	BU	024	0,0618	0,0428	0,0322	0,0255	0,0210	0,0177	0,0152	0,0133	0,0118	0,0105	0,0095	0,0086	0,0079	0,0073
	HR	025	0,0440	0,0380	0,0188	0,0097	0,0116	0,0159	0,0263	0,0124	0,0118	0,0107	0,0099	0,0092	0,0085	0,0080
	PL	026	0,0609	0,0433	0,0332	0,0267	0,0222	0,0190	0,0165	0,0146	0,0130	0,0117	0,0107	0,0098	0,0090	0,0083
	TL	027	0,0440	0,0329	0,0263	0,0218	0,0187	0,0163	0,0144	0,0130	0,0118	0,0107	0,0099	0,0092	0,0085	0,0080
	ML	028	0,0440	0,0362	0,0291	0,0180	0,0385	0,0196	0,0144	0,0130	0,0118	0,0107	0,0099	0,0092	0,0085	0,0080
09000	SM	013	0,0385	0,0336	0,0299	0,0268	0,0242	0,0219	0,0199	0,0181	0,0165	0,0150	0,0136	0,0124	0,0112	0,0101
	JE	002	0,0679	0,0584	0,0511	0,0451	0,0401	0,0357	0,0318	0,0284	0,0252	0,0224	0,0198	0,0173	0,0151	0,0129
	OI	017	0,0208	0,0190	0,0176	0,0163	0,0152	0,0142	0,0134	0,0126	0,0120	0,0114	0,0108	0,0103	0,0099	0,0095
	BU	015	0,0544	0,0377	0,0284	0,0225	0,0185	0,0156	0,0135	0,0118	0,0104	0,0093	0,0084	0,0077	0,0070	0,0064
	HR	018	0,0415	0,0283	0,0210	0,0165	0,0134	0,0112	0,0096	0,0083	0,0073	0,0065	0,0059	0,0053	0,0048	0,0044
	PL	008	0,0460	0,0344	0,0275	0,0229	0,0196	0,0171	0,0152	0,0136	0,0124	0,0113	0,0104	0,0097	0,0090	0,0085
	TL	019	0,0275	0,0216	0,0173	0,0138	0,0109	0,0084	0,0063	0,0043	0,0026	0,0010	0,0009	0,0007	0,0005	0,0003
	ML	020	0,0487	0,0366	0,0276	0,0204	0,0143	0,0092	0,0047	0,0007	0,0005	0,0003	0,0001	0,0000	0,0000	0,0000

12.4 Prikaz preoblikovanih odsekov z novim načrtom GGE

Z novim načrtom nismo spreminjali števila odsekov. Spremenili smo grafično obliko oddelka 69 in 70 – zaradi lažje obnove meja oddelkov.

12.5 Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje

Dnina v državnih in gozdovih lokalnih skupnosti 165 eur, v zasebnih 78 eur.

Vrsta dela	Enota	Normativ		
		Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lok. skupn.
Priprava sestoja	ha	20	20	20
Priprava tal	ha	24	24	24
Sadnja	ha	105	105	105
Obžetev	ha	32	32	32
Nega mladja	ha	32	32	32
Nega gošče	ha	36	36	36
Nega letvenjaka	ha	32	32	32
Nega drogovnjaka	ha	18	18	18
Nega prebiralnega gozda	ha	12	12	12
Zaščita s premazom	ha	12	12	12
Zaščita z ograjo - novogradnja	m	0,42	0,67	0,67
Zaščita z ograjo - vzdrževanje	m	0,107	0,107	0,107
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,193	0,193	0,193
Vzdrževanje travinj	ha	11	11	11
Vzdrževanje grmišč	ha	40	40	40
Vzdrževanje vodnih površin	kos	8	8	8
Sadnja plodonosnega drevja	kos	0,15	0,15	0,15
Postavitev gnezdnic	kos	1,2	1,2	1,2
Vzdrževanje gnezdnic	kos	0,6	0,6	0,6
Osnovanje poti	m	0,25	0,25	0,25
Vzdrževanje poti	m	0,04	0,04	0,04
Postavitev informativnih tabel	kos	0	16	0

	Enota	Cena
sadike smreke	kos	0,58
sadike hrasta	kos	1,15
sadike plodonosnega drevja	kos	2,20
gnezdnice	kos	18,00
premazi	kg	5,97
feromoni veliki	kos	8,94
feromoni mali	kos	13,44
ograja (ca. 2 m)	m	2,5

SKDVEP	SORTIMEP	SORTIMENT	PC	NC
11	H1	Hlodovina I	143,00	143,00
11	H2	Hlodovina II	108,00	108,00
11	H3	Hlodovina III	99,00	99,00
11	O	Ostali les	60,00	60,00
21	H1	Hlodovina I	105,00	105,00
21	H2	Hlodovina II	90,00	90,00
21	H3	Hlodovina III	86,00	86,00
21	O	Ostali les	55,00	55,00
30	H	Hlodovina	92,00	92,00
30	O	Ostali les	73,00	73,00
34	H1	Hlodovina I	220,00	220,00
34	H2	Hlodovina II	170,00	170,00

34	H3	Hlodovina III	130,00	130,00
34	O	Ostali les	95,00	95,00
39	C	Celulozni les	58,00	58,00
40	H1	Hlodovina I	121,00	121,00
40	H2	Hlodovina II	110,00	110,00
40	H3	Hlodovina III	90,00	90,00
40	O	Ostali les	67,00	67,00
50	H	Hlodovina	250,00	250,00
50	O	Ostali les	105,00	105,00
55	H	Hlodovina	96,00	96,00
55	O	Ostali les	70,00	70,00
60	H	Hlodovina	145,00	145,00
60	O	Ostali les	85,00	85,00
70	D	Drva	45,00	45,00
80	P	Prostorninski I	63,00	63,00
90	H	Hlodovina	85,00	85,00
90	O	Ostali les	37,00	37,00

12.6 Ločene priloge

Kataster GC je izdelan na podlagi nove aplikacije Evidenca gozdnih cest, kjer so podatki ovrednoteni na podlago LIDAR, tako da imajo ceste sedaj realno (grafično določeno) dolžino, zato so se cestam v glavnem spremenile razdalje (zmanjšale ali povečale).

Preglednica: Kataster gozdnih cest

Šifra ceste	Ime ceste	Kategorija	Dolžina	Min. širina vozišča	Maks. naklon	Ocena javnega značaja
		G1, G2, G3	m	m	%	%
	Potrjene ceste					
060290	Jama - Snežnik	G2	1595	3,50	12	0
060293	Smrekovec - Križišče	G2	2839	3,00	5	25
060296	Lesena cesta	G3	381	3,00	6	25
060355	Cesta v Pasjo jamo	G3	1765	3,00	15	20
060356	Cesta pod Snežnik	G2	5161	3,00	15	30
060357	Cesta skozi Smrekovec	G2	5709	3,00	15	25
060358	Cesta mimo mrhovišča	G3	2844	3,00	12	25
060359	Cesta v jamo*	G3	1520	3,00	12	25
060360	Slepi krak v jami	G3	2140	3,00	15	0
060361	Cesta v Enaindvajseto	G2	3348	3,00	13	25
060362	Cesta v Dragarje	G3	721	3,00	20	35
060363	Cesta v odd. 63	G3	1280	3,00	20	0
060364	Cesta do bližnjice	G3	1901	3,00	23	0
060365	Cesta pod Cerkom	G3	597	3,00	9	25
060366	Cesta mimo bolnice	G3	786	3,00	11	20
	Dolžina vseh cest skupaj		32.587			

GC 060353 Cesta k jezu in 060354 Cesta v Može sta bili zbrisani iz EGV, saj ne odpirata gozdov v GGE Ravne. Cesta 060912 Jelebreg se je združila z GC 060290 Jama – Snežnik. Cesta 060359 cesta v jamo je mejna cesta z GGE Gotenica v dolžini 50 m.

13 Kartni in prostorski del gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote

13.1 Kartni del

Kartni del vsebuje 12 kart, ki dopolnjujejo in prostorsko prikazujejo najpomembnejše lastnosti gozdnogospodarske enote in najpomembnejše usmeritev ter ukrepe.

13.1.1 Pregledna karta

Pregledna karta prikaže umestitev gozdov predmetne GGE v GGO in druge prostorske enote, kot so občine in katastrske občine. Podlaga karte je državna topografska karta s prikazanimi cestami in naselji. Prikazana je tudi površina gozdov, ločenih po lastništvu.

Karta omogoča uporabniku hiter splošen pregled nad umestitvijo gozdov v GGE in drugimi prostorskimi enotami.

V GGE je 2.646,54 ha gozdov, od tega 6,2 % zasebnih gozdov, 84,5 % državnih gozdov in 9,3 % gozdov lokalnih skupnosti. GGE leži v Občini Kočevje (2.056,40 ha) in Občini Osilnica (590,14 ha). Podrobnejši podatki o površini gozdov glede na občine, katastrske občine in po oblikah lastništva so prikazani v Poglavju 1.

13.1.2 Karta tipov drevesne sestave gozdov

Karta 2 prikazuje tipe drevesne sestave gozdov glede na razvojne faze/tipe sestojev in poenostavljeno drevesno sestavo (iglavci, listavci). Ločeno so prikazani sestoji listavcev (delež listavcev višji od 75 %), pretežno listavcev (delež listavcev med 50 in 75 %), pretežno iglavcev (delež iglavcev med 50 in 75 %) in sestoji iglavcev (delež iglavcev višji od 75 %). Tipi drevesne sestave gozdov so določeni na podlagi terenskega opisa sestojev, zbrani pa so v sestojni karti ZGS. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobnejša razdelitev tipov drevesne sestave gozdov je opredeljena in prikazana v poglavju 3.5.

13.1.3 Karta rastišč

Karta 3 prikazuje površine gozdov po gozdnih rastiščnih tipih. Osnova za določitev gozdnih rastiščnih tipov so bili fitocenološki elaborati, ki jih je izdelal revirni gozdar Janez Šubic in knjiga Gozdni rastiščni tipi Slovenije (Bončina in sod., 2021). Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobni podatki o površini in deležu posameznih gozdnih rastiščnih tipov v GGE po skupinah rastišč so podani v poglavju 1.1.7 Vegetacijski oris GGE.

13.1.4 Karta kategorij gozdov

Karta 4 prikazuje površine gozdov po štirih kategorijah gozdov: večnamenski gozdovi, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, gozdovi s posebnim namenom brez dovoljenih ukrepov (gozdni rezervati), varovalni gozdovi. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

V GGE Ravne prevladujejo večnamenski gozdovi (89,2%), 1,3 % je varovalnih gozdov, 8,0 % je gozdov s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni. Gozdov s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni, v enoti ni.

Podrobnejši podatki o kategorijah gozdov glede na lastništvo, rastiščne tipe in rastiščnogojitvene razrede so podani v poglavju 3.1.

13.1.5 Karta rastiščnogojitvenih razredov

Karta rastiščnogojitvenih razredov (RGR) prikazuje površine RGR po gozdnih odsekih iz podatkovne baze ZGS. RGR se oblikujejo po skupinah rastišč in gospodarskih kategorijah gozdov. Oblikujejo se znotraj RGR GGO, pri čemer so upoštevane tudi razvojne težnje v pogledu drevesne sestave in

zgradbe gozdov, funkcij gozdov in stopnja njihove poudarjenosti ter način in intenzivnost gospodarjenja. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobnejši opisi značilnosti posameznih RGR so podani v poglavju 9.1.

13.1.6 Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst

Na karti so prikazane vsebine s področja ohranjanja biotske raznovrstnosti, pridobljene v postopku vgrajevanja naravovarstvenih smernic s strani ZRSVN. Namen karte je prikazati območja gozdov, na katera se nanašajo Konkretna usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami, navedene v poglavju 6.2.3.

Na karti so prikazana Ekološko pomembna območja, območja Natura 2000, naravne vrednote, zavarovana območja in upravljavske cone (A, B, C, E in D).

Glede na presek se v preglednici zapišejo še ostale upravljavske cone (prikazano z rdečo barvo). V kolikor katerega od območij ni, se to izbriše iz preglednice.

Preglednica K6: Prikaz območij pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti

Prikaz območij gozdov znotraj GGE za povezavo z usmeritvami iz poglavja 6.2.3	Površina (ha)
Celotni gozdni prostor	2.709,95
Ekološko pomembna območja	2.709,95
Natura 2000	2.709,95
Naravne vrednote	271,98
Upravljavske cone A	2.438,94
Upravljavska cona B	160,41
Upravljavska cona C	333,94
Upravljavska cona D	2,64
Upravljavska cona E	314,94

13.1.7 Karta funkcij gozdov

Karta funkcij gozdov prikazuje območja s poudarjenimi ekološkimi, socialnimi in proizvodnimi funkcijami gozdov. Funkcije gozdov so prikazane ploskovno, linijsko in točkovno. Funkcije gozdov se kartira na podlagi tehničnih navodil, ki so del Navodil za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Karta funkcij gozdov v merilu je podana kot priloga načrta v formatu pdf (interaktivni pdf).

Funkcije gozdov so bolj podrobno opredeljene v 2. poglavju - "Prikaz funkcij gozdov".

13.1.8 Karta ukrepov

Karta ukrepov prikazuje vrsto sečnje in jakost načrtovanega možnega poseka (izraženega v deležu lesne zaloge sestoja), združeno po sestojih. Možni posek se določi ob terenskih meritvah (opisi sestojev), njegova jakost pa je odvisna od stanja sestoja ter usmeritev na ravni RGR. Možni posek se ne določa v rezervatih, ekocelicah in v že negovanih sestojih. Razvojna faza mladovja prav tako ni prikazana na Karti 8.

Največ površin (XX ha) ima jakost ukrepanja med X do X %. Najpogostejša vrsta sečnje je XX (ha). V skupini poseka 101 - redčenja je najpogostejša jakost poseka od X do X %. Pomladitveni posek ima najpogostejši delež ukrepanja med X in X %. Sanitarni posek ima najpogostejši delež ukrepanja med X in X %, njegova skupna površina znaša XX ha.

Preglednica K8: Površina gozdov glede na vrsto in jakost možnega poseka (v ha)

	Delež možnega poseka od LZ (v ha)				
Vrsta poseka	1-10 %	11-15 %	16-20 %	21-25 %	nad 25 %
101 - redčenja	0,1	1,7	5,5	7,5	14,1
102 - pomladitveni posek	0,4	0,0	0,1	2,2	24,4
103 - drugo	0,0	0,6	2,2	4,3	17,2
303 - sanitarni posek	0,0	0,8	1,7	0,1	0,5
Skupaj	17,2	3,0	9,5	14,0	56,3

Možni posek je podrobneje opredeljen v poglavju 6.3.1.

13.1.9 Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del

Karta 9 prikazuje območja načrtovanih gojitvenih oz. varstvenih del, združena v tri sklope: obnova, nega in varstvo. Gojitvena oz. varstvena dela se načrtujejo na ravni sestoja; na karti 9 so prikazana na ravni celega sestoja, čeprav so dejansko dela načrtovana samo v delu sestoja. V GGE skupna površina območij obnove znaša 106,31 ha, nege 186,77 ha in varstva 5 ha.

Podrobneje so načrtovana gojitvena in varstvena dela opredeljena v poglavju 6.3.2.

13.1.10 Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek

Območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek v GGE Ravne ni.

13.1.11 Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila

Karta 11 vsebuje najprimernejše oblike/tehnologije in omejitve glede pridobivanja gozdnih lesnih proizvodov. Karta prikazuje vse gozdne prometnice in druge prometnice, ki se lahko uporabljajo za pridobivanje gozdnih lesnih sortimentov. Prevladujoč način spravila se določi na ravni odseka, kjer niso upoštevani vsi terenski pogoji, ki vplivajo na izbiro načina spravila. Natančnejše tehnološke karte so del gozdnogojitvenih načrtov, ki niso sestavni del GGN GGE.

Več o odprtosti gozdov in načinu spravila je opisano v poglavju 1.3.

13.1.12 Karta požarne ogroženosti gozdov

Karta 12 prikazuje gozdove glede na različno stopnjo požarne ogroženosti. Požarna ogroženost je določena na ravni odseka. Metodologija določitve požarno ogroženih kategorij je opisana v GGN GGO Kočevje 2021-2030 v Poglavju 9. Površine kategorij požarno ogroženih gozdov so opisane v poglavju 1.6.

Požarna ogroženost je določena po štirih stopnjah ogroženosti: 1 - zelo velika ogroženost; 2 - velika ogroženost; 3 - srednja ogroženost; 4 - majhna ogroženost.

13.2 Prostorski del

13.2.1 Stanje in razvoj gozdnih površin

Na karti št. 1 so v prikazane gozdne površine iz preteklega načrta, novo določene gozdne površine (gozd in druga gozdna zemljišča), zemljišča v zaraščanju, ki niso določena kot gozd in površine, ki so bile v preteklem obdobju izkrčene.

V GGE Ravne uradnih krčitev ni bilo. Spremembe mej gozda so se zgodile zaradi spremem v digitalnem katastrskem načrtu, ukinitvi enega izmed daljnovodov ter natančnejšega izrisa (glede na rabo tal) gozdnega roba.

Preglednica 154 : Stanje in razvoj gozdnih površin.

	Površina (ha)	indeks (%)**
1a) Pretekli gozdnogospodarski načrt	2.652,57	100
1b) Novo določene površine gozdov	8,08	0,3
1c) Novo izločene gozdne površine	11,25	0,4
1d) Izkrčene površine v preteklem obdobju	-	-
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	2.646,54	99,8
Površine v zaraščanju (niso gozd)	2,61	0,1
Druga gozdna zemljišča	3,71	0,1

* to so površine, ki so bile v preteklem obdobju pomotoma ali drugega razloga uvrščene med gozd

** osnova indeksa je pretekli gozdnogospodarski načrt GGE

13.2.2 Večfunkcionalna območja

Na dveh kartah v so prikazana območja gozdov, kjer se pojavljata hkrati vsaj po ena ekološka in socialna funkcija, ki zaradi svoje poudarjenosti vplivata na gospodarjenje z gozdovi.

Na karti št. 2a z naslovom "Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje" so izrisana območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke funkcije 1. ali 2. stopnje poudarjenosti in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna, raziskovalna, higiensko-zdravstvena, funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine in estetska funkcija), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

V GGE Ravne gre za območja okoli naravnih vrednot (Goteniški Snežnik, Krokar, Jezero, Borovec, Borovec-gozd...)

Preglednica 155 : Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Navzoče funkcije, ki se ne izključujejo	1.521,52	57,5
Ostala površina	1.125,02	42,5
Skupaj	2.646,54	100

Na karti št. 2b z naslovom "Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda" so izrisana območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke funkcije 1. ali 2. stopnje poudarjenosti in okolje obremenjujoče socialne funkcije (rekreacijska, turistična, poučna in obrambna funkcija), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti. Na tej karti so območja razvrščena v naslednje štiri kategorije:

1 - območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (E1) ter z vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (S1); V GGE Ravne gre za območje GPN Jezero, kjer je na delu območja Orlove poti poudarjena tudi poučna funkcija.

2 - območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (E1) ter vsaj eno okolje obremenjujočo socialno z 2. stopnjo poudarjenosti (S2); V GGE Ravne je to na območju GPN Jezero

na delu območja Orlove poti, kjer sta poudarjeni turistična in rekreacijska funkcija ter v GPN Borovec, kjer sta poudarjeni turistična na 2. in varovalna na 1. stopnji

3 - območje - z navzočo vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (S1) ter vsaj eno ekološko funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (E2); V GGE Ravne je to na območju GPN Borovec, kjer je poudarjena tudi poučna funkcija.

4 - območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (E2) in eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (S2); V GGE Ravne je to na območju GPN Borovec, kjer je poudarjena tudi turistična funkcija.

Če v GGE ni območij gozdov, kjer se pričakujejo oz. so možni konflikti med različnimi funkcijami gozdov se karta ne izdela.

Preglednica 156 : Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati poudarjene ekološke in okolje obremenjujoče socialne funkcije ter njihov delež od vsega gozdnega prostora v gozdnogospodarski enoti.

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
1. območje (E1, S1)	41,71	1,5
2. območje (E1, S2)	50,62	1,9
3. območje (E2, S1)	51,14	1,9
4. območje ((E2, S2)	42,27	1,6
Ostala površina	2524,21	93,1
Skupaj	2709,95	100,0

Območja gozdov, kjer se pričakujejo oz. so možni konflikti med različnimi funkcijami gozdov v GGE so območje GPN Jezero in GPN Borovec.

13.2.3 Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

Na karti št. 3 je prikazana intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 36. členom Pravilnika o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih.

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi je določena po odsekih, pri čemer se je kot merilo upoštevala vsota števil, ki izražajo povprečni letni možni (50%) in realiziran (50%) posek v bruto m³ na hektar ter dvakratni obseg načrtovanih (50%) in realiziranih (50%) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar, in sicer:

- 1 - zelo velika intenzivnost: vsota obeh števil presega število 9,
- 2 - velika intenzivnost: vsota števil je od 6 do vključno 9,
- 3 - srednja intenzivnost: vsota števil je od 3 do vključno 6,
- 4 - majhna intenzivnost: vsota števil je od 0 do vključno 3,
- 5 - gozdovi brez načrtovanih ukrepov.

Intenzivnost gospodarjenja v GGE Ravne je večinoma srednja in velika. Kar velik delež je tudi območij z zelo veliko intenzivnostjo (28,6 %). Gozdov brez načrtovanih ukrepov je 7,4 %.

Preglednica 157 : Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.

Intenzivnost gospodarjenja	Površina (ha)	Delež (%)
1 - zelo velika	755,71	28,6
2 - velika	989,68	37,4
3 - srednja	583,01	22,0
4 - majhna	121,67	4,6
5 - brez načrtovanih ukrepov	196,47	7,4
Skupaj	2.646,54	100,0

13.2.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Na karti št. 4 je predviden prikaz območij gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov, kjer pravni režimi dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, ter varovane površine (varovalni gozdovi, gozdovi s posebnim namenom, kjer izkoriščanje lesa ni dovoljeno - režimi ne dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, skladno z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l. RS, št. 88/05 in št. 56/07) ter s 44. členom Zakona o gozdovih.

Gozdovi s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni, so izločeni na površini 6 gozdnih rezervatov (211,24 ha). Varovalni gozdovi so razglašeni na skupni površini 35,00 ha. V enoti ni gozdov s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni.

Preglednica 158 : Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v gozdnogospodarski enoti.

Gospodarska kategorija gozdov	Površina (ha)	Delež %
VEČNAMENSKI GOZDOVI	2.400,30	90,7
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	211,24	8,0
VAROVALNI GOZDOVI	35,00	1,3
Skupaj	2.646,54	100,0

13.2.5 Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja

V GGE Ravne gozdov za sanacijo ni.

13.2.6 Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali ter za ohranitev biotske raznovrstnosti

Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Karta št. 6a v merilu je namejena prikazu območij grmišč, zimovališča in mirnih con.

V GGE Ravne so zimovališča na površini varovalnih gozdov (RGR 8000), mirne cone pa v Upravljavski coni divjega petelina (UC C) in orla belorpeca (UC D).

Preglednica 159 3: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali.

Območja	Površina (ha)	Delež (od vseh gozdov)%
Grmišča	45,52	1,7
Zimovališča	35,00	1,3
Mirne cone	363,82	13,7
Skupaj	444,34	16,7

Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti po predpisih o ohranjanju narave

Celotno površino GGE Ravne pokrivajo EPO območja, celoten gozd pa tudi Natura 2000 območja.

Preglednica 160 : Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti.

Območja	Površina v GGE (ha)	Površina v gozdu (ha)	Delež (od vseh gozdov)%
EPO Kočevsko (31100)	2.878,24	2.646,54	91,9
EPO Osrednje obm. živ. prostora velikih zveri (80000)	2.878,24	2.646,54	91,9
SI000263 Kočevsko (Natura 2000) - POO	2.646,54	2.646,54	100
SI000013 Kočevsko (Natura 2000) - POV	2.646,54	2.646,54	100
Skupaj	-	2.646,54	-

13.2.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Na Karti št. 7 so prikazana varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah in druge zbirke podatkov o vodah skladno z Usmeritvami s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. Na teh območjih je glede na ZV-1 potrebno posegati v gozdni prostor na način, da se ne ogrozi stanje voda oziroma, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda. Na ogroženih območjih je potrebno pridobiti vodno soglasje, v kolikor bi poseganje v gozdni prostor pospeševalo erozijo oziroma drugače ogrožalo stabilnost zemljišč. Karta naj služi kot groba orientacijska osnova, konkretno poseganje naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6. Zaradi številnih slojev je karta prikazana kot interaktivni pdf, medtem ko so vsi sloji prikazani in dostopni na spletnem pregledovalniku Atlas voda.

Prikazi na Karti št. 7 zavzemajo površino gozdnega prostora, z izjemo vodotokov in referenčnih odsekov, ki so prikazani na celotni GGE.

Preglednica 161 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Varstvena območja		
Vodovarstvena območja - državni	-	-
Vodovarstvena območja - občinski	819,33	28,5
Kopalne vode		-
Referenčni odseki vodotokov		-
Referenčni odsek na jezerih		-
Vodna zemljišča		
Vodna zemljišča tekočih celinskih vodah		-
Vodna zemljišča stoječih celinskih vodah		-
Vodna telesa površinskih voda		
Vodna telesa vodotokov		-
Vodna telesa jezer		-
Vodna telesa morja		-
Območja poplavne nevarnosti		
Območje razreda velike poplavne nevarnosti		-
Območje razreda srednje poplavne nevarnosti		-
Območje razreda majhne poplavne nevarnosti		-
Območje razreda preostale poplavne nevarnosti		-
Opozorilna karta poplav		
Območja pogostih poplav		-
Območja redkih poplav		-
Območja zelo redkih poplav		-
Plazovita območja		-
Plazljiva območja*		
Plazljiva območja iz NUV1		
1 - Ni verjetnosti pojavljanja plazov	237,29	8,2
2 - Zelo majhna verjetnost pojavljanja plazov	691,63	24,0
3 - Majhna verjetnost pojavljanja plazov	1.262,08	43,8
4 - Srednja verjetnost pojavljanja plazov	301,51	10,5
5 - Velika verjetnost pojavljanja plazov	353,09	12,3
6 - Zelo velika verjetnost pojavljanja plazov	34,06	1,2
Opozorilna karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov SKUPNA		

Zanemarljiva stopnja verjetnosti pojavljanja	ni popolna	
Zelo majhna stopnja verjetnosti pojavljanja	ni popolna	
Srednja stopnja verjetnosti pojavljanja	ni popolna	
Velika stopnja verjetnosti pojavljanja	ni popolna	
Zelo velika stopnja verjetnosti pojavljanja	ni popolna	
Potencialna erozijska območja		
Običajni zaščitni ukrepi		-
Zahtevni zaščitni ukrepi	0,11	0,0
Strogo varovanje		-
Celotna površina GGE	2.878,24	100

13.2.8 Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov

Karta P8 v merilu prikazuje območja gozdov, kjer je krčenje prepovedano skladno s pravno podlago, s katero so razglašeni. To so območja gozdnih rezervatov, varovalnih gozdov, ter (pri)mestnih gozdov, kjer je gozd objekt razglasitve. V GGE je območij gozdov, kjer krčenje ni dovoljeno na 246,24 ha, kar predstavlja 9,3 % površine gozdov.

Prikazana so tudi območja gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno, kar pomeni, da na teh območjih iz različnega kartnega gradiva ni absolutnih prepovedi krčenja gozdov, potrebna pa je dodatna presoja (npr. pridobitev vodnega soglasja). V ta območja so vključeni gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, gozdovi na območju gozdnih učnih poti, sklenjena območja gozdov, razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine, gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave, manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna, plazljiva območja s srednjo, veliko in zelo veliko verjetnostjo pojavljanja plazov (Opozorilna karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov SKUPNA – GeoZS 1:25.000, Portal e-vode, Direkcija RS za vode, 2025), erozijska območja s strogimi in zahtevnimi ukrepi (Opozorilna karta erozije), plazljiva območja iz NUV1 (velika in zelo velika stopnja verjetnosti pojavljanja), plazovita območja (karta lavinske nevarnosti NUV1) in vsa vodovarstvena območja. V GGE je območij gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno 2.400,30 ha, kar predstavlja 90,7 % površine gozdov.

13.2.9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

Območja gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi cestami

V GGE ni območij gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi cestami, karte P9b ne prikazujemo.

Območja gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi vlakami

V GGE ni območij gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi vlakami, karte P9c ne prikazujemo.